

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. JANUÁR 15.

TARTALOM

Az Akadémia Elnökségének határozatai	83/1965. sz. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia intézetfejlesztési tervéről és a III. ötéves tervének beruházásairól	1
	84/1965. sz. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia 1967. évi tudományos tanácskozási tervéről	4
	85/1965. sz. határozat	A Magyar Tudomány c. folyóirat szerkesztő bizottságában bekövetkezett változásról	6
	86/1965. sz. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia részvételéről a budapesti Nemzetközi Vásáron, az Országos Mezőgazdasági Kiállításon és a külföldi kiállításokon	6
Miniszteri rendeletek	5/1965. (XII. 16.) Mü. M.	Egyes munkaviszonyt érintő kérdésekről	6
Közlemény		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadóórájáról	8

**Az új év alkalmából kifejezett jókívánságokért köszönetet mond
a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége**

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 83/1965. számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia intézetfejlesztési tervéről és a III. ötéves tervének beruházásairól

(Elnökség, 1965. december 21.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség a Magyar Tudományos Akadémia intézetfejlesztési tervéről és a III. ötéves tervének beruházásairól készített előterjesztést megvitatta és a következőket határozza.

11 Tudomásul veszi a hosszabb időre szóló intézetfejlesztési terv helyzetéről készült tájékoztatást és szükségesnek tartja annak folyamatos továbbfejlesztését.

12 Felhívja a főtitkárt, hogy a jelentősebb fejlesztést nem igénylő szervezeti változtatásokra irányuló javaslatok ügyében külön tegyen előterjesztést.

13 Az Elnökség a Magyar Tudományos Akadémia III. ötéves tervjavaslatát *a mellékletben* foglaltak szerint hagyja jóvá és felhívja a főtitkárt, tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a III. ötéves tervben az Akadémia beruházásaira 845 millió forint biztosítva legyen.

Budapest, 1965. december 22.

*Rusznayk István s. k.,
elnök.*

Melléklet az Akadémia III. ötéves tervének beruházásairól

A kutatóhely megnevezése	A beruházás megjelölése	III. ötéves terv		IV. ötéves tervre áthúzódás		Megjegyzés
		összesen	összesen ebből építés	összesen	összesen ebből építés	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1. Az 1966. évi beruházási tervben jóváhagyott építkezések						
Folyamatban levő építkezések:						
Műszaki Fizikai Kutató Intézet	székház építés befejezése	3,0	3,0	—	—	
Állategészségügyi Kutató Intézet	állatház bővítés befejezése	0,2	0,2	—	—	
Csillagvizsgáló Intézet	piszkástetői kupola befejezése	0,6	0,6	—	—	
Csillagvizsgáló Intézet	budapesti ép. közp. fűtés befejezése	0,4	0,4	—	—	
Biológiai Kut. Int. Tihany	lakóép. bővítés befejezése	0,6	0,6	—	—	
Talajtani és Agrokémiai Kut. Intézet	telepvezetői lakás stb. befejezése	0,4	0,4	—	—	
Botanikai Kut. Int. Vácrátót	öntözőberendezés befejezése	0,4	0,4	—	—	
Induló építkezések:						
Közp. Kémiai Kutató Intézet	Fizikai—Kémiai II. sz. épület	21,9	17,3*	—	—	* 1966-ban 6,0 millió Ft
Csillagvizsgáló Intézet	műhely létesítése	0,4	0,4	—	—	
Tudósüdülő, Mátraháza	bővítés	0,7	0,7	—	—	
Pszichológiai Intézet	Meredek utcai laboratórium	1,8	1,8*	—	—	* 1966-ban 0,7 millió Ft
Elméleti Fizikai Kut. Csoport	kutató épület	3,0	2,7	—	—	
Műszaki Kémiai Kut. Intézet	budapesti laboratórium	2,9	2,7	—	—	
Biokémiai Kutató Intézet	bővítés	2,6	2,3*	—	—	* 1966-ban 1,5 millió Ft
Akadémiai Nyomda	szedőterem bővítése	2,4	1,3	—	—	
1. Összesen:		41,3	34,8	—	—	

2. Közp. Kémiai Kut. Intézet	Szerves Kémiai Oszt. elhelyezése	85,0	50,0	78,0	36,0	
3. Pszichológiai Intézet	székház építése	24,0	15,0	—	—	
4. Műszaki Kémiai Kut. Int. Veszprém	székház építése	34,5	28,0	—	—	
5. Biológiai Telep, Szeged	4 kutató intézet székháza	91,0	60,0	100,0	55,0	
6. Mechanikai Kutató Intézet	székház építése	25,0	20,0	69,8	44,8	
7. Állategészségügyi Kut. Intézet	bővítés	13,5	10,0	18,0	11,0	
8. Atommag Kutató Intézet	bővítés, tankgenerátor létesítése	36,0	15,0	—	—	
9. Mezőgazd. Kut. Int. Martonvásár	fitotron és lakóház építése	22,2	6,2	—	—	
10. Genetikai Intézet	bővítés	2,9	2,7	—	—	
11. Könyvtár	székház építése	25,0	20,0	75,0	65,0	
12. Értékhatar alatti építkezések:						
Panel programban:						
Kristályfizikai Kut. Cso.	székház építése	9,0	8,2	—	—	3 épület
Akusztikai és Szilárdságtani Kut. Csoport	székház építése	3,0	2,6	—	—	
Műszerügyi Szolgálat	székház építése	10,8	8,1	—	—	3 épület
MTA Könyvtára	raktár épületek építése	5,5	4,8	—	—	2 épület
Egyéb építkezések:						
Talajtani és Agrokémiai Kut. Intézet	üvegház építése	2,1	2,0	—	—	
Biológiai Kut. Int. Tihany	izotop labor létesítése	2,0	1,8	—	—	
Geokémiai és Földtani Kut. Intézet	székház építése	3,0	3,0	24,0	—	
Földfizikai Kut. Int. Sopron	budapesti labor. épület	3,0	3,0	43,0	—	
Olajbányászati Kut. Labor. Miskolc	székház építése	3,0	2,7	—	—	
Bányászati Munkaközösség Miskolc	labor. épület építése	3,0	2,7	—	—	
12. Összesen:		44,4	38,9	65,0	—	
1—12. Összesen:		444,8	300,6	—	—	
Meglevő kutatóhelyek műszerállományának fejlesztése		400,2	—	—	—	
Ebből: Számítástechnikai Központ	számológép beszerzésére	18,0	—	—	—	
III. ötéves beruházási terv összesen:		845	300,6	405,8	211,8	

Az MTA Elnöksége 84/1965. számú
határozata
a Magyar Tudományos Akadémia 1967. évi tudományos tanácskozási tervéről
(Elnökség, 1965. december 21.)
Teljes szöveg

1. Az Elnökség az 1967. évi tudományos tanácskozások részletes tervét és költségvetését az alábbiak szerint hagyja jóvá:

Hely, időpont	A rendezvény megnevezése	Külföldi s. költs. vendég	MTA vend.	Költs. vetés	MTA támog.
I. OSZTÁLY					
Budapest április	Associazione Internazionale per gli Studi di Lingue e di Letterature Italiana VI. Kongresszusa	140	2	84 500	53 800
Debrecen július	Az eurázsiai pásztorkultúrák néprajzi szimpóziuma		2	18 500	17 150
Budapest	A költői nyelv konferencia	4		2 000	2 000
Budapest	„Az ige grammatikája” munkaértekezlet	6		2 000	2 000
II. OSZTÁLY					
Budapest április	Történész konferencia a Magyar Történelmi Társulat alapításának centennáriuma alkalmából	20	8	21 670	19 500
Debrecen V. 5–10.	Neveléstörténeti munkaértekezlet	5	2	7 900	7 900
Budapest november	A tudományos megismerés fejlődésének törvényei	13	4	15 820	14 270
III. Osztály					
Budapest IX. 1–5.	Nemzetközi Napfizikai Szimpózium	90		33 300	10 000
Balatonszabadi IX. 7–21.	Nemzetközi Kvantumkémiai Iskola	70	5	53 000	30 000
Budapest IX. 10–17.	A matematika gazdasági alkalmazásai konferencia	150		70 000	10 300
Budapest X. 10–17.	Szilárdtest mágneses tulajdonságai tárgykörű konferencia	21		17 300	10 000
V. OSZTÁLY					
Pécs szeptember	Magyar Élettani Társ. XX. Vándorgyűlése	50		40 000	22 800
Budapest október	Korányi Sándor Társaság IV. Nagygyűlése	5		20 000	20 000
Budapest október	Magyar Mikrobiológiai Társaság V. Nemzetközi Kongresszusa	50		70 000	30 700

VI. OSZTÁLY					
Budapest április	„Félvezető eszközök vizsgálatai és mérései” szimpózium	50		54 500	25 000
Budapest október	Acélszerkezeti konferencia	30		60 300	30 000
Budapest október	Áramlástechnikai Konferencia (Gázok és folyadékok mechanikája)	70		53 000	25 000
Budapest október	„A folyószabályozás és hordalékmozgás kérdései” szimpózium	40		33 000	2 000
VII. OSZTÁLY					
Balatonalmádi IV. 2—9.	Katalízis Konferencia Tanfolyam	15		17 500	5 700
Budapest IV. 1—15.	Derivatográfias Konferencia Tanfolyam	20		61 250	11 250
VIII. OSZTÁLY					
Tihany április	Klasszikus antropológia, újabb irányzatok	20		15 000	10 000
Budapest április	Állatpopulációk genetikai kérdései	20		20 000	13 400
Tihany szeptember	MTA Biológiai Kutató Intézet emlékülése	10		10 000	6 300
Eger június	Nemzetközi Geobotanikai Szimpozion és Excursio	30	5	34 000	22 000
IX. OSZTÁLY					
Budapest március	A nemzetközi árak időszerű problémái	10		26 000	24 500
Budapest október	Állam- és jogelméleti munkaértekezlet	12		10 000	10 000
Budapest október	A szociológia szerepe a gazdasági irányításban	10	4	40 000	37 500
Balatonalmádi október	A szocialista gazdaság irányítási módszereinek tökéletesítése	30		30 000	26 250
X. OSZTÁLY					
Budapest IV. 19—23.	Kárpát—Balkán Asszociáció Magmás és Mineralógiai Geokémiás Szekció ülése	20		13 500	6 000
Budapest szeptember	Külföldi tud. kutatók részére tanfolyam	20		21 800	—
Budapest október (7 nap)	Nemzetközi Földrajzi Unió lejtőfejlődési Bizottságának ülése	25		33 760	15 000
Budapest október (7 nap)	Nemzetközi Földrajzi Unió Népeességföldrajzi Bizottságainak ülése	30		33 760	15 000
ÖSSZESEN:		1 086	32	1 023 360	535 320

- 2 Az Elnökség irányelvként megállapítja, hogy az Akadémia költségére csak a főreferátumok előadói hívhatók meg.
- 3 Az Elnökség tudomásul veszi, hogy a IV. Osztály „A búza genetikája és nemesítése” c. tudományos tanácskozást nem kívánja megrendezni, továbbá, hogy a III. Osztály „A nagyszabadsági fokú rendszerek kvantum térelmélete” konferenciát 1968-ban tartja. Az Elnökség a X. Osztály osztálytitkárának bejelentése alapján felhívja a főtítkárt, vizsgálja meg, hogy a „Kárpát–Balkán Asszociáció Magmás és Mineralógiai Geokémiás Szekció” ülését 1967. helyet 1966. évben meg lehet-e rendezni, tekintettel arra, hogy az 1966. évi tudományos tanácskozások költségvetésének jóváhagyása már megtörtént.

Budapest, 1965. december 22.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 85/1965. számú
határozata

a Magyar Tudomány c. folyóirat szerkesztőbizottságában bekövetkezett változásról

(Elnökség, 1965. december 21.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség *Tamás Lajos* akadémiust – szerkesztőbizottsági munkásságának elismerése mellett – kérelmére a Magyar Tudomány szerkesztőbizottsági tagsága alól felmenti.
- 2 Az Elnökség a Magyar Tudomány c. folyóirat szerkesztőbizottsága tagjává *Trencsényi Waldapfel Imre* akadémiust, *Elekes Lajos* és *Egyed László* levelező tagokat megválasztja. A választás a 44/1964. sz. elnökségi határozattal megállapított 3 évi időtartamra szól.

Budapest, 1965. december 22.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 86/1965. számú
határozata

a Magyar Tudományos Akadémia részvételéről a budapesti Nemzetközi Vásáron, az Országos Mezőgazdasági Kiállításon és a külföldi kiállításokon

(Elnökség, 1965. december 21.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség a 23/1965. sz. határozattal kiküldött bizottság javaslata alapján jóváhagyja azt, hogy a Magyar Tudományos Akadémia 1966. és azt követő években is – a rendelkezésre álló legnagyobbított helységben – részt vegyen a Budapesti Nemzetközi Vásáron.

- 11 A kiállítás témája 1966-ban: a tudomány szerepe és eredményei a technikai fejlődésben. A téma meghatározása pontosabbá tehető, azonban törekedni kell arra, hogy a kiállítás – az általános bemutatás mellőzésével – a III., VI. és VII. Osztály kutatásai köréből az alábbi témakörökben mutassa be az alapkutatás és a gyakorlati alkalmazás összefüggéseit:
automatizálás;
szilárd testek, félvezetők;
szerveskémi kutatás és gyógyszeripar;
izotópok alkalmazása.
- 12 Fentiekén kívül a kiállítás tudományos és tudomány terjesztéssel foglalkozó könyveket is mutasson be. Ebben az Akadémiai Kiadó kiadványai mellett más kiadók könyvei is szerepeljenek. Az Akadémiai Kiadó kiadványait a Kiadó igazgatója, egyéb kiadókét az Akadémiai Könyvtár igazgatója válassza ki, és a Kiállítási Bizottság gondoskodik a kiadványok bemutatásáról.

- 2 A Magyar Tudományos Akadémia az Országos Mezőgazdasági Kiállításon hasonló elvek szerint vegyen részt; a Kiállítás témája később kerül meghatározásra.

- 3 Külföldi kiállításokon a Magyar Tudományos Akadémia nem vesz részt.

- 4 Az Elnökség fontosnak tartja, hogy az Akadémia tevékenységét és a kutatási eredményeket szervezett sajtótájékoztatóval – a Magyar Tudomány c. folyóirat tevékenységén túl – tovább fejlesszenek.

Budapest, 1965. december 22.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Miniszteri rendeletek

A munkaügyi miniszter 5/1965. (XII. 16.) Mü M számú

rendelete

egyes munkaviszonyt érintő kérdésekről

A munkaviszonyt érintő egyes kérdések szabályozásáról szóló 1964. évi 29. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról rendelkező 33/1964. (XII. 18.) Korm. számú rendelet 16. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – a Szakszervezetek Országos Tanácsával, a 7. § (3) bekezdése tekintetében pedig az igazságügyiminiszterrel is egyetértésben – a következőket rendelem:

Munkaruha

1. §

A 9/1964. (XII. 24.) Mü M számú rendelet 21. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Ha a szakmunkás tanuló a gyakorlati képzése keretében őt foglalkoztató vállalattal létesít a szakmunkásvizsga letételét követően munkaviszonyt, és ott munkaruhára jogosító munkakörben végez munkát, akkor a szakmunkástanulói minőségben kapott munkaruhára a kihordási idő elteltéig a munkaviszony keretében is jogosult.”

Anyagi felelősség

2. §

(Az Mt. V. 191. §-ához.)

A vállalat kártérítésre (hiánymegterítésre) kötelező határozata alapján az Mt. V. 143. §-ának (1) bekezdésében foglalt esetekben bírósági végrehajtásnak van helye, ha a dolgozó tizenöt napon belül panaszt nem nyújtott be [Mt. V. 190. § (3) bek.] A végrehajtási lap kiállítását a dolgozó lakóhelye szerint illetékes járásbírósnál kell kérni.

Munkaügyi viták elintézése

3. §

[Az Mt. V. 234. §-ának (2) bekezdéséhez]

(1) Az állami gazdaságok számára a gazdaság központjában kell munkaügyi döntőbizottságot alakítani, ha szakszervezeti bizottságuk a központban működik. Önálló munkaügyi döntőbizottságot kell azonban alakítani a gazdaságok olyan kerületeiben, amelyekben helyi irányítás van, és önálló szakszervezeti bizottság működik.

(2) Az állami erdőgazdaság igazgatója — a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — határozza meg, hogy az erdőgazdaság központjával nem azonos helységben levő, munkahelyi bizottsággal rendelkező termelő egységnél kell-e munkaügyi döntőbizottságot alakítani. Ha a termelőegységnél munkaügyi döntőbizottság nem szervezhető, a panaszt az erdőgazdaság központjának munkaügyi döntőbizottsága bírálja el.

(3) Az alsó- és középfokú oktatási intézményekben — önálló szakszervezeti bizottság működése esetén is — csak akkor kell munkaügyi döntőbizottságot alakítani, ha az ott, valamint az igazgatásilag oda tartozó egyéb intézményeknél és szervezeti egységeknél (pl. óvoda, tagiskola, napközi otthon, tanulószoba stb.) dolgozók létszáma együttesen a negyven főt eléri.

(4) Az (1)–(3) bekezdésben foglaltak alapján történő intézkedésről a járási tanácsnál működő közös munkaügyi döntőbizottságot és a területi munkaügyi döntőbizottságot értesíteni kell.

4. §

(1) A megyei (fővárosi) bíróságoknál szervezett munkaügyi döntőbizottság illetékessége a megyei (fővárosi) bíróságra, valamint a területén levő járásbírószágokra (városi, kerületi bíróságokra) terjed ki.

(2) A megyei (fővárosi) főügyészségeknél szervezett munkaügyi döntőbizottság illetékessége a megyei (fővárosi) főügyészségre, valamint a területén levő járási (városi, kerületi) ügyészségekre terjed ki.

5. §

[Az Mt. V. 237. §-ának (1) bekezdéséhez]

(1) Fegyelmi és anyagi felelősséggel kapcsolatban felmerült munkaügyi vita esetén az ügy előzményeit tartalmazó vállalati iratokat (a fegyelmi eljárásról készített jegyzőkönyvet, káreseti jegyzőkönyvet, leltárértékelést stb.) minden esetben csatolni kell a munkaügyi döntőbizottság irataihoz.

(2) Az (1) bekezdésben említett iratokat a munkaügyi döntőbizottság elnökének a tárgyalás előkészítése során kell bekérnie, és azokat a vállalat köteles haladéktalanul a munkaügyi döntőbizottság rendelkezésére bocsátani; ha pedig a panaszt a vállalat terjeszti elő, az iratokat már ahhoz csatolni kell.

(3) Fellebbezés, illetőleg felülvizsgálati kérelem benyújtása esetén a munkaügyi döntőbizottság az ügyre vonatkozó összes irattal együtt az (1) bekezdésben említett iratokat is köteles megküldeni a területi munkaügyi döntőbizottsághoz, illetőleg az Mt. 145. § (2) bekezdésében felsorolt ügyekben a járásbíróshoz.

6. §

A 9/1964. (XII. 24.) Mü M számú rendelet 4. számú mellékletét képező munkaügyi döntőbizottsági határozatminta utolsó bekezdésének szövege a következőképpen módosul:

„E határozat ellen a kézbesítést követő 15 napon belül a Munkaügyi Döntőbizottságnál két példányban benyújtandó fellebbezésnek, felülvizsgálati kérelemnek van helye.”

Munkakönyv

(1) Az 1/1954. 7. § (MTH K 10.) MTH számú utasítás (a továbbiakban: Utasítás) 10. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a határozott időre vagy a meghatározott munkára szóló munkaviszony esetén a munkaszerződés lejártával a felek megállapodnak újabb hasonló jellegű munkaviszony létesítésében, illetőleg az addig fennállott munkaszerződés meghosszabbításában, a munkakönyvbe a munkaviszony megszűnésének napjaként az újabb idő eltelté szerinti napot kell beírni.”

(2) Az Utasítás a következő 15/E. §-sal egészül ki:

„15/E. § Ha a fegyelmi úton elbocsátott dolgozó az Mt. V. 182. § (1) bekezdése alapján a fegyelmi büntetés hátrányos következményei alól mentesül, kérelmére a munkakönyvnek a „kilépett”, illetőleg — az 1965. évi január hó 1. napját megelőző időből származó — „azonnali hatállyal elbocsátva” bejegyzést tartalmazó rovatában jelzést (pl. csillagot) kell tenni, a lap alján, a jelzés magyarázataként pedig a következő megjegyzést: „Az Mt. V. 182. § (1) bek. rendelkezése alapján mentesült.” A megjegyzést a beírás időpontjának megjelölésével, valamint aláírással kell ellátni és le kell bélyegezni. Ha a dolgozót — az Mt. V. 182. § (2) bekezdése

alapján — a vállalat mentesíti, a jelzés magyarázataként a következő megjegyzést kell tenni: „A ... számú igazgatói határozat szerint az Mt. V. 182. § (2) bekezdése alapján időponttól kezdődően mentesítve.”

(3) Az Utasítás a következő 17/A. §-sal egészül ki:

„17/A. § (1) A szabadságvesztését töltő vagy előzetes letartóztatásban levő dolgozó munkaviszonyának megszűnése esetében a vállalat köteles a dolgozó munkakönyvét a büntetésvégrehajtási intézet parancsnokságának felhívására az intézethez megküldeni.

(2) Az (1) bekezdés szerint átadott munkakönyvet a szabadságvesztés, illetőleg az előzetes letartóztatás tartama alatt a büntetésvégrehajtási intézet őrzi.”

Munkavállalói igazolási lap

8. §

(1) A 11/1964. (XII. 24.) Mü M számú rendelet (a továbbiakban: Rendelet) a következő 1/A. §-sal egészül ki:

„1/A. § Ha a munkaviszony megszüntetésére az Mt. V. 47. § (1) bekezdés d) és e) pontjaiban felsoroltak miatt vagy bírói ítélet folytán (Mt. V. 48. §), továbbá ha jogszabálynak meg nem felelően [Mt. V. 50. § (3) bek.] kerül sor, a munkavállalói igazolási lap megjegyzés rovatában *Munkaviszony megszűnés a fegyelmi elbocsátással azonos következményű*, bejegyzést kell írni.”

(2) A Rendelet 2. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az alkalmazó vállalat a munkavállalói igazolási lap átvétele napján köteles a nyomtatvány „D” oldalán levő rovatokat kiállítani és a kilépés szerinti vállalatnak megküldeni. Ennek elmulasztása a 4. §-ban foglalt következményekkel jár.”

Hatálybalépés

9. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

Veres József s. k.,
munkaügyi miniszter.

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtítkára minden hétfőn 13–15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésre áll.

Elnökségi Titkárság

Index : 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztését felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21., telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Iroda 1. számú Hírlapboltjában, Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám: egyéni 61 257, közületi: 61 066. MNB egyszámlaszám: 8.

Évi előfizetési díj 48,— Ft

66.61781 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. JANUÁR 31.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	2/1966. (I. 14.) Korm. rendelet	Egyes alacsony összegű nyugellátások felemeléséről és a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 67/ 1958. (XII. 24.) Korm. sz. rendelet egyes rendelkezé- seinek módosításáról 9
	3/1966. (I. 14.) Korm. rendelet	A családi pótlékról szóló 38/1959. (VIII. 15.) Korm. sz. rendelet módosításáról 12
	1001/1966. (I. 8.) Korm. határozat	Az 1966. évi terv teljesítését elősegítő intézkedésekről 12
Az Akadémia Elnökségének határozatai	87/1966. sz. határozat	Az 1966. évi közgyűlés előkészítéséről 13
	89/1966. sz. határozat	Az 1965. évi külön meghívások lebonyolításáról és az 1966. évi keretek megállapításáról 14
	90/1966. sz. határozat	Az IAU Változócsillag Kollokvium megrendezéséről... 14
Az Akadémia elnökének utasítása	1/1966. MTA (A. K. 2.)	A Magyar Tudományos Akadémia 1966. évre jóvá- hagyott beszámolórendszeréről 14
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia főtítkárának fogadó- órájáról 15

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
2/1966. (I. 14.) számú

rendelete

**egyes alacsony összegű nyugellátások felemeléséről
és a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló
67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet egyes
rendelkezéseinek módosításáról**

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló
1958. évi 40. számú törvényerejű rendeletben (a
továbbiakban: Tny) kapott felhatalmazás alapján
a következőket rendeli.

1. §

(1) Az 1966. február 1. napjától tíz százalékkal,
de legalább havi 50 forinttal fel kell emelni a 2.
§-ban felsorolt jogszabályok alapján megállapított
azokat a sajátjogú nyugellátásokat,

a) amelyeknek az 1966. január 31-én érvényes
jogszabályok szerint járó összege a havi 750 forint-
tot nem éri el, és

b) amelyeket a Tny. alapján megállapított öreg-
ségi és rokkantsági nyugdíjakra vonatkozó rendel-
kezések szerint korlátozás nélkül kell folyósítani.

(2) A nyugellátásoknak az (1) bekezdés rendel-
kezései szerint felemelt összege havi 750 forintnál
több nem lehet.

2. §

(1) Az 1. § rendelkezései alapján a következő
sajátjogú nyugellátásokat kell felemelni:

a) az 1928. évi XL. törvény alapján megállapí-
tott öregségi és rokkantsági járadékokat, illetőleg
ellátásokat;

b) az 1912. évi VIII. törvény, az 1927. évi XXI.
törvény, illetőleg a 6180/1945. (VIII. 14.) ME
számú rendelet rendelkezései szerint hatvanhat
százalékot meghaladó munkaképességcsökkenés
alapján megállapított baleseti járadékokat;

c) a bányanyugbérre vonatkozó rendelkezések (1925. évi XXXIV. törvény) alapján megállapított bányanyugbéreket;

d) az 1912. évi LXV. törvény alapján megállapított nyugdíjakat és nyugbéreket;

e) a volt vállalati nyugdíjbiztosítottakra vonatkozó szabályok szerint megállapított vállalati nyugdíjakat;

f) a 14/1956. (XII. 1.) Korm. számú határozat rendelkezései alá eső nyugdíjakat;

g) a 67/1958. (XII. 24.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: Rny.) 110. §-ában meghatározott sajátjogú egyesített nyugellátásokat;

h) a 12.260/1945. (1946. I. 17.) M E számú rendelet, valamint a 6800/1948. (VI. 27.) Korm. számú rendelet alapján megállapított nyugellátásokat;

i) az 1951. évi 30. számú törvényerejű rendelet alapján megállapított öregségi és rokkantsági nyugdíjakat;

j) az 1954. évi 28. számú törvényerejű rendelet alapján megállapított öregségi és rokkantsági nyugdíjakat;

k) az 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet alapján megállapított vagy megállapításra kerülő öregségi és rokkantsági nyugdíjakat.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt nyugellátások közül azokat,

a) amelyeknek a folyósítása munkaviszony, keresőfoglalkozás vagy egyéb okból szünetel, vagy

b) amelyeket munkaviszony fennállása miatt korlátozott mértékben kell a Tny. szabályai szerint folyósítani, illetőleg

c) amelyek folyósítására az Rny. 114. §-a alapján a Tny. hatályba lépése előtt érvényben volt rendelkezések az irányadók,

attól a naptól kell az 1. § rendelkezései szerint felemelni, amelytől a nyugellátást a Tny. alapján megállapított öregségi és rokkantsági nyugdíjakra vonatkozó rendelkezések szerint korlátozás nélkül kell folyósítani.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetekben a nyugellátás felemelt összegét annak az összegnek alapulvételével kell megállapítani, amely a nyugdíjast az 1966. január 31. napján érvényes jogszabályok szerint a felemelés időpontjában megilletné.

3. §

(1) Az 1938. évi XII. törvény alapján megállapított járadékokat az 1966. február 1. napjától havi 330 forintról havi 380 forintra kell felemelni. A felemelt járadékot abban az esetben is folyósítani kell, ha a járadékos munkaviszonyban áll vagy keresőfoglalkozást folytat.

(2) Az 1938. évi XII. törvény szerint megállapított és hatvanhat százalékot meg nem haladó munkaképességsökkenés alapján járó baleseti járadékkal kiegészített járadékot az (1) bekezdés szerint kell felemelni, és a felemelt összeget kell a baleseti járadékkal kiegészíteni.

4. §

(1) Abban az esetben, ha a nyugdíjasnak az 1–3. §-ban megjelölt nyugellátását a megállapítás után elszenvedett üzemi baleset (foglalkozási betegség) alapján járó baleseti járadék harminc, illetőleg ötven százalékaival kiegészítették, a nyugellátásnak a baleseti járadékrész nélkül számított összegét kell felemelni, és az így felemelt összeget kell a baleseti járadékrész összegével kiegészíteni.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezését alkalmazni kell abban az esetben is, ha a nyugellátásnak a baleseti járadék ötven százalékaival történő kiegészítésére 1966. január 31. napja után kerül sor.

5. §

(1) Abban az esetben, ha az 1952. január 1. napja előtt érvényben volt jogszabályok alapján megállapított rokkantsági járadék, bányanyugbér, baleseti járadék, valamint az 1951. évi 30. számú és az 1954. évi 28. számú törvényerejű rendeletek alapján megállapított rokkantsági nyugdíj összege az Rny. 121. §-a szerint, illetőleg az 1958. évi 40. számú törvényerejű rendelet alapján megállapított rokkantsági nyugdíj összege állapotváltozás miatt módosul, a módosított összeg figyelembevételével a nyugellátásoknak a jelen rendelet 1. §-a szerint felemelt összegét újból meg kell állapítani.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az öregségi vagy a rokkantsági nyugellátás megállapítása után szerzett szolgálati idő alapján járó továbbszolgálati pótlék, illetőleg nyugdíjkiegészítés megállapítása esetén is.

(3) Az Rny. 110. §-ában meghatározott egyesített sajátjogú nyugellátásban részesülő nyugdíjast az Rny. 111. §-a (1)–(2) bekezdése szerint járó különbözet abban az esetben is megilleti, ha a különbözetre nyugellátásának a jelen rendelet 1. §-a szerint történt felemelése után válik jogosulttá.

6. §

(1) Az 1966. február 1. napjától tíz százalékkal, de legalább havi 25 forinttal fel kell emelni a 2. §-ban felsorolt jogszabályok alapján megállapított vagy megállapításra kerülő azokat az özvegyi nyugellátásokat, amelyeknek az 1966. január 31-én érvényes jogszabályok szerint járó összege a havi 400 forintot nem éri el. A nyugellátás felemelt összege havi 400 forintnál több nem lehet.

(2) Ha az özvegy saját és özvegyi jogn is részesül nyugellátásban, nyugdíjemelésre csak egyféle címen jogosult.

(3) Az 1939. évi XVI. törvény alapján megállapított, illetőleg megállapításra kerülő özvegyi járadékot havi 180 forintról havi 205 forintra kell felemelni.

7. §

Az 1966. február 1. napjától tíz százalékkal fel kell emelni a 2. §-ban felsorolt jogszabályok alapján megállapított vagy megállapításra kerülő azokat az árvaellátásokat, amelyeknek az 1966. január 31-én érvényes jogszabályok szerint járó összege

a havi 200 forintot, szülőtlén árva esetében a havi 400 forintot nem éri el. Az árvaellátás felemelt összege havi 200 forintnál, szülőtlén árva esetében havi 400 forintnál több nem lehet.

8. §

A 2. §-ban felsorolt jogszabályok alapján megállapított vagy megállapításra kerülő szülői nyugellátásokat a 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint kell felemelni.

9. §

A hozzátartozói nyugellátásokat a jelen rendelet alapján akkor is fel kell emelni, ha az emelés folytán a hozzátartozói nyugellátások együttes összege az özvegyi nyugdíj két és félszeres összegét meghaladja.

10. §

(1) A külföldre folyósított nyugellátások közül a jelen rendelet alapján csak azokat lehet felemelni, amelyeket államközi társadalombiztosítási egyezmény alapján kell külföldre folyósítani.

(2) Nem lehet a jelen rendelet alapján felemelni azokat a nyugellátásokat, amelyek összegét a Tny. 42. §-a, illetőleg a Tny-nek az 1963. május 1. napja előtt érvényben volt 43. §-a alapján csökkentették.

(3) Azokat a nyugellátásokat, amelyeket az 1957. évi 65. számú vagy az 1961. évi 20. számú törvényerejű rendelet alapján állapították, illetőleg állapítanak meg, akkor sem lehet a jelen rendelet alapján felemelni, ha a nyugellátás megállapítása az Rny. szerinti szolgálati idő figyelembevételével történt.

11. §

Az Rny. 31–32. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Rny. 31. §. Az öregségi és a rokkantsági teljes vagy résznyugdíj összegét a nyugdíjazás évében a nyugdíj megállapításaig, valamint a közvetlenül megelőző négy naptári év alatt elért munkabér havi átlagának alapulvételével kell megállapítani.

Rny. 32. §. (1) Abban az esetben, ha az igénylő az Rny. 31. §-ában megjelölt időtartamnál rövidebb időn át dolgozott, az öregségi és a rokkantsági teljes vagy résznyugdíj összegét a rövidebb időre eső, de legalább harminc hónapra (kilencszáz-tizenhárom naptári napra) kapott munkabér egy havi átlaga alapján kell kiszámítani.

(2) Ha az igénylő az Rny. 31. §-ában megjelölt időtartam alatt harminc hónapnál rövidebb időre kapott bért, vagy ha a munkabérre vonatkozó adatok megnyugtatóan nem állapíthatók meg, az öregségi és a rokkantsági teljes vagy résznyugdíj összegének megállapításánál a nyugdíjazás időpontjában legutóbbi munkakörére érvényes munkabérszabályok szerint

a) a munkásoknál és a havidíjas dolgozóknál a személyi besorolás szerinti munkabért,

b) ahol személyi besorolás nincs, a rendszeresen végzett munka alapbérét,

c) a bányászokban, a csapatra telepített dolgozóknál (vájár, segédvájár, csapatcsillás) a Szakszervezetek Országos Tanácsa által a munkaügyi miniszterrel egyetértésben megállapított munkabért kell alapul venni.

(3) Ha az utolsó munkakörnek a (2) bekezdésben foglalt rendelkezések szerinti figyelembevétele – a dolgozó előző foglalkozásaira tekintettel – nem megnyugtató, az Rny. 87. §-ában említett bizottság a munkabérátlagot az igénylő korábbi időben betöltött és reá nézve jellemző munkakörére a nyugdíjazás időpontjában érvényes munkabérszabályok szerint is megállapíthatja.

(4) Az Rny. 87. §-ában említett bizottság megállapíthatja a munkabérátlagot abban az esetben is, ha a (2) bekezdés rendelkezései szerint számítandó munkabérátlag lényegesen eltér attól a munkabértől, amelyet a dolgozó az Rny. 31. §-ában megjelölt időtartam alatt harminc hónapnál rövidebb időre kapott. Ebben az esetben az említett bizottság a munkabérátlagot az Rny. 31. §-ában megjelölt időtartamnál annyi naptári nappal hosszabb időtartam figyelembevételével állapítja meg, hogy a munkabérátlag szempontjából számításba vett naptári napok száma kilencszáz-tizenhárom naptári nap legyen.”

12. §

Az Rny. 32/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Rny. 32/A. §. (1) Ha a dolgozó az Rny. 31. §-ában meghatározott időtartam alatt neki felróható okból munkaviszonyban nem állott, nyugdíját munkaviszonya megszűnésének évében, valamint a közvetlenül megelőző négy naptári év alatt elért munkabére havi átlagának alapulvételével kell megállapítani.”

13. §

Az Rny. 33. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Rny. 33. §. (1) Az öregségi és a rokkantsági teljes vagy résznyugdíj összegét – az Rny. 31. §-ában megjelölt időtartam helyett – az öregségi nyugdíjra jogosító vagy az ennél öt évvel alacsonyabb életkor betöltésének évében az életkor eléréséig, valamint a közvetlenül megelőző négy naptári év alatt kapott munkabér átlagának alapulvételével kell az igénylő kérelmére megállapítani, ha ez reá nézve kedvezőbb.”

14. §

Az Rny. 39. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Rny. 39. §. A jutalékos bérrendszerben dolgozók nyugellátása összegének megállapításánál legfeljebb 3000 forint munkabérátlagot lehet figyelembe venni, ha az irányadó időszakra eső munkabér teljes egészében jutalékból származik, vagy a jutalék összege a munkabér fele összegét meghaladja.”

15. §

Az Rny. 73. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„Rny. 73. §. (1) A Tny. hatálya alá tartozó dolgozó arra a naptári hónapra, amelyben kifizetett munkabére

az 1800 forintot nem haladja meg, munkabérének 3 százalékát,

az 1800 forintot meghaladja, de 2300 forintnál nem több, munkabérének 4 százalékát,

a 2300 forintot meghaladja, de 3000 forintnál nem több, munkabérének 5 százalékát

köteles nyugdíjárulék címén fizetni. Ha a munkabér a 3000 forintot meghaladja, a nyugdíjárulék mértéke minden további megkezdett 1000 forintnál — az egész munkabérré vonatkozólag — 1–1 százalékkal, de legfeljebb 10 százalékra emelkedik. A nyugdíjárulékot a munkáltató a dolgozó munkabéréből levonni köteles.”

16. §

Ez a rendelet 1966. február 1. napján lép hatályba; a 15. § rendelkezéseit az 1966. február 1. napjától járó munkabérekre kell alkalmazni. A rendelet végrehajtásáról a Szakszervezetek Országos Tanácsa gondoskodik.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
3/1966. (I. 14.) számú

r e n d e l e t e

a családi pótlékról szóló 38/1959. (VIII. 15.) Korm.
sz. rendelet módosításáról

1. §

A 38/1959. (VIII. 15.) Korm. számú rendelet 14. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„14. §. (1) Az egy naptári hónapra járó családi pótlék összege a következő:

két gyermek után összesen	300 forint
három gyermek után összesen	510 forint
minden további gyermek után	
gyermekenként további	170 forint

(2) Az 1. § (2) bekezdésében megjelölt fogyatkozásban szenvedő egy gyermek után havi 140 forint családi pótlék jár. Annak a dolgozónak, aki két gyermek után jogosult családi pótlékre, és ezek közül egyik gyermeke vagy pedig mindkét

gyermeke az 1. § (2) bekezdésében megjelölt fogyatkozásban szenved, a két gyermek után havi 340 forint családi pótlék jár. Három vagy több gyermek után a dolgozót minden esetben az (1) bekezdésben megjelölt összegű családi pótlék illeti meg.

(3) Az 1. § (4) bekezdésében meghatározott egyedülálló dolgozó nőnek egy gyermeke után havi 140 forint, két gyermeke után havi 340 forint, ennél több gyermeke után pedig az (1) bekezdésben megjelölt összegű családi pótlék jár.

(4) Ha a családi pótlékot az anya jogán a 12. § (2) bekezdése vagy (3) bekezdésének a)–c) pontja alapján állapítják meg, az anyának az (1), illetőleg a (2) bekezdésben megjelölt összegű családi pótlék jár.”

2. §

Ez a rendelet az 1966. évi február hó 1. napjával lép hatályba; rendelkezéseit az 1966. évi február hónapjára járó családi pótlékok tekintetében kell első ízben alkalmazni.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
és a Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnökségé-
nek 1001/1966. (I. 8.) számú

e g y ü t t e s h a t á r o z a t a

az 1966. évi terv teljesítését elősegítő
intézkedésekről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
és a Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnöksége
az 1966. évi tervfeladatok sikeres megvalósítása
érdekében az alábbi együttes határozatot hozza.

Az illetékes miniszterek (országos hatáskörű
szervek vezetői) biztosítsák az alábbi feladatok
végrehajtását:

1. A vállalatoknál a műszaki konferenciákat
január 31-ig, a termelési tanácskozásokat február
28-ig tartásuk meg.

Az eddigieknél nagyobb gondot fordítsanak a
termelés feltételeinek biztosítására. Minden üzem-
ben a vállalati tervekben az egyes egységekre háruló
feladatokat, a munkaverseny célkitűzéseit az ille-
tékes gazdasági vezetőkkel, valamint az érintett
dolgozókkal konkrétabban ismertessék, vitassák
meg. Igényeljék a dolgozók ez irányú észrevételeit,
javaslatait.

2. Az 1966. évben sorra kerülő béremelési intéz-
kedéseket a tervben előirányzott vállalati bér-
fejlesztéssel együtt a miniszterek által a szakszerve-
zetekkel egyetértésben kiadott végrehajtási utasí-
tásoknak megfelelően gondosan készítsék elő.

A vállalatoknál a bérügyi intézkedésekre rendelkezésre álló összegeket — béremelés, bérfejlesztés, létszámcsökkentésből adódó megtakarítás, bértartalék —, valamint a prémiumot koncentráltan a kitűzött céloknak megfelelően használják fel. Biztosítsák azonban, hogy megfelelő tartalékok álljanak rendelkezésre az anyagi ösztönzőknek a vállalati és népgazdasági érdekekkel összehangolt alkalmazásához, a dolgozók jövedelmének további emeléséhez.

3. Az egységes cselekvés érdekében 1—2. pontokban foglalt feladatok megvalósítása során az állami-gazdasági vezetők minden szinten szorosan működjenek együtt az illetékes szakszervezeti szervezetekkel, vezetőkkel.

Az illetékes állami-gazdasági irányítószervek (minisztériumok, országos hatáskörű szervek, trösztök stb.) vezetői és vezető beosztású dolgozói a fenti rendelkezések végrehajtását személyesen is segítsék és ellenőrizzék a helyszínen.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke.

Gáspár Sándor s. k.,
a Szakszervezetek Országos
Tanácsa főtítkára.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 87/1966. számú

határozata

az 1966. évi közgyűlés előkészítéséről

(Elnökségi Tanács, 1966. január 11.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség a 11/1965. és a 36/1965. sz. határozatokon túlmenően az 1966. évi közgyűlés további előkészítésével kapcsolatban a következőket határozza.

2 A közgyűlés tárgysorozata:

21 A nyilvános ülésen:

Elnöki megnyitó

Az Elnökség beszámolója

A párt, ill. a kormány képviselőjének felszólalása

Az akadémiai aranyérem és akadémiai díjak átadása

22 A zárt ülésen:

Az elnökségi beszámoló és a határozati javaslatok megvitatása, határozathozatal
Egyebek (indítványok, javaslatok)

23 Az Elnökség beszámolója az előző évek gyakorlatához képest rövidebben foglalkozzék az Akadémia múlt évi munkájával, az elért eredmények értékelésével, és vessen fel az Akadémia működésével kapcsolatos olyan problémákat, amelyek a zárt ülés vitáját és a további érdemi munkát elősegítik.

24 A tudományos osztályok a közgyűlés alkalmából kibővített osztályülést tartsanak, amelyen az osztályvezetőség beszámolója az osztály szintjén hasonló kérdésekkel foglalkozzék, mint az elnökség beszámolója.

25 A közgyűlés alkalmából és azzal összefüggésben — központilag, vagy az osztályok szervezésében — nyilvános előadóülés ne legyen. Nincs akadálya azonban annak, hogy az osztályok a közgyűlés időszakához csatlakozva, de attól függetlenül, nyilvános előadóülést tartsanak.

3 Az 1963. évi közgyűlés határozata alapján a közgyűlési anyag kiküldésével egyidejűleg a tagokat fel kell hívni arra, hogy amennyiben a határozati javaslatok módosítására vonatkozó indítványokat kívánnak előterjeszteni, azokat előzetesen írásban nyújtsák be az Elnökséghez.

4 Az akadémiai aranyérem és az akadémiai díjak odaítélésének előkészítése az előző évek gyakorlatának megfelelően a következők szerint történik.

41 Az akadémiai aranyérem odaítélésére vonatkozó javaslat kialakítására az Elnökség *Ligeti Lajos* alelnök elnökletével, továbbá *Szabó Imre* és *Kónya Albert* főtítkárhelyettesek közreműködésével bizottságot küld ki azzal, hogy a javaslatokat a bizottság elnöke az Elnökség március havi ülésére terjessze elő.

42 Az akadémiai díjak odaítélésére az Elnökség *Manninger Rezső* alelnök elnökletével *Kónya Albert* főtítkárhelyettest, az osztálytitkárokat és a *Pszichológiai Bizottság* elnökét kéri fel a javaslatok kialakítására azzal, hogy az Elnökség a javaslatokat szintén március havi ülésén tárgyalja.

5 Az Elnökség felhívja a tudományos osztályokat és a Pszichológiai Bizottságot, hogy az 1/1964. MTA (A. K. 2.) sz. elnöki utasítás 8. §-a szerint az Elnökség által készítendő közgyűlési beszámoló anyagához a kutatási beszámolók alapján — még a részletes osztályvezetőségi tárgyalást megelőzően — készítsenek rövid összefoglaló jelentést, és azt j. év február 28-ig küldjék meg az Elnökségi Titkárságnak.

Budapest, 1966. január 12.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 89/1966. számú

határozata

az 1965. évi külön meghívások lebonyolításáról és az 1966. évi keretek megállapításáról

(Elnökségi Tanács, 1966. január 11.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség tudomásul veszi az NKO beszámolóját az 1965. évi külön meghívások teljesítéséről.
- 2 Az Elnökség — figyelembe véve a 38/1965. számú határozatban megállapított kulcsszámokat — a saját és a tudományos osztályok részére az 1966. évre az alábbi kereteket állapítja meg a külön meghívások forintfedezésére:

MTA külön meghívási kerete:		300 000 Ft
I. osztály	10%	21 000 Ft
II. „	8%	17 000 Ft
III. „	12%	25 000 Ft
IV. „	10%	21 000 Ft
V. „	11%	23 000 Ft
VI. „	12%	25 000 Ft
VII. „	12%	25 000 Ft
VIII. „	10%	21 000 Ft
IX. „	7%	15 000 Ft
X. „	6%	12 000 Ft
Pszich. Bizottság	2%	5 000 Ft
Elnökség		90 000 Ft
Összesen		300 000 Ft

Az Elnökség keretéből kell kielégíteni az Akadémiai Könyvtár, az Akadémiai Kiadó, a Vállalati Osztály, a Műszerügyi Szolgálat és a KESZ igényeit is: mindegyik részére 3000–3000 Ft = 15 000 Ft. Az Elnökségnek tehát marad: 75 000 Ft.

A rendelkezésre álló keretet az osztályok vagylagos módon használhatják fel:

- a) a vendég teljes magyarországi tartózkodási költségeit fedezik, s ez esetben a tartott előadásért honoráriumot nem is fizethetnek,
 - b) a vendég maga fizeti a tartózkodási költségeit, s a meghívó osztály a tartott előadásért honoráriumot fizet. Az előadás honorálására 1500 Ft-ig terjedő összeg fizethető, de előadásonként legalább 500 Ft.
- 3 Az Elnökség meghívása esetén a külföldre irányuló meghívólevelek szövegét az NKO készíti el, és az MTA elnöke, főtítkára vagy főtítkár-helyettese írja alá; a tudományos osztályok a saját keretükre történő meghívás esetén a meghívólevelet — az NKO-val való egyeztetése után — maguk készítik, és az osztálytitkár írja alá.
 - 4 A külföldiek meghívásával kapcsolatban 1966-ra is érvényesek az Elnökség 62/1963. sz. határozatában megállapított tudománypolitikai irányelvek.

Budapest, 1966. január 12.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 90/1966. számú

határozata

az IAU Változócsillag Kollokvium megrendezéséről

(Elnökségi Tanács, 1966. január 11.)

Teljes szöveg

Az Elnökség jóváhagyja, hogy a III. Osztály keretében megrendezésre kerüljön az IAU által javasolt Változócsillag Kollokvium 1968. nyarán, 4–5 napi időtartammal, 120 fő külföldi csillagász saját költségén és részvételi díj fizetése mellett történő részvételével és az MTA részéről 20 000 Ft hozzájárulással.

Budapest, 1966. január 12.

Rusznayk István s. k.,
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
1/1966. MTA (A. K. 2.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia 1966. évre jóváhagyott beszámolórendszeréről

A Központi Statisztikai Hivatal elnökének utasítására, valamint a Magyar Tudományos Akadémia adatigénye alapján összeállított, az akadémiai intézeteket érintő 1966. évre jóváhagyott beszámolórendszerrel az alábbiakban intézkedem:

1. A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó intézetek, szervek, vállalatok, valamint az akadémiai támogatásban részesülő intézmények részére az 1966. évi beszámolórendszert a melléklet szerint közzéteszem.

2. A melléklet azokat a beszámolókat tartalmazza, amelyeknél az adatszolgáltatók körébe az akadémiai intézetek (kutatócsoportok, kutatólaboratóriumok), ill. a támogatott szervek is beletartoznak. Az intézmények szűkebb körét (pl. csak a vállalatokat, jóléti szerveket stb.) érintő beszámolókat a közvetlen felügyeletet ellátó szervek külön közlik az érdekeltekkel.

3. A beszámolók elkészítésére kötelezett szervek a jelentéseket a kitöltési utasításnak megfelelően, az előírt határidőre kötelesek megküldeni az adatkérő szerv részére.

4. Az itt közzétett beszámolóktól eltérő más adatot közölni csak a KSH, illetve az Akadémia irányító szervei által kiadott utasításoknak megfelelően lehet.

5. Az előírt beszámolójelentések formanyomtatványait — kitöltési utasítással együtt — az akadémiai adatigényekre vonatkozóan az MTA illetékes irányító szervei bocsátják az adatszolgáltatók rendelkezésére. A KSH által elrendelt adatszolgáltatásokra vonatkozó nyomtatványokat az adatszolgáltatóknak kell beszerezniük a Statisztikai Kiadó Vállalattól.

6. A beszámolórendszer közzétételével kapcsolatban felhívom a figyelmet, hogy a statisztikai adatszolgáltatással kapcsolatos kötelezettségek megszegése esetén az állami statisztikáról szóló 1952. évi VI. törvényben, az 1955. évi 17. törvényerejű rendeletben, valamint a 24/1961. sz. Korm. rendeletben foglalt büntető, illetve szabálysértési rendelkezések kerülnek alkalmazásra.

7. Ezen utasítással egyidejűleg a 8/1964. MTA (A. K. 7.) sz. utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1966. január 6.

Rusznay István s. k.,
elnök.

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 13–15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésre áll.

Elnökségi Titkárság.

Melléklet az 1 (1966. MTA.) A. K. 2. sz. utasításhoz.

A Magyar Tudományos Akadémia 1966. évre jóváhagyott beszámolórendszere

Sor szám	A beszámolójelentés		Adatszolgáltatásra kötelezett szervek				Engedélyezés száma	
	C í m e	mely időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámolójelentést				
				mely szervnek	milyen határidőre	hány példányban		
								küldik meg
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	1965. évi éves beruházás-felújítás statisztikai beszámolójelentés	évenként	A) A Központi Statisztikai Hivatal adatigénye					
			a) Valamennyi népgazdasági beruházást és felújítást végző akadémiai intézet, szerv és támogatott kutatóhely gazdasági igazgatósága	MTA TPT Terv és Beruházási Osztályának	1966. febr. 21.	Jelző-számonként 1—1 példány	KSH: 17989/1965. sz.	
			b) MTA KUTESZ, Akadémiai Nyomda, Mg. Kut. Intézet Gazdasága	a) Területileg illetékes Statisztikai Igazgatóságnak b) MTA TPT Terv és Beruh. O.	1966. febr. 21. 1966. febr. 21.	2 pl. összevont Jelző-számonként 1—1 példány		
2	I. sz. Negyedéves beszámolójelentés az üzembehelyezett beruházásokról	negyedévenként	Akadémiai intézetek, szervek és vállalatok, amelyek a kitöltési utasításban meghatározott beruházásokat helyeztek üzembe	a) Területileg illetékes Statisztikai Igazgatóságnak b) MTA TPT Terv és Beruh. O.	Tárgynegyedévet követő hó 10-ig	2 1	KSH: 17992/1965. sz.	
3	II. sz. Negyedéves beszámolójelentés a beruházások és felújítások teljesítésének, valamint a beruházások üzembehelyezésének alakulásáról	negyedévenként	Valamennyi népgazdasági beruházást végző akadémiai intézet, szerv és vállalat	MTA TPT Terv és Beruházási O.	Tárgynegyedévet követő hó 20-ig	Jelző-számonként 1—1 példány	KSH: 17993/1965. sz.	
4	Beszámolójelentés a tudományos Kutató Intézet 1965. évi fontosabb statisztikai adatairól	évenként	MTA kutatóintézetei	MTA TPT Terv és Beruházási O.	Tárgyévét követő márc. 31.	1	KSH: 17619/1963. sz.	
5	Beszámolójelentés az egyetemi, főiskolai tanszéki (intézeti, klinikai) kutatóhely 1965. évi fontosabb statisztikai adatairól	évenként	a) MTA által támogatott tanszéki stb. kutatóhelyek b) Rectori (igazgatói) hivatal	Rectori Hivatalnak MTA TPT Terv és Beruházási O.	Tárgyévét követő márc. 20. Tárgyévét követő márc. 31.	2 1	KSH: 17620/1963. sz.	

1	2	3	4	5	6	7	8
B) Társhatóságok adatigénye							
1	Teljesítményi jelentés a közúti gépjárművekről	negyed- évenként	a) Gépjárművet üzemeltető inté- zetek és vállalatok b) MTA Központi gk. előadó	MTA Központi gépkocsielőadó- nak KPM Autófelügyeletnek	Negyedévet követő hó 15-ig Negyedévet követő hó 25-ig	2 1	KPM 234/1963.
2	Jelentés a túlfogyasztó gépkocsi- hatóanyag és motorolaj felhasz- nálásáról	havonként	a) Gépjárművet üzemeltető inté- zetek és vállalatok b) MTA központi gk. előadó	MTA Központi gépkocsielőadó- nak KPM Autófelügyeletnek	Tárgyhót követő hó 10-ig Tárgyhót követő hó 15-ig	1 1	KPM 234/1963.
3	Társadalombiztosítási statisztikai jelentés	havonként	MTA felügyelete alá tartozó 30-nál több dolgozót foglalkoztató inté- zetek, vállalatok, valamint aka- démiai státus helyvel rendelkező intézmények és az MTA Gazdasági Hivatala	A területileg illetékes SZTK szervnek	Tárgyhót követő hó 12-ig	1	SZOT 1/1959. sz. határozata
4	Jelentés az 1965. július hóban ki- fizetett családi pótlék utalásokról gyermekszám szerinti részletezésben	évenként	MTA családi pótlékot fizető hiva- tali, vállalati stb. fizetőhelyek	A területileg illetékes SZTK szervnek	1966. aug. 15.	1	SZOT 2/1959. sz. határozata
5	Adatszolgáltatás a költségvetési szervek béralapfelhasználásáról	negyed- évenként	a) MTA Gazdasági Hivatala b) MTA felügyelete alá tartozó in- tézetek és szervek	Az MNB illetékes fióknak	Tárgynegyedévet követő hó 4-ig	1	MNB elnökének 2662/1961. sz. körlevele
6	Nemesfémkészlet jelentés	negyed- évenként	Nemesfémkészlettel rendelkező MTA intézetek, szervek és válla- latok	MTA Terv és Beruházási Osz- tálynak	Tárgynegyedévet követő hó 10.	1	MNB 2567/57.
C) Magyar Tudományos Akadémia adatigénye							
1	Kutatóintézetek és támogatott tár- sadalmi szervek költségvetési beszámolójelentése	félévenként	MTA felügyelete alá tartozó kutató- intézetek és társadalmi szervek	MTA TPT Költségvetési Oszt.	január 31. július 15.	4	MTA Eln. 1/1965. sz. utasítása
2	Tájékoztató az MTA támogatásban részesülő intézmények hitel- keretének felhasználásáról	félévenként	MTA által támogatásban részesített kutatóhelyek gazdasági szervei	MTA TPT Költségvetési Oszt.	január 31. július 15.	2	MTA Eln. 3/1964 sz. utasítása
3	Javadalom elszámolás és beszámoló az MTA által folyósított támoga- tásról	félévenként	MTA által támogatásban részesített kutatóhelyek gazdasági szervei	MTA TPT Költségvetési Oszt.	január 31. július 15.	1	MTA Eln. 3/1964. sz. utasítása
4	Tájékoztató jelentés a beruházások teljesítéséről	évenként	MTA felügyelete alá tartozó inté- zetek, vállalatok és támogatásban részesített kutatóhelyek gazdasági szervei	MTA TPT Terv és Beruházási O.	február 20.	2	MTA Főtitkár 110.580/62. sz. körlevele

INDEX : 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 800 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Iroda 1. számú Hírlapboltjában, Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky ut 76. és bármely postahivatalban. Csekk számlaszám: egyéni 61 257, közületi: 61 066. MNB egyszámlaszám: 8. Évi előfizetési díj 48,— Ft

66.61847 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. FEBRUÁR 25.

TARTALOM

Személyi rész	19
Az Akadémia Elnökségének határozatai	19
81/1/1965. sz. határozat	A kollektív tudományos munka megítéléséről a tudományos minősítési eljárásban
93/1966. sz. határozat	A pszichológiai kutatások helyzetéről
95/1966. sz. határozat	A Matematikai Intézet Közleményei idegen nyelvű sorozat és az Acta Geologica címváltoztatásáról ...
96/1966. sz. határozat	Az akadémiai kutatóhelyek vezetőinek tudományos fokozatáról
97/1966. sz. határozat	A Műszerügyi Bizottság és a Kiállítási Bizottság tag-ságában bekövetkezett változásról
Miniszeri rendeletek és utasítások	106/1966. (3) Mü. M.
	Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről a kutatói és tervezői munkakörökben
	2/1966. (II. 13.) Mü. M.
	Az üdülőkhöz alkalmazható élelmezési nyersanyag-normákról és a beutaltak térítési díjáról
Közlemény	A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadó-órájáról

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 80. születés-napja alkalmából, eredményes munkássága elismerésül *id. Issekutz Béla* Kossuth-díjas akadémikusnak, nyugalmazott egyetemi tanárnak a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetését adományozta.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 81/1/1965. számú
határozata

a kollektív tudományos munka megítéléséről a tudományos minősítési eljárásban

(Elnökség, 1965. december 21.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség jóváhagyja, hogy a kollektív kutatómunka eredményeinek felhasználásával egyénileg elnyerhetők legyenek a tudományos fokozatok.

2 A kollektív kutatómunka eredményeit a pályázók a következő feltételek teljesítése esetén használhatják fel a fokozatok elnyerésére:

21 A kollektíva tudományos eredményeinek ki-munkálásában a kandidátusi, illetve a doktori fokozat követelményeiben előírt tudományos szinten a téma kidolgozásának kezdete óta részt vettek.

22 A kollektíva keretében elért egyéni új tudományos eredményük egyenként is megfelel a kandidátusi, illetve a doktori fokozat megszerzéséhez előírt követelményeknek.

3 A kollektív kutatómunka eredményeit is vagy külön e célra készített értekezéssel, vagy nyomtatott mű benyújtásával lehet a tudományos fokozat elnyerésére felhasználni.

31 Nyomtatott mű abban az esetben fogadható el, ha az megfelel az értekezésekre vonatkozóan előírt követelményeknek. Ugyanez érvényes a társszerzőkkel írott vagy szerkesztő, illetve szerkesztő kollektíva irányításával alkotott mű részeire is.

32 Ha a 31 pontban előírt feltétel nem teljesül, a pályázók külön értekezést kötelesek készíteni, amelyben felhasználhatják a kollektív munka tudományos eredményeit.

4 A pályázóknak az értekezés vagy nyomtatott mű téziseiben körvonalazniuk kell saját munkásságukat, és a téziseket láttamoztatniuk kell a kollektíva tagjaival.

Budapest, 1965. december 21.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnökségének 93/1966. számú

határozata

a pszichológiai kutatások helyzetéről

(Elnökség, 1966. január 25.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség elismerését fejezi ki a Pszichológiai Bizottságnak a beszámolósi időszakban végzett munkájáért. A beszámolót azonban nem találja alkalmasnak arra, hogy érdemi áttekintést kapjon a hazai pszichológiai kutatás helyzetéről, a megvitatott, valamint a már tisztázott fő problémákról, továbbá a kötelező időszak fejlesztési fő irányáról. Nem tűnik ki elég konkrétan, hogy az 1961. évi 94. sz. elnökségi határozat óta milyen az előrehaladás a tudományos kutatómunka elvi-ideológiai megalapozása tekintetében. Ezért a beszámolót visszaadja a Pszichológiai Bizottságnak, azzal a felhívással, hogy

11 a beszámolót dolgozza át a Bizottság az elnökségi ülésen elhangzott opponensi vélemények, valamint a felszólalások figyelembevételével, és vitassa meg az átdolgozott beszámolót az opponensekkel, valamint a felszólalókkal;

12 a megvitatás alapján átdolgozott előterjesztésben a Bizottság tárja fel a pszichológiai tudományok jelenlegi helyzetét, és foglaljon állást azon legfontosabb feladatok tekintetében, amelyek a jelenlegi helyzetben leginkább szolgálják társadalmi fejlődésünket, és amelyekre az erőket elsősorban koncentrálni kell.

2 A Pszichológiai Bizottság elnöke az előző pontok szerint átdolgozott és megvitatott beszámolót f. év szeptember 30-ig terjessze az Elnökség elé.

Budapest, 1966. január 26.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 95/1966. számú

határozata

a Matematikai Intézet Közleményei idegen nyelvű sorozat és az Acta Geologica címváltoztatásáról

(Elnökség, 1966. január 25.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség elhatározza, hogy

11 a Matematikai Kutató Intézet Közleményei idegen nyelvű sorozata 1966-tól kezdődően megszűnik, s helyette 1966-tól kezdve (az előirányzott költségkeretek megfelelő átcsoportosításával) évi 30 B/5 ív terjedelemben Studia Scientiarum Mathematicarum Hungarica címen új folyóirat induljon, amelynek fő feladata az alkalmazott matematika körébe tartozó értekezések megjelentetése;

12 az Acta Geologica évi 60 B/5 ív helyett, évi 30 B/5 íven jelenjék meg, és 30 B/5 íven 1966-tól kezdődően Acta Geodetica, Geophisica et Montanistica címen új folyóirat induljon;

13 az Elnökség felhívja az Akadémiai Kiadót, hogy a fenti két folyóirat kiadásához szükséges engedélyeket szerezzék meg, és gondoskodjék a két folyóirat kiadásáról.

Budapest, 1966. január 27.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 96/1966. számú

határozata

az akadémiai kutatóhelyek vezetőinek tudományos fokozatáról

(Elnökség, 1966. január 25.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi az akadémiai kutatóhelyek vezetőinek tudományos fokozatáról előterjesztett jelentést.

2 Az Elnökség a 136/1965. sz. határozata alapján fontosnak tartja, hogy az akadémiai kutatóhelyek tudományos osztályvezetői a szakmai színvonal emelése érdekében tudományos minősítéssel rendelkezzenek, ezért felhívja az osztálytitkárokat, hogy a tudományos fokozattal még nem rendelkező intézeti tudományos osztályvezetőket — határidő megjelölésével — hívják fel a tudományos fokozat megszerzésére.

Budapest, 1966. január 26.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 97/1966. számú
határozata

a Műszerügyi Bizottság és a Kiállítási Bizottság
tagságában bekövetkezett változásról

(Elnökség, 1966. január 25.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség Bognár Rezső akadémikust — eddigi munkájának elismerése mellett — kérelmére felmenti a Műszerügyi Bizottság és a Kiállítási Bizottság tagsági tiszte alól.
- 2 Az Elnökség a Műszerügyi Bizottság tagjává Nagy Ferenc levelező tagot megválasztja.

Budapest, 1966. január 26.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A munkaügyi miniszter 106/1966. (3) Mü. M. számú

utastása

az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről a kutatói és tervezői munkakörökben

Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről a kutatói és tervezői munkakörökben — a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az alábbi utastást adom ki:

1. Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 110/1964. (9) Mü. M. számú utastás 16. pontja alapján, azon a címen, hogy az idegen nyelvtudás hasznos, nyelvtudási pótlékban részesíthetők a kutatói és tervezői munkakörben foglalkoztatottak is a második és további idegen nyelv után.

2. A kutatói és tervezői munkakörökben az idegen nyelvtudást nélkülözhetetlenné minősíteni és az igazolt első idegen nyelv után bármely címen nyelvtudási pótlékot fizetni nem szabad; a személyi fizetésben részesülőknél a személyi fizetés kifejezi az idegen nyelvek használatának anyagi elismerését is.

3. Ez az utastás közzétételével lép hatályba. Végrehajtására vonatkozóan a 110/1964. (9) Mü. M. számú utastás (ideértve annak 15. pontját is) és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri utastások az irányadók.

Veres József s. k.,
munkaügyi miniszter.

A munkaügyi miniszter 2/1966. (II. 13.) Mü. M. számú

rendelete

az üdülőkben alkalmazható ételmezési nyersanyag-normákról és a beutaltak térítési díjáról

A pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az alábbi rendeletet adom ki:

1. §

A beutaltak ételmezési nyersanyag költsége személyenként és naponként felnőtteknél és a szakmunkás tanulóknál 21 forint, a gyermekeknél 18,50 forint. Családos üdültetésnél az ételmezési nyersanyag költség ugyancsak 21 forint, a 6. § (1) bekezdés b) pontjában és a (2) bekezdésben foglalt esetekben a gyermekeké napi 10 forint.

2. §

(1) A Szakszervezetek Országos Tanácsa által fenntartott üdülőkben az üdültetés térítési díja napi 16 forint, a munkaviszonyban nem álló családtag térítési díja napi 28 forint.

(2) A szülőkkel együtt üdülő a 15. életévét be nem töltött gyermekek után fizetendő térítési díj naponta 14 forint, a 15. életévet betöltött gyermekek után napi 18 forint.

(3) A nyári gyermeküdülésben és iskolás gyógyüdülésben részt vevő gyermekek térítési díja napi 10 forint.

3. §

A szakmunkás tanulók, valamint a gyermek és ifjúsági üdülésben résztvevők térítési díja napi 10 forint.

4. §

(1) A vállalati üdülőkben fizetendő térítési díjakat az üzemi tanács — ahol ilyen nincs, az igazgató a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — állapítja meg.

(2) A térítési díj mértéke az (1) bekezdés esetében a Szakszervezetek Országos Tanácsa által fenntartott üdülőkben alkalmazott térítési díjnál kevesebb nem lehet.

5. §

(1) A minisztériumok, országos hatáskörű szervezetek, megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanácsok központi létszáma 20%-a személyenként és naponta 20 forint térítési díj elleneben üdülhet a hivatali

saját üdülőben. A dolgozók ezzel azonos létszámú és az üdülés évében a 14. életévet be nem töltött gyermekei (ideértve azokat is, akik a 14. életévüket az üdültetés évében töltik be) személyenként és naponta 14 forint térítési díjért vehetik igénybe az üdülést.

(2) A szakszervezeti üdültetésről való lemondás esetén az (1) bekezdésben foglaltakon felül a dolgozók további 6%-a üdülhet napi 20 forintért.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell azokra a költségvetési szervekre is, amelyek — 1961. július hó 30. előtt — a pénzügyminisztertől engedélyt kaptak hivatali üdülők fenntartására, vagy a hivatali üdültetésben való részvételre.

6. §

(1) Az 5. §-ban meghatározott kereten felül az üdültetésben résztvevőknek személyenként és naponként a következő térítési díjat kell fizetniük:

a) 34 forintot fizetnek az 5. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott szervek dolgozói, azok házastársai és a 6. életévüket betöltött, de 18 évesnél nem idősebb gyermekei;

b) 19 forint a térítési díj az 5. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott szervek dolgozóinak mindazon gyermekei után, akik a 3. életévüket betöltötték, de az üdültetés évében a 6. életévüket még nem érték el;

c) minden egyéb üdülő személy után az egy napra jutó önköltséget kell megtéríteni;

d) a tudósok részére fenntartott üdülőkben a felnőttek térítési díja 44 forint, a gyermekeké 24 forint.

(2) Minden esetben 12 forint térítési díjat kell fizetni az 5. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott szervek dolgozóinak mindazon gyermekei után, akik 3 évesnél fiatalabbak.

7. §

Ha az 5. § (1) bekezdésében felsorolt szervek a felügyeletük alá tartozó intézmények dolgozóit a pénzügyminisztertől 1961. július 30-ig kapott írásbeli engedély alapján a saját üdülőikben üdültették, akkor e szervek dolgozói napi 34 forint térítési díjért vehetik a hivatali üdültetést igénybe.

8. §

A 14/1961. (IV. 27.) Korm. számú rendelet 15. §-a szerint a térítési díjak nem érintik a beutaltak külön jogszabály szerint meghatározott gyógy- és üdülőhelyi díj fizetésére vonatkozó kötelezettségét.

9. §

(1) E rendelet rendelkezéseit — kivéve a Szakszervezetek Országos Tanácsa által fenntartott üdülőkben fizetendő térítési díjakra vonatkozó rendelkezéseket — 1966. február 1. napjától kezdődően kell alkalmazni. A Szakszervezetek Országos Tanácsa által fenntartott üdülőkben fizetendő térítési díjakra vonatkozó rendelkezések 1966. július 1. napján lépnek hatályba.

(2) Az (1) bekezdésnek megfelelően hatályát veszti az 1/1961. (VII. 30.) Mü. M. — PM. számú együttes rendelet 6. §-a és 9–11. §-a, továbbá a 121/1960. (P. K. 6.) PM. számú utasítás 6. §-ának (1) bekezdése.

Buda István s. k.,
munkaügyi miniszterhelyettes.

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtikára minden hétfőn 13–15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság.

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 800 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Iroda 1. számú Hírlapboltjában, Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky ut 76. és bármely postahivatalban. Csekk számlaszám: egyéni 61 257, közületi: 61 066. MNB egyszámlaszám: 8. Évi előfizetési díj 48,— Ft

66.61998 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. MÁRCIUS 30.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	11/1966. (III. 5.) Korm. rendelet	A sokszorosítógépek beszerzéséről és használatáról... 23
Az Akadémia Elnökségének határozatai	99/1966. sz. határozat	A Kémiai Tudományok Osztályának beszámolójáról.. 24
	100/1966. sz. határozat	A társadalomtudományok hazai fejlesztéséről és az Akadémiára háruló országos felelősség érvényesí- téséről..... 24
	103/1966. sz. határozat	Az 1967. évi könyvkiadási terv elkészítésének elvi szempontjairól és az ívkeretek felosztásáról..... 26
	109/1966. sz. határozat	Egyes akadémiai bizottságok elnöki és tagsági tiszteben bekövetkezett változásokról 27
Az Akadémia elnökének utasítása	2/1966. MTA (A.K.4.)	A kutatási tervek készítéséről és jóváhagyásáról 27
Miniszteri rendelet	5/1966. (II. 20.) PM.	Egyes útlevelek és a valutakiutalást nyilvántartó lap illetékéről 31
Közlemény		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadó- órájáról 32

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
11/1966. (III. 5.) számú

rendelete

a sokszorosítógépek beszerzéséről és használatáról

1. §

E rendelet alkalmazása szempontjából sokszorosítógép minden olyan eszköz, amely alkalmas kézzel vagy géppel írott, rajzolt szöveg vagy ábrázolat vegyi anyagok alkalmazásával való többszörösítésére, kivéve a rézkarcnyomó és fénymásoló gépet.

2. §

(1) Sokszorosítógépet csak jogi személy szerezhethet be.

(2) A sokszorosítógép rendeltetésszerű használatáért és biztonságos tárolásáért az üzemben tartó (használó) szerv vezetője a felelős.

(3) Az (1)-és a (2) bekezdésekben foglaltak megtartását az irányító (felügyeleti) szerv ellenőrizni tartozik.

3. §

Sokszorosítógép gyártását, forgalomba hozatalát, biztonságos tárolását és rendeltetésszerű használatát rendészeti szempontból a Belügyminisztérium szervei ellenőrzik.

4. §

Sokszorosítógép gyártásával, forgalombahozatalával, vételével, selejtezésével kizárólag a kohó- és gépipari miniszter által kijelölt vállalat foglalkozhat. A kijelölt vállalat a forgalombahozott sokszorosítógépekről nyilvántartást vezet.

5. §

A sokszorosítógépet üzemben tartó szervek vezetői az engedélyezés alá tartozó sajtótermékek

készítésénél a 26/1959. (V. 1.) Korm. számú rendelet előírásai szerint kötelesek eljárni.

6. §

(1) A sokszorosítógép beszerzésére, gyártására, forgalombahozatalára és használatára vonatkozó rendelkezések megszegése 500 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható szabálysértés. A szabálysértésért azt a személyt kell felelősségre vonni, akinek a magatartása folytán a köteleességszegés bekövetkezett.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

7. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg a 29/1951. (I. 28.) MT számú rendelet hatályát veszti.

(2) E rendelet végrehajtásáról a belügyminiszter, valamint a kohó- és gépipari miniszter gondoskodik.

Fock Jenő s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány
elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 99/1966. számú

határozata

a Kémiai Tudományok Osztályának beszámolójáról

(Elnökség, 1966. február 22.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség elfogadja a Kémiai Tudományok Osztályának beszámolóját az irányítása alá tartozó kutatások helyzetéről és a beszámolási időszakban végzett tevékenységéről. Megállapítja, hogy az Osztály a kémiai tudományok fontosságának megfelelő felelősséggel végezte munkáját, a beszámoló reálisan vázolja az egyes tudományágak állását, szervezeti helyzetét, a kutatómunkában elért eredményeket és a megoldásra váró problémákat. Az Elnökség elismerését fejezi ki az Osztálynak a beszámolási időszakban végzett munkájáért.

2 Az Elnökség a vita alapján fontosnak tartja, hogy 21 az Osztály külön foglalkozzék a szerveskémia és analitikai kutatások továbbfejlesztésének kérdésével, vitassa meg és foglaljon állást, mi módon lehet a már jelentős eredményekkel rendelkező, nagy múltú tudományágak hatékonyságát növelni; állapítsa meg, hogy az 1964. évi közgyűlés által kiemelt szerves-

kémiai tudományágazatban — különösen a III. ötéves tervben — mely problémák kutatására kell az erőket koncentrálni; foglalkozzék a szerveskémiai kutatások fejlesztésével olyan értelemben is, hogy milyen lehetőség van e tudományág intézményes erősítésére;

22 az Akadémia növelje elvi-módszertani befolyását a minisztériumok és országos hatáskörű szervek felügyelete alatt folyó elméleti és kísérleti alapkutatások, valamint az alkalmazott tudományok elvi jellegű kutatásai tekintetében, e vonatkozásban koordinálja az ipari minisztériumokkal kapcsolatban szerzett tapasztalatokat, ezért felhívja Bognár Géza akadémikus, osztálytitkárt, hogy a VI. Osztálynak e téren szerzett tapasztalatai alapján az Elnökség részére április 30-ig tegyen konkrét javaslatot;

23 külön megvitatni összakadémiai vonatkozásban a tudományos intézményekben a fejlődés érdekében szükséges kádercserék, továbbá a jogellenes külföldön maradások kérdését; ezért az Elnökség felhívja a főtítkárt, gondoskodjon ennek a problémának elnökségi napirendre tűzéséről.

Budapest, 1966. február 24.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 100/1966. számú

határozata

a társadalomtudományok hazai fejlesztéséről és az Akadémiára háruló országos felelősség érvényesítéséről

(Elnökség, 1966. február 22.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség a társadalomtudományok hazai fejlesztésével kapcsolatban az Akadémiára háruló országos felelősség érvényesítése és az ezzel kapcsolatos problémák felmérése és tisztázása érdekében kiküldött bizottság jelentését tudomásul veszi és a következőket határozza.

2 A társadalomtudományok fejlesztéséért az Akadémiára háruló országos felelősség érvényesítése érdekében nincs szükség az Akadémia Alapszabályainak módosítására, sem különleges szervezeti intézkedésekre; ez az akadémiai felelősség a jelenlegi Alapszabályok által nyújtott lehetőségeken és a mai szervezeti kereteken belül is érvényesíthető, mégpedig általában az Alapszabályok 2. §-ában az Akadémia feladatairól mondottak értelmében.

2.2 A társadalomtudományok körében az alap- és alkalmazott kutatások között szoros a kapcsolat; éles megkülönböztetésük, illetőleg elhatárolásuk szinte lehetetlen, mert ezek

már a kutatás menetében átmennek egymásba, illetőleg az alapkutatások az alkalmazást illető következtetésekhez vezetnek. Csekély egyébként az olyan jellegű, Akadémián kívüli intézmények száma is, amelyekről egyértelműen megállapítható, hogy feladatuk csak alkalmazott kutatás. A társadalomtudományi kutatások ilyenképpen aránylag szoros egységet alkotnak, s az Akadémia szervező-irányító és összehangoló tevékenységének ebben az egységben kell érvényesülnie.

2.3 Társadalomtudományi kutatások az Akadémia intézetein kívül elsősorban az egyetemeken, továbbá egyéb intézetekben folynak rendszeresen; az Akadémia befolyásának ilyenképpen ezekre az intézményekre kell kiterjednie.

3 A társadalomtudományokért az Akadémiára háruló felelősségből adódó feladatokat a társadalomtudományok szervezetének horizontális és vertikális tagolódása alapján kell vizsgálni. A horizontális viszony azt jelenti, hogy egy szinten, azaz az Akadémián belül különböző tudományos osztályok foglalkoznak a társadalomtudományok meghatározott csoportjaival. E csoportok együttesen az Akadémián belül is egy bizonyos szempontból egységet alkotnak, a társadalomtudományok egységét. Ez elengedhetetlenné teszi nemcsak a kölcsönös tájékozódást és tájékozottságot a társadalomtudományok körében általában végzett munkáról, hanem a társadalomtudományok egyes ágaiban folyó munkák összehangolását is. Ez pedig bizonyos, rendszeres jellegű kapcsolatot igényel magán az Akadémián belül is a társadalomtudományok egyes csoportjai és az e tudományokkal foglalkozó osztályok között. Ezért szükséges, hogy

3.1 az I., II. és IX. Osztályok osztálytitkárai alkalmilag vitassák meg az adott osztályok általános problémáit, mégpedig azokat, amelyek ezeknek az osztályoknak közös gondjai (a társadalomtudományi kutatási tervek jellege, a témák kijelölésének módjai, az eredmények közlésének formái, a gyakorlat segítségének lehetőségei, a kiutazási politika sajátos kérdései stb.); az Elnökség tagjai közül Szabó Imre főtitkárhelyettest bízta meg a társadalomtudományok szervezett kapcsolatai koordinálásával és irányításával;

3.2 a 3.1 alattiak tárgyalják meg a többi osztályt érintő társadalomtudományi kutatások helyzetét és feladatait, illetőleg új kutatási témákat javasoljanak;

3.3 meghatározott kérdésekben közös osztály- vagy osztályvezetőségi üléseket szervezzenek;

3.4 a jelenleg is meglevő közös rendezésű felolvasó ülések számát szaporítsák, és ezeket tegyék tervszerűbbé;

3.5 az osztályok kölcsönösen tájékoztassák egymást az intézetek kutatási (hároméves) terveiről;

3.6 az eddigieknél szorosabb kapcsolat szerveződjék az osztályokhoz tartozó bizottságok között; a hangsúly nem azon van, hogy a bizottságokban valamely másik osztályhoz tartozó személyek vegyenek részt, hanem inkább azon, hogy a bizottságok meghatározott, általános érdekű kérdéseket együttes bizottsági üléseken vitassanak meg;

3.7 a különböző információs anyagok rendszeres kicserélése (eseménynaptár, kiadványok, folyóiratok jegyzékeinek megküldése útján kölcsönös tájékoztatás stb.) megtörténjék.

4 Az Elnökség az Akadémián kívüli kutatások, illetőleg társadalomtudományi intézmények irányában (ezt nevezzük vertikális viszonynak), a következő célokat tűzi ki:

A társadalomtudományi osztályok

4.1 szerezzenek kellő áttekintést mind az adott tudományág egészének állásáról, mind az Akadémián kívüli egyes kutatóhelyek munkájának fő vonásairól;

4.2 irányító, illetőleg koordináló jelleggel foglaljanak állást az adott tudományág egészének fejlődése és az egyes intézmények munkássága tekintetében;

4.3 törekedjenek az adott tudományágon belül egységes elvi álláspontok kialakítására, a közös problémák rendszeres megbeszélésére.

5 Az Elnökség megállapítja, hogy ezek a feladatok egyébként elvileg eddig is az osztályok feladatkörébe tartoztak, legfeljebb kevésbé meghatározott alakban. Így pl. az osztályvezetőségi beszámolók általában kitértek az adott tudományág egészének jellemzésére; az osztály- vagy osztályvezetőségi üléseken időszakonként megtárgyalták egy-egy tudományág helyzetét, fejlődésének fő irányait; esetenként — bár ritkábban — sor került olyan átfogó konferenciákra, amelyeken ugyanezek a problémák felmerültek. Célszerű, ha a társadalomtudományi osztályok a jövőben hatékonyabban élnek ezekkel a lehetőségekkel.

6 Az egyes tudományágakkal való foglalkozás mellett célszerű az azokkal való rendszeres foglalkozásnak is bizonyos rendjét kialakítani vagy megerősíteni. Az Elnökség fő szervekként az osztályok tudományos bizottságait jelöli meg, minthogy azok képesek általában egy-egy tudományág egész kérdéskörének érdemi áttekintésére. Az Elnökség a bizottságok feladatkörét ebben a vonatkozásban a következő elveknek megfelelően körvonalazza:

6.1 tárgyalják meg az Akadémián kívül, de a hozzájuk tartozó tudományos területen működő kutatóhelyek hároméves tervjavaslatait, illetőleg ezeknek az intézményeknek a beszámolóit a hároméves munkáról, s foglaljanak — természetesen nem kötelezően — állást ezeket illetően. Az állásfoglalás nem

kötelező voltát a bizottságok tevékenységének alapossága s a bizottságoknak ebből is adódó tekintélye pótolhatja;

6.2 akár az előző pontban említettekkel kapcsolatban, akár külön — időszakonként — tárgyalják meg tudományágaik egész könyv- és folyóiratkiadási helyzetét, foglalkozzanak annak színvonalával, a perspektivikus tervekkel stb.;

6.3 időszakonként tárgyalják meg tudományágaik káderhelyzetét, a minősítések kérdését, az intézmények személyi ellátottságát, a kutatók fejlődését stb.;

6.4 foglalkozzanak területeik tudományágaiban bármely szerv által rendezendő akár hazai, akár nemzetközi tudományos konferenciák előkészítésének és eredményeinek elvi kérdéseivel;

6.5 végül foglalkozzanak a hozzájuk tartozó tudományok területén működő tudományos társaságok kérdéseivel, akár az Akadémia azok felügyeleti hatósága, akár nem.

7 Az Elnökség felhívja a tudományos osztályok figyelmét arra, hogy foglalkozzanak többet egyrésről azokkal a társadalomtudományi ágakkal, amelyeknek nincsen akadémiai intézetük, de van akadémiai bizottságuk. Másrésről kísérik figyelemmel a területükhöz tartozó, kialakuló új tudományágakat és foglalkozzanak azok elvi kérdéseivel is.

8 Az Elnökség megbízza az Akadémiai Könyvtár igazgatóját, vizsgálja meg a társadalomtudományi dokumentáció egységesítésének szükségességét.

9 Annak érdekében, hogy az Akadémia az előzőekben jelzett feladatokat eredményesen elláthassa, szükség van arra, hogy az Akadémián kívüli tudományos intézmények felügyeleti hatóságai elismerjék az Akadémiának a társadalomtudományok fejlődéséért viselt felelősségéből adódó említett szerepét, s hajlandók legyenek vállalni az Akadémia irányítását és koordináló tevékenységét, illetőleg vegyék figyelembe az Akadémia szervei által adott véleményeket. Ezért a jelzett javaslatokhoz meg kell szerezni az illetékes szervek elvi hozzájárulását, s biztosítani kell, hogy a felügyeleti hatóságoknak alárendelt intézmények megteremthessék vagy megerősíthessék kapcsolatukat az Akadémia osztályaival. Az Elnökség az Akadémia elnökét kéri fel a szükséges hozzájárulások megszerzésére.

10 Az Elnökség köszönetét fejezi ki Szabó Imre főtítkárhelyettesnek, továbbá Friss István, Tamás Lajos és Mátrai László osztálytitkároknak a jelentős kidolgozásáért, illetőleg az abban való közreműködésükért.

Budapest, 1966. február 24.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 103/1966. számú

határozata

az 1967. évi könyvkiadási terv elkészítésének elvi szempontjairól és az ívkeretek felosztásáról

(Elnökség, 1966. február 22.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség 25/1965. számú határozatának kiegészítéseként előírja, hogy az összakadémiai vonatkozású művek esetében a KFB, a szaktudományi munkák első kiadásának esetében pedig a tudományos osztályok az előzetes éves tematikai könyvkiadási tervüket minden év április 1-ig hagyják jóvá. Az éves könyvkiadási terv végleges jóváhagyásának határideje változatlanul minden évben szeptember 30.

11 Az éves könyvkiadási terv végleges jóváhagyása nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy a tudományos osztályok a 10/1964. számú elnöki utasítás 2. § (5) bekezdés szerint a tartaléktervből a kiadói tervbe tegyenek át műveket.

2 A tudományos osztályok az 1967. évi könyvkiadási tematikai terv jóváhagyásakor az alábbi elvi szempontokat vegyék figyelembe:

21 továbbra is előtérbe kell helyezni az ideológiai kérdések tisztázását elősegítő művek, továbbá a szocialista társadalmi intézményeink alapvető kérdései monografikus feldolgozásának tervbevételeit;

22 változatlanul fontos az alaptudományok területéről készülő művek tervbe állítása;

23 elő kell segíteni a több tudományág fejlődését érintő, ill. elősegítő alaputakatások eredményeit összefoglaló munkák megjelenítését;

24 a tudományos osztályok a forrásanyagok, dokumentumpublikációk tervbevételeit az Elnökségnek e kérdésben később kialakítandó álláspontjától tegyék függővé;

25 az éves ívkereten belül a szaktudományi munkák és tudománytörténeti munkák, továbbá az osztályhoz tartozó tudományágak közötti arányokra legyenek tekintettel.

3 A II. Osztály 1966. április 1-ig tegyen javaslatot, hogy az Akadémia a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját milyen kiadvány megjelentetésével tudná méltóan ünnepelni.

4 Az Akadémiai Kiadó jövőben csak olyan külföldi mű magyar nyelvű fordítására köthet szerződést, amelyre vonatkozóan az illetékes tudományos osztály megjelöli, hogy személy szerint ki ajánlja a művet fordításra, és amelyet — az Akadémiai Kiadó megbízása alapján — a véleményező lektor kiadásra javasol.

5 A tudományos osztályok az éves könyvkiadási tematikai tervben szereplő azokat a műveket, amelyek megjelenítése a tárgyévben akár kerethiány, akár egyéb okok miatt elhúzódik, a következő évi tematikai tervbe elsősorban állítsák be.

- 6 Az éves könyvkiadási tematikai terv összeállításánál a tudományos osztályok az eddigieknél pontosabban mérlegeljék az egyes kéziratok várható terjedelmét, és a reális ívterjedelmeket tervezzék be, beszámítva címnyeged, jegyzetek, apparátus, mellékletek, tartalomjegyzék, mutatók, képanyag és a kiadás nyelvétől függő terjedelmet.
- 7 Az akadémiai kiadványok (könyvek) propagandájának elősegítése érdekében
- 71 az Akadémiai Kiadó kövessen el mindent annak érdekében, hogy a könyvterjesztés szempontjából „szezonra” történő termelést segítse elő (ünnepi könyvhét, mezőgazdasági könyvnapok, műszaki könyvnapok, karácsonyi vásár stb.). Különösen a karácsonyi vásár alkalmával az általános kulturális szempontból jelentős művek minél nagyobb számban jelenjenek meg, és a forgalomba kerülő kiadványok időben, legalább november 15-től a kereskedelem részére rendelkezésre álljanak.
- 72 Az 1967. évi Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából az Akadémia pavilonjában az Akadémiai Kiadón kívül az egyes európai szocialista országok akadémiainak, ill. akadémiai kiadóinak könyvtermését is mutassuk be. Az Akadémiai Kiadó ennek előkészítésére 1966. június 1-ig terjesszen részletes javaslatot a KFB elé. A KFB a kiállítás megrendezésével kapcsolatban a Kiadói Főigazgatóság segítségét és közreműködését is vegye igénybe.
- 8 Az 1967. évi ívkeretek kialakításánál figyelembe kell venni:
- 81 hogy a könyvkiadás méretei kb. az 1965. évvel azonosak;
- 82 hogy az Elnökség ívkerete mintegy 110 ívvel csökken, ill. a tudományos osztályok ívkerete összesen ennyi ívterjedelemmel nő.
- 9 Az Elnökség a tudományos osztályok és az Akadémiai Kiadó könyv ívkerete szerzői ívben kifejezve az alábbi legyen:
- Az Elnökség könyv ívkerete 50 ív,
a tudományos osztályok ívkerete 4190 ív
az alábbi megoszlásban:

	1967. évi előirányzat	1966. évi jóváhagyott ívkeret
I. Osztály	1000 ív	950 ív
II. „	850 „	850 „
III. „	170 „	170 „
IV. „	400 „	400 „
V. „	400 „	400 „
VI. „	300 „	290 „
VII. „	170 „	160 „
VIII. „	210 „	200 „
IX. „	290 „	260 „
X. „	190 „	190 „
Pszichológiai Bizottság	210 „	210 „
Az Akadémiai Kiadó ívkerete		4000 ív

- 10 Az Elnökség felhívja *Lengyel Béla* osztálytitkárt, vizsgálja felül a VII. Osztálynak 1967. évre előirányzott ívkeretét, s amennyiben abból bizonyos mennyiség felszabadítható, azt közvetlenül adja át a II. Osztálynak.

Budapest, 1966. február 24.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 109/1966. számú

határozata

egyes akadémiai bizottságok elnöki és tagsági tisztében bekövetkezett változásokról

(Elnökségi Tanács, 1966. márc. 8.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség — eddigi munkájuk elismerése mellett — kérésükre *Dudich Endre* akadémikust a Zoológiai Bizottság és *Bognár Géza* akadémikust a COSPAR Magyar Nemzeti Bizottság elnöki tiszte alól felmenti.
- 2 Az Elnökség *Zambó János* levelező tagot kérésére a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság tagja tiszte alól felmenti.
- 3 Az Elnökség a Zoológiai Bizottság elnökévé *Kaszab Zoltánt*, a biológiai tudományok doktorát, a COSPAR Magyar Nemzeti Bizottság elnökévé pedig *Egyed László* levelező tagot megválasztja.

Budapest, 1966. március 10.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és a művelődésügyi miniszternek 2/1966. MTA (A. K. 4.) számú

együttes utasítása

a kutatási tervek készítéséről és jóváhagyásáról

A 18/1965. (Tg. É. 18.) OT. sz. utasítás módosította az éves kutatási tervek kidolgozásáról szóló 5/1963. (Tg. É. 5.) OT. sz. utasítás egyes rendelkezéseit. Ennek alapján a kutatási tervek készítésének és jóváhagyásának rendjét a következőkben szabályozzuk:

Általános tervezési szabályok

1. §

Az utasításban használt egyes fogalmakat a következők szerint kell értelmezni:

Kutatóhely az Akadémia vagy a minisztérium felügyelete alá tartozó intézet, tanszéki kutatóhely, ill. más támogatott kutatóhely;

Intézet a Magyar Tudományos Akadémia vagy a minisztérium felügyelete alá tartozó kutatóintézet, kutatólaboratórium vagy önálló (nem tanszéki) kutatócsoport;

Tanszéki kutatóhely olyan egyetemi vagy főiskolai tanszéki kutatócsoport, továbbá tanszék vagy több tanszék kutatásait összefogó munkaközösség, amelynek kutatásait az Akadémia vagy a minisztérium irányítja, és gondoskodik azok anyagi feltételeiről;

Támogatott kutatóhely akadémiai vagy minisztériumi támogatásban részesülő, nem felsőoktatási intézmény (vállalatok, gazdaságok, múzeumok, könyvtárak, levéltárak stb.).

2. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia és a Művelődésügyi Minisztérium a tudományos kutatás tervezésének egyszerűsítése és ésszerűsítése érdekében az irányításuk és felügyeletük alá tartozó kutatások területén az 1966–68 időszakra kísérletként a hároméves tervezés rendjét vezetik be.
- (2) A hároméves kutatási terveket a kutatóhely vezetője állapítja meg.
- (3) Az akadémiai kutatóhelyek hároméves tervét be kell mutatni az illetékes akadémiai tudományos osztálynak, amely azokat irányító és felügyeleti jogkörében felülvizsgálja, és a felülvizsgálat eredményéről közvetlenül értesíti a kutatóhely vezetőjét.
- (4) Az Akadémia által irányított tanszéki kutatóhelyek hároméves tervét egyidejűen be kell mutatni az illetékes felsőoktatási intézmény vezetőjének is. A felsőoktatási intézmény vezetője főleg abból a szempontból vizsgálja a tervet, hogy az mennyiben van összhangban a tanszék oktatási-nevelési feladataival és az ezzel kapcsolatban előirányzott fejlesztéssel, továbbá, hogy kellően bekapcsolódik-e a tanszék a felsőoktatási intézmény többi tanszékeivel való tudományos együttműködésbe. A felsőoktatási intézmény vezetője észrevételeiről közvetlenül értesíti a kutatóhely vezetőjét.
- (5) A minisztérium által irányított tanszéki kutatóhelyek hároméves terveit az illetékes felsőoktatási intézmény vezetőjének kell bemutatni, aki azt véleményezés céljából az Akadémia illetékes tudományos osztályához továbbítja. A felsőoktatási intézmény vezetője a tudományos osztály szakvéleményének ismeretében felülvizsgálja a tervet, és a felülvizsgálat eredményéről értesíti a kutatóhely vezetőjét.
- (6) A Magyar Tudományos Akadémia osztályai az Akadémia és a minisztérium által irányított tanszékek hároméves terveinek felülvizsgálata, ill. véleményezése során tett észrevételeikről és javaslataikról a Művelődésügyi Minisztérium Tudományos Tanácsát is tájékoztatják.

- (7) Az akadémiai kutatóhelyek hároméves terveinek felülvizsgálata során az illetékes osztály a felügyeleti jogból folyó irányítás egyéb eszközei mellett (a kiemelt kutatási területek megkülönböztetett gondozása, a tudományágazatok fejlődésének és időszerű kérdéseinek megvitatása, a kutatóhelyek időszaki beszámoltatása, a költségvetések elbírálása, ill. a munkaerők és az anyagi eszközök elosztása, személyzeti jogkör gyakorlása stb.) a tervezés tekintetében is érvényesíti tudományos irányító tevékenységét.
- (8) A tudományos osztálynak, ill. a felsőoktatási intézmény vezetőjének a felülvizsgálat során tett javaslatait figyelembe véve a kutatóhely vezetője módosítja a tervet, és erről jelentést tesz az illetékes tudományos osztálynak, ill. az intézmény vezetőjének.

3. §

- (1) Ha az Akadémia által irányított tanszéki kutatóhely vezetője az Akadémia illetékes tudományos osztályának és a felsőoktatási intézmény vezetőjének a felülvizsgálat során tett javaslatait egymással összeegyeztethetetlennek találja, akkor e megállapítást jelenti az Akadémia illetékes tudományos osztályának és a felsőoktatási intézmény vezetőjének. A vitás kérdésben az osztálytitkár és a felsőoktatási intézmény vezetője egyetértésben dönt.
- (2) Ha az (1) bek. szerinti vitás kérdésben az illetékes osztálytitkár és a felsőoktatási intézmény vezetője nem jut egyértelmű álláspontra, akkor a vitás kérdést döntésre az Akadémia elnökéhez és a művelődésügyi miniszterhez terjesztik fel. Az elnök és a miniszter egyetértésben közvetlenül dönt, vagy az általuk megbízott Koordináló Bizottságra bízják a döntést.

4. §

- (1) A kutatóhelyeken a hároméves kutatási terv keretein belül, belső használatra, éves kutatóhelyi munkatervet is készítenek, amely témákig terjedő részletességű.
- (2) A kutatóhelyi éves munkatervet is a kutatóhely vezetője állapítja meg, de azt nem kell felülvizsgálat céljából felterjeszteni.

5. §

- (1) A kutatóhelyek hároméves tervébe – a terv-időszakot megelőző kutatási eredményekből kiindulva – azokat a fő kutatási célokat, ill. kutatási fő irányokat kell felvenni, amelyek több évre előre reálisan tervezhetők. A hároméves kutatási tervben tehát témák csoportjában összefogott fő kutatási elgondolások kerülnek jövahagyásra.
- (2) A kutatóhelyek hároméves tervében a kutatási kapacitásnak legalább negyedét általában fenn kell tartani a kutatóhely vezetője által időközben szükségessé váló kutatásokra, beleértve az előkészítő, illetőleg tájékozódó jellegű kutatásokat is.

6. §

Az új hároméves kutatási tervek életbelépéséig (legkésőbb 1966. július 15-ig) a megelőző időszakra érvényes terv értelemszerű meghosszabbításának keretében kell végezni a kutatómunkát.

A kutatóhelyek feladatai a tervekkel kapcsolatban

7. §

A kutatóhely hároméves kutatási tervébe azokat a kutatásokat kell felvenni, amelyeket a kutatóhely lehetőségeinek és kutatási irányainak mérlegelése alapján a kutatóhely vezetője, az indokolt társadalmi igények kielégítése, valamint a szakterület fejlesztése érdekében szükségesnek tart, továbbá az országos jelentőségű kutatásokat, figyelembe véve az illetékes felsőbb szervek határozatait, illetőleg ajánlásait.

Különös gondot kell fordítani arra, hogy a reális lehetőségek határain belül helyet kapjanak a tervben a kiemelt akadémiai kutatások, valamint a távlati tudományos kutatási terv kutatási fő feladatai szerint megszervezett koordináló bizottságok ajánlásai és a nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségek.

8. §

A hároméves kutatási tervekre vonatkozó javaslatokat kutatóhelyi munkaértekezleten kell megvitatni. Ha van a kutatóhelynek tudományos tanácsa, a javaslatokat ezzel is véleményeztetni kell. E véleményt a tervhez kell csatolni. A vita, ill. a vélemény ismeretében állapítja meg a kutatóhely vezetője a tervet.

9. §

- (1) A kutatóhelyek hároméves kutatási tervét a kutatóhely vezetője 1966. április 30. napjáig állapítja meg.
- (2) Az Akadémia által irányított kutatóhelyek vezetői a megállapított hároméves kutatási terveket 1966. május 10-ig felterjesztik az illetékes tudományos osztályhoz felülvizsgálatra. Az Akadémia által irányított tanszéki kutatóhelyek tervük másodpéldányát egyidejűen a felsőoktatási intézmény vezetőjének is megküldik.
- (3) A minisztérium által irányított tanszéki kutatóhelyek vezetői a megállapított hároméves kutatási tervüket 1966. április 30-ig az illetékes felsőoktatási intézmény vezetőjéhez terjesztik fel, aki azt véleményezésre május 10-ig az Akadémia illetékes tudományos osztályához továbbítja.
- (4) A kutatóhely vezetője az illetékes osztály, ill. a felsőoktatási intézmény vezetője észrevételeinek, ill. javaslatainak birtokában az 1966. évi kutatóhelyi munkatervét július 15-ig állapítja meg. Az Akadémia által irányított tanszéki kutatóhelyek felülvizsgálatáról szóló határozat-másolatot az illetékes osztály tájékoztatásul megküldi az illetékes felsőoktatási intézmények vezetőjének.

- (5) A továbbiakban a kutatóhely vezetője minden év december 31-ig állapítja meg a következő évi kutatóhelyi munkatervét. Év közben indokoltá váló terven kívüli kutatások, előkészítő, ill. tájékoztató jellegű vizsgálatok elvégzéséről a munkaterv módosítása által gondoskodik a kutatóhely vezetője.
- (6) A kutatóhely vezetője az éves kutatási munkaterv megállapítása előtt munkaértekezleten értékeli az elmúlt év munkáját, a befejezett kutatások eredményeit és a folyamatban levő kutatások előrehaladását.

10. §

A kutatóhely hároméves tervében meg kell jelölni, hogy mely fő irányokra összpontosítják az anyagi és szellemi erők jelentékeny részét, s ismertetni kell, hogy a tervezett kutatások milyen mértékben töltik ki a kutatóhely kapacitását.

11. §

- (1) Az alkalmazott, ill. fejlesztési kutatásokra vonatkozóan — lehetőség szerint — kutatási tervtanulmányt is kell készíteni, és azt mellékelni kell a tervhez.
- (2) A kutatási tervtanulmányt a kutatóhely vagy több kutatóhelyet egyesítő munkaközösség készíti elő. A kutatási tervtanulmánynak tartalmaznia kell a kutatás megindításának részletes indokolását, az előkészítő kutatások eredményeit, a kutatás alapjául szolgáló szakirodalmi hivatkozásokat, az első három év részletes ütemtervét és pénzügyi tervét, valamint a kutatáshoz szükséges nagyobb értékű felszerelések felsorolását. A további időszakokra csak a főbb célokat és a költségek becsült értékét kell megadni. Az előző ütemterv érvényességi határa előtt legalább fél évvel a következő 3 éves időszakra további ütemtervet kell készíteni.

12. §

- (1) Minden tervezett új témáról a kutatás kezdetét feltüntető témalapot kell készíteni. Ezen a kutatás célját lehetőleg úgy kell megjelölni, hogy majd a téma lezárásakor a cél elérése vagy el nem érése értékelhető legyen.
- (2) A témalapok a kutatóhelyen folyó kutatások törzslapjai, amelyeknek eredeti példányát a kutatóhelyen kell megőrizni. A felettes szervek megbízottjának joga van ezekbe betekinteni.
- (3) A témalapok másodpéldányát a felügyeleti szervek ideiglenes használatra bekérhetik.
- (4) A témalapokon évente folyamatosan fel kell tüntetni a kutatóhelyi munkaterv évi rész célkitűzéseit, a kutatás előrehaladásának megítélésére alkalmas információkat, és az esetleges módosításokat.
- (5) A témalapokat a téma befejezésekor a téma kutatása folyamán elért eredmények vagy az eredménytelenség okainak feltüntetésével le kell zárni.
- (6) Az 1965. évben jóváhagyott témák tervalapjait a téma kutatásának a befejezéséig érvényesnek kell tekinteni, kivéve, ha tervmódosítás folytán megváltozott a téma.

13. §.

- (1) A kutatóhelyeknek, a kutatóhely hároméves kutatási tervét 2 példányban kell az illetékes felügyeleti szerveknek megküldeniük.
- (2) A kutatóhely vezetője az országos távlati tudományos kutatási terv koordináló bizottságainak javaslata ellenére a tervbe fel nem vett témákról és felvételük akadályairól általában a tervidőszakot megelőző és október 1-ig, függő problémák esetén december 1-ig köteles az illetékes koordináló bizottságokat közvetlenül értesíteni.
- (3) A kutatóhelyeknek kutatási tervüket annyi példányban kell készíteniük, hogy egy-egy példány náluk maradjon.
- (4) Akadémiai intézethez telepített támogatásokkal kapcsolatos témalapokat az intézeti terv függeléként kell kezelni.

14. §

A hároméves kutatási terv és az éves kutatóhelyi munkaterv elkészítéséért, a határidők betartásáért és a terv végrehajtásáért a kutatóhely vezetője felelős.

A kutatóhelyek hároméves kutatási terveinek felülvizsgálatával kapcsolatos feladatok

15. §

- (1) Az Akadémia tudományos osztályai a kutatóhelyek hároméves kutatási tervét az illetékes tudományos bizottsággal véleményeztetik. A tudományos bizottság — az esetleg szükséges helyszíni vagy egyéb tájékozódás után — értékeli a kutatóhelyek hároméves terveit, és véleményét 1966. május 30-ig az osztály elé terjeszti.
- (2) Nincs szükség a hároméves terv bizottsági véleményezésére, ha a bizottság a tervvel kapcsolatban — a kutatóhely tudományos tanácsaként működve — a kutatóhely szintjén már állást foglalt.

16. §

- (1) A bizottságoknak a hároméves kutatási tervek vizsgálatára a helyszíni tájékozódásra és az elemző értékelés elősegítésére lehetőleg opponenseket kell felkérniük, akik megbírálják a terveket, és szükség esetén módosításokat javasolnak.
- (2) A hároméves kutatási tervek bizottsági tárgyalására meg kell hívni a kutatóhely vezetőjét, a kutatóhely társadalmi szerveinek (párttitkár, Sz. B. titkár) és az országos távlati tudományos kutatási terv érdekelt koordináló bizottságának képviselőit.
- (3) Az Akadémia által irányított tanszéki kutatóhelyek tervének felülvizsgálatáról határozó osztályülésre meg kell hívni az illetékes felsőoktatási intézmény, ill. kar vezetőjét vagy annak megbízottját.
- (4) A tervek felülvizsgálata során különösen az alábbiakat kell vizsgálni:
 - az Akadémia által kiemelt kutatások, valamint az országos távlati tudományos kuta-

tási terv koordináló bizottságai által ajánlott kutatások megfelelő módon szerepelnek-e a tervben;

- a kutatási terv magában foglalja-e azokat a kutatásokat, amelyek teljesítésével a kutatóhely eleget tesz a szervezeti szabályzatában körvonalazott rendeltetésének;
- hogyan valósulnak meg a hazai és külföldi együttműködésből adódó lehetőségek;
- milyenek az elért eredmények, milyen a kutatóhely munkájának a színvonala;
- a kutatóhely kutatásra fordítható eszközei és a munkaerők megterhelése szempontjából reális-e a terv;
- az eszközök a fő célok érdekében optimálisan kerülnek-e felhasználásra.

17. §

Az illetékes tudományos osztály, ill. a felsőoktatási intézmény vezetője javasolhatja a kutatóhely vezetőjének:

- a) valamely témacsoport kutatásának egészben vagy részben való szüneteltetését, ill. a témacsoport törlését,
- b) új kutatási irányok vagy témacsoportok felvételét a tervbe,
- c) az anyagi eszközöknek a kutatási irányok, ill. témacsoportok közötti átcsoportosítását,
- d) általában a tervnek a várható anyagi eszközöktől és személyi ellátottságtól függő olyan átalakítását, amely által a terv jobban megfelelhet a kutatások fő céljainak, ill. realisabb lesz.

18. §

- (1) A kutatóhely vezetője által megállapított terv végrehajtható.
- (2) Az osztály, ill. a felsőoktatási intézmény vezetője a hároméves kutatási terv felülvizsgálatának eredményéről legkésőbb 1966. június 30-ig értesíti a kutatóhely vezetőjét, aki a felülvizsgálat során kialakított javaslatok figyelembevételével módosítja a tervet.

Vegyes rendelkezések

19. §

- (1) Az Akadémia egyes tudományos osztályainak hároméves kutatási terve a hozzájuk tartozó kutatóhelyek hároméves terveiből tevődik össze, kiemelve azokat a fő irányokat, ill. fő problémaköröket, továbbá reálisan kitűzhető fő célokat, amelyek az adott tudományágazon belül az akadémiai kutatóhelyeken folyó munka vonatkozásában irányadók.
- (2) Az Akadémia hároméves kutatási terve a tudományos osztályok hároméves kutatási terveiből összegeződik. E terv külön részét képezi a közgyűlés által kiemelt kutatási területek hároméves terve, amelybe a kiemelt célok érdekében előirányzott fő kutatási irányokat, ill. problémaköröket kell felvenni. A kiemelt kutatások terve részben átfedheti a terv általános részét.
- (3) A felsőoktatási intézmények hároméves kutatási terve a tanszéki kutatóhelyek hároméves kutatási terveiből összegeződik, beleértve az Akadé-

mia által irányított tanszéki kutatóhelyek hároméves terveit is. E terv külön részét képezik a Művelődésügyi Minisztérium Tudományos Tanácsa és a felsőoktatási intézmény tanácsa által kiemelt kutatási területek hároméves terve, amelybe a kiemelt célok érdekében előirányzott fő kutatási irányokat, ill. problémaköröket kell felvenni. A kiemelt kutatások terve részben átfedheti a terv általános részét.

20. §

- (1) Az utasításnak az akadémiai tudományos osztályokra, tudományos bizottságokra vonatkozó rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni az elnökségi bizottságokra, ezek albizottságaira.
- (2) A beszámolás rendjét külön utasítás fogja meghatározni. Az 1965. évre vonatkozó tudományos beszámolókat a jelenleg érvényes 1/1964. MTA (A. K. 2.) eln.sz. utasítás rendelkezéseinek megfelelően kell beterjeszteni, úgy azonban, hogy a beszámoló csak a befejezett témákról adjon részletes jelentést, a többiek vonatkozásában csak nagy vonásokban vázolja a kutatások előrehaladását, ill. a kutatóhely munkájával kapcsolatos egyéb fontos körülményeket. Témabeszámoló tervlapokat nem kell felterjeszteni.
- (3) Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba, és egyidejűen hatályukat veszítik a 9/1963. MTA (A. K. 14.) sz. utasítás, valamint a Művelődésügyi Minisztérium által 55.217. sz. alatt 1964. december 2-án kiadott irányelvek.

Budapest, 1966. március 24.

Rusznayk István s. k.,
a Magyar Tudományos Akadémia
elnöke.

Ilku Pál s. k.,
művelődésügyi
miniszter.

Miniszteri rendelet

A pénzügyminiszter 5/1966. (II. 20.) PM számú
rendelete

egyes útlevelek és a valutakiutalást nyilvántartó lap illetékéről

Az illetékekre vonatkozó jogszabályok módosításáról és a díjakról szóló 295/1950. (XII. 23.) MT számú rendelet 11. §-ában foglalt felhatalmazás alapján — a belügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

(1) Az útlevel — a vele utazásra jogosult személyenként — a következő illeték alá esik:

a) az Európára szóló magánútlevel, az útlevel érvényének meghosszabbítása vagy az útlevellel ismételt kiutazás engedélyezése 1000 Ft;

b) a deviza igénybevétele nem jogosító magánútlevel 500 Ft,

az útlevel érvényének meghosszabbítása 400 Ft,
az útlevellel ismételt kiutazás engedélyezése 300 Ft;

c) magánútlevel, az útlevel érvényének meghosszabbítása és az útlevellel ismételt kiutazás engedélyezése az Albán Népköztársaságba, a Bolgár Népköztársaságba, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba, a Kínai Népköztársaságba, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságba, a Lengyel Népköztársaságba, a Mongol Népköztársaságba, a Német Demokratikus Köztársaságba, a Román Szocialista Köztársaságba, a Szovjetunióba és a Vietnami Demokratikus Köztársaságba a b) pont szerint;

d) a kétoldalú egyezményekben részt vevő államokba — az alábbi e) pont kivételével — aszemélyi igazolvánnyal érvényes útlevellap 100 Ft; ha az útlevellappal ismételt kiutazás engedélyezhető, az engedély illetéke esetenként 50 Ft;

e) a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba a személyi igazolvánnyal érvényes útlevellap illetéke

1. turista utazás céljára utazásonként 500 Ft,

2. látogatás céljára utazásonként 100 Ft;

f) az olyan 16 éven aluli személy után, aki a szülő vagy kísérő útlevelébe (útlevellapjába) van bejegyezve, az a)–e) pontban megállapított illetéket leróni nem kell.

(2) Csoportos utazásra útlevel kiállítása — az útlevellel utazásra jogosult személyenként — a következő illeték alá esik:

a) az utazási vállalatok és a SZOT által szervezett társasutazásoknál, valamint az állami, társadalmi és szövetkezeti szervek által az (1) bekezdés c) pontjában felsorolt államokba szervezett utazásoknál — kivéve a kétoldalú egyezményekben részt vevő államokba szervezett utazásokat —

1. csoportos útlevel esetén 100 Ft,

2. egyéni útlevel esetén 500 Ft;

b) az a) pontban említett vállalatok és szervek által a kétoldalú egyezményekben részt vevő államokba szervezett utazásoknál 50 Ft, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba a (2) bekezdés a) pontja szerint;

c) az állami szervek és vállalatok, valamint a társadalmi szervezetek és a szövetkezetek által öt főt meghaladó résztvevővel, legfeljebb ötnapi kinttartózkodásra — szervezett utazásoknál az Osztrák Köztársaságba 400 Ft, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba 200 Ft;

d) az a) — c) pontban fel nem sorolt egyéb csoportos utazásra az (1) bekezdés a), illetve c)–e) pontja szerint.

2. §

A Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott valutakiutalást nyilvántartó lap kiállításáért 100 Ft illetéket kell a lapon illetékbélyeggel leróni.

3. §

(1) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Rendelkezéseit az 1966. február 15-étől előterjesztett útlevelekérelmek, illetőleg kiállított valutakiutalást nyilvántartó lapok esetében kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatályba lépésével a 2/1965. (I. 31.) P M számú rendelet hatályát veszti.

Dr. Garamvölgyi Károly s. k.,
pénzügyminiszterhelyettes.

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 13—15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság

INDEX : 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Iroda 1. számú Hírlapboltjában, Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám: egyéni 61 257, közületi: 61 066. MNB egyszámlaszám: 8.

Évi előfizetési díj 48,— Ft

66.62141 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. MÁJUS 4.

TARTALOM

Személyi rész		33
Törvények, rendeletek, határozatok	1005/1966. (IV. 4.) Korm. határozat	A Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek 1966. évi adományozásáról 34
	15/1966. (IV. 24.) Korm. rendelet	A beruházások és felújítások rendjéről szóló 45/1961. (XII. 9.) Korm. sz. rendelet kiegészítéséről 35
Az Akadémia Elnökségének határozatai	110/1966. sz. határozat	A Biológiai Tudományok Osztályának a genetika hely- zetéről előterjesztett jelentéséről 36
Közlemény		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárnak fogadó- órájáról 36

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felsza-
badulásának 21. évfordulója alkalmából eredmé-
nyes munkájuk elismeréséül

Dudich Endre akadémikusnak, az Eötvös Loránd
Tudományegyetem Állatrendszertani Tanszéke ve-
zetőjének,

dr. Cholnoky Lászlónak, a Pécsi Orvostudományi
Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárának,

Lőrincze Lajosnak, a nyelvészeti tudományok
kandidátusának, a Nyelvtudományi Intézet osztály-
vezetőjének a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

Beck Mihály, c. egyetemi tanárnak, a kémiai
tudományok doktorának, a Magyar Tudományos
Akadémia Reakciókinetikai Kutató Csoportja tudomá-
nyos osztályvezetőjének,

Elődi Pálnak, a biológiai tudományok doktorá-
nak, a Magyar Tudományos Akadémia Biokémiai
Intézete tudományos főmunkatársának,

Horváth Tibornak, az állam- és jogtudományok
kandidátusának, az Állam és Jogtudományi Intézet
osztályvezetőjének,

Paulinyi Oszkárnak, a történelemtudományok
kandidátusának, a Történettudományi Intézet tudomá-
nyos főmunkatársának,

Puskás Károlynak, a Magyar Tudományos
Akadémia Mezőgazdasági Kutató Intézete tudomá-
nyos munkatársának,

dr. Rózsa György kandidátusnak, a Magyar
Tudományos Akadémia Könyvtára igazgatójának a

MUNKA ÉRDEMREND

ezüst fokozata

dr. Derzsy Domokosnak, az állatorvostudomá-
nyok kandidátusának, a Magyar Tudományos
Akadémia Állategészségügyi Kutató Intézete osztály-
vezetőjének,

Hart Józsefnek, a Magyar Tudományos Aka-
démia Hivatala előadójának,

Kürti Györgynének, a Magyar Tudományos
Akadémia Hivatala főelőadójának,

Szittner Antalnak, az Építőipari és Közlekedési
Műszaki Egyetem Acélszerkezetek Tanszéke tudomá-
nyos munkatársának,

Táskai Andornak, a Magyar Tudományos Akadé-
mia Hivatala főelőadójának,

Vajda Vilmosnak, a Magyar Tudományos Aka-
démia Mezőgazdasági Kutató Intézete Gazdasága
telepvezetőjének a

MUNKA ÉRDEMREND

bronz fokozata

kitüntetést adományozta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 60. születésnapja alkalmából, tudományos munkássága elismerésül *Detre Lászlónak*, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának, a Csillagvizsgáló Intézet igazgatójának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa nyugállományba vonulása alkalmából, eredményes munkássága elismerésül *Jármer Lajosnak*, a Pszichológiai Intézet tudományos munkatársának a

MUNKA ÉRDEMREND

bronz fokozata

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1005/1966. (IV. 4.) számú

h a t á r o z a t a

a Magyar Népköztársaság Állami Díja, Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek 1966. évi adományozásáról

(Nem teljes szöveg)

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a szocialista társadalmi rend építéséért folyó tevékenység során elért nagy jelentőségű tudományos, termelési, gyógyítási, pedagógiai és népművelési eredmények elismerésül

az Állami Díj I. fokozatával tünteti ki

dr. Gyulai Zoltán Kossuth-díjas akademikust, nyugalmazott egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia Kristálynövekedési Tanszéki Kutatócsoport vezetőjét

a kristályfizika területén végzett több évtizedes munkásságáért,

dr. Tárczy-Hornoch Antal Kossuth-díjas akademikust, a Magyar Tudományos Akadémia Geodéziai és Geofizikai Kutató Laboratóriumának igazgatóját

a geodéziai, bányaméréstani, geofizikai tudományok, valamint a műszergyártás területén végzett elméleti és gyakorlati munkásságáért;

az Állami Díj II. fokozatával tünteti ki

Bódi Imrét, a tiszaföldvári „Lenin” Termelőszövetkezet elnökét,

Szabó Bélát, a tiszaföldvári „Lenin” Termelőszövetkezet főagronómusát,

Tóth Györgyöt, a tiszaföldvári „Lenin” Termelőszövetkezet párttitkárát

a korszerű termelőszövetkezeti gazdálkodás termelési, szervezési módszereinek alkalmazásával elért kiemelkedő gazdasági eredményeikért (megosztott díj),

Fleischer József okleveles gépészmérnököt,

Lajtai István technikust, a Csepeli Szerszámgépgyár osztályvezetőit

a magyar szerszámgépipar korszerű gépeinek tervezéséért (megosztott díj),

dr. Fodor György vegyészmérnököt, a Petrol-kémia Beruházási Vállalat igazgatóját,

dr. Keresztes Máttyás vegyészmérnököt, a kémiai tudományok kandidátusát, címzetes egyetemi docent, a Vegyipari Tröszt vezérigazgatóhelyettesét

a Tiszai Vegyikombinát Nitrogénműtrágya Gyára megvalósítása során alkalmazott újszerű műszaki megoldásokért (megosztott díj),

dr. Kellner Béla egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, az Onkopathológiai Kutató Intézet igazgatóját

a rákkutatás terén elért eredményeiért,

dr. Kéző Árpádot, a műszaki tudományok doktorát, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem tanszékvezető egyetemi tanárát

talajmechanikai elméleti és gyakorlati kutatásaiért,

Lajkó Sándort, a Telefongyár híradástechnikai mérnökét,

Pál Gaszton gépészmérnököt, a Telefongyár osztályvezetőjét

a sokcsatornás átviteltechnikai berendezések gyártmányfejlesztése terén elért eredményeikért (megosztott díj);

az Állami Díj III. fokozatával tünteti ki

Bán József vájárt, a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt Jókai Bányaüzem műszakvezető frontmesterét,

Bege Tamás vájárt, a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt Jókai Bányaüzem csapátvezető frontmesterét,

Tornavölgyi Kálmán vájárt, a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt Jókai Bányaüzem műszakvezető frontmesterét

a korszerű biztosító szerkezetek és bányagépek üzemszerű alkalmazása terén végzett munkásságukért és az ifjú bányász-nemzedék neveléséért (megosztott díj),

Dobrányi Géza vegyész-mérnököt, a Magyar Filmlaboratórium Vállalat főmérnökét a színes filmlaborálás magyarországi meghonosításáért és technológiájának korszerű nemzetközi szintre emeléséért,

Farkas Tibor Ybl-díjas építész-mérnököt, a Balaton és a Duna-kanyar területi főépítészt a Balaton környék rendezési tervének koncepciójáért és a terv végrehajtásának megszervezéséért,

Hofecker János gépszerelőt és kombájnvezetőt, a kozármislenyi Állami Mezőgazdasági Gépállomás csoportvezetőjét a gabona-betakarításban évek óta elért kimagasló teljesítményeiért,

Juhász István gépészmérnököt, a Magyar Hajó- és Darugyár Erőmű és Kazántervező Iroda vezetőjét

az erőművek kazánjainak tervezéséért, a műszaki fejlesztés és a szakember utánpótlás képzése terén végzett tevékenységéért,

Kellner Bernátot, a Somogy Megyei Könyvtár igazgatóját

a közművelődési könyvtármozgalom fejlesztése és az új módszerek kidolgozása terén elért eredményeiért,

Kovács Zoltánt, a csepregi Gimnázium és Szak-középiskola igazgatóját,

Zátonyi Sándor szakonyi általános iskolai tanárt, Győr-Sopron megye matematika-fizika szakos felügyelőjét

a korszerű általános iskolai fizika tankönyvek és kézikönyvek írásáért (megosztott díj),

Matejka György szerszámgéplakatost, az Országos Gumiipari Vállalat szocialista brigádvezetőjét a gumiipari gépek területén bevezetett újításaiért,

Nagy Sándort, a Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága Mezőgazdasági Osztálya kertészeti felügyelőjét,

Teichmann Vilmost, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát, a Nyírségi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet nyugalmazott tudományos osztályvezetőjét

a nyírségi táj intenzív mezőgazdasági termelésének kialakításában végzett életmunkájukért, különösen a téli alma és a burgonyatermelésben elért eredményeikért (megosztott díj),

*dr. Pogány Frigyes*t, az Iparművészeti Főiskola Ybl-díjas igazgatóját, a műszaki tudományok kandidátusát

kiemelkedő pedagógiai és művészeti ismeretterjesztő munkásságáért,

Radics Dömötört, a Danuvia Központi Szerszámszám- és Készülékgyár szerszámkészítő lakatosát és szocialista brigádvezetőjét

a fémfröccsöntő szerszámok gyártása terén elért eredményeiért,

dr. Sarkadi Károlyt, a matematikai tudományok kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia

Matematikai Kutató Intézete osztályvezetőhelyettesét,

dr. Vincze Istvánt, a matematikai tudományok kandidátusát, a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézete osztályvezetőjét a matematikai statisztika terén végzett tudományos tevékenységükért (megosztott díj).

Kállai Gyula s. k.,

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 15/1966. (IV. 24.) számú

rendelete

a beruházások és felújítások rendjéről szóló 45/1961. (XII. 9.) Korm. számú rendelet kiegészítéséről

1. §

A beruházások és felújítások rendjéről szóló 45/1961. (XII. 9.) Korm. számú rendelet 16. §-a kiegészül a következő (5)–(6) bekezdéssel:

„(5) Költségvetési juttatásból megvalósuló, értékhatar feletti beruházás programjának készítésével párhuzamosan – annak jóváhagyása előtt – a jóváhagyásra jogosult hatóság vezetőjének írásbeli engedélye alapján megkezdhető a beruházás azon létesítményeire vonatkozó kivitelezési tervdokumentáció készítése, amelyek a beruházási program jóváhagyása során feltételként nem vagy alig változhatnak, ha a tervezett kivitelezési sorrend alapján ez indokolt, és ezáltal a kivitelezés megkezdéséig szükséges előkészítési idő célszerűen és jelentősen rövidíthető. A kiviteli tervezés költségeit ezen engedély alapján a beruházás engedélyezéséig a programkészítés költségeivel azonosan kell kezelni.

(6) Az (5) bekezdésben nem említett beruházás kivitelezési tervdokumentációjának a beruházási program jóváhagyása előtt történő párhuzamos készítését a beruházó szerv vezetője – a jóváhagyásra jogosult hatóság engedélye nélkül – megrendelheti, amennyiben az az (5) bekezdésben megjelölt szempontok alapján indokolt.”

2. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Fock Jenő s. k.,

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 110/1966. számú
határozata

a Biológiai Tudományok Osztályának a genetika helyzetéről előterjesztett jelentéséről

(Elnökség, 1966. március 29.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség elfogadja a Biológiai Tudományok Osztályának a genetika helyzetéről a 20/1965. sz. elnökségi határozat alapján előterjesztett jelentését. A jelentésért az Elnökség az osztálynak köszönetét fejezi ki.
- 2 Az Elnökség úgy határoz, hogy a jelentés határozati javaslatát az előterjesztett anyag és a vitában elhangzott felszólalások értékelése és elemzése alapján nagy igénnyel kell kidolgozni.

Ezért az Elnökség a határozati javaslat elkészítésére *Straub F. Brunó*, *Erdei Ferenc*, *Gegesi Kiss Pál*, *Mátrai László* akadémikusokat és *Horn Antal* levelező tagot kéri fel azzal, hogy a javaslatot terjesszék az Elnökség f. év május havi ülése elé.

Budapest, 1966. március 30.

Rusznayk István
elnök h.

Ligeti Lajos s. k.,
akadémikus
az MTA alelnöke.

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 13–15 óráig – bármilyen természetű ügyben – fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság

Index : 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21., telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612; a Posta Központi Hírlap Iroda 1. számú Hírlapboltjában, Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám: egyéni 61 257, közületi: 61 066. MNB egyszámlaszám: 8.

Évi előfizetési díj 48,— Ft

66.62313 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. MÁJUS 17.

TARTALOM

Személyi rész	37
Az Akadémia Elnökségének határozatai	76/1965. sz. határozat
	116/1966. sz. határozat
	118/1966. sz. határozat
	119/1966. sz. határozat
	120/1966. sz. határozat
	121/1966. sz. határozat
	124/1966. sz. határozat
	128/1966. sz. határozat
Az Akadémia elnökének utasítása	3/1966. MTA. (A. K. 5.)
Közlemények	
	Az akadémiai orvosi tudományos társaságok MOTESZ tagságáról
	Az Akadémiai Kiadó 1965. évi tervteljesítéséről.....
	Az Osztályközleményekben megjelenő, a tudományágazatok legújabb eredményeit összefoglaló cikkek honoráriumának felemeléséről
	A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló jubileumi kötet kiadásáról és az Akadémia történetének megírásáról
	A Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi kapcsolatai ápolásának szervezetéről és általános irányai megállapításáról
	A Magyar Tudományos Akadémia 1965. évi nemzetközi tevékenységéről
	A szolgálati találmányokkal kapcsolatos akadémiai tevékenységről
	A Szál- és Rosttechnológiai Bizottság létrehozásáról...
	A kutatóintézeti dolgozók munkaköri bértételei felső határának felemeléséről
	A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Kutató Intézetének pályázati hirdetménye.....
	A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadóórájáról

Személyi rész

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége

Erdey-Grúz Tibor kétszeres Kossuth-díjas akadémikusnak, az Akadémia főtitkárának a tudományos munkában elért kiemelkedő eredményeiért, továbbá széles körű eredményes tudománypolitikai és tudományszervezői munkássága elismerésül

akadémiai aranyérmet

adományozott.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége

a kiemelkedő tudományos eredmények elismerésül az ez évi közgyűlésen kiosztotta az *akadémiai díjakat*.

Az akadémiai díj I. fokozatában és a velejáró 12 000 Ft-os díjazásban részesült:

I. Osztály

Zolnai Béla ny. egyetemi tanár, az irodalomtudományok doktora: „Nyelv és Hangulat” (Budapest, 1964. Gondolat) című munkájáért. Zolnai

Béla első között áll azon tudósok sorában, akik lépést igyekeztek tartani a nemzetközi stíluskutatás fejlődésével, és eredményesen munkálkodtak az irodalom- és nyelvtudomány új kapcsolatában.

II. Osztály

Berend Iván egyetemi tanár, a történelemtudományok doktora,

Ránki György egyetemi tanár, a történelemtudományok doktora,

Laczkó Miklós kandidátus, a Történettudományi Intézet tudományos munkatársa,

Orbán Sándor kandidátus, a Történettudományi Intézet tudományos munkatársa,

Berényi József kandidátus, a Közgazdaságtudományi Intézet tudományos munkatársa,

Köpeczi Béla, az irodalomtudományok doktora, egyetemi tanár,

Szamel Lajos, az állam- és jogtudományok doktora, egyetemi tanár,

Sánta Ilona, a Társadalmi Szemle munkatársa: „Húsz év. Tanulmányok a Szocialista Magyarország történetéből.” (Kossuth Kiadó 1964.) című kötet szerzői kollektívájának nem-akadémikus tagjai. A kötet hazánk húszéves fejlődésének, társadalmi változásainak legfontosabb kérdéseit tartalmazza. Az ipari fejlődést a munkáosztály szerkezeti összetételében s a mezőgazdasági népesség számában és szerkezetében végbemenő változásokat, a magyar mezőgazdaság fejlődését, a magyar népi demokratikus jogrendszer, valamint a Magyar Népköztársaság államszervezete kialakulásának folyamatát s a kulturális forradalom húsz esztendejét a szerzők gazdag anyag alapján sokoldalúan dokumentálva tárgyalják. Arra törekedtek, hogy a fejlődés ellentmondásait feltárva társadalmi és nemzetközi összefüggéseinek ábrázolásával a maga valóságában mutassák be a felzárkózás óta megtett utat.

III. Osztály

Ketskemény István, a fizikai tudományok doktora, egyetemi tanár,

Szalay László, a fizikai tudományok doktora, egyetemi tanár:

A molekuláris lumineszcencia kutatása terén elért kiemelkedő eredményeikért és a Lumineszcencia és Félvezető Akadémiai Kutató Csoport témái megoldásának hathatós előmozdításáért.

V. Osztály

Stark Ervin, az orvostudományok kandidátusa, a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet helyettes igazgatója:

A belső szekréciós rendszer, elsősorban a hypophysis-mellékvesekéreg rendszer működésének tanulmányozásáért. Igen jelentős eredményeket ért

el a mellékvesekéreg hormonok elválasztását szabályozó mechanizmusok, valamint a mellékvesekéreg hormonok élettani és kórélettani szerepének kutatásában. Tudományos közleményeiben leírt eredményei mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban figyelemreméltó visszhangra talált.

VII. Osztály

Messmer András, a kémiai tudományok kandidátusa, a Központi Kémiai Kutató Intézet tudományos főmunkatársa:

Az N—H. N. kelátrendszerekre vonatkozó kísérletesen alátámasztott szerkezetelméleti megállapításaiért. Nagyon mélyrehatóan tanulmányozta a kelátrendszerek sajátosságait, ciklodehidrogénezések átalakulásának molekula-szerkezeti feltételeit, és felderítette a ciklodehidrogénezés eddig ismeretlen mechanizmusát; különösen figyelemre méltó, hogy elméleti vizsgálatainak eredményei a preparatív szerves kémiát is új ismeretekkel gazdagították.

VIII. Osztály

Csillik Bertalan, az orvostudományok kandidátusa, a JATE Elektronmikroszkóp Laboratórium tudományos főmunkatársa:

A „Functional Structure of the Postsynaptic Membrane in the Myoneural Junction” című monográfiájáért. A műben tanulmányozta a mozgató ideg és harántcsíkolt izomrost kapcsolatát, különösen a postsynaptikus sejthártya acetilkolineszteráz aktivitását, hisztokémiai módszerekkel ép és kóros körülmények között. Polarizációs mikroszkópiai módszerrel rámutatott az ingerület áttétel alkalmával a sejthártyában lejátszódó molekuláris változásokra.

IX. Osztály

Weltner Andor egyetemi tanár, a jogtudományok doktora:

„A szocialista munkaviszony és az üzemi demokrácia” (Akadémiai Kiadó, 1962.) című munkájáért. A mű az üzemi demokrácia vonatkozásában megjelenésekor megalapozó jellegű, a külföldi szocialista irodalomban is előremutató, újszerű tételeket fejtett ki. Kidolgozta a jogi dogmatikus alapokat, az üzemi demokrácia intézményeinek kiépítéséhez és működésének jogi úton való biztosításához.

Szabady Egon, a Központi Statisztikai Hivatal elnökhelyettese, az MTA Demográfiai Bizottsága titkára:

„Bevezetés a demográfiába” című általa szerkesztett és részben általa írt munkájáért. A munka első ízben ad áttekintést a népességtudomány egész területéről, ismerteti a demográfia koncepcióját, sajátos módszertanát, elemzési eszközeit és azok alkalmazási területeit.

teit, tájékoztat a demográfiai jelenségek történeti alakulásáról, Magyarország és a világ népessége demográfiai helyzetéről, felméri a népességi és a társadalmi folyamatok kölcsönhatását.

Az akadémiai díj II. fokozatában és a velejáró 8000 Ft-os díjazásban részesült

I. Osztály

Sziklay László kandidátus, az Irodalomtörténeti Intézet tudományos munkatársa:

„A szlovák irodalom története” (Akadémiai Kiadó, 1962) című művéért, mely a szlovák irodalom történetének mind ez ideig legátfogóbb, legmélyebb analízisre törekvő marxista szellemű feldolgozása. A mű széles körű elismerést keltett mind a magyar, mind a csehszlovákiai tudományos körökben.

II. Osztály

Márkus György, a Filozófiai Intézet tudományos munkatársa és

Tordai Zádor, a Filozófiai Intézet tudományos munkatársa:

„Irányzatok a mai polgári filozófiában” (Gondolat, 1964) című munkájukért. Könyvük a legjelentősebb polgári filozófiai irányzatoknak marxista kritikai ismertetése. A könyv a legfontosabb irányzatokat ragadja ki, és különösen azokkal foglalkozik, amelyeknek Magyarországon is visszhangjuk volt. A tudományos érték mellett külön ki kell emelni a könyv szerepét a polgári koncepció elleni eszmei offenzíva szempontjából, amint az a sajtóvisszhangokból is kiderült.

III. Osztály

Kisdi Dávid kandidátus, az Elméleti Fizikai Kutató Csoport tudományos főmunkatársa:

A statisztikus magelmélet területén végzett kiemelkedő munkásságáért. Eredményei egyrészt az elmélet továbbfejlesztését, másrészt pedig a konkrét jelenségekre való alkalmazását ölelik fel. Kiemelkedők a spontán maghasadással, a zérustól különböző impulzuszórási momentumú magok elméletével és a neutron-csillagok belső szerkezetével kapcsolatos dolgozatai.

V. Osztály

Turánszky Károly egyetemi docens:

A retinakeringés anatómiájára és farmakológiájára vonatkozó megállapításaival kapcsolatos eredményes kutató munkájáért. Ugyancsak kiemelkedő munkásságot fejtett ki az éber állato-

kon történő vérnyomásregisztrálás módszerének kidolgozásával és annak megállapításával, hogy egyes fontos vérkeringésre ható farmakonok minőségileg is másként hatnak éber állatokon, mint narkotizáltakon. Módszere nemzetközi vonatkozásban is elterjedt.

VI. Osztály

Rácz István kandidátus, egyetemi tanár, az Automatizálási Kutató Intézet tudományos osztályvezetője:

Az erősáramú és az automatizálási tudományok területén elért kiváló eredményeiért. A félvezetőkről táplált egyenáramú és inverteres villamos hajtások tranziens viselkedését az irodalomban új, vektoros módszerrel vizsgálta, és ennek során számos értékes eredményt kapott. Ezek az eredmények különösen azért jelentősek, mert bár alaputatási elméleti munkák, a hajtás, méretezési és védelmi kapcsolásokhoz mérnöki módszer alapját jelentik.

Kalinszky Sándor kandidátus, az ÉKME Mechanikai Tanszék docense:

A képlékenységtan mérnöki alkalmazása témakörben elért kimagasló, eredményes tudományos munkásságáért. Ebben a témakörben készített munkáival továbbfejlesztette a törésemélet alkalmazásának területét a mérnöki szerkezetek olyan típusaira is, amelyekre nézve eddig sem hazai, sem külföldi eredmények, kísérleti vagy elméleti munkák nem álltak rendelkezésre. Tudományos eredményei a teherhordó épületszerkezetek törési határponton történő gyakorlati alkalmazása terén az iparban felhasználásra és megfelelő szabványokban érvényesítésre kerültek.

Pszichológiai Bizottság

Horváth László Gábor, a pszichológiai tudományok doktora, a MÁV Pályaalkalmasság Vizsgáló Állomás igazgatója:

„Az időjárási egyéni érzékenység és a farmakopszichikus hatások” című könyvéért. Ez a munka a központi idegrendszerre ható élénkítő, illetve nyugtató gyógyszerek és élvezeti cikkek hatását hasonlítja össze a közlekedési munkavégzés okozta fáradtság hatásokkal. A farmakopszichológiai kísérletek száma 23 200-nál több. A munkapszichológia területén elért eredményei külföldön is elismerést váltottak ki.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége

Bernát Györgyöt, az Akadémiai Kiadó igazgatóját, az új könyvkiadási rendszer teljesítésében elért eredményeiért 5000 Ft külön jutalomban részesítette.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 76/1965. számú

határozata

az akadémiai orvosi tudományos társaságok
MOTESZ tagságáról

(Elnökség, 1965. november 30.)

Teljes szöveg

Az Elnökség hozzájárul ahhoz, hogy eddig a felügyelete alatt működött orvosi tudományos társaságok (Magyar Élettani Társaság, Mikrobiológiai Társaság, Farmakológiai Társaság, Korányi Sándor Társaság) a Magyar Orvosok Tudományos Egyesületének Szövetsége tagjaivá váljanak.

Budapest, 1965. december 1.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 116/1966. számú

határozata

az Akadémiai Kiadó 1965. évi tervteljesítéséről

(Elnökség, 1966. április 26.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség az Akadémiai Kiadó 1965. évi tervteljesítéséért, a tudományos osztályokkal való eredményes együttműködéséért, továbbá a megjelent könyvek kiállításának művészi színvonaláért „az év legszebb könyve” versenyében elért helyezéért elismerését fejezi ki.

2 Az Elnökség a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság javaslata alapján Bernát Györgyöt, az Akadémiai Kiadó igazgatóját, az új könyvkiadási rendszer teljesítésében elért eredményeiért 5000,— Ft külön jutalomban részesíti. A jutalom az 1966. évi közgyűlés nyilvános ülésén kerül átadásra.

3 Az Elnökség a különböző szakterületek könyvkiadási arányszámainak helyessége és a tudományos osztályok közötti ivkeretek reálisabb elosztása érdekében megbízza a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságot, hogy az Akadémia újjászervezése óta eltelt időben az akadémiai könyvkiadási tevékenységet igyekezzék objektíven kritikailag értékelni.

Budapest, 1966. április 28.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 118/1966. számú

határozata

az Osztályközleményekben megjelenő, a tudományágazatok legújabb eredményeit összefoglaló cikkek honoráriumának felemeléséről

(Elnökség, 1966. április 26.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség — a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság javaslatára — egyetért azzal, hogy az Osztályközleményekben egyre több, az egyes tudományágazatok legújabb eredményeit kritikailag feldolgozó, bő irodalmi hivatkozásokkal ellátott, összefoglaló cikk jelenjék meg, mert ezek a cikkek nemcsak az érdekelt tudományágazatok művelőinek, hanem a határtudomány-területek kutatói részére is hasznosak. A felelős szerkesztők tervszerűen segítsék elő ilyen jellegű cikkek közlését, és megírásukra kérjék fel az erre alkalmas szakembereket.

2 Az Elnökség hozzájárul, hogy az Osztályközlemények 1966. május 1. után megjelenő füzetében közölt, fentiek szerinti összefoglaló cikkek szerzői ívenként 800,— Ft írói díjat kapjanak. Minden egyéb közlemény díja változatlanul, szerzői ívenként 400,— Ft legyen.

3 Az Elnökség felhívja a Terv- és Pénzügyi Titkárság vezetőjét, gondoskodjék arról, hogy a szerkesztési tervnek megfelelő összefoglaló cikkek felémelt honoráriumának évi többletköltsége (évenként mintegy 60 000 Ft) az Akadémiai Kiadó rendelkezésére álljon, a részére 1966-ra már eddig megállapított bérálaton felül.

Budapest, 1966. április 28.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 119/1966. számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló jubileumi
kötet kiadásáról és az Akadémia történetének megírásáról

(Elnökség, 1966. április 26.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség hazánk felszabadulásának 25., ill. a Magyar Tudományos Akadémia újjászervezésének 20. évfordulójára jubileumi tanulmánykötet kiadását határozza el.

2 Az Elnökség a kiküldött bizottság javaslata alapján a tanulmánykötet elkészítésével kapcsolatban irányelvként megállapítja a következőket:

21 a könyv a művelt nagyközönséghez szóljon, képekkel, grafikonokkal illusztrálva, max. 50 ív terjedelemmel;

- 22 *tartalmát illetően* a kötet gerincét az Akadémia életének és szervezetének a tudományok fejlődésével összefüggésben való feldolgozása képezze, jelezve egyben az Akadémia hatását az egész magyar tudomány fejlődésére is. Az Akadémia szervezeti, anyagi, konkrét tudományos eredményeit esetleg külön táblázatokban, grafikonokon lehet bemutatni;
- 23 *formáját illetően* a mű két részre és egy függelékre tagozódjék:
- 231 az első rész egy történeti vázlatot tartalmaz az Akadémia 1949 előtti egész fejlődéséről, majd pedig egy elvi tanulmányt, amely az Akadémia 20 éves fejlődését általánosságban elemzi;
- 232 a második rész a tudományok ágazatainak az Akadémián belüli fejlődéséről szóljon, esetleg három-négy tudománycsoport tagozódásában;
- 233 a függelék adjon adatszerű áttekintést az Akadémiáról, az intézményeiről, a káderfejlesztéséről, a publikációiról, a szabaddalmairól, az anyagi ráfordításairól stb.;
- 234 *szerkesztését illetően* az Elnökség a kötet főszerkesztőjévé Mátrai László akadémikust kéri fel azzal, hogy a tanulmányok megírására akadémikusokat kérjen fel.
- 24 A jubileumi kötetet úgy kell elkészíteni, hogy az egyben már egy előrevetített része legyen az Akadémia egész történetéről szóló kiadványnak.
- 3 Az Elnökség szükségesnek és időszerűnek tartja az Akadémia egész történetének megírását, ezért úgy határoz, hogy a mű az MTA alapításának 150. évfordulójára (1975-re) készüljön el.
- 31 Az Elnökség az Akadémia történetének megírására a Történettudományi Intézetet kéri fel. Az intézet a művet esetleg egy akadémiai bizottság közreműködésével készítse el.

Budapest, 1966. április 28.

Rusnyák István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 120/1966. számú

h a t á r o z a t a

a Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi kapcsolatai ápolásának szervezetéről és általános irányai megállapításáról

(Elnökség, 1966. április 26.)

Teljes szöveg

Az Elnökség ideiglenes jelleggel az alábbiak szerint elfogadja a Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi kapcsolatai ápolásának szervezetéről és általános irányai megállapításáról készült előterjesztést.

1. §

(1) A MTA-ról szóló 1960. 24. tvr. értelmében az Akadémia általános feladatkörén belül gondoskodik a magyar tudomány nemzetközi kapcsolatainak ápolásáról és fejlesztéséről. E feladatot az Akadémia kereteiben legfelsőbb szinten az Akadémia Elnöksége látja el. Az Elnökség tevékenysége során:

a) irányelveket állapít meg a nemzetközi kapcsolatok vitelére, illetve azok fejlesztésére, megvitatja és elbírálja a nemzetközi kapcsolatokat érintő kérdéseket, továbbá az Akadémia nemzetközi tevékenységéről szóló beszámolókat,

b) megvitatja és elbírálja a nemzetközi szervezeteknek az MTA rendezésében – valamint az MTA-nak külföldi tudósok részvételével tartandó tudományos tanácskozásai tematikáját, továbbá az ilyen jellegű rendezvények egy- és hároméves tervét,

c) megállapítja a tudományos osztályok részvételét az Akadémia egyezményes és egyéb tervezhető tanulmányút-kereteiből, valamint a kiutazások céljait szolgáló devizakeretekből,

d) gondoskodik az Akadémia központi képviseletéről a nemzetközi tárgyalásokon.

(2) Az Elnökség az előző bekezdésben körülírt tevékenysége során figyelembe veszi, illetve támaszkodik az országos kultúr- és tudománypolitika tekintetében érdekelt szervek állásfoglalásaira.

2. §

A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága mint elnökségi bizottság

a) javaslatokat dolgoz ki és terjeszt az Elnökség elé az Akadémia nemzetközi kapcsolatainak ápolásáról és fejlesztéséről,

b) megvitatja a nemzetközi kapcsolatok általános jellegű – a tudományos osztályokat érintő – szervezeti kérdéseit,

c) rendszeresen foglalkozik az MTA és intézményei nemzetközi szervezetekben való képviseletével, illetve az MTA állományába tartozók ilyen szervezetekben való részvételével,

d) egyeztet az Elnökség által az egyezmények alapján a tudományos osztályok részére biztosított kereteken belül az osztályvezetőségektől elfogadott kiküldetési javaslatokat, és dönt az össz-akadémiai keretre előterjesztett kiküldetési javaslatokban,

e) dönt a tengerentúli utazások célját szolgáló útiköltségkeret felhasználásáról,

f) egyeztet az államközi kulturális egyezményeken alapuló tanulmányutakra és az Akadémiának juttatott külföldi ösztöndíjas keretek felhasználására az osztályvezetőségek által tett javaslatokat.

3. §

A tudományos osztályok hatáskörébe tartozik – az Elnökség irányítása alapján – a felügyeletük alá tartozó tudományterületeken a nemzetközi kapcsolatok ápolása. A tudományos osztály:

a) állást foglal és javaslatot tesz a szervezetéhez tartozó tudományágak nemzetközi kapcsolatainak ápolására és fejlesztésére,

b) megtárgyalja, elbírálja és szükség esetén — részletes indokolással együtt — a döntésre jogosult szervhez terjeszti az intézményektől az osztályhoz érkezett nemzetközi vonatkozású javaslatokat, beleértve a tudományos munkatársak külföldön töltendő szabadságának, illetve tanulmányút meghosszabbításának kérését is,

c) dönt az Akadémia egyezményes keretein belül — továbbá a tervezhető kiutazások tekintetében — az Akadémia állományába tartozó személyek kiutazása kérdésében a felügyelete alá tartozó intézmények által tett javaslatok alapján,

d) határoz a külföldről érkezett és rövidebb — egy hónapot meg nem haladó — időtartamra (előadástartásra, konzultációra, konferenciára stb.) szóló meghívások elfogadásáról,

e) dönt az Elnökség által az osztály rendelkezésére bocsátott devizakeretek felhasználásáról,

f) javaslatot tesz az Elnökségnek a 2000,— Ft-ot meghaladó költséggel járó, valamint a külföldi tudósok részvételével megtartandó tudományos tanácskozásokra, jóváhagyja a tudományos tanácskozások tematikáját,

g) véleményezi az egy hónapnál hosszabb időtartamra szóló külföldi (vendégtanári, ösztöndíjas stb.) meghívásokat, és a három hónap időtartamot meg nem haladó kiutazásokat a nemzetközi kapcsolatok felügyeletével megbízott főtítkárhelyetteshez, a három hónapra szóló vagy ennél hosszabb időtartamú meghívásokat pedig döntés végett a főtítkárhoz továbbítja,

h) javaslatot tesz a tudományos egyezményeken alapuló közös kutatási témák megindítására, folytatására vagy megszüntetésére, ellenőrzi az Elnökség által jóváhagyott közös kutatási témák művelését,

i) javaslatot tesz az Elnökségnek tiszteleti tagok választására.

4. §

(1) Az MTA főtítkára felügyeletet gyakorol az akadémiai szervek nemzetközi kapcsolatok ápolását célzó tevékenysége felett; e jogkörét általában a nemzetközi kapcsolatok vitelének irányításával megbízott főtítkárhelyettes útján gyakorolja.

(2) Az MTA főtítkára

a) dönt a háromhónapos vagy annál hosszabb időtartamra szóló külföldi meghívások elfogadásáról, beleértve az esetileg felajánlott ily időtartamú ösztöndíjak elfogadását is, ha az nem kerül a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága elé,

b) engedélyezi a külföldi tartózkodás meghosszabbítását és a szabadságnak szolgálati úthoz kapcsolódóan külföldön való eltöltését, ha ennek időtartama 3 hónap, vagy a 3 hónapot meghaladja,

(3) Amennyiben a főtítkárral döntésével a tudományos osztály nem ért egyet, úgy kívánságára az ügyet a főtítkárral döntés céljából az Elnökség elé terjeszti.

5. §

(1) A nemzetközi kapcsolatok ápolásának irányításával és ellenőrzésével megbízott főtítkárhelyettes közvetlenül irányítja a Nemzetközi Kapcsolatok Osztályának munkáját, Dönt azokban a kérdésekben, amelyek nincsenek az Elnökségnek, a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának vagy az MTA főtítkárának fenntartva.

(2) A főtítkárhelyettes

a) képviseli az Akadémiát a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó szervezetekben, továbbá a nemzetközi kapcsolatokkal összefüggő tárgyalásokon, ha elnökségi határozat másként nem intézkedik,

b) elnöke a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának, és amennyiben a bizottság két ülése között sürgős intézkedés szükséges, úgy saját hatáskörében dönthet a Bizottság elé utalt ügyekben, ilyen irányú intézkedéseiről beszámol a Bizottság legközelebbi ülésén,

c) az Elnökség által meghatározott keretben rendelkezik az elnökségi deviza tartalékalapról, továbbá a devizamentes, egyezményes cseretanulmányút tartalék keretről,

d) ellenőrzi, hogy a tudományos osztályok előterjesztései, javaslatai megfelelnek-e az Elnökség által kialakított tudománypolitikának a nemzetközi kapcsolatokat érintő kérdésekben,

e) észrevételt tehet a tudományos osztályok kiküldetési javaslataira külpolitikai, tudománypolitikai, szervezeti vagy pénzügyi okokból,

f) engedélyezi az egy hónapnál hosszabb, de három hónap időtartamot meg nem haladó külföldi meghívások, ösztöndíjak elfogadását, valamint a külföldi tartózkodás meghosszabbítását, továbbá a szabadságnak — szolgálati úthoz kapcsolódóan — külföldön való eltöltését.

(3) Amennyiben a tudományos osztály a főtítkárhelyettesnek az előző bekezdés e)-f) pontját érintő állásfoglalásával nem ért egyet, úgy kívánságukra a főtítkárhelyettes az ügyet döntés céljából az MTA főtítkárához terjeszti.

6. §

(1) Az Akadémia Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya (továbbiakban: NKO) az MTA központi hivatali szervei közé tartozó önálló osztály, és az előzőekben részletezett irányítás alatt végzi az MTA nemzetközi kapcsolatainak intézésével járó, az MTA Szervezeti és Működési Szabályzatának 37. §-ában meghatározott teendőket. Az NKO ellátja azokat a funkciókat, amelyeket a 3298/1961. (XI. 16.) Korm. sz. határozat megállapít. Ennek érdekében:

a) érvényesíti és mindennapi munkájában alkalmazza az MTA Elnökségének a nemzetközi kapcsolatok ápolására kialakított tudománypolitikai irányelveit,

b) az MTA és általában a magyar tudományos élet fejlődése érdekeinek megfelelően feltárja azokat az intézményes lehetőségeket, amelyekkel bővíteni lehet az MTA nemzetközi kapcsolatait,

c) érintkezést tart a nemzetközi kapcsolatok ügyeiben a társhatóságokkal, gondoskodik a külföldi akadémiákkal és egyéb külföldi tudományos szervezetekkel való kapcsolat tartásáról.

d) a nemzetközi kapcsolatok ápolását illetően javaslatokat és előterjesztéseket dolgoz ki a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának, illetve azok Elnökség elé terjesztését előkészíti,

e) időszakonként beszámolót készít a nemzetközi kapcsolatok állásáról,

f) nyilvántartja az MTA állományába tartozóknak a nemzetközi tudományos szervezetekben viselt tagságát, intézi az ezekkel kapcsolatos adminisztratív ügyeket,

g) előkészíti a külföldi tudományos akadémiákkal és egyéb külföldi tudományos szervezetekkel kötendő együttműködési megállapodásokat, valamint az ezekkel járó nemzetközi tárgyalásokat, és azokat az illetékes főtítkárhelyettes útján az Elnökség elé terjeszti, beszámolót készít az Elnökségnek a tárgyalások lefolyásáról és eredményéről, gondoskodik az Elnökség által jóváhagyott egyezmények, illetve munkatervek végrehajtásáról, megújításáról, bővítésükről, továbbfejlesztésükről,

h) előkészíti a tudományos osztályok javaslatai alapján az Elnökségnek szóló előterjesztést az MTA tudományos tanácskozásainak egy és hároméves tervére, jóváhagyás után gondoskodik a határozat végrehajtásáról,

i) javaslatot készít az egyezményes és egyéb tervezhető tanulmányút-keretek, továbbá az MTA devizakerete osztályok közötti elosztási arányának – (százalékos elosztási kulcs) – megállapítására, az Elnökség döntése alapján kialakítja az osztályok rendelkezésére álló keretek konkrét nagyságrendjét, és azt közli az osztályokkal,

j) előkészíti a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága üléseit, elkészíti azok jegyzőkönyvét, és értesíti a tudományos osztályokat az ülések határozatairól,

k) az útlevelhatóságok utasításai szerint őrzi az MTA állományába tartozók szolgálati útleveleit, és eljár a szolgálati útlevel ügyekben,

l) nyilvántartást vezet az MTA külföldi tiszteleti tagjairól,

m) ellátja a nemzetközi kapcsolatok utazási adatainak feldolgozásával kapcsolatos statisztikai jelentési kötelezettséget,

n) folyamatosan és esetileg is tájékoztatja a szaktitkárságokat a nemzetközi kapcsolatok ápolását érintő időszerű feladatokról, az ezzel kapcsolatos elnökségi határozatokról és egyéb rendelkezésekről,

o) a tudományos osztályoknak a 3. § b), illetve g) pontján alapuló javaslatait az MTA főtítkárával a főtítkárhelyettes elé terjeszti.

(2) Az MTA Szervezeti és Működési Szabályzata 37. § (2) bekezdése értelmében az NKO feladatkörének megfelelő gazdálkodási tevékenységből eredően:

a) a Pénzügyminisztérium és az MTA főtítkárának évente kiadásra kerülő körirata szerint a nemzetközi egyezményeken alapuló, valamint az Aka-

démia egyéb kötelezettségei alapján elkészíti és a Terv- és Pénzügyi Titkársághoz benyújtja az Akadémia nemzetközi kapcsolatainak ápolásához szükséges kiküldetések, vendéglátások és a tudományos tanácskozások költségvetési forint és deviza terveit, a kiküldetések deviza terveit – a Terv és Pénzügyi Titkársággal való egyeztetés után – a Pénzügyminisztériummal közvetlenül letárgyalja, és intézkedik a devizahatóságoknál az előírt eljárások végrehajtása érdekében.

b) gazdálkodik a külföldi kiküldetésekre és vendéglátásokra jóváhagyott előirányzatokkal, ezeknek keretében a kötelezettségvállalási jogot – a hatásköröknek az előző §-okban történt szabályozásának megfelelően – az MTA főtítkárá, az illetékes főtítkárhelyettes, az osztálytitkárok, valamint az NKO vezetője gyakorolja,

c) a kiküldetések és vendéglátások forint és deviza előirányzatainak felhasználásáról a Gazdasági Hivatal által összeállított számszaki adatok alapján a mindenkor előírás szerint a felhasználások érdemi indokait tartalmazó beszámoló jelentést készít,

d) a tudományos tanácskozások tervezésénél, gazdálkodásánál és beszámoltatásánál az idevonatkozó külön rendelkezés szabályai szerint jár el.

(3) A (2) bekezdés b) pontjában foglalt jogkört az osztálytitkárok a szaktitkárokra, az NKO vezetője pedig meghatározott keretek között az osztály előadóira is átruházhatja.

(4) A külföldi kiküldetésekkel és vendéglátásokkal kapcsolatos utalványozást az NKO vezetője, illetve megbízottja végzi. A külföldi kiküldetésekkel és vendéglátásokkal kapcsolatos pénzügyi ügyintézés és nyilvántartást, az utalványok, valamint az elszámolások érvényesítését a Gazdasági Hivatal látja el.

7. §

A tudományos osztályok szaktitkárságai:

a) előkészítik az osztály elé kerülő nemzetközi vonatkozású ügyeket,

b) közreműködnek az osztályok kiküldetési tervének elkészítésében, a jóváhagyott terv végrehajtásában,

c) elkészítik az osztály éves külön meghívási terveit, és az NKO-val egyeztetve intézkednek annak végrehajtásáról,

d) gondoskodnak arról, hogy az intézetek, tanzéki kutatóhelyek, társintézetek az MTA tudós vendégeinek és cseretanulmányutas vendégeinek programját, beleértve a látogatási engedélyek megszerzését is, előadások és esetleges fogadások, vacsorák megrendezését is, megszervezzék.

e) tájékoztatják az osztály felügyelete alá tartozó intézményeket az MTA nemzetközi életébe való bekapcsolódás lehetőségeiről, tanulmányutakban, ösztöndíjakban való részesedés lehetőségeiről,

f) végrehajtják az osztálynak a devizakerete felhasználására hozott döntéseit, illetőleg gondoskodnak a deviza tervszerű felhasználásáról,

g) intézkednek a 2007/1963. Korm. számú határozat alapján az osztály részére biztosított forint támogatási keret felhasználásáról,

h) ellenőrzik az egyezményekben meghatározott közös kutatási témák állását, és arról véleményükkel ellátott beszámolót állítanak össze az egyezmények, munkatervek lejártakor, megújításakor,

i) tájékoztatják az osztályt az MTA-hoz érkezett rendezvényes és egyéb meghívásokról, és annak állásfoglalását — a további intézkedések megtétele végett — közlik az NKO-val,

j) a tudományos tanácskozás szervezését és megrendezését illetően ellenőrzik és segítik a szervezőbizottság (intézet) munkáját; a tanácskozások tervezésénél a 33/1964. sz. elnökségi határozat az irányadó, míg a gazdasági kérdéseket illetően a 202/299/1965. sz. főtítkári utasítás.

8. §

Az Elnökség felhatalmazza a főtítkárt, hogy a határozat végrehajtásához szükséges részletes szabályokat saját hatáskörében kiadja.

Budapest, 1966. április 28.

*Rusznayk István s. k.,
elnök.*

Az MTA Elnöksége 121/1966. számú

h a t á r o z á t a

a Magyar Tudományos Akadémia 1965. évi nemzetközi tevékenységéről

(Elnökség, 1966. április 26.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség tudomásul veszi a Magyar Tudományos Akadémia 1965. évi nemzetközi tevékenységéről előterjesztett jelentést, és a következőket határozza.
- 2 Az NKB vizsgálja meg, hogyan lehetne nagyobb mértékben érvényesíteni az Akadémia elvi irányító befolyását a magyar tudomány nemzetközi kapcsolatainak ápolása terén, s megállapításairól 1966. szeptember 15-ig tegyen jelentést az Elnökségnek.
- 3 Meg kell vizsgálni az MTA részesedését a nyugati államközi kulturális egyezményekben, ezért az Elnökség felhívja a főtítkárt, kérje fel a Kulturális Kapcsolatok Intézete Ügyvezető Elnökségét a kérdés napirendre tűzésére.
- 4 Az NKB vizsgálja felül a baráti akadémiákkal való együttműködés formáit és módszereit. Ennek érdekében

41 a Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya dolgozzon ki részletesen a szeptemberben összeülő, a szocialista akadémiák képviselői részvételével kétoldali egyezmények rendszerének tapasztalati tárgyában rendezendő értekezleténél tematikáját, és azt terjessze az NKB eljövahagyásra.

42 A tematika a következő kérdéseket ölelje fel

422 a kétoldali közös kutatási témákra kapcsolatos tudományszervezési kérdések

423 az egyezményes (munkatervi) rendszer egyszerűsítésének lehetőségei,

424 az egyezményes fogadások rendje (protokoll), nyelvtudás, nyelvhasználat, kísérők kérdése stb.,

425 a valutamentes cserekeretek felhasználása,

426 az intézetek részvétele a tanulmányutak előkészítésében,

427 a szocialista akadémiák rokonintézeti közötti együttműködés a közös témán kívül,

428 a rendezvények kérdése,

429 kiemelkedő tudósok meghívása.

43 Az Elnökség hozzájárul ahhoz, hogy a fenti kérdések megtárgyalására önköltséges alapon a baráti akadémiák képviselőit a nemzetközi kapcsolatokat ellátó főtítkárhelyettes meghívja. Az értekezlet költségeit a rendezvények keretéből kell biztosítani.

5 Az Elnökség felhívja a tudományos osztályokat, hogy fordítsanak nagy gondot a külföldi tanulmányutak előkészítésére. Törekedni kell arra szocialista viszonylatban is, hogy a tanulmányút előkészítését előzze meg a meglátogatni tervezett intézeteknél való tájékozódás.

51 Az osztályok hatáskörébe utalt valutamentes cserekeretek felhasználása felől végső soron az osztályvezetőségek döntenek. Ezek felhasználásának központi jóváhagyását a következő évtől meg kell szüntetni.

52 Az NKO hatáskörében marad az osztályok között fel nem osztható keretek, ösztöndíjak elosztása. Ezekre vonatkozóan a korábbi gyakorlatnak megfelelően kell a javaslatokat az NKO-n keresztül az NKB elé terjeszteni.

53 Az osztályok valutamentes cserekereteik felhasználásáról az első félévi kiküldetések tekintetében az előző év november 30-ig, a második félévre vonatkozóan május 31-ig tájékoztassák az NKO-t, hogy a baráti akadémiáknál a fogadást kellő időben előkészíthesse.

Budapest, 1966. április 28.

*Rusznayk István s. k.,
elnök.*

Az MTA Elnöksége 124/1966. számú

határozata

a szolgálati találmányokkal kapcsolatos akadémiai
tevékenységről

(Elnökség, 1966. április 26.)

Teljes szöveg

1 Az elnökség az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos elvi kérdések irányítására, összefogására Akadémiai Találmányi Bizottságot létesít. A bizottság feladata a tudományos munkák találmányi szintű bírálata, javaslattevés a műszaki újdonságok, külföldi jogvédelmének megszerezése kérdésében és a népgazdaság érdekeinek figyelembevételével a műszaki újdonságok hasznosításának elősegítése és a szellemi export lehetőségének feltárása.

2 Az Elnökség az Akadémiai Találmányi Bizottság elnökévé: *Lengyel Béla* levelező tagot,

tagjaivá: *Benedikt Ottó,*

Bognár Géza,

Korach Mór,

Szigeti György akadémikusokat és

Szabolcs Istvánt, a mezőgazdasági tudományok doktorát, továbbá

Vámos Tibort, a műszaki tudományok doktorát

megválasztja.

Az Elnökség elvileg fontosnak tartja a szolgálati találmányokkal kapcsolatos akadémiai tevékenység és eljárás szabályozását, ezért felkéri a bizottságot, hogy erre vonatkozóan dolgozzon ki javaslatot, és azt a bizottság elnöke f. év szeptember 15-ig terjessze az Elnökség elé.

Budapest, 1966. április 28.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 128/1966. számú

határozata

a Szál- és Rosttechnológiai Bizottság létrehozásáról

(Elnökség, 1966. április 26.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség — a VI. Osztály javaslata alapján — a szál- és rostanyagokkal kapcsolatos alapkutatások tudományos kérdéseinek irányítására és összefogására Szál- és Rosttechnológiai Bizottságot létesít. A bizottság szervezetenként a VI. Osztály tudományterületéhez tartozik.

2 Az Elnökség a Szál- és Rosttechnológiai Bizottság elnökévé *Csűrös Zoltán* akadémikust, alelnökévé *Gosztonyi Sándor* főosztályvezetőt megválasztja.

Budapest, 1966. április 28.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
3/1966. MTA (A. K. 5.) számú

utasítása

a kutatóintézeti dolgozók munkaköri bértételei felső
határának felemeléséről

(Az utasítást az érdekelt szervek közvetlenül
kapták meg.)

Közlemények

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Kutatóintézete (Tihany) pályázatot hirdet két megüresedett kutatói állásra, ichtológus és algológus-mikrobiológus részére. Az állásokat elnyerők szervezetenként az Intézet Hidrobiológiai Osztályához fognak tartozni. Feladatuk az Intézet kutatási programjának megfelelően:

1. elsősorban a jellegzetes balatoni halak táplálkozás-, növekedés- és szaporodásbiológiai vizsgálata,

2. az algológiai problémákon túlmenően a nem patogén baktériumok és gombák szerepének vizsgálata a Balaton élővilágában.

A pályázatokat az MTA Biológiai Kutatóintézete igazgatójához legkésőbb *folyó év június 10-ig* írásban kell benyújtani.

A pályázathoz csatolni kell:

1. a pályázó egyetemi vagy főiskolai végzettségére vonatkozó okiratot (vagy másolatát),

2. a pályázó eddigi működésének igazolását,

3. a pályázó tudományos munkáinak felsorolását és különlenyomatokat,

4. önéletrajzot.

A lakásbiztosítás megbeszélés, az illetménymegállapítás a 127/1960. (18.) Mü. M. és a 3/1966. MTA (A. K. 5.) számú utasítás szerint történik.

A pályázat alapján kinevezésre kerülő kutatók *folyó év július hó 1. után* foglalkozhatnak el munkahelyüket.

Tihany, 1966. április 29.

Dr. Salánki János s. k.,
igazgató.

A Magyar Tudományos Akadémia főtákará minden hétfőn 13–15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság.

INDEX: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető vagy példányonként megvásárolható: az Akadémiai Kiadónál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon: 111-010, MNB egyszámlaszám: 46., csekkbefizetési számla: 05 915 111-46; az Akadémiai Könyvesboltban, Budapest V., Váci u. 22. telefon: 185-012; a Posta Központi Hírlap Iroda 1. számú Hírlapboltjában, Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 76. és bármely postahivatalban. Csekk számlaszám: egyéni 61 257, közületi: 61 066. MNB egyszámlaszám: 8. Évi előfizetési díj 48,— Ft

66.62355 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. JÚNIUS 20.

TARTALOM

Az Akadémia Elnökségének határozatai	1/1966. sz. határozat	Az „Automatikai kutatások, továbbá a kibernetika és alkalmazásának fejlesztése” c. kiemelt kutatási terület helyzetéről	47
	3/1966. sz. határozat	Az 1966. évi közgyűlés határozatai végleges szövegének megállapításáról	48
	4/1966. sz. határozat	A közgyűlésnek a zárt ülésen felvetett egyes kérdésekkel kapcsolatban kialakított álláspontjai összegzéséről	49
	5/1966. sz. határozat	A közgyűlés határozatainak és a közgyűlés zárt ülésén felvetett egyes kérdésekkel kapcsolatban kialakított állásfoglalásainak végrehajtásáról	49
	6/1966. sz. határozat	A Magyar Tudományos Akadémia 1967. évi közgyűlésének időpontjáról	50
	10/1966. sz. határozat	A VII. és a IX. Osztály Közleményei címének megváltoztatásáról	50
	11/1966. sz. határozat	A Bányászati Bizottság elnöki tisztében bekövetkezett változásról	50
Az Akadémia elnökének utasítása	4/1966. MTA. (A. K. 7.)	Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről	51
Közlemények		Tájékoztató a második állásból és mellékfoglalkozásból származó, valamint a munkaviszonyon kívüli jövedelmek adóztatásáról, illetőleg a nyugdíjjarulék megállapításáról	53
		A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének pályázati hirdetménye	55
		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadóórájáról	56

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 1/1966. számú
határozata

az „Automatikai kutatások, továbbá a kibernetika és alkalmazásának fejlesztése” c. kiemelt kutatási terület helyzetéről

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi az „Automatikai kutatások, továbbá a kibernetika és alkalmazásának fejlesztése” c. kiemelt kutatási terület helyzetéről előterjesztett beszámolót.

2 Az Elnökség felhívja a főtitkárt, hogy az automatikai kutatásokra is figyelemmel, vizsgálja meg egy korszerű, nagy teljesítőképességű, gyors működésű, nagy kapacitású, megfelelő perifériális gépparkkal felszerelt számológépnek az Akadémia III. ötéves beruházási keretéből való beszerzésének, illetve egy ilyen berendezéssel felszerelt valóban működőképes számítástechnikai központ létesítésének lehetőségét, és 1966. november 30-ig tegyen az Elnökségnek erre vonatkozólag előterjesztést.

3 Az Elnökség felhívja a III. és VI. Osztály titkárait, hogy a többi érdekelt osztályokkal is együttműködve 1967. június 30-ig készítsék el akadémiai szinten az automatikai és a kibernetikai kutatások átfogó, részletesebb távlati tervét, és azt a Komplex Bizottság, valamint a III. és VI.

Osztály vezetőségének állásfoglalása után jóváhagyás céljából a VI. Osztály terjessze az Elnökség elé.

- 4 Az Elnökség egyetért azzal, hogy a kibernetikának az automatizáláshoz kapcsolódó része fokozott támogatást igényel. Az automatikai és kibernetikai kutatások továbbfejlesztése érdekében biztosítani kell a nemzetközi fejlődést korábban sok tekintetben megelőző szegedi matematikai logikai iskola munkájának folytonosságát, illetve fokozását.
- 5 Az automatikai és kibernetikai kutatások fejlesztésének fontos feltétele a megfelelő ütemű szakemberképzés. Ezért az Elnökség szükségesnek tartja felhívni
- 51 a művelődésügyi miniszter figyelmét a kibernetikai szakirányú matematikus képzés fontosságára, továbbá
- 52 az érdekelt ipari minisztériumokat arra, hogy üzemeken belül az automatizálás jelentőségét döntően akadályozza a szakemberek ilyen irányú képzésének hiánya.

Budapest, 1966. június 2.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 3/1966. számú

h a t á r o z a t a

**az 1966. évi közgyűlés határozatainak
végleges szövegének megállapításáról**

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

Az Elnökség az 1966. évi közgyűlés határozatainak szövegét az alábbiak szerint hagyja jóvá.

- 1 Az MTA közgyűlése jóváhagyóan tudomásul veszi az Elnökség 1966. évi beszámolóját.
- 2 A közgyűlés a következő időszakban fontos célnak tekinti az Akadémia munkájának további javítását és ezáltal társadalmi súlyának növelését. Ezért törekedni kell az akadémiai törvényben kitűzött országos tudományos feladatnak az eddiginél hatékonyabb ellátására, az alap-, alkalmazott- és fejlesztési kutatások kapcsolatának erősítésére.
- 3 Az Akadémia az előző pontban meghatározott cél elérését
- 31 az intézményeiben folyó és tagjai által végzett tudományos kutatások, a tudományos szervezési tevékenység, a testületi munka színvonalának az emelésével,
- 32 a minisztériumok irányítása alatt folyó alap- kutatások közvetlen és hatékony befolyásolásával és koordinálásával, továbbá az aka-

démiai kutatóhelyek, valamint az alkalmazott kutatásokkal foglalkozó intézmények közötti együttműködés folyamatos javításával,

- 33 a kutatási eredmények gyakorlatba vételének előmozdításával, ennek érdekében az erkölcsi ösztönzés és az anyagi érdekeltség jobb érvényesítésével, továbbá a gyakorlatilag hasznosítható eredmények fokozottabb szabadalmi védelmével s
- 34 az időszzerű országos tudományos és tudománypolitikai kérdéseknek az eddiginél kezdeményezőbb megvitatásával és megoldásukban való aktív közreműködéssel segítse elő.
- 4 Szükséges az akadémiai intézmények és az egyetemek közötti kapcsolat erősítése a kölcsönösség alapján. Az akadémiai intézmények tudományos minősítésű vezetői és munkatársai rendszeresen tartsanak kollégiumokat a szakmájukhoz közel álló egyetemi karon, és segítsék elő, hogy egyetemi oktatók külső munkatársként vagy kádercsere révén időlegesen kutatóintézetben dolgozhassanak.
- 5 A tudományos osztályok az eddiginél nagyobb gondot fordítsanak a tudományterületükhöz, elsősorban az Akadémiához tartozó tudományos egyesületek, ill. társaságok érdemi tevékenységére.
- 6 A társadalomtudomány hazai fejlesztése az Akadémia nagyjelentőségű, országos kihatású feladata. Ezért az Akadémia társadalomtudományi osztályainak ki kell dolgozniuk e kutatások fejlesztésének fő irányait, és össze kell hangolniuk a különböző helyeken folyó társadalomtudományi kutatásokat, meg kell vitatniuk és értékelniük kell a kutatási terveket és eredményeket. Figyelemmel kell kísérniük, hogy társadalmunk fejlődése folytán milyen új tudományágazatok és kutatási módszerek meghonosítása, ill. újak kezdeményezése indokolt.
- 7 Az Akadémia testületi szervei munkájának megjavítása érdekében
- 71 a testületi szervek a konkrét tudományos problémákon kívül a tudománypolitikai, gazdasági és szervezeti kérdéseknek általában csak az elvi vonatkozásaival foglalkozzanak,
- 72 a testületi szervek elvi állásfoglalásai alapján a vezetők személyes felelősséggel intézkedjenek, élve a jogszabályokban biztosított hatáskörükkel,
- 73 a testületi munka megszervezésében is kísérletezni kell korszerűbb szervezeti formákkal és új módszerekkel. Ehhez az elnökségi Szervezéstudományi Bizottság nyújtson segítséget.
- 8 A tudományos szervezés és tervezés terén a hagyományos szervezeti formák továbbfejlesztése, módosítása és új módszerek bevezetése érdekében

- 81 tovább kell keresni az optimális arányokat egyrészt az alapkutatások általános fejlesztése, másrészt a kiemelt kutatási területek koncentrált fejlesztése között, és törekedni kell az optimális arányok érvényesítésére,
- 82 a kutatások tervezése terén kísérletként bevezetett egyszerűsítésekkel összhangban levő kutatási beszámolási rendszert kell kidolgozni,
- 83 a kutatóintézetekben az osztályok szerinti tagozódás mellett lehetővé kell tenni témák szerinti rugalmas munkacsoportok szervezését is,
- 84 törekedni kell az intézetek — ideértve a társadalomtudományi intézeteket is — technikai bázisának (korszerű műhelyeinek) a továbbfejlesztésére.
- 9 A kutatói gárda fejlesztése, a kutatás szellemi kapacitásának szélesítése, a magas színvonalú tudományos káderutánpótlás érdekében arra kell törekedni, hogy az akadémiai kutatási intézményekben tartósan csak az alkotómunkában bevált kutatók maradjanak. A kutatómunkára kevésbé alkalmasakat — adottságaiknak és képzettségüknek megfelelő — más munkahelyre kell átirányítani. Ki kell dolgozni az átirányításnak olyan módját, ami lehetővé teszi a társadalmi érdekeknek a jogos egyéni érdekekkel összhangban való érvényesítését.
- 10 A közgyűlés elismerését fejezi ki az I. Osztálynak, hogy befejezte egyik nagyszabású tervmunkáját, és közrebocsátotta a Magyar Irodalom Története hat kötetes marxista szintézisét.

Budapest, 1966. június 2.

*Rusznayk István s. k.,
elnök.*

Az MTA Elnöksége 4/1966. számú

h a t á r o z a t a

a közgyűlésnek a zárt ülésen felvetett egyes kérdésekkel kapcsolatban kialakított álláspontjai összegezéséről

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

Az Elnökség az 1966. évi közgyűlésnek a zárt ülésen felvetett egyes kérdésekkel kapcsolatban kialakított álláspontját az alábbiakban összegezi.

- 1 A közgyűlés fontosnak tartotta a székfoglaló ülések ünnepélyes jellegének fenntartását. Az ünnepélyesség fokozása céljából, továbbá a székfoglaló ülés bemutatkozó jellege miatt úgy foglalt állást, hogy arra meg kell hívni az Akadémia valamennyi tagját és széles körben a szakma képviselőit; az ülésen az Akadémia Elnökségét lehetőleg a főtítkárr, vagy az általa felkért elnökségi tag képviselje.

- 11 A közgyűlés az országos adatfeldolgozó központ létesítésével kapcsolatban a Szervezés-tudományi Bizottság tájékoztatása alapján

111 tudomásul vette egy országos rendeltetésű, nagy elektronikus egységet képviselő, a feldolgozási módszerek alkalmazására képes, különféle kiegészítő apparátussal rendelkező, adatfeldolgozó központ részletesen dokumentált javaslata kidolgozásának szükségességét;

112 egyetértett azzal, hogy az Elnökség vizsgálja meg az akadémiai intézmények számára létesítendő és akadémiai keretben megvalósítható kisebb kapacitású, a későbbiek folyamán fejleszthető, lyukkártyás tömeges adatfeldolgozásra alkalmas gépparknak, mint feldolgozó központnak létesítését egy meglevő intézet keretében.

Budapest, 1966. június 2.

*Rusznayk István s. k.,
elnök.*

Az MTA Elnöksége 5/1966. számú

h a t á r o z a t a

a közgyűlés határozatainak és a közgyűlés zárt ülésén felvetett egyes kérdésekkel kapcsolatban kialakított állásfoglalásainak végrehajtásáról

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség a közgyűlés határozatainak végrehajtásával és a közgyűlésnek a zárt ülésen felvetett egyes kérdésekben kialakított állásfoglalásai-val kapcsolatban az alábbiak szerint határoz.

11 Felhívja a főtítkárt

111 kísérje figyelemmel a tudományos életünk legfelsőbb állami irányítása rendezése kérdés-problematikájának alakulását, és gondoskodjék arról, hogy az aktualitásnak megfelelően ezt a kérdést a megoldás tevékeny elősegítése érdekében kellő időben az Elnökség megvitassa;

112 gondoskodjék a kutatások tervezése terén bevezetett egyszerűsítésekkel összhangban álló kutatási beszámolási rendszer kidolgozásáról úgy, hogy az 1966. évről szóló kutatási beszámolások már az új rendszer szerint készülhessenek el;

113 hasson oda, hogy a tudomány haladásával és változásával összhangban a kutatóintézményekben a tudományos színvonal emelése érdekében érvényesüljön egészséges minőségi csere, ezt az elvet érvényesítse az Akadémia személyzeti munkájában;

214 vizsgáltassa meg, hogy a társadalomtudományi kutatások jellegének átalakulása folytán a társadalomtudományi intézmények technikai bázisának fejlesztése érdekében indokoltak-e és lehetségesek-e módosítások; továbbá dolgozzon ki konkrét javaslatot akadémiai keretben megvalósítható, kisebb kapacitású lyukkártyás adatfeldolgozó központnak egy meglevő akadémiai intézet keretében való elhelyezésére és a működés szervezeti elveinek tisztázására, — az ezekre vonatkozó előterjesztéseket 1967. január 31-ig terjessze az Elnökség elé;

115 a közgyűlés határozatainak végrehajtásáról szóló közgyűlési jelentést a jövőben írásban küldje meg az Akadémia tagjainak.

2 Az Elnökség felhívja

21 az I., II. és IX. Osztályt, hogy a társadalomtudományok hazai fejlesztésével kapcsolatban az Akadémiára háruló országos felelősség érdekében a jelenlegi tervezési rendszer alapján dolgozzák ki a kutatások fejlesztésének fő irányait, hangolják egybe a különböző helyeken folyó társadalomtudományi kutatásokat, vitassák meg és értékeljék a kutatási terveket, valamint az eredményeket; tegyenek előterjesztést az Elnökségnek társadalmunk fejlődése folytán kialakuló új tudományágazatok és kutatási módszerek meghonosítására, illetőleg újak kezdeményezésére;

22 a Szervezéstudományi Bizottságot, hogy szakértők bevonásával gondoskodjék a közgyűlés által tudomásul vett országos rendeltetésű nagy elektronikus egységet képviselő adatfeldolgozó központ részletesen dokumentált javaslatának kidolgozásáról.

Budapest, 1966. június 2.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 6/1966. számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia 1967. évi közgyűlésének időpontjáról

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

Az Elnökség elhatározza, hogy a Magyar Tudományos Akadémia jövő évi közgyűlését 1967. május hó első hetében tartja.

Budapest, 1966. június 2.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 10/1966. számú

határozata

a VII. és a IX. Osztály Közleményei címének megváltoztatásáról

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

1 A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság javaslata alapján az Elnökség jóváhagyja, hogy az MTA Kémiai Tudományok Osztályának Közleményei a jövőben „Kémiai Közlemények” címen, korszerű borítólapal jelenjék meg. A régi cím a fedőlapon alcímként szerepeljen.

2 Az Elnökség nem ért egyet azzal, hogy a IX. Osztály Közleményei „Társadalomtudományi Közlemények” címen jelenjen meg. Tekintettel arra, hogy a folyóirat első kettő számának anyaga együtt van, és a folyóirat megjelentetésének megkezdése az osztályvezetőség álláspontja szerint sürgős, a folyóirat egyelőre a szokásos — „A Magyar Tudományos Akadémia IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának Közleményei” — címen induljon meg.

3 Az Elnökség felhatalmazza a KFB-t, hogy a többi osztályok részéről az Osztályközlemények címének rövidítésére a jövőben netalán előterjesztendő javaslatok tekintetében határozzon.

Budapest, 1966. június 2.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 11/1966. számú

határozata

a Bányászati Bizottság elnöki tisztében bekövetkezett változásról

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség — a X. Osztály előterjesztése alapján — Zambó János levelező tagot kérésére a Bányászati Bizottság elnöki tiszte alól felmenti.

2 Az Elnökség a Bányászati Bizottság elnökévé Lévárdi Ferencet, a műszaki tudományok kandidátusát megválasztja.

Budapest, 1966. június 2.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
4/1966. MTA (A. K. 7.) számú
utasítása

az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről

A munkaügyi miniszter 110/1964. (9.) Mü. M. számú és a 106/1966. (3.) Mü. M. számú utasításának a végrehajtására az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről — a Közalkalmazottak Szakszervezetével egyetértésben — az alábbi utasítást adom ki.

Az utasítás hatálya kiterjed a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) központi és szakigazgatási szervei, valamint a felügyelete alá tartozó valamennyi költségvetési szerv és támogatott kutatóhely (a továbbiakban: intézmény) akadémiai állományú dolgozóira.

I. RÉSZ

1. §. Nyelvtudási pótlékot kell, illetőleg lehet az alábbiak szerint engedélyezni annak a nyelv- vizsgával rendelkező dolgozónak, aki olyan munkakört tölt be, amelyben az idegen nyelvet munkaideje jelentős részében rendszeresen használja.

2. §. (1) Azokat a munkaköröket, amelyekben foglalkoztatott dolgozókat az első és további idegen nyelv tudása és rendszeres használata esetén *nyelvtudási pótlék illeti meg*, az utasítás 1. számú melléklete tartalmazza.

(2) Egy idegen nyelv tudása *alkalmazási feltétel* az utasítás 2. számú mellékletében felsorolt munkakörökben, és így ezeknek a dolgozóknak csak a második és további idegen nyelv tudásáért és rendszeres használataért lehet nyelvtudási pótlékot engedélyezni. Ilyen esetben az első idegen nyelv anyagi elismerését az alapbér magában foglalja. Alkalmazási feltételként olyan idegen nyelvet kell előírni, amelynek ismerete nélkül a munkakörrel kapcsolatos feladatok nem láthatók el. Új dolgozóval a munkaviszony létesítése előtt közölni kell az alkalmazási feltételként előírt idegen nyelvet.

(3) A második és további élő idegen nyelv tudásáért és rendszeres használataért *nyelvtudási pótlékban részesíthető* munkaköröket az utasítás 3. számú melléklete tünteti fel. E munkakörök valamelyikébe jelenleg besorolt dolgozók közül azok, akik az utasítás hatálya lépésének évében 40. életévüket még nem töltik be, kötelesek három éven belül egy élő idegen nyelvből legalább középfokon állami nyelv- vizsgát tenni. Gyakornok I., ösztöndíjas tudományos gyakornok, tudományos segédmunkatárs alkalmazása előtt írásban közölni kell a dolgozóval, hogy három éven belül egy élő idegen nyelvből legalább középfokú állami nyelv- vizsgát kell letennie. Új dolgozó tudományos munkatársi, főmunkatársi és kutatói munkát irányító munkakörben 40 év felett csak akkor alkalmazható, ha legalább egy idegen

nyelvből állami nyelv- vizsgával, illetve azzal egyenértékű igazolással rendelkezik; 40 év alatti új dolgozótól pedig az alkalmazástól számított három éven belül legalább középfokon egy idegen nyelvből nyelv- vizsgát kell megkívánni.

(4) Az utasítás 4. számú mellékletében részletezett munkakörökben annak a dolgozónak a nyelv- tudását, akinél ez a munkakör ellátása során rendszeresen használható, *alapbérben lehet elismerni*.

3. §. (1) Az utasítás 1–4 számú mellékleteiben nem szabályozott esetekben nyelvtudási pótlékot megállapítani és folyósítani nem szabad.

(2) A jelen utasítás megjelenése előtt engedélyezett nyelvtudási pótlékokat az intézménynek felül kell vizsgálnia, és ezen utasításnak megfelelően újra kell megállapítania.

II. RÉSZ

4. §. (1) A nyelvtudási pótlék megállapításához a 6/1965. (VII. 16.) MM számú rendelet alapján kiadott közép- vagy felsőfokú nyelvtudást igazoló bizonyítvány vagy azzal egyenértékű igazolás szükséges.

(2) A nyelvtudási pótlékot és annak mértékét az intézmény vezetője — az illetékes szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — engedélyezi.

A támogatott kutatóhelyeknél a pótlék megállapítására és mértékére vonatkozó javaslatot a támogatott kutatóhely vezetője — az illetékes szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — terjeszti elő engedélyezés végett a felügyeletet ellátó tudományos osztályhoz. Ebben az esetben a pótlék mértékének megállapításához — a pénzügyi feltételeket illetően — az Akadémia Terv- és Pénzügyi Titkárságának előzetes hozzájárulása szükséges.

(3) Az intézmény vezetője határozza meg, hogy intézetében az utasítás 1–2 számú mellékleteiben feltüntetett munkakörök közül melyikben és milyen idegen nyelvtudás szükséges.

(4) A pótlék mértéke

Az idegen nyelv megnevezése	A pótlék alsó és felső határa az alapbér százalékában	
	középfokú nyelv- vizsga esetén	felsőfokú nyelv- vizsga esetén
Európai nyelvek után	4–8	8–15
Nem európai nyelvek után	8–15	10–20

A pótlék összege középfokú nyelv- vizsga esetén 100 forintnál, felsőfokú nyelv- vizsga esetén pedig 200 forintnál kevesebb nem lehet.

A pótlékot az alsó-felsőhatáros százalékon belül úgy kell megállapítani, hogy annak mértéke (százaléka) fejezze ki az idegen nyelvtudás használatának tényleges fokát.

(5) Első idegen nyelvként — az alkalmazási feltételként előírt idegen nyelv kivételével — azt a nyelvet kell tekinteni, amelyikből az érdekelt dolgozó előbb vizsgázott.

(6) A nyelvvizsga eredményes letételét igazoló bizonyítvánnyal egyenértékű igazolásnak felel meg az 1950. évi december hó 31. napját követően:

a) Hazai vagy külföldi egyetemen (főiskolán) élő idegen nyelvből szerzett tanári oklevél az illető nyelv,

b) a Budapesti Egyetemi Orosz Intézetben vagy a Lenin Intézetben szerzett végbizonyítvány az orosz nyelv,

c) a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Külkereskedelmi szakán vagy a felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskolán valamely idegen nyelvből letett szigorlat, illetőleg államvizsga az illető nyelv,

d) az Idegen Nyelvek Főiskoláján, illetőleg a Budapesti Eötvös Loránd Tudomány Egyetem Bölcsészettudományi Kara mellett működő Idegen Nyelvek Esti Tanfolyamán szerzett végbizonyítvány (a nyelvvizsga eredményes letételét igazoló bizonyítvány) az illető nyelv,

e) a Budapesti Eötvös Loránd Tudomány Egyetem Bölcsészettudományi Kara mellett működő Idegen Nyelvek Esti Tanfolyamán a II. évfolyam záróvizsgálata az illető nyelv,

f) a Külkereskedelmi Akadémián letett nyelvvizsga az illető nyelv,

g) valamely külföldi közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben szerzett végzettség az illető oktatási intézmény oktatási nyelve,

h) valamely külföldi egyetemen (főiskolán) aspiráns képzéssel elnyert tudományos fokozatról szóló hivatalos igazolás a vizsgáztatás nyelve,

i) a Művelődésügyi Minisztérium Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya által kiállított tolmácsigazolvány az illető nyelv tudása igazolására.

Ezen kívül a külföldi ösztöndíjas, valamint a külföldi levelező aspirantúrával elnyert tudományos fokozatról szóló igazolás a nyelvtudási pótlék megállapítása szempontjából felsőfokú nyelvvizsgaként elfogadható.

Az a)–d) bekezdésekben megjelölt esetekben jeles vagy jó eredmény esetén felsőfokú, közepes vagy elégséges eredmény esetén középfokú;

e) bekezdésben említett esetben jeles vagy jó eredmény esetén középfokú;

f) bekezdésben említett esetben középfokú;

g)–i) bekezdésekben megjelölt esetekben pedig felsőfokú nyelvvizsgával egyenértékűnek kell az igazolást elfogadni.

III. RÉSZ

5. §. (1) A nyelvtudási pótlékot a jelen utasítás hatálybalépése után megszerzett vizsgabizonyítvány alapján a nyelvtudást igazoló bizonyítvány bemutatását követő hó 1. napjától lehet megállapítani és folyósítani.

(2) A pótlék mértékének az utasítás 4. §. (4) bekezdésében szabályozott alsó-felsőhatáros százalékok közötti megállapítása ellen panasznak vagy más jogorvoslatnak helye nincs.

(3) A nyelvtudási pótlék folyósítását be kell szüntetni, ha a dolgozó munkaköre megváltozik, illetőleg a nyelvtudás tényleges rendszeres használata szükségtelenné válik. Ebben az esetben a pótlék folyósítását azzal a nappal kell megszüntetni, amely naptól a dolgozó nem látja el a pótlékre jogosító munkakört.

(4) A személyi fizetésben részesülőknél a személyi fizetés kifejezi az idegen nyelvek használatának anyagi elismerését is, ezért a személyi fizetésben részesülő dolgozó részére nyelvtudási pótlék nem engedélyezhető.

IV. RÉSZ

6. §. (1) Az utasítás alapján fizetendő nyelvtudási pótlék az intézmény éves költségvetésében jóváhagyott beralapját terhel.

(2) 1966. évben a kutatók (a 3. számú melléklet szerinti munkakörök) részére engedélyezésre kerülő nyelvtudási pótlékhoz szükséges fedezetre vonatkozóan az Akadémia Terv- és Pénzügyi Titkársága külön intézkedik.

V. RÉSZ

7. §. Az utasítás 1966. március hó 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 6/1963. (MTA A. K. 9.), valamint a 11/1964. MTA (A. K. 12.) számú elnöki utasítások hatályukat veszítik.

Budapest, 1966. május 27.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

1. sz. melléklet a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 4/1966. MTA (A. K. 7.) számú utasításához.

Az utasítás 2. §. (1) bekezdése szerinti munkakörök, amelyekben az első és további idegen nyelv tudásáért és rendszeres használatáért nyelvtudási pótlékot kell engedélyezni:

a) a kutató intézetekben (kutatóhelyeken)

- könyvtárosi,
- idegen nyelvű szöveg leírásával foglalkozó titkárnői vagy gép- és gyorsírói munkakörben;

az MTA Könyvtárában

- osztályvezetői, osztályvezető helyettesi, könyvtári csoportvezetői, továbbá
- tudományos főmunkatársi, tudományos munkatársi, főkönyvtárosi, könyvtárosi I. munkakörökben;

b) a hivatali apparátusban

- a tudományos osztályokon az olyan munkakörben, amely munkakört betöltő dolgozó a nemzetközi kapcsolatok ügyeit intézeti és az osztály irányítása alá tartozó tudományág valamelyikének megfelelő felsőfokú iskolai végzettséggel, illetve szakképesítéssel rendelkezik, és szakelőadói feladatot is ellát;

c) a központi szolgáltató szervezetben

- a nemzetközi műszeresre és importvegyyszer ügyekkel foglalkozó dolgozók,
- a könyvtárosi munkakörben,
- idegennyelvű szöveg leírásával foglalkozó titkárnői vagy gyors- és gépirói munkakörben.

2. sz. melléklet a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 4/1966. MTA (A. K. 7.) számú utasításához.

Az utasítás 2. §. (2) bekezdése szerinti munkakörök, amelyekben az egy idegen nyelv tudása alkalmazási feltétel, és csak a második és további idegen nyelv tudásáért és rendszeres használatáért engedélyezhető nyelvtudási pótlék:

a) a kutató intézetekben (kutatóhelyeken)

- fordítói, dokumentátori munkakörben;

b) a hivatali apparátusban

- a Nemzetközi Kapcsolatok Osztályának osztályvezetői és osztályvezetőhelyettesi, továbbá ügyintézői munkaköreiben,
- a tudományos osztályokon a nemzetközi kapcsolatok ügyeivel foglalkozó dolgozók munkaköreiben;

c) a központi szolgáltató szervezetben

- a fordítói, dokumentátori munkakörben.

3. sz. melléklet a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 4/1966. MTA (A. K. 7.) számú utasításához.

Az utasítás 2. §. (3) bekezdése szerinti munkakörök, amelyekben csak a második és további idegen nyelv tudásáért és rendszeres használatáért engedélyezhető nyelvtudási pótlék:

a) a kutató intézetekben (kutatóhelyeken) és a Műszerügyi Szolgálatnál

- intézeti igazgatói, intézeti igazgatóhelyettesi, tudományos osztályvezetői,
- tudományos főmunkatársi, tudományos munkatársi, tudományos segédmunkatársi munkakörben,
- gyakornok I. és ösztöndíjas tudományos gyakornok.

4. sz. melléklet a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 4/1966. MTA (A. K. 7.) számú utasításához.

Az utasítás 2. §. (4) bekezdése szerinti munkakörök, amelyekben az idegen nyelvtudás rendszeresen használható a munkakör ellátásánál, és a nyelvtudás kizárólag alapbérben ismerhető el:

a) a kutató intézetekben (kutatóhelyeken)

a) a hivatali apparátusban

a) a központi szolgáltató szervezetben

- az I. (vezetők), II. (ügyintézők) és a III. (ügyvitelt ellátók) állománycsoportba tartozó és az 1–3 számú mellékletben fel nem sorolt munkakörök.

Közlmények

Tájékoztató

Második állásból és mellékfoglalkozásból származó, valamint a munkaviszonyon kívüli jövedelmek adóztatásáról, illetőleg a nyugdíjjarulék megállapításáról

I.

A második állásból és mellékfoglalkozásból származó, valamint a munkaviszonyon kívüli jövedelmek adóztatása tárgyában a Pénzügyi Közlöny 1965. évi 16. számában közzétett 324/1965. PM. IX. számú közleménnyel, valamint a vonatkozó kormányrendeletekkel, pénzügyminisztériumi rendeletekkel és SZOT szabályzatokkal kapcsolatban az egységes eljárás biztosítása érdekében az alábbiakat közlöm:

A 2/1965. (I. 31.) és az 1/1966. (I. 14.) SZOT számú szabályzatok alapján nyugdíjjarulékot kell levonni a betegségi biztosítással járó munkaviszonyból származó munkabérből, ha

a) a nem teljes munkaidővel az intézménynél rendszeresített munkakörökben foglalkoztatott rész-foglalkozású dolgozó különböző munkáltatóknál letesített munkaviszonyaiban eltöltött munkaideje együttesen a heti 48 órát nem haladja meg, illetőleg ha 48 órát meghaladja a 48 órára eső bérből,

b) a dolgozó mellékfoglalkozás keretében fizikai munkát végez, ideértve az alkalmi fizikai munkát is,

c) nyugdíjast foglalkoztatnak havonként folyamatosan. Ha a nyugdíjas a nyugdíjának megtartásával vagy annak szüneteltetésével munkát vállalt, azt első állásnak kell tekinteni, mert a nyugdíjas e minőséget a második állásból és mellékfoglalkozásból származó munkabérek adóztatása szempontjából főfoglalkozásnak tekinteni nem lehet.

Fizikai munkát végzőnek azt a személyt kell tekinteni, aki olyan munkakört tölt be, amely az intézmény költségvetésében a IV. Kisegítők állománycsoportjába tartozik (pl. szakmunkás, betanított munkás, hivatalsegéd, portás stb.). A gépirói tevékenység fizikai munkának nem minősül.

II.

A 3/1965. (I. 31.) Korm. számú, illetőleg 3/1965. (I. 31.) PM. számú rendelet szerint

a) 3%-os állandó adókulcsot kell alkalmazni

- munkaviszonyból származó, de napi 10 Ft-ot, illetőleg havi 250 Ft-ot meg nem haladó kereset esetén, kivéve a jelen közlemény I. a) b) c) pontban felsorolt eseteket.
- szabadság megváltásából eredő összeg után.

b) Progresszív mértékben kell a jövedelemadót levonni az esetenkénti megbízásból végzett tevékenységért kifizetett díjakból. Esetenkénti megbízás

szellemi munka végzésére adható. Ilyen pl. az előadói, szerzői, szakértői, lektori, vizsgáztatási, szerkesztői stb. tevékenység.

A progresszív mértékben történő adóztatásnál a 3/1965. (I. 31.) Korm. számú rendeletben közölt adókulcsokat kell alkalmazni, amelynek alsó határát a rendelet munkaviszonyon kívüli tiszta jövedelem 6%-ában határozta meg. A jövedelem megállapításánál a jövedelem megszerzésére fordított költségeket a 3/1963. (III. 2.) PM számú rendelet 59. §-ában közöltek figyelembevételével a megbízás teljesítéséért járó bruttó jövedelemből le kell vonni. A különbözetként mutatkozó összeg képezi a levonásra kerülő jövedelemadó alapját.

c) 10%-os állandó adókulccsal kell adóztatni a második állást, mellékfoglalkozást betöltő, *nem fizikai munkát* végző dolgozókat a jelen közlemény I. a) pontjában foglalt esetek kivételével.

Ha a munkaviszonyon kívüli mellékfoglalkozás-szerű munkavégzéssel kapcsolatban vita merül fel, hogy az ebből származó díjazásból progresszív jövedelemadót vagy nyugdíjjárulékot, esetleg 10%-os jövedelemadót kell-e fizetni, az dönti el, hogy a foglalkoztatás, illetőleg a munkavégzés rendszeres-e. Amennyiben a dolgozó foglalkoztatása nem rendszeres, a díjazásból progresszív jövedelemadót kell levonni.

Abban az esetben, ha a dolgozó foglalkoztatása, munkavégzése rendszeres, munkabéréből nyugdíjjárulékot, illetőleg 10%-os jövedelemadót kell levonni.

Rendszeresnek kell tekinteni a munkaviszonyon kívüli foglalkoztatást abban az esetben, ha a dolgozó az általa betöltött munkakörre megállapított havi törvényes munkaidő legalább felének ledolgozására vállalkozott, illetőleg azt teljesítette, továbbá, ha a munkaidő megállapítására nincs lehetőség, havi keresete a munkakörre meghatározott bértétel alsó határának legalább 50%-át elérte. Ilyen esetben a dolgozó munkavégzését olyannak kell tekinteni, mintha azt második munkaviszonyban látná el. Ellenkező esetben a foglalkoztatás rendszeressége nem áll fenn, s így betegségi biztosítással nem járó jogviszonyt kell vélelmezni. Pl. egyik intézményi dolgozót egy másik intézmény megbíz azzal, hogy négy hónapon keresztül könyvelési feladatot lásson el. A könyvelési munkakörre megállapított bértétel alsó határa 1400 Ft. A dolgozó a könyvelési feladatok ellátásáért havonta 800 Ft-ot kap. Minthogy ez összeg meghaladja a munkaköri bértétel alsó határának 50%-át, a dolgozó mellékfoglalkozású munkaviszonyát vélelmezni kell, s munkabéréből 10%-os jövedelemadót kell levonni, ha első állásában (foglalkozásában) a munkakörére előírt teljes munkaidővel foglalkoztatják. Amennyiben a havi díjazás 700 Ft-nál kevesebb, úgy a díjazásból progresszív mértékű jövedelemadót kell levonni.

A munkaviszonyok keletkezése tekintetében a M. T. 14. és 36. §-ában és ennek végrehajtására vonatkozó rendelkezésekben foglaltak az irányadók.

A levont jövedelemadó után a 21/1964. (VIII. 25.) Korm. számú rendelet 8. §-a szerint 10%-os közsegfejlesztési hozzájárulást is le kell vonni.

Mellőzni kell a közsegfejlesztési hozzájárulást abban az esetben, ha ennek összege a 3 Ft-ot nem éri el.

Ha jövedelemadót nem állandó adókulcs alkalmazásával, hanem progresszív módon kell megállapítani, egy-egy naptári éven belül ugyanazon intézmény által össze kell vonni a korábban kifizetett jövedelmeket, és az összevont jövedelem alapján kell a jövedelemadót megállapítani. A jövedelemadó megállapításánál a korábban levont jövedelemadót figyelembe kell venni.

Az intézmény a naptári év folyamán az általa teljesített kifizetésekről a 3/1961. (II. 19.) PM számú rendelet 61. § (2) bekezdésében előírt rendelkezésnek megfelelően adóalanyonként (személyenként) külön nyilvántartást köteles vezetni. A nyilvántartást év végén le kell zárni. A lezárt nyilvántartás alapján az adóalany lakóhelye szerint illetékes pénzügyi szerv részére a következő év január hó 31. napjáig adatot kell szolgáltatnia. Az adatlapot minden adóalanyról külön-külön kell készíteni. Az adatlapnak tartalmaznia kell

- a kifizető intézmény nevét és címét,
- az adóalany nevét és lakóhelyét,
- a kifizetések jogcíme (pl. előadói, szerzői, szakértői, lektori stb.) szerinti részletezéssel a kifizetések bruttó összegét,
- a kifizetésekből levont adó összegét.

A levont jövedelemadót a 3/1961. (II. 19.) PM számú rendelet 64. §-a alapján a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig az intézmények a *székhelyük szerint illetékes* járás székhelyén levő községi, városi, városi kerületi tanács végrehajtóbizottságához, a levont közsegfejlesztési hozzájárulást pedig a 21/1964. (VIII. 25.) Korm. számú rendelet 8. § (2) bekezdése szerint negyedévenként, a negyedévet követő hó 15. napjáig az adózó lakóhelye szerint illetékes megyei, megyei jogú városi, illetőleg a fővárosi tanács végrehajtóbizottságának elosztási számlájára kötelesek befizetni.

III.

Mellékfoglalkozásban fizikai munkát végzők nyugdíjjáruléka

Ha a főfoglalkozású dolgozó mellékfoglalkozásként fennálló munkaviszonyában fizikai munkát végez, a fizetendő nyugdíjjárulék mértékét az 1/1966. (I. 14.) SZOT számú szabályzat 9. §-a alapján a két munkaviszonyból származó összkereset figyelembevételével kell megállapítani. Pl. a dolgozó főfoglalkozású munkaviszonyában havi 1600 Ft alapbért, 160 Ft korpótlékot és 176 Ft nyelvtudási pótlékot, összesen havi 1936 Ft-ot kap, mellékfoglalkozású munkaviszonyából származóan pedig összesen havi 500 Ft munkabérben részesül. Minthogy a dolgozónak a két munkaviszonyából eredő és a nyugdíjjárulék alapját képező havi munkabére 2436 Ft-ot tesz ki, a dolgozó a 2/1966. (I. 14.) Korm. számú rendelet 15. §-a értelmében nyugdíjjárulék címen munkabérének 5%-át köteles fizetni. Ennek a dolgozónak munkabéréből a főfoglalkozás szerinti munkahelyén az 1936 Ft-nak az 5%-át, vagyis 97 Ft-ot, a mellékfoglalkozása szerinti munkahelyén pedig az 500 Ft-nak ugyancsak 5%-át, vagyis 25 Ft-ot kell nyugdíjjárulék címen levonni.

IV.

Mellékfoglalkozásban (vagy második állásban) nem fizikai munkát végzők nyugdíjjáruléka a főfoglalkozás szerinti munkahelyen

Ha a dolgozó a második munkaviszonya után a 3/1965. (I. 31.) PM számú rendeletnek megfelelően 10%-os jövedelemadó fizetésére kötelezett, a főfoglalkozású munkaviszony után elért munkabéréből a 2/1966. (I. 14.) Korm. számú rendelet 15. §-a alapján járó nyugdíjjárulékot kell levonni. A nyugdíjjárulék alapjául szolgáló munkabér megállapításánál a második munkaviszonyból származó és 10%-os jövedelemadó alá eső munkabért figyelembe venni nem lehet.

V.

Külföldön tartózkodó rendkívüli vagy fizetés nélküli szabadságon levő dolgozó nyugdíjjáruléka

Ha a dolgozó a 3/1959. (A. K. 5.) MTA és az ezt kiegészítő 5/1962. (A. K. 14.) MTA számú elnöki utasítás alapján rendkívüli szabadságot kapott, szabadságának időtartamára megállapított belföldi illetményéből a 2/1966. (I. 14.) Korm. számú rendelet értelmében járó nyugdíjjárulékot kell levonni. A nyugdíjjárulék alapja a dolgozó utolsó három havi munkabére alapján számított egy havi átlagkeresete. Ugyanígy köteles megfizetni az érvényes rendelkezések alapján járó nyugdíjjárulékot az a dolgozó is, akinek a részére külföldön történő munkavállalása céljából a 4/1963. (III. 17.) Korm. számú rendeletnek megfelelően fizetés nélküli szabadságot engedélyeztek.

A dolgozó nő tartósan külföldi szolgálatot teljesítő férjével történt külföldre utazása címén engedélyezett fizetés nélküli szabadság időtartamára fizethető nyugdíjjárulék tekintetében a 4/1964. (VI. 28.) Mű. M. számú rendeletben foglaltak az irányadók.

VI.

Nyugdíjjárulék és jövedelemadó szempontjából figyelembe nem vehető juttatások

1. A 19/1964. (VIII. 9.) Korm. számú rendelet alapján az első tényleges katonai szolgálatra bevonult dolgozó részére járó egyszeri bevonulási segély, valamint a tartalékos katonai szolgálatot teljesítő és tiszthelyettesnél alacsonyabb rendfokozatot viselő dolgozó részére a munkáltató által folyósított családi segély általános jövedelemadó alá eső jövedelemnek nem tekinthető. A bevonulási segély és a családi segély ugyanis szociális jellegű juttatás. A családi segélyt nem a beralap terhére, hanem a Pénzügyminisztérium által kiadott 1965. évi tervezési-előírásokban közöltek szerint a költségvetés 03. rovat „személyi kiadás” 3. tételének 2. „alkalmazottak családi segélye” áltétele terhére kell folyósítani.

A bevonulási segélyből és a családi segélyből sem jövedelemadót, sem nyugdíjjárulékot levonni nem szabad.

2. A Magyar Tudományos Akadémia rendes és levelező tagjainak, a tudományok doktorainak és kandidátusainak részére folyósított tiszteletdíjat mind a nyugdíjjárulék, mind a jövedelemadó megállapítása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni, mivel azt munkabérnek nem lehet tekinteni.

VII.

Járulék fizetési kötelezettség

A nyugdíjjárulék, illetőleg a jövedelemadó fizetési kötelezettség terén bekövetkezett változások nem érintik a munkáltatót terhelő társadalombiztosítási járulék fizetési kötelezettségét. Nem változtak ugyanis a dolgozók biztosítási kötelezettségére vonatkozó szabályok.

A munkáltató társadalombiztosítási járulékot köteles fizetni:

- minden munkaviszonyon alapuló, illetőleg munkaviszonynak vélelmezhető foglalkoztatás után,
- a tartalékos katonai szolgálatra bevonult dolgozó részére folyósított családi segély után.

A munkáltatót társadalombiztosítási kötelezettség nem terheli:

- a dolgozó munkaviszonyából származó havi 250 Ft, illetőleg a napi 10 Ft-ot meg nem haladó munkabére után,
- szabadságmegváltás címén kifizetett összeg után,
- első tényleges katonai szolgálatra bevonuló dolgozó részére kifizetett bevonulási segély után.

Budapest, 1966. május

MTA Terv- és Pénzügyi Titkársága

Pályázati hirdetemény

A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete (Budapest V., Nádor u. 7.) pályázatot hirdet tudományos munkatársi állás betöltésére.

Az állás betöltéséhez a következő szakmai követelmények teljesítése szükséges.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem elvégzése után 3–6 éves tapasztalat, lehetőleg ipari területen; tájékozottság gazdaságstatisztikai adatok értékelésében; orosz és egy nyugati nyelv ismerete.

A pályázathoz csatolni kell:

1. egyetemi végzettséget igazoló oklevelet;
2. a pályázó eddigi működésének leírását;
3. eddigi publikációinak jegyzékét;
4. önéletrajzot.

A pályázatot az MTA Közgazdaságtudományi Intézete igazgatójához címezve – 1966. augusztus 15-ig – kell benyújtani.

A kinevezett tudományos munkatárs illetményének megállapításánál a 127/1960/18. Mü. M. sz. és az ezt kiegészítő 3/1966. MTA (A. K. 5.) számú utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1966. június 1.

Friss István s. k.,
igazgató.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 13–15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915, 111-46. MNB egyszámlaszám: 46. az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.62475 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. JÚLIUS 14.

TARTALOM

Az Akadémia Elnökségének határozatai	9/1966. sz. határozat	A műszaki és természettudományi osztályok, valamint az ipari kutatóintézetek közötti együttműködésről	57
	13/1966. sz. határozat	Az Akadémia 1967. évi közgyűlésének, illetőleg nagygyűlésének egyes kérdéseiről	58
	14/1966. sz. határozat	A genetika helyzetéről	58
	15/1966. sz. határozat	A többéves gazdasági tervek készítéséről és koordinálásáról, továbbá a kiemelt kutatások gazdasági tervezéséről	59
	17/1966. sz. határozat	Az 1966. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron rendezett kiállításról és az 1967. évi akadémiai kiállítások rendezéséről	59
	19/1966. sz. határozat	A Pszichológiai Intézet Tudományos Tanácsa elnökének és tagjainak megválasztásáról	60
Az Akadémia elnökének utasítása	5/1966. MTA (A. K. 8.)	Az MTA Könyvtára dolgozóira vonatkozó munkaköri bértételek felső határának felemeléséről	61
	6/1966. MTA (A. K. 8.)	Az MTA Kutatási Ellátási Szolgálatára dolgozóira vonatkozó munkaköri bértételek felső határának felemeléséről	61
Miniszteri utasítások	120/1966. (11.) Mü. M.	A sugárértalmi pótlék megállapításáról szóló 109/1959. (6.) Mü. M. számú utasítás módosításáról	61
	174 (Titk.) 1966. B. F. T. Eln.	A kötelező munkaközvetítés elrendeléséről	61
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadóórájáról	62

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 9/1966. számú
határozata

a műszaki és természettudományi osztályok, valamint az ipari kutatóintézetek közötti együttműködésről

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség elfogadja a VI. Osztály által előterjesztett javaslatot a műszaki és természettudományi osztályok, valamint az ipari kutatóintézetek közötti együttműködésre. Egyetért azaz, hogy az alap kutatás kiszélesítésének egyik

célszerű formája az ipari főhatóságok kutatóintézményeivel létesített közvetlen együttműködés, ennek keretében az alapkutatási témák tudományos irányítása. A tudományos irányítás terjedjen ki a kutatási tervek véleményezésére, a kutatási és kísérleti munkák koordinálására, a kutatómunka során felvetődő elvi kérdések tisztázására, továbbá a tudományos kutatómunka és az elért eredmények ellenőrzésére.

2 Az előző pontban foglalt elvek alapján az Akadémia és az érdekelt minisztériumok, illetőleg azok felügyelete alá tartozó intézmények együttműködésének legcélszerűbb három formája: a tudományos intézmények alapkutatási témáinak tudományos irányítása; az alapkutatások támogatása szerződéses megállapodáson alapuló kölcsönös feladatvállalás útján; akadémiai kutatócsoportok létesítése a tudományos intézményekben a tudományos irányítás, a kölcsönös fel-

adatvállalás és a pénzügyi keretek, valamint a személyi feltételek biztosításával. Az utóbbi forma megfelel annak a közreműködésnek, amelynek keretében az egyetemeken (tanszékeken) szervezett akadémiai kutatócsoportok részt vállalnak az egyetemen (tanszéken) folyó tudományos kutatómunkában. Az ilyen szervezett együttműködés olyan témák esetében indokolt, amelyek művelésére az Akadémia jelentős súlyt helyez, és azok kutatását távlatilag is fontosnak tartja.

- 3 Az Elnökség felhívja a műszaki és természettudományi osztályokat, hogy az előzőekben vázolt cél érdekében tegyenek konkrét javaslatot olyan alapkutatási témákra, illetve tudományos intézményekre, amelyek az együttműködés valamelyik formájának megvalósítására alkalmasak. Felhívja a főtítkárt, hogy az osztályok javaslatai alapján tegyen intézkedést a javasolt minisztériumok felügyelete alá tartozó tudományos intézmények alapkutatási témáinak tudományos irányítására, a kölcsönös feladatvállalásra, továbbá az intézményekben szervezhető akadémiai kutatócsoportok létesítésére.

Budapest, 1966. június 13.

Rusznay István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 13/1966. számú

h a t á r o z a t a

az Akadémia 1967. évi közgyűlésének, illetőleg nagygyűlésének egyes kérdéseiről

(Elnökség, 1966. június 28.)

Teljes szöveg

- 1 Az elnökség elhatározta, hogy a jövő évi közgyűlés elnökségi beszámolójának a központi témája az Akadémia keretei között művelt, kiemelkedő tudományágak fejlődésének, eredményeinek és káderhelyzetének (főleg az utolsó három évet figyelembe vevő) értékelő számbavétele alapján, a következő időszak akadémiai tudományos fejlődés fő irányainak és legfontosabb tudományos feladatainak a kitűzése legyen.
- 2 Az osztályülések ennek megfelelően tárgyalják meg a hozzájuk tartozó tudományágak kérdéseit.
- 3 A nagygyűlés keretében kívánatos, hogy lehetőleg több osztály közös rendezésében egy-egy kiemelt kutatási területet vagy tudományágat illetően ülésszakra kerüljön sor azzal a céllal, hogy az számot adjon a kutatómunka konkrét eredményeiről, valamint problémáiról, és ezáltal elősegítse a kitűzött tudományos feladatok megvalósítását.

Budapest, 1966. június 29.

Rusznay István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 14/1966. számú

h a t á r o z a t a

a genetika helyzetéről

(Elnökség, 1966. június 28.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség a genetika helyzetéről előterjesztett és 110/1966. sz. alatt elfogadott jelentés határozatát az alábbiak szerint hagyja jóvá.
- 2 Az Elnökség megállapítja, hogy a jelentés a genetika hazai helyzetéről csupán nagyvonalú áttekintést ad, ennek ellenére érinti mindazokat a problémákat, amelyek a hazai genetikai kutatások kialakulását hátráltatták. A genetika hazai fejlesztésére — noha erőszakos adminisztratív eszközök alkalmazására nem került sor — mégis a liszenkói irányzat kizárólagos támogatása egy ideig jelentős befolyással volt.
Az elmúlt időszakban bebizonyosodott, hogy helytelen volt a micsurini biológiai irányzatot az egyedüli helyes materialista biológiának tartani. A tudományos tényanyagot tekintve csak egy genetika van, melynek művelői különböző irányzatokhoz tartoztak és tartoznak ma is. Ezért a genetika — éppúgy, mint más természettudomány — továbbra is színtere lesz a tényanyag értelmezését illetően a különböző világnézeti és filozófiai felfogások összeecsapásának. Helytelen az olyan felfogás, hogy a klasszikus vagy akár a modern genetika tényanyagának értelmezésekor nem jelentkezhettek idealista irányzatok. Ezek kritikája továbbra is feladatunkat képezi.
A nyílt vitáknak kedvező légkör megteremtésével gondoskodni kell arról, hogy a genetika korszerű kérdéseit és a hazai kutatások eredményeit kutatóink ebben a szellemben megvitassák. Ezen keresztül el kell érni, hogy az elméleti genetikai kutatások és azok gyakorlati alkalmazása között a megfelelő kapcsolatot megteremtjük.
- 3 Az Elnökség az előző pontban vázoltak alapján fontosnak tartja
 - 31 a marxista szemléleti mód érvényesítése érdekében a hazai genetikai iskolák, irányzatok értékelését, valamint a klasszikus és a modern genetika tényanyagának értelmezésében jelentkező irányzatok ideológiai elemzését.
 - 32 a hazai genetikai kutatás bázisainak és szervezeti feltételeinek vizsgálatát, különös tekintettel a hazai kutatóintézményekben folyó kutatások nemzetközi színvonalára.
 - 33 az Akadémia által kiemelt kutatási tematikával való összhang biztosítását.
- 4 Az Elnökség felhívja a VIII. Osztály Vezetőségét, hogy
 - 41 a Művelődésügyi Minisztérium, a Földművelésügyi Minisztérium és az Egészségügyi Minisztérium érdekelt szerveivel vitassa meg valamennyi szintű magasabb színvonalú genetikai oktatás feltételeinek biztosítását,

- 42 tegyen javaslatot az Akadémián kívüli kiadók számára is külföldi haladó szellemű modern genetikai munkák fordításának megjelentetésére.

Budapest, 1966. június 30.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 15/1966. számú

h a t á r o z a t a

a többéves gazdasági tervek készítéséről és koordinálásáról, továbbá a kiemelt kutatások gazdasági tervezéséről

(Elnökség, 1966. június 28.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a többéves gazdasági tervek készítéséről és koordinálásáról, továbbá a kiemelt kutatások gazdasági tervezéséről a következőket határozza.

- 1 A kutatások céltudatos tervszerű fejlesztése, az intézetfejlesztési koncepciók és a kiemelt kutatások gazdasági megalapozása, megvalósításuk anyagi feltételeinek biztosítása szükségessé teszi többéves költségvetési terv készítését az Akadémia egészére, osztályonkénti tagozódásban, valamint ezen belül a közgyűlés által kiemelt kutatásokra. Első alkalommal 1968–70 évekre kell készíteni 3 éves költségvetési tervet évenkénti ütemezéssel.
- 2 A többéves létszám és költségvetési fejlesztési terv összeállításánál figyelembe kell venni
 - 21 az ötéves beruházási terv kihatásait,
 - 22 a közgyűlés által kiemelt kutatások igényeinek lehető és teljes kielégítését,
 - 23 az egyéb elgondolásokat.
- 3 A kiemelt kutatások tervét az ezekért felelős bizottságok a többéves létszám és költségvetési tervezés keretében, az érdekelt osztályokkal való előzetes megbeszélés alapján, a reális fejlesztési lehetőségek figyelembevételével dolgozzák ki.
 - 31 Az illetékes osztályok a kiemelt kutatások gazdasági tervét illesszék be az osztály többéves fejlesztési tervébe, de azon belül elkülönítve is mutassák ki.
 - 32 Ha a tervezés során az osztályközi komplex bizottság és az illetékes osztályvezetőségek között közvetlen tárgyalásokkal ki nem küszöbölhető véleménykülönbség merül fel, a vitában az Elnökségi Tanács dönt.
 - 33 Az osztályoknak az éves terveik fejlesztési keretéből elsősorban a kiemelt kutatásokra tervezett fejlesztést kell biztosítaniuk.

- 4 A többéves gazdasági fejlesztési terv összeállítása érdekében időrendben a következő intézkedések szükségesek:

- 41 a tervezéshez megállapítandó, hogy milyen mutatók (pl. kiadás, létszám, beruházás) meghatározása szükséges,
- 42 a kiemelt kutatások bázisadatainak kimunkálása. A kiemelt kutatások keretébe tartozó témák kijelölése és lebontása kutatóhelyekre lényegében befejeződött. Ez lehetővé teszi a tájékozódáshoz és a további tervezéshez egyaránt szükséges bázisadatok felmérését, annak megállapítását, hogy a tudományos osztályok kereteiből a kiemelt kutatásokra milyen erőket fordítanak,
- 43 a kiemelt kutatások többéves fejlesztési terveinek kidolgozása a 3. részben foglaltak szerint,
- 44 a tudományos osztályok többéves létszám és költségvetési fejlesztési tervének kidolgozása a 21–23. alatt említett szempontok és a 3. részben foglaltak figyelembevételével oly módon, hogy a tervben a kiemelt kutatásokra tervezett fejlesztés elkülönítve is jelentkezzen.
- 5 A különböző tervek gondos kidolgozása érdekében az Elnökség úgy határoz, hogy:
 - 51 a továbbfejlesztés alapjául szolgáló bázisév az 1967. év legyen,
 - 52 a tervezés az 1968–70. évre — a III. ötéves terv utolsó 3 évére — terjedjen ki, azzal, hogy ennek évenkénti ütemezésén belül az 1968. évi egyben az Akadémiának erre az évre szóló fejlesztési tervét is jelentse,
 - 53 az 1968–70. évi tervet az 1966. év folyamán úgy kell elkészíteni és letárgyalni, hogy az Elnökség az 1967. évi közgyűlés előtt határozatot hozhasson,
 - 54 az 1968. évi költségvetési tervet már az Elnökség által jóváhagyott 1968–70. évi terv figyelembevételével kell összeállítani.
- 6 Az Elnökség felhívja a Főtitkárt, hogy a tervezés részletes szabályozását saját hatáskörében adja ki.

Budapest, 1966. június 29.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 17/1966. számú

h a t á r o z a t a

az 1966. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron rendezett kiállításról és az 1967. évi akadémiai kiállítások rendezéséről

(Elnökség, 1966. június 28.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség elfogadja a Kiállítási Bizottságnak az 1966. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron megrendezett akadémiai kiállításról szóló beszámolóját. Az Elnökség a Kiállítási Bizottság előterjesz-

tése alapján dicséretben részesíti a kiállításon részt vett akadémiai intézményeket, kiemelve az *Atommagkutató Intézet* és a *Kristálynövekedési Kutatócsoport* kiállított anyagát, valamint a *Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet* automatikus mikroszkópos filmfelvevő készülékét.

2 Az Elnökség köszönetét fejezi ki *Major Máté* akadémikusnak, a Kiállítási Bizottság elnökének az ezévi Budapesti Nemzetközi Vásáron rendezett akadémiai kiállítás szervezésével és megrendezésével kapcsolatban kifejtett munkásságáért.

21 A Kiállítási Bizottság előterjesztése alapján az Elnökség az akadémiai kiállítás rendezésében kifejtett eredményes tevékenységéért dicséretben és elnöki jutalomban részesíti:

Ferencz Vilmos tudományos osztályvezetőt,
a Kiállítási Bizottság titkárát és
dr. Szalai Béla főelőadót;

22 dicséretben részesíti:

- *Bedécs Sándor*, *Mózer Pál* és *Németh István* belső építész tervezőket,
- *Bárdi Rudolf*, *Bognár Árpád* és *Fekete József* grafikusokat, továbbá
- *Spalek Ervin* és *Kárpáti Miklósné* áru-rendezőket.

3 Az Elnökség hozzájárul ahhoz, hogy az akadémiai csarnokot – a felmerülő költségek megtérítése mellett – a Kiállítási Bizottság 1967. március 31-ig átengedje a Közlekedési Múzeumnak, biztosítva, hogy a csarnok és berendezése minden vonatkozásban az eredeti állapotnak megfelelően kerüljön vissza az Akadémia használatába.

4 Az Elnökség úgy határoz, hogy részt vesz az 1967. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron és az Országos Mezőgazdasági Kiállításon.

41 A Budapesti Nemzetközi Vásár megrendezésére 300 000 Ft., míg az Országos Mezőgazdasági Kiállításra 400 000 Ft. fedezetet irányoz elő. Az Elnökség felhívja a főtitkárt, gondoskodjék az előirányzott fedezet biztosításáról.

42 Az Akadémia a Budapesti Nemzetközi Vásáron az Országos Atomenergia Bizottsággal együtt (utóbbinak az eddigiek szerinti anyagi hozzájárulása mellett) vesz részt, így az akadémiai célra rendelkezésre álló csarnok fele részét használja fel. Az Akadémia kiállításának fő témája: a szocialista akadémiák könyvkiadói tevékenységének bemutatása.

43 Az Elnökség elvileg egyetért azzal az elgondolással, hogy az Akadémia az 1967. évi Országos Mezőgazdasági Kiállításon – az akadémiai csarnokban rendezendő önálló kiállítás helyett vagy amellel – a bemutatásra érdemes kutatási eredményeit a megfelelő szakpavilonokban szerepeltesse. Az Elnökség felhatalmazza *Mócsy János* akadémikus osztálytitkárt, hogy az illetékes szervekkel folytatott tárgyalások után a fentiekben meghatározott pénzügyi fedezet és az összes körülmények mérlegelése alapján döntse el az Akadémiának az 1967. évi Országos Mezőgazdasági Kiállítá-

son való részvételi módját. Egyetért azzal, hogy a kiállítás fő mondanivalója: „Az Akadémia a mezőgazdaságért” legyen.

44 Az Elnökség *Erdei Ferenc* akadémikust, – kérésére – felmenti az 1967. évi Országos Mezőgazdasági Kiállítás koordináló Főbizottságában való akadémiai képviselő ellátása alól, és megbízza *Mócsy János* akadémikust, hogy a Magyar Tudományos Akadémia képviselőiben vegyen részt az Országos Mezőgazdasági Kiállítás megrendezését koordináló Főbizottságban.

5 Az Elnökség a Kiállítási Bizottság előterjesztése alapján felhívja a főtitkárt, határozza meg a Kiállítási Bizottság titkárának jogkörét, teendőit, a munkásságának ellátásához szükséges személyi és anyagi feltételeket, továbbá a Kutatási Ellátási Szolgálat kiállítást lebonyolító szerepének részleteit.

Budapest, 1966. június 29.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 19/1966. számú

h a t á r o z a t a

a Pszichológiai Intézet Tudományos Tanácsa elnökének és tagjainak megválasztásáról

(Elnökség, 1966. június 28.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a Pszichológiai Intézet Tudományos Tanácsa

elnökévé: *Bartha Lajost*, a pszichológiai tudományok kandidátusát, az Intézet igazgatóját,

tagjaivá: *Ádám Györgyöt*, az orvostudományok doktorát,

Ábent Ferencet, a neveléstudományok kandidátusát,

Elekes Lajos levelező tagot,

Gerbner Mátyást, az orvostudományok kandidátusát,

Horányi Bélát, az orvostudományok doktorát,

Horváth László Gábort, a pszichológiai tudományok doktorát,

Kardos Lajost, a pszichológiai tudományok doktorát,

Kertész Imrét, a jogtudományok kandidátusát,

P. Liebermann Lucy tudományos munkatársat,

Lissák Lálmán akadémikust,

Miskolczy Dezső akadémikust,

Szentágothai János levelező tagot,

Szigeti Józsefet, a filozófiai tudományok doktorát megválasztja.

Budapest, 1966. június 29.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasításai

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
5/1966. MTA (A.K.8.) számú

utasítása

az MTA Könyvtára dolgozóira vonatkozó munkaköri bértételek felső határának felemeléséről

(Az utasítást az érdekelt szervek közvetlenül kapták meg.)

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
6/1966. MTA (A.K.8.) számú

utasítása

az MTA Kutatási Ellátási Szolgálatá dolgozóira vonatkozó munkaköri bértételek felső határának felemeléséről

(Az utasítást az érdekelt szervek közvetlenül kapták meg.)

Miniszteri utasítások

A munkaügyi miniszter 120/1966. (11.) Mü. M. számú

utasítása

a sugárártalmi pótlék megállapításáról szóló
109/1959. (6) Mü. M. számú utasítás módosításáról

A sugárártalmi pótlék megállapításáról szóló 109/1959. (6) Mü. M. számú utasítást (a továbbiakban: Ut.) — az egészségügyi miniszterrel, a pénzügy miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az alábbiak szerint módosítom:

1. Az Ut. 11. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

11. Új létesítmény dolgozói sugárártalmi pótlékának mértékét az 1/1964. (V. 7.) Eü. M. számú rendelet 22. §-ának (2) bekezdésében megnevezett intézetek és az „A” típusú izotóp laboratóriumok esetében a szerv felügyeleti szerve (minisztérium, főhatóság) vezetője az egészségügyi miniszterrel egyetértésben, a „B” és „C” típusú izotóp laboratóriumok, valamint az ipari röntgen-munkahelyek esetében a szerv vezetője az illetékes közegészségügyi — járványügyi állomás igazgatójának szakvéleménye alapján engedélyezi.

2. Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Veres József s. k.,
munkaügyi miniszter.

Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága elnökének 174/Titk./1966. számú

rendelete

a kötelező munkaközvetítés elrendeléséről

A munkaközvetítésről szóló 8/1964. (XII. 10.) Mü. M. számú rendelet 3. §. (1) bekezdésében meghatározott jogkörömben a kötelező munkaközvetítés rendjét a főváros területén az alábbiak szerint szabályozom:

1. §.

(1) A kötelező munkaközvetítést vállalatoknál, egyéb állami gazdálkodó szervezeteknél és szövetkezeteknél az adminisztratív állománycsoportra, költségvetési szervezeteknél az ügyvitelt ellátó (adminisztratív) állománycsoportra, valamint a népgazdaság minden ágában a 11 640/1951. O. T. sz. körrendeletben meghatározott, az idős és csökkent munkaképességük által betölthető munkakörökre rendelem el.

(2) Minden budapesti munkahelyre — magánmunkáltatókat is beleértve — vidéki dolgozót — ideértve azokat is, akik Budapesten ideiglenes lakással rendelkeznek — csak munkaközvetítés útján lehet alkalmazni. Vidéki munkavállaló közvetítésére csak akkor kerülhet sor, ha a munkaközvetítő szerv a munkáltató részére budapesti állandó lakással rendelkező munkavállalót nem tud közvetíteni.

E rendelkezés alól mentesülnek az első munkaviszonyt létesítő szakmunkások.

(3) Elrendelem a női munkaerő munkaközvetítését a munkahelynek megfelelő szakmunkás képesítéssel rendelkezők kivételével:

— a Kohó- és Gépipari Minisztérium Műszeripari, Híradástechnikai és Erőáramú Berendezési Igazgatóságainak felügyelete alá tartozó vállalatok munkahelyeire munkás állománycsoportban;

— a Nehézipari Minisztérium felügyelete alá tartozó Gyógyszeripari Tröszt munkahelyeire munkás állománycsoportban;

— az Élelmiszerügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó Magyar Édesipari Országos Vállalat és a Kozmetika és Háztartásvegyipari Vállalat munkahelyeire munkás állománycsoportban;

— a kereskedelmi és vendéglátóipari egységek összes munkahelyeire.

2. §.

(1) Az 1. §-ban foglaltak alól indokolt esetben Budapest Főváros Tanácsa VB Munkaügyi Osztálya felmentést adhat.

(2) A munkaközvetítéssel kapcsolatos egyéb kérdésekben a 8/1964. (XII. 10.) Mü. M. számú rendeletben foglaltak az irányadók.

3. §.

E rendeletben meghatározott kötelező munkaközvetítés szabályainak megszegése a 3/1962. (II. 22.) Korm. számú rendelet szerint szabálysértésnek minősül.

4. §.

A jelen rendelet 1966. július hó 1-én lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a 350/1964., valamint az ezt kiegészítő 243/1965. sz. VB elnöki rendeletek hatályukat veszítik.

Sarlós István s. k.,
a Végrehajtó Bizottság elnöke.

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 13–15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 800 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915, 111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.62599 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. JÚLIUS 22.

TARTALOM

Az Akadémia
elnökének
utasítása

7/1966. MTA (A. K. 9.)

A tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról 63

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
7/1966. MTA (A. K. 9.) sz.

utasítása

a tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1963. évi 19. sz. törvényerejű rendelete 27. §-a (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a tudományos fokozatok elnyerésére, valamint az aspiránsok tevékenységére, kötelezettségeire és fegyelmi felelősségére vonatkozó részletes szabályok megállapítására, a Tudományos és Felsőoktatási Tanács elnökével, a művelődésügyi miniszterrel, az egészségügyi miniszterrel, a földművelésügyi miniszterrel, a honvédelmi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel és a munkaügyi miniszterrel egyetértésben az alábbi utasítást adom ki.

[A vastagabb betűkkel szedett szöveg a törvényerejű rendelet (Tvr.) szövegét, a dőlt betűkkel nyomott szöveg a Kormány végrehajtási rendeletét (Vhr.), míg a normál betűs szöveg az utasítást (Ut.) tartalmazza.]

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Tvr. 1. §.

(1) A tudományos minősítés keretében „tudományok kandidátusa” és „tudományok doktora” tudományos fokozat (a továbbiakban: kandidátusi és doktori fokozat) szerezhető.

(2) A tudományos minősítés, valamint a tudósjelöltek szervezett képzése az alábbi fő célkitűzéseket szolgálja:

a) Marxista világnézetű tudományos kutatói, egyetemi és főiskolai utánpótlás szervezett biztosítása;

b) a szocialista építést szolgáló tudományos eredmények elismerése révén a korszerű tudományos kutatómunkára való ösztönzés.

Tvr. 2. §.

A kandidátusi és a doktori fokozatot az nyerheti el, aki állampolgári kötelezettségének eleget tett, és alkotó munkában elért új tudományos eredményeiről, valamint felkészültségéről e törvényerejű rendeletben megkívánt fokon tanúbizonyságot tesz.

Ut. 1. §.

(1) A Tvr. 2. §-ban foglaltak elbírálása céljából a Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) a pályázótól tudományos műveket, eredeti okiratokat, nyilatkozatot kérhet.

(2) Ugyanezen célból a pályázó munkahelye állami vezetőjétől és társadalmi szerveitől, továbbá az irányító szerv vezetőjétől írásbeli véleményt kell kérnie.

(3) A pályázó tudományos munkájáról véleményt kérhet a TMB az Akadémia illetékes tudományos osztályának osztályvezetőségétől.

Tvr. 3. §.

(1) Az állam támogatást nyújt ahhoz, hogy a kandidátusi fokozat elnyerésére törekvő jelöltek indokolt esetben szervezett képzésben (aspirantúra) vegyenek részt a kandidátusi fokozat azonban szervezett képzésben való részvétel nélkül is elnyerhető.

(2) A doktori fokozat elnyerésére törekvő jelöltek felkészülését az állam indokolt esetben ösztöndíj adományozásával, illetve szabadságkedvezményrel is támogathatja.

II. A Tudományos Minősítő Bizottság

Tvr. 4. §.

(1) A tudósjelöltek tudományos munkájának támogatása, a kandidátusi és a doktori fokozat odaítélése, valamint az e fokozatok elnyerésére szervezett képzés irányítása a tudományos minősítő bizottság feladata.

Vhr. 1. § (1) a TMB fő feladatai:

a) biztosítja a tudományos utánpótlás szervezeti feltételeit, kiválasztja és irányítja a szervezett képzésben részt vevő jelölteket;

b) megállapítja a tudományos fokozatok elnyerésének részletes feltételeit, és dönt a pályázók minősítése felől;

c) ellátja a Tvr. és a Vhr. alapján ráháruló, valamint az egyéb jogszabályokkal hatáskörébe utalt feladatokat.

(2) A TMB ügyvitelét a Titkárság látja el.

(3) A TMB részletes működési szabályait az ügyrend határozza meg. Az ügyrendet az MTA Elnöksége hagyja jóvá.

Ut. 2. §.

(1) A TMB ügyrendjét az 1. sz. melléklet tartalmazza.

(2) A tudományos minősítéssel kapcsolatos elvi kérdésekben az állásfoglalás és a tudományos minősítés és képzés terveinek kialakítása a Tudományos és Felsőoktatási Tanács (a továbbiakban: TFT) hatáskörébe tartozik; a TMB irányítását és általános felügyeletét a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) elnöksége látja el.

Vhr. 2. § (1) A TFT hatáskörébe tartozó elvi kérdések:

a) a tudományos minősítés távlati fő irányainak megállapítása és a tudományos képzés távlati és éves tervének elkészítése;

b) állásfoglalás a tudományos minősítéssel kapcsolatos elvi kérdésekben, az MTA Elnökségének közreműködésével a tudományos minősítéssel kapcsolatos munka időszakonkénti elvi vizsgálata és eredményeinek elemzése, valamint javaslattétel a Kormány döntése alá tartozó ügyekben;

c) a tudományos szakemberképzési munka összehangolása; különös tekintettel a tudósképzésre.

(2) Az MTA Elnökségének hatáskörébe tartozik a TMB közvetlen irányításával és általános felügyeletével kapcsolatban különösen:

a) a TMB munkájának elvi és gyakorlati ellenőrzése, valamint értékelése;

b) döntés a TMB határozatai ellen előterjesztett fellebbezések tárgyában;

c) az MTA költségvetésében a TMB személyi és dologi szükségleteinek biztosítása.

(3) A TMB elnökét, titkárát, valamint tagjait az MTA elnökének javaslatára a Kormány nevezi ki. A TMB tagjai tudományos fokozattal rendelkező személyek, valamint egyes minisztériumok képviselői.

Vhr. 3. § (1) A TMB tagjaként nem hozható javaslatba az, aki a TFT-nek, illetőleg az MTA Elnökségének tagja. A TMB ülésein a TFT, illetőleg

az MTA Elnöksége egy-egy állandó kiküldötttel képviselteti magát

(2) A TMB tagjainak kinevezése hároméves időszakra történik.

(4) A TMB tevékenységét szakbizottságok közreműködésével végzi, s e célból a szükséghez képest tudományáganként, illetőleg ágazatonként szakbizottságokat létesít.

Vhr. 4. §. A szakbizottságok a TMB előkészítő és véleményező szervei, tevékenységüket közvetlenül a TMB irányítja.

(5) A TMB határozatai ellen — a Kormány által meghatározott esetek kivételével — az érdekelt tudományos fokozattal rendelkező személy, illetőleg az érdekelt tudósjelölt az MTA elnökségéhez fellebbezéssel élhet.

Vhr. 5. § (1) A TMB határozatai ellen az MTA Elnökségéhez címzett fellebbezésnek van helye, amelyet a TMB határozatának kézhezvételétől számított 15 nap alatt a TMB Titkárságánál kell benyújtani.

Ut. 3. §.

(1) A TMB határozatai elleni fellebbezések elbírálásához a TMB Titkárság köteles az ügyvel kapcsolatos összes iratokat a fellebbezés beérkezésétől számított 8 napon belül az MTA Elnökségének rendelkezésére bocsátani.

(2) A felvételi, illetőleg a kandidátusi vizsga, valamint a tudományos értekezés elfogadása vagy elutasítása tárgyában hozott határozat ellen csak azon a címen lehet fellebbezéssel élni, hogy a vizsgabizottság eljárási szabályt sértett, vagy a vizsgabizottságban olyan személy vett részt, akivel szemben összeférhetetlenségi vagy elfogultsági kifogásnak van helye. Az összeférhetetlenség szabályait az MTA Elnöksége állapítja meg.

(2) A fellebbezési eljárás során összeférhetetlenséget a vizsga- és a bírálóbizottságokra, valamint az opponensekre nézve akkor lehet megállapítani, ha a közreműködők közül valaki a jelölttel közvetlen munkatársi viszonyban van (közvetlen beosztottja vagy felettese, illetőleg közvetlen munkatársa), továbbá, ha valaki a jelölttel közvetlen rokonsági kapcsolatban van.

(3) Az elfogultságot akkor lehet megállapítani, ha a közreműködőktől a szóban levő ügy tárgyilagosa megítélése nem várható.

(3) A TMB határozata ellen benyújtott fellebbezés elbírálásában nem vehet részt az, aki az első fokú határozat meghozatalában részt vett.

(4) Ha a fellebbezés elbírálásához szakvélemény beszerzése szükséges, erre olyan személyeket kell felkérni, akik sem az elsőfokú határozat meghozatalában, sem annak előkészítésében nem vettek részt.

(4) A fellebbezési eljárás során az alábbi határozatok hozhatók:

a) a TMB határozatainak helybenhagyása;

b) a TMB határozatának hatályon kívül helyezése és a TMB újabb eljárásra utasítása;

c) a TMB határozatainak hatályon kívül helyezése és új határozat hozatala.

(5) A fellebbezési ügyekben a beérkezéstől, illetőleg az esetleges kiegészítő tájékoztatás beérkezésétől számított 30 napon belül döntést kell hozni.

III. Az aspirantúra

Tvr. 5. §.

(1) A kandidátusi fokozat elnyerésére törekvő jelöltek képzésének belföldi, illetőleg külföldi szervezett formái:

- a) az ösztöndíjas aspirantúra;
- b) a levelező aspirantúra.

Vhr. 6. § (1) Az aspirantúra: valamely tudományágazat területén kitűnően felkészült, szűkebb szakterületükön kiterjedt és elmélyült ismeretekkel rendelkező, a kutatás módszertanában járatos, önálló tudományos kutatómunkára képes, marxista – leninista világnézetű tudósjelöltek szervezett képzése.

(2) Az aspiránsok tudományos értekezésének témáját a TMB hagyja jóvá.

(2) Az aspirantúrában résztvevőket a TMB nyilvánosan meghirdetett pályázat és felvételi vizsga alapján választja ki.

Vhr. 7. § (1) A TMB a tudományos képzés éves terve alapján választja ki a belföldi és külföldi aspiránsképzésben részt vevő jelölteket. A pályázati hirdetményt a benyújtási határidő előtt legalább két hónappal, alkalmas módon nyilvánosságra kell hozni.

Ut. 4. §.

(1) Aspirantúrára (belföldi és külföldi) vonatkozó pályázati hirdetmény kibocsátásának időpontját és módját a TMB állapítja meg.

(2) A pályázati hirdetménynek tartalmaznia kell azokat a tudományágazatokat, illetőleg szakirányokat, amelyekre való felvétel a tudományos képzés éves terve alapján lehetséges.

(3) A pályázati felhívás alapján pályázatot kell a TMB-hez benyújtani, amely a következő adatokat tartalmazza:

- a) a tudományágazatot, illetve szakirányt;
- b) a kidolgozandó téma címét, ha a távlati tudományos kutatási tervhez tartozik, megjelölve, hogy annak mely témacsoportjába tartozik;
- c) az aspirantúra formáját, külföldi aspirantúra esetén az országot és az intézetet, ahová a pályázat történik;
- d) esetleges felmentés (vizsga, kor stb.) iránti kérelmet.

(4) A pályázathoz az alábbi mellékleteket kell csatolni:

- a) a kidolgozandó téma vázlatát;
- b) részletes önéletrajzt;
- c) az egyetemi (főiskolai) végzettséget igazoló okiratot;
- d) ha a pályázó szabályszerű nyelvvizsgát tett, az idegen nyelv ismeretét igazoló iratot;
- e) megjelent tudományos közlemények jegyzékét és különlenyomatait;
- f) esetleg más tudományos tevékenységet felölelő kimutatást;
- g) olyan más okiratot, melynek alapján a Tvr. és Vhr. rendelkezései szerint valamilyen vonatkozású felmentés adható;
- h) a TMB által rendszeresített és pontosan kitöltött kérdőívet.

(2) A pályázatot a pályázó munkáltatójánál kell benyújtani. A munkáltató köteles a kérelmet részletes véleményével ellátva – a felügyeletét ellátó miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője, a továbbiakban együtt: miniszter) útján – a TMB-hez felterjeszteni.

(3) A felvételi vizsgán a pályázónak tanúságot kell tennie arról, hogy a választott tudományágban és a marxizmus – leninizmus elméletében megfelelően tájékozott, a tudományos kutatáshoz szükséges előképzettséggel és képességgel rendelkezik.

Ut. 5. §.

(1) A pályázók felvételi vizsgájának lefolytatása céljából tudományos fokozattal rendelkező szakemberekből a TMB 3–5 tagú felvételi bizottságot alakít.

(2) Határterületre eső témák megoldására pályázók esetében a felvételi bizottságokat a megfelelő rokon tudományágazatok szakembereinek bevonásával kell megalakítani.

(3) A felvételi vizsgák tárgya és követelménye a következő:

a) szakmai vizsga követelménye: a választott tudományágazat alaptudománya (főtárgy) egyetemen oktatott anyagának és a tudományágazathoz kapcsolódó tárgyak (melléktárgyak) egyetemen oktatott anyagának olyan magas színvonalú ismerete, amelynek alapján a tudományos kutatómunkára való felkészültsége elbírálható;

b) filozófiai vizsga követelménye: a marxista – leninista filozófia alapjainak és főként a választott tudományágazattal kapcsolatos ideológiai – politikai kérdéseknek a szaktárgyakéval azonos színvonalú ismerete; a vizsga tematikáját és irodalomjegyzékét a 2. sz. melléklet tartalmazza;

c) idegen nyelvű vizsga követelménye: (külföldi aspiránsok esetében) a Vhr. 9. §-ban foglaltak szerinti nyelvismeret.

(4) A felvételi vizsgák eredményét külön-külön háromfokozatú osztályzási rendszer szerint értékelni kell. A szakmai és filozófia felvételi vizsgáról – a 3. sz. melléklet szerint – jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a pályázó irataihoz kell csatolni.

(5) A felvételi bizottság tesz javaslatot a szakbizottságnak – az aspiránsvezető előzetes hozzájárulásával – az aspiránsvezetőre és az aspiránsi munkahelyre.

(4) A felvételi vizsga tárgyait és időpontját a pályázókkal legalább két hónappal a vizsga időpontja előtt közölni kell. A felvételi vizsgára bocsátottnak a felvételi vizsga előtt munkahelyén 15 nap rendkívüli szabadság jár.

(6) A pályázó felvételi vizsgára történő felkérés címén rendkívüli szabadságot egy alkalommal vehet igénybe.

Tvr. 6. §.

(1) Aspirantúrára azt lehet felvenni, aki:

- a) egyetemet (főiskolát) végzett;
- b) az egyetem (főiskola) elvégzése után legalább három évig gyakorlati munkát teljesített;
- c) szűkebb szakterületén megfelelő ismereteket szerzett, és a tudományos kutatómunkára alkalmas;
- d) harmincötödik évét még nem töltötte be.

Vhr. 8. § (1) A TMB határoz abban a kérdésben, hogy a pályázó a Tvr. 2. és 6. §-ában megszabott feltételek figyelembevételével vizsgára bocsátható-e.

(2) A felvételi feltételeknek megfelelő pályázók közül — az éves tervek kereteinek figyelembevételével — azok kerülhetnek felvételre:

a) belföldi ösztöndíjas aspirantúrára, akiknek tudományos továbbfejlődése a munkahelyükön adott feltételek között megfelelő ütemben nem biztosítható;

b) belföldi levelező aspirantúrára, akiknek munkahelye a tudományos fejlődés szempontjából megfelelő, de felkészültségük joga vagy témájuk szükségessé teszi, hogy tanulmányaikat tudományos vezető irányításával folytassák;

c) külföldi ösztöndíjas, illetőleg levelező aspirantúrára — az a) és b) alattiak szem előtt tartásával —, akik választott tudományterületének fejlesztése a tudomány és a népgazdaság fejlődése szempontjából szükséges, de belföldön a továbbfejlődés személyi vagy tárgyi feltételei nem biztosíthatók.

(3) Aspirantúrára a (2) bekezdésben foglalt feltételek fennforgása esetén elsősorban azokat kell felvenni, akik olyan tudományágzatban kívánnak tevékenykedni, amelyet a pályázati hirdetmény kiemelt tudományágzatként jelölt meg.

Ut. 6. §.

(1) Nem tekinthetők a Vhr. 8. § 2/a) pontja szerinti pályázóknak azok a főhivatású kutató-, illetőleg fejlesztő intézetben dolgozó pályázók, akik aspiránsként ugyanabba az intézetbe kerülnének vissza. Nem tekinthetők a Vhr. 8. § 2/b) szerinti pályázóknak azok a főhivatású kutató-, illetőleg fejlesztő intézetben vagy egyetemi, főiskolai tanszéken dolgozó pályázók, akiknek aspiránsvezetője az eredeti munkahely dolgozói közül lenne.

(2) Az aspiránsvételekről a TMB, a Tvr. 6. §-ában, a Vhr. 8. és 9. §-ában foglaltak alapján és a felvételi vizsga eredményének figyelembevételével dönt.

(3) A pályázók eredményéről a TMB a pályázókat írásban értesíti. Az értesítésben közölni kell a vizsga eredményét, a TMB döntését, elutasítás esetén az elutasítás indoklását. Értesíti továbbá a pályázó munkahelyét, a javasolt aspiránsvezetőt és az aspiránsképzés helyéül kijelölt intézmény vezetőjét, továbbá a felügyeletet ellátó minisztert (főhatóság vezetőjét).

(4) Ismételt pályázat esetén a TMB esetenként mérlegelheti, hogy a pályázatot a korábban letett felvételi vizsga eredményei alapján elbírálja-e, vagy a pályázót a felvételi vizsga teljes vagy részleges megismétlésére kötelezi.

(2) Az (1) bekezdés a), b) és d) pontjában felsorolt egyes feltételek alól a TMB különösen indokolt esetben felmentést adhat.

Ut. 7. §.

(1) A Tvr. 6. § (1) bekezdésében foglalt feltételek alóli felmentés indokoltságát a TMB a következő esetekben állapíthatja meg:

a) egyetemi végzettség szempontjából: ha a pályázó, bár egyetemi végzettséggel nem rendelkezik, de hosszabb ideje folytatott eredményes

kutatómunkával igazolja, hogy egyetemi szintet meghaladó ismereteket szerzett;

b) a 3 évi gyakorlati idő alól: ha a pályázó* az egyetemen (főiskola) elvégzését megelőzően az adott tudományszakban vagy annak megfelelő munkakörben hosszabb gyakorlatot töltött el kutatásban, illetőleg termelésben;

c) a 35 éves korhatár alól: ha közérdekű, illetőleg kivételes méltánylást érdemlő egyéb körülmény forog fenn, amely miatt a pályázó 35. életévének betöltése előtt nem pályázhatott.

(3) Külföldi aspirantúrára csak az vehető fel, aki az (1) bekezdésben felsorolt feltételeken felül megfelelő nyelvtudással rendelkezik.

Vhr. 9. § A külföldi ösztöndíjas aspirantúrára bocsátáshoz a megfelelő nyelvből középfokú állami nyelvvizsga, a külföldi levelező aspirantúrához pedig felsőfokú állami nyelvvizsga vagy ezeknek megfelelő nyelvismeret igazolása szükséges.

Tvr. 7. §.

(1) Az ösztöndíjas aspiránsok az aspirantúra idején állami ösztöndíjban részesülnek, és a részükre kijelölt tudományos munkahelyen készülnek fel a kandidátusi fokozat elnyerésére. Az ösztöndíjas aspirantúra időtartama három év.

Vhr. 10. § (1) A belföldi és külföldi ösztöndíjas aspiránsok ösztöndíját a TMB állapítja meg és folyósítja. Ennek pénzügyi fedezetét az MTA költségvetésében kell biztosítani. Az ösztöndíjas aspiránsot megillető családi pótlék az ösztöndíjjal együtt kerül kifizetésre.

Ut. 8. §.

(1) A belföldi és külföldi ösztöndíjas aspiránsok ösztöndíját és a külföldi ösztöndíjas aspiránsok családi támogatását eredeti munkahelyük igazolásai alapján kell megállapítani. Az ösztöndíj és családi támogatás megállapítására a TMB titkára jogosult.

(2) A belföldi és külföldi ösztöndíjas aspiránsok munkaviszonya az aspirantúra ideje alatt szünetel. Az aspirantúra ideje a munkaviszonyhoz fűződő jogok szempontjából (ideértve a társadalombiztosítást és nyugdíjat is) munkaviszonyban töltött időnek tekintendő. Ennek részletes szabályait a munkaügyi miniszter állapítja meg a TMB-vel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben.

(3) Az aspirantúra minden évben szeptember 1-én kezdődik, és a képzési idő utolsó évének augusztus 31-én jár le.

Vhr. 11. § (1) A belföldi ösztöndíjas aspiráns ösztöndíja nem lehet kevesebb, mint a főfoglalkozása alapján elért utolsó hat havi átlagkeresete. Az ösztöndíjon felül az aspiránsot megilletik azok a pótlékok is, amelyek az átlagkeresetben nem szerepeltek, de amelyekre munkaköre, illetőleg munkakörülményei alapján jogosult.

(2) Az ösztöndíj alapösztöndíjból és ösztöndíjpótlékból tevődik össze. Alapösztöndíj az aspiráns korábbi főfoglalkozása alapján elért utolsó 6 havi átlagkeresete. Ösztöndíjpótlék az alapösztöndíjon felül járó olyan összeg, amely az alapösztöndíjban nem szerepelt, és amelyre az aspiráns munkahelye, illetőleg munkakörülményei alapján jogosult.

(3) A belföldi ösztöndíj megállapításánál az átlagkeresetet az Mt. V. 140. §-a alapján kell kiszámítani. Az alapösztöndíjat és az ösztöndíjpótlékot az esedékes hónap 1-ével a TMB Titkársága egy összegben folyósítja.

(2) A felvételtkor megállapított ösztöndíjat — kivételes körülményektől eltekintve — csak a kandidátusi vizsgák sikeres letétele után lehet indokolt esetben felemleni.

(3) Az ösztöndíjas aspiránst évi 24 munkanap szabadság illeti meg, amelyet egyéni elbírálás alapján a TMB legfeljebb 48 munkanapra felemlhet. A szabadság idejére az aspiránt az ösztöndíj változatlan összegben megilleti.

(4) A belföldi ösztöndíjas aspiránst az aspirantúra ideje alatt általában hathónapos külföldi tanulmányútra kell küldeni.

(4) A belföldi ösztöndíjas aspiráns külföldi tanulmányúttját az aspiránsi munkatervben kell megtervezni, és azt a munkaterv keretében kell jóváhagyni.

a) A kiküldetést úgy kell megszervezni, hogy annak keretében az aspiráns témája kutatásához tudjon kiegészítő kutatást vagy konzultációt folytatni. Amennyiben lehetséges, olyan országba történjen a kiküldetés, amelyben a választott idegen nyelv gyakorlására is nyílik lehetőség.

b) A tanulmányút általában egy, a kutatott téma szempontjából legfontosabb országba tervezhető. Indokolt esetben (az adott lehetőségeken belül) egy további másik országba is.

c) A tanulmányutak programját a szakbizottság javaslatára a TMB titkára hagyja jóvá.

d) A tanulmányúttal kapcsolatos eljárásra egyébként az Akadémia keretében érvényes rendelkezések az irányadók, és az utazást az MTA Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya bonyolítja le.

e) A belföldi ösztöndíjas aspiránst külföldi tanulmányideje alatt az ösztöndíj változatlanul megilleti. Ezenkívül a TMB napidíját, szállás- és útiköltségét biztosítja a külföldi tanulmányi munkautakra vonatkozó általános rendelkezések szerint.

(5) Az aspiránsképzéssel kapcsolatban a kijelölt munkahelyen felmerülő egyéb személyi és dologi kiadásokat a munkahely költségvetésében kell előirányozni.

Vhr. 12. § (1) A külföldi ösztöndíjas aspiráns otthon maradó családja számára az aspiráns külföldi tartózkodása idejére családi támogatást kell folyósítani. Ennek összegét az MTA elnöke által megadott irányelvek szerint a TMB állapítja meg.

(5) A külföldi ösztöndíjas aspiránsok — évi 11 hónapon keresztül — az Akadémia elnöke által a pénzügyminiszterrel együttesen megállapított összegű ösztöndíjban részesülnek.

a) A külföldi ösztöndíjas aspiráns családi támogatásának megállapításánál a 8. § (3) bekezdés szerint számított átlagkeresetet, valamint az eltartásra jogosult családtagok számát és körülményeit kell figyelembe venni.

A havonként folyósítható családi támogatás összege az alábbi lehet:

— nős aspiránsok részére, ha egy eltartásra jogosult gyermekük van, és a feleség nem dolgozik, a korábbi munkahelyén élvezett átlagkereset 80%-a; ha a feleség dolgozik, korábbi munkahelyén élvezett átlagkereset 70%-a;

— nős, gyermektelen aspiránsok részére, ha a feleség nem dolgozik, a korábbi munkahelyén élvezett kereset 50%-a; ha a feleség dolgozik, a korábbi munkahelyén élvezett kereset 30%-a, de legalább 600 Ft.

b) Az aspiránsok idős vagy munkaképtelen szülei részére abban az esetben folyósítható családi támogatás, ha az aspirantúra megkezdése előtt velük közös háztartásban éltek, és eltartásukról maguk gondoskodtak, vagy ha külön háztartásban éltek ugyan, de hivatalosan bizonyítható, hogy szüleiket rendszeresen támogatták, és azok megélhetése más módon megnyugtatóan nem biztosított. A szülők részére folyósítható családi támogatás összege nőtlen aspiránsok esetében havi 500 Ft, nős aspiránsok esetében havi 300 Ft lehet.

c) A teljesen egyedülálló aspiránsok hazai kiadásai fedezésére (pl. lakbér) havi 250 Ft-ot lehet folyósítani.

d) A gyermekes aspiránsok részére megállapítható családi támogatásnak az a) pontban meghatározott százalékos kulcsát, minden további gyermek után 10%-kal kell emelni.

e) A fenti kulcsszámok alapján megállapítható családi támogatástól eltérő összegű családi támogatás folyósítását a TMB elnöke engedélyezheti.

f) A családi támogatás összege nem lépheti túl a családi támogatás kiszámításának alapjául szolgáló átlagkereset összegét.

(2) A külföldi ösztöndíjas aspiráns számára hazai tartózkodása idején a TMB a korábbi munkaviszonyában elért hat havi átlagkeresetét folyósítja, de legalább havi 2600 forintot.

g) A családi támogatást a TMB az esedékes hónap 1-én előre, egy összegben folyósítja.

h) A családi támogatás folyósítása 11 hónapra szól. A 12. hónapra, amikor az aspiráns szabadságát itthon tölti, vagy más okból (pl. betegség, kiküldetés stb.) itthon tartózkodik, ezen időtartamra az ösztöndíjat forintban kell folyósítani, családi támogatás pedig nem folyósítható. Az ösztöndíj összegét a korábbi munkaviszonyban elért utolsó hat havi átlagkereset alapján [8. §(3)], de legalább 2600 Ft-ban kell megállapítani.

(3) A külföldi ösztöndíjas aspiránsok ezen felül ruha-, könyv- és disszertációs segélyben részesülnek.

(6) A külföldi ösztöndíjas aspiránst az aspirantúra megkezdése előtt 3500 Ft, a második évben 2000 Ft ruhasegélyben kell részesíteni. Ezen kívül évente könyvsegély, a disszertáció készítésének időpontjában pedig egyszeri alkalommal disszertációs segély illeti meg. E segélyek összegeit az Akadémia elnöke a pénzügyminiszterrel együttesen állapítja meg. A ruhasegély felhasználásáról az aspiránsok számlával kötelesek elszámolni.

(7) A külföldi ösztöndíjas aspiráns évente egy alkalommal szabadsága letöltésére a TMB által biztosított költségen utazhat haza és vissza. A nős ösztöndíjas aspiránsok ezen felül évente még egy alkalommal utazhatnak haza a TMB költségére.

(2) A levelező aspiránsok munkaviszonya az aspirantúra idején változatlanul fennáll, de felkészülésük érdekében munkaidő- és szabadságkedvezményben részesülnek. A felkészülésükhöz szükséges kutatómunka céljára a TMB megfelelő kutatóintézetet (tanszéket, laboratóriumot) jelölhet ki. A levelező aspirantúra időtartama négy év.

Vhr. 13. § (1) A belföldi levelező aspiráns részére heti egy, a munkáltató által fizetett kutatónap jár.

(2) A belföldi levelező aspiránst a kandidátusi vizsgára, valamint az értekezés elkészítésére és megvédésére való felkészülés céljából az évi rendes alapszabadságidőn kívül 30 nap rendkívüli tanulmányi szabadság illeti meg.

(3) A belföldi levelező aspiráns munkahelyének vezetője köteles az aspiráns tudományos munkáját a rendelkezésére álló eszközökkel támogatni. Biztosítani kell az aspiráns részére a munkahely laboratóriumának és könyvtárának, valamint a munkahelyen rendelkezésre álló kísérleti eszközöknek a használatát, továbbá lehetővé kell tennie a szakemberek külföldi továbbképzése keretében tanulmányútra való kiküldését.

(4) Ha a TMB a kutatómunka céljára kutatóintézetet (tanszéket, laboratóriumot) jelöl ki, az ezzel kapcsolatos dologi kiadásokat ennek a szervnek a költségvetésében kell előirányozni.

(8) Az aspiránsok munkatervükkel együtt [9. § (1)] a kutatómunkához szükséges költségtervet is kötelesek készíteni, és az aspiránsvezető véleményezésével együtt az aspiránsképzésre kijelölt intézmény vezetőjéhez benyújtani a költségek biztosítása céljából.

(5) Ha a belföldi levelező aspiráns kutatómunkáját nem az eredeti munkahelyén és olyan munkakörben végzi, ahol az egyébként ott dolgozókat az érvényes jogszabályok szerint bérpótlék illeti meg, ez a pótlék az előírt feltételek megléte esetén az aspiráns részére is jár. A pótlékot az aspiráns munkáltatója fizeti.

Vhr. 14. (1) A külföldi levelező aspiráns részére az aspirantúra ideje alatt összesen 8–12 hónapos külföldi tartózkodást kell lehetővé tenni. Erre az időre az aspiráns fizetett szabadságban részesül, és a külföldi ösztöndíjas aspiránsokkal azonos ösztöndíjat kap; a kiküldetésével kapcsolatos költségekről a TMB gondoskodik.

(9) a) A külföldi levelező aspiráns külföldi tartózkodásának időpontját és időtartamát a Vhr. 14. §-a (1) bekezdésében foglalt keretek között a külföldi aspiránsvezető állapítja meg, s azt a TMB esetenként szervezi meg. A TMB ennek keretében a 8. § (5) bekezdésében előírt ösztöndíjat és utazási költséget biztosít.

b) Az olyan levelező aspiránsokat, akiket a fogadó fél ott-tartózkodásuk időtartamára diákszállóban nem tud elhelyezni, szállodaköltséggel is ellátja a TMB.

(2) A külföldi levelező aspiránsok könyv- és disszertáció segélyben részesülnek.

c) A külföldi levelező aspiránsokat az ösztöndíjas aspiránsokkal azonos mértékű könyv- és disszertációs segélyben kell részesíteni.

(10) A levelező aspiránst az évi rendes alapszabadságon felül mind a kandidátusi vizsgákra, mind az értekezés elkészítésére és megvédésére való felkészülés céljából 30–30 nap, összesen 60 nap rendkívüli tanulmányi szabadság illeti meg. A szabadságot a szükséghez képest megosztva az aspiráns által igényelt időben kell kiadni. A szabadság az aspirantúra ideje alatt a következő évre átvihető.

(3) A külföldi levelező aspiránst hazai tartózkodása idején heti egy, a munkáltató által fizetett kutatónap illeti meg.

(4) A külföldi levelező aspiránst a kandidátusi vizsgára, valamint az értekezés elkészítésére és megvédésére való felkészülés céljából az évi rendes alapszabadságidőn kívül 30 nap rendkívüli tanulmányi szabadság illeti meg.

Vhr. 15. § (1) A belföldi ösztöndíjas és levelező aspiránsok kötelesek a TMB által megállapított módon részletes munkatervet készíteni. A munkatervet a TMB az aspiránsvezető (Tvr. 8. §.) javaslata alapján hagyja jóvá; a munkaterv végrehajtását az aspiránsvezető köteles ellenőrizni.

Ut. 9. §

(1) A belföldi ösztöndíjas és levelező aspiránsok aspiránsvezető segítségével a 4. sz. melléklet szerint munkatervet kötelesek készíteni. E tervet a felvételtől számított 3 hónapon belül 2 példányban kell a TMB-hez jóváhagyás végett benyújtani. A munkaterv elfogadásáról, illetve módosításáról az aspiránst az egyik példány visszaküldésével kell értesíteni, a másik példányt az aspiránsnak a TMB-nél levő irataihoz kell csatolni. A munkatervtől eltérő tanulmányokat az aspiráns csak a TMB előzetes engedélyével folytathat.

(2) Az aspiráns munkatervéről és annak teljesítéséről a kijelölt tudományos munkahely, illetőleg a kutatómunkára kijelölt munkahely vezetőjének (egyetemi rektor, kutatóintézeti igazgató) félévenként beszámolni tartozik.

(2) A munkaterv végrehajtásáról évente július 1. és 15. között az aspiráns és az aspiránsvezető a TMB-nek is írásban köteles beszámolni. A TMB értékeli az aspiráns munkáját, és szükség szerint intézkedik az esetleges mulasztás pótlásáról.

(3) Az aspirantúra idejét meghosszabbítani nem lehet. Aki az aspirantúra ideje alatt értekezését nem készíti el, de vizsgáit letette, annak a kandidátusi vizsgák letételéről bizonyítványt kell adni, és lehetővé kell tenni, hogy értekezését később nyújtsa be.

Ut. 10. §.

(1) Az aspiránsi idő leteltével a TMB – amennyiben az aspiráns értekezését nem nyújtotta be – a kandidátusi vizsgák letételéről az 5. sz. melléklet szerinti „bizonyítvány”-t állít ki. Azok az aspiránsok, akik vizsgáikat letették, értekezésüket a képzési idő lejártá után újabb vizsgák letétele nélkül 3 éven belül benyújthatják.

(2) A külföldön tanuló aspiráns külföldi tartózkodását indokolt esetben – a TMB javaslatára – az Akadémia elnöke legfeljebb a képzési idő utolsó évének végéig engedélyezheti.

(3) A TMB az aspiráns részére az értekezés megvédése céljából egy alkalommal utazási költséget és két heti ösztöndíjat biztosíthat.

(3) Az ösztöndíjas aspiránsok fegyelmi ügyeiben, valamint a levelező aspiránsok aspirantúrájával összefüggő fegyelmi ügyekben a TMB illetékes eljárni. A súlyos mulasztást elkövető aspiránst a TMB az aspirantúrából kizárhatja.

Vhr. 16. § (1) A belföldi aspiráns a kijelölt munkahely munkarendje szerint végzi feladatait. Feladatait a munkahely vezetője az aspiránsvezető javas-

lata alapján akként határozza meg, hogy az a tudományos képzést biztosítsa.

(2) *Ha a belföldi aspiráns a munkahelyvezető vagy az aspiránsvezető ismételt figyelmeztetése ellenére feladatait elhanyagolja, vagy a munkahely munkarendjét megsérti, a munkahely vezetője vagy az aspiránsvezető javaslatot tehet a TMB-nek fegyelmi eljárás lefolytatására, más munkahely kijelölésére vagy az aspirantúrából való kizárásra. Ha az aspiráns magatartása a munkahely rendjét veszélyezteti, a munkahely vezetője a TMB döntéséig is eltilthatja a munkahely látogatásától.*

(3) *A levelező aspiráns ellen hozott fegyelmi határozatot meg kell küldeni a TMB-nek.*

Ut. 11. §.

(1) Az ösztöndíjas aspiránsok fegyelmi ügyeiben a Munka Törvénykönyve rendelkezéseinek megfelelően az aspiránsvezető meghallgatásával a TMB titkára jár el azzal, hogy az aspirantúrából való kizárást csak a TMB mondhatja ki.

(2) A levelező aspiránsok aspirantúrájával összefüggő fegyelmi ügyek intézésére a TMB 3 tagú állandó fegyelmi bizottságot hoz létre. A fegyelmi bizottság fegyelmi vizsgálatot a TMB titkára rendelkezése alapján folytat, és a TMB titkárának, illetőleg a TMB-nek tesz javaslatot.

(3) A levelező aspiránsokkal szemben fegyelmi büntetesként megrovás és az aspirantúrából való kizárás szabható ki. Az aspirantúrából való kizárást csak a TMB mondhatja ki.

Tvr. 8. §.

A belföldi ösztöndíjas és levelező aspiránsok számára a TMB aspiránsvezetőt jelöl ki; az aspiránsvezető felelős a vezetésére bízott aspiráns tudományos képzéséért és szakmai irányításáért.

Vhr. 17. §. (1) Aspiránsvezetővé tudományos fokozattal rendelkező személyt kell kijelölni.

Ut. 12. §.

(1) Az aspiránsvezető személyes feladatkörébe tartozik:

a) az aspiráns munkatervének részletes felülvizsgálása;

b) a kutatómunkával kapcsolatos folyamatos konzultálás;

c) a szakvizsgákra való felkészüléshez tanácsadás;

d) az értekezés készítésének folyamatos ellenőrzése;

e) a munkaterv végrehajtásának ellenőrzése és arról beszámolás a TMB-nek.

(2) Az aspiránsvezető e megbízatása alól az illetékes Szakbizottság javaslatára felmenthető, ha aspiránsvezetői kötelezettségének nem tesz eleget.

(3) Ha az aspiránsvezető azt tapasztalja, hogy a vezetése alatt álló aspiráns nem tanúsít kellő előmenetelt, lemondhat vezetési megbízatásáról.

(2) *Az aspiránsvezető munkájáért díjazásban részesül. A díjazás mértékét és módját az Akadémia elnöke a munkatügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben szabályozza. Az aspiráns-*

vezetők díját az MTA költségvetésében kell előirányozni.

(4) Az aspiránsvezető a munkájáért 10 000 Ft tiszteletdíjban részesül, amelynek első felét az aspiránsi vizsgák sikeres letétele után, második felét az értekezés benyújtása után folyósítja a TMB.

(5) Amennyiben az aspiráns értekezését az aspiránsvezetőnek felróható okból az aspiránsi idő leteltével nyújtja be, az aspiránsvezetői díj második részét a TMB csökkentheti.

Tvr. 9. §.

(1) **Az egyetemi és főiskolai tanszékek, valamint a tudományos kutatóintézetek az aspiránsok szervezett képzésében a hozzájuk beosztott aspiránsok tudományos fejlődésének közvetlen irányításával vesznek részt, ellátják az e törvényerejű rendelettel rájuk ruházott feladatokat, és felelősek a hozzájuk beosztott jelöltek munkájáért.**

(2) **Az aspiránsok képzésében a filozófiai és az idegen nyelvek oktatásáról az egyetemek gondoskodnak. A TMB felhívására közreműködnek a jelöltek szakmai, filozófiai és idegen nyelvű vizsgáztatásának megszervezésében és lebonyolításában.**

Vhr. 18. § (1) Az aspiránsok filozófiai oktatásának irányításáért a művelődésügyi miniszter, idegen nyelvű oktatásuk irányításáért a megfelelő egyetemek felügyeletét ellátó miniszter felelős.

Ut. 13. §.

(1) Az aspiránsok nyelvi és filozófiai képzésüket önállóan vagy szervezeten az egyetemek (főiskolák) közreműködésével folytathatják.

(2) Az aspiránsok marxista filozófiából való szervezett felkészülésének irányítása, ellenőrzése, továbbá a jelöltek vizsgáztatása, azok szakjának megfelelő és területileg legközelebb eső egyetem filozófiai tanszékének feladata. A rektor, illetőleg a kar dékánja biztosítja az aspiránsok filozófiai képzéséhez szükséges feltételeket, segíti és ellenőrzi a tanszékek ez irányú munkáját.

(3) A szervezett filozófiai képzésben részt vevő aspiránsok filozófiai tanulmányaik megkezdése előtt kötelesek az illetékes filozófiai tanszéken jelentkezni. A tanszékvezető az aspiránsok eddigi filozófiai képzettségét figyelembe véve, meghatározza a felkészülés formáit (előadásokon, konferenciákon, egyéni konzultációkon való részvételt). Az aspiránsokkal folytatott megbeszélés során a tanszékek az általános kötelező irodalmon túl — amelyet az Utasítás 2. sz. melléklete tartalmaz — kijelölik azt a filozófiai irodalmat, amely az aspiránsokat segíti abban, hogy a marxista-leninista filozófia tanításait szaktudományukra és a jelenkori társadalmi élet kérdéseire minél jobban tudják alkalmazni.

(4) A jelöltek filozófia vizsgájukat általában a januári, júniusi, illetőleg szeptemberi vizsgaidőszakban tehetik le.

(2) *A művelődésügyi miniszter biztosítja az aspiránsok számára előírt állami nyelvvizsga megszervezését.*

(5) A szervezett nyelvi képzésben részt vevő aspiránsok a szak szerint illetékes és területileg legközelebb eső egyetem (főiskola) nyelvi lektorátusán jelentkezhetnek — az aspiránsfelvétélről szóló értesítésük bemutatásával — a nyelvi képzésben való részvétel végett. A nyelvi lektorátusok kötelesek gondoskodni arról, hogy az aspiránsok a választott világnyelvekben az utasításban előírt szintű ismeretekhez szükséges nyelvi előkészítést megkapják.

(6) Az aspiránsok és jelöltek a középfokú állami nyelvvizsgát az Állami Nyelvvizsga Bizottság előtt kötelesek letenni. A bizottságba a szak szerint illetékes nyelvi lektorátus egy képviselőjét meg kell hívni. Az alapfokú nyelvvizsgát az illetékes egyetem (főiskola) nyelvi lektorátusa által alakított vizsgabizottság előtt kell letenni.

(3) Az aspiránsképzésben az egyetemekre és főiskolákra háruló valamennyi feladat ellátásáért az egyetem rektora és illetékes dékánja, illetve a főiskola igazgatója felelős.

Tvr. 10. §.

(1) Az ösztöndíjas aspiránsok tudományos, irodalmi és korlátozott mértékű felsőoktatási tevékenységen kívül egyéb mellékfoglalkozást nem folytathatnak, és másodállást nem tölthetnek be.

(2) A levelező aspiránsok tekintetében az (1) bekezdést azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy másodállás vállalását a munkáltató a TMB előzetes hozzájárulásával engedélyezheti.

Vhr. 19. §. (1) A TMB — az aspiráns tanulmányi előmenetelétől függően — engedélyezheti, hogy az ösztöndíjas vagy levelező aspiráns, illetőleg doktorjelölt választott tudományágának körében megfelelően korlátozott mértékben felsőoktatási munkában részt vehessen.

(2) A TMB levelező aspiránsok tekintetében másodállás vállalásához akkor járulhat hozzá, ha az népgazdasági érdekből különösen fontos, és az aspiráns szakmai fejlődését, valamint tudományos munkáját elősegíti.

Ut. 14. §.

(1) Az ösztöndíjas aspiránsok mellékfoglalkozásának vállalását, a levelező aspiránsok másodállás folytatásának engedélyezését a foglalkoztató útján kérhetik a TMB-től. A kérelemben meg kell jelölni az intézményt, ahol a munkavállalás történik, a munkakört és az azzal járó elfoglaltság heti időtartamát.

(2) Az engedélyezhető másodállás vagy mellékfoglalkozás legfeljebb heti 4 órai időtartamú lehet.

IV. Kandidátusi fokozat

Tvr. 11. §.

(1) A kandidátusi fokozat elnyerésének feltételei:

- a) egyetemi (főiskolai) végzettség;
- b) rendszeres tudományos tevékenység;
- c) szakmai, filozófiai és nyelvi vizsgák letétele.

Vhr. 20. §. A kandidátusi fokozat elnyeréséhez szükséges nyelvi vizsgákat orosz nyelvből és egy másik világnyelvből kell letenni. Az egyik nyelvből legalább

középfokú állami nyelvvizsga letétele szükséges, a másiktól a szakirodalom tanulmányozásához szükséges nyelvismeretekről kell tanúságot tenni.

Ut. 15. §.

(1) Az aspiránsok képzési idejük alatt, a kandidátusi fokozatra aspirantúrában kívül pályázók értekezésüknek opponenseik által történt elfogadása után teszik le a kandidátusi vizsgákat. A kandidátusi vizsgák követelményei az alábbiak:

a) A szakmai vizsga során a jelöltnek tanúságot kell tennie arról, hogy az értekezés témája alapján kijelölt fő- és mellektárgyak szakirodalmát áttanulmányozta, és abban a körben, különösen pedig az értelmezés tárgykörében olyan alapos tájékozottsággal és mélyreható ismeretekkel rendelkezik, amelyek képessé teszik szaktudományának továbbfejlesztésére. A tárgy természetéhez képest a vizsgák összevontan is megtarthatók. A mellektárgyak száma kettő, kivételes esetben három lehet.

b) A filozófiai vizsgán a jelöltnek tanúságot kell tennie arról, hogy a kandidátusi filozófiai vizsgához előírt irodalmat áttanulmányozta, és abban a körben, különösen a szaktárgyhoz közel álló kérdésekben a részletekre is kiterjedő alapos tájékozottsággal rendelkezik, és a marxista-leninista filozófia tételeit szaktudományágára és a társadalmi élet jelenségeire alkalmazni tudja.

c) A nyelvi vizsga követelményei: egyik nyelvből az állami nyelvvizsgára előírt középfokú nyelvismeret, a másik nyelvből idegen nyelven írott, 15 sor szöveg magyarra és ugyanilyen terjedelmű szöveg idegen nyelvre, szótár segítségével, szóban történő lefordítása. Abban a kérdésben, hogy a jelölt melyik nyelvből tartozik állami nyelvvizsgát tenni — a jelölt meghallgatása után a TMB illetékes szakbizottsága az aspiráns munkatervének elfogadásával egyidőben, illetőleg a jelölt vizsgakötelezettségeinek megállapításával egyidőben dönt.

(2) A filozófiai vizsga szempontjából kandidátusi szintű vizsgával egyenértékű:

a) egyetemi filozófia szakos oklevél ha az értekezés szempontjából a filozófia nem szaktárgyként szerepel;

b) a Lenin Intézet 2 éves továbbképző tanfolyamán szerzett filozófia szakos oklevél;

c) a budapesti Műszaki Egyetemen szervezett kandidátusi filozófiai tanfolyam vizsgája;

d) a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem két éves filozófiai tagozatán és a budapesti Pártbizottság Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem három éves esztétika tagozatán szerzett oklevél.

Ezek alapján a kandidátusi filozófiai vizsga alól felmentés nyerhető.

(3) Középfokú állami nyelvvizsgát nem kell tennie annak a pályázónak, aki:

a) hazai vagy külföldi egyetemen, főiskolán élő idegen nyelvből szerzett tanári oklevelet az illető nyelvből;

b) a Budapesti Egyetemi Orosz Intézetben vagy a Lenin Intézetben szerzett végbizonyítványt az orosz nyelvből;

c) a Marx Károly közgazdaságtudományi Egyetem Külkereskedelmi Szakán vagy a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskolán valamely idegen

nyelvből szigorlatot, ill. államvizsgát tett az illető nyelvből;

d) az Idegen Nyelvek Főiskoláján, ill. a Budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara mellett működő Idegen nyelvek Esti Tanfolyamán szerzett vég bizonyítványt az illető nyelvből (a nyelvvizsga letételét igazoló bizonyítványa van);

e) a Budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara mellett működő Idegen Nyelvek Esti Tanfolyamán letette a második évfolyam záróvizsgáját az illető nyelvből;

f) a Külkereskedelmi Akadémián nyelvvizsgát tett az illető nyelvből;

g) valamely külföldi közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben szerzett végzettséget az illető oktatási intézmény oktatási nyelvéből;

h) valamely külföldi egyetemen (főiskolán) aspiránsképzéssel elnyert tudományos fokozatról szóló hivatalos igazolása van a vizsgáztatás nyelvéről;

i) a Művelődésügyi Minisztérium Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya által kiállított tolmácsoló igazolványa van az illető nyelvből.

d) A társadalmi haladást szolgáló, új tudományos eredményeket tartalmazó értekezés elkészítése és megvédése; az értekezéssel és annak megvédésével a jelöltnek igazolnia kell önálló tudományos munkára való képességét.

(2) Az (1) bekezdésben, valamint e törvényerejű rendelet 2. §-ában foglalt feltételek teljesítése esetén kandidátusi fokozatot nyerhet:

a) az ösztöndíjas vagy levelező aspiráns,

b) valamint az is, aki szervezett képzésben nem vett részt.

(3) A Kormány állapítja meg az egyes vizsgák elengedésének feltételeit, valamint azokat az irányelveket, amelyek alapján a TMB az (1) bekezdésben meghatározott feltételek alól felmentést adhat.

Vhr. 21. § (1) Az egyetemi (főiskolai) végzettség követelménye alól az kaphat felmentést, aki a választott tudományágzatban jelentős önálló tudományos tevékenységet folytatott.

(2) A szakmai vizsga letétele alól aspiráns nem kaphat felmentést; aspirantúráján kívül felmentés csak egyetemi tanár részére és abból a tárgyból adható, amelyet rendszeresen előad.

(3) Mentés a filozófiai vizsga letétele alól, aki a Marxizmus–Leninizmus Esti Egyetem elvégzését [1088/1957 (XI. 21.) Korm. sz. határozat] vagy pártfőiskolai végzettségét igazolja; felmentést kaphat az, akinek filozófiai képzettsége a kandidátusi vizsga szintjét meghaladja.

(4) Nem kell nyelvvizsgát tennie annak, akinek az adott nyelvből állami nyelvvizsgája vagy szaktanári képesítése van, vagy aki egyetemi (főiskolai) tanulmányait az adott nyelven végezte.

Vhr. 22. § (1) A TMB különlegesen indokolt esetben egyes pályázóknak kandidátusi fokozatot tudományos értekezés benyújtása és megvédése, valamint vizsgák letétele nélkül is adományozhat.

(2) A kandidátusi fokozatnak az (1) bekezdés szerint történő adományozására a pályázó munkahelye szerint illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője) az Akadémia elnökének egyetértésével tesz javaslatot a TMB-nek.

Ut 16. §.

(1) A végrehajtási rendelet 22 §-a alapján tehető javaslatot az Akadémia elnökéhez kell megtenni. Abban részletesen indokolni kell a kivételes eljárást, továbbá csatolni kell a jelölt önéletrajzát, tudományos munkásságának jegyzékét, nyomtatásban megjelent műveit, valamint a munkahelyi vezető véleményét.

(2) Amennyiben az illetékes miniszter és az Akadémia elnöke együttes javaslata, valamint a TMB között a jelölt megítélésében véleményeltérés mutatkozik, az eljárást megszüntetettnek kell tekinteni. A TMB ilyen esetben álláspontjáról a javaslattevőket értesíti.

Tvr. 12. §.

(1) A kandidátusi fokozat elnyeréséhez szükséges vizsgákat vizsgabizottságok előtt kell letenni. A vizsgabizottságok tagjait a TMB jelöli ki, vagy a vizsgabizottságok megszervezésére a megfelelő egyetemet kéri fel. A szakmai és filozófiai vizsgabizottság elnökének és tagjai többségének tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

(2) A vizsgára bocsátás felől a TMB határoz.

Vhr. 23. § (1) Az aspiránsok a kandidátusi vizsgára munkatervük szerint jelentkezhetnek.

(2) A szervezett képzésben részt nem vevő jelöltek értekezésük benyújtása után (Vhr. 24. § (2) bek.) a hivatalos bírálatok véleménye alapján bocsáthatók vizsgára.

Ut. 17. §.

(1) A szakmai kandidátusi vizsgabizottságok megalakítása, a vizsgák megszervezése és lefolytatása a TMB feladata. Filozófiai és nyelvi vizsgabizottságok megalakítása és a vizsgák megszervezése a megfelelő egyetemek (főiskolák) feladata. (Utasítás 13. §.)

(2) A kandidátusi vizsgabizottság elnökből és 2–4 tagból áll.

a) A szakmai vizsgabizottság elnöke és tagjai tudományos fokozattal rendelkező szakemberek; kivételesen vizsgáztathat fokozattal nem rendelkező szakember. Az aspiránsvezető a bizottság tagja nem lehet, de a vizsgán jelen lehet, s erről értesíteni kell.

b) A filozófiai vizsgabizottság elnöke tudományos fokozattal rendelkező szakember, tagjai pedig lehetőleg tudományos fokozattal rendelkező szakemberek (az aspiráns szaktárgyát művelő egyetemi tanár, illetve más, lehetőleg tudományos fokozattal rendelkező szakember). A filozófiai vizsgabizottságokat a rektori tanács, illetőleg az egyetemi karok tanácsai alakítják, de a rektori, illetőleg a kari tanács felhatalmazhatja a marxizmus–leninizmus (filozófiai) tanszék vezetőjét is, hogy a vizsgabizottságot saját hatáskörében megalakítsa.

c) A nyelvészeti vizsgabizottság elnöke – amennyiben nem állami nyelvvizsgálóról van szó – lehetőleg tudományos minősítésű szakember. A vizsgabizottságot a rektori, illetőleg a kari tanács alakítja meg, de a lektorátus vezetőjét is megbízhatja a vizsgabizottság megalakításával.

(3) A vizsga időpontját — a 13. § (4) bekezdésében foglalt korlátozásokkal — lehetőség szerint a jelölt kérelmének figyelembevételével kell kitűzni. A vizsga időtartama tárgyaként legfeljebb 1 óra lehet. A vizsgán a jelöltnek gondolkodási időt és kérelmére jegyzetek készítésére is lehetőséget kell adni.

(4) A kandidátusi vizsga eredményét három fokozatú osztályozási rendszer szerint értékelni és az értékelést indokolni kell.

(5) A vizsgáról 2 példányban jegyzőkönyvet kell felvenni a 6. sz. melléklet szerint. Ebből egy példányt a TMB-nél a jelölt anyagához kell csatolni, 1 példányt a jelöltnek kell átadni.

(6) Az aspiránsok egy vizsgát — elégtelen vizsgaeredmény esetén — az aspiránsi idő alatt egy esetben megismételhetnek. Két elégtelen vizsgaeredmény vagy újabb sikertelenség esetén aspirantúrájuk megszűnik. Szervezett képzésben részt nem vevők elégtelen vizsgaeredmény esetében kérhetik a TMB-t, hogy 6 hónapon belül egy vizsgát megismételjenek.

Tvr. 13. §.

(1) A kandidátusi fokozat elnyerése céljából benyújtható külön e célra készült értekezés vagy nyomtatásban megjelent tudományos mű. A kandidátusi fokozat elnyeréséhez szükséges tudományos értekezés megvédését a jelölt kérésére és a hivatalos bírálók (opponensek) véleménye alapján a TMB engedélyezi.

Ut. 18. §.

(1) A kandidátusi fokozat elnyerésének alapjául szolgálhat:

a) kifejezetten egyéni munka eredményeit összefoglaló értekezés vagy nyomtatott mű;

b) kollektív kutatómunka eredményeinek felhasználásával készült értekezés vagy nyomtatott mű. Benyújtható továbbá társszerzőkkel vagy szerkesztő, ill. szerkesztőbizottság irányításával alkotott mű része is, amennyiben az megfelel a jelen §. (4) bekezdésében előírt követelményeknek. Ha ez a feltétel nem teljesül, a pályázók külön értekezést kötelesek készíteni;

c) a kollektív kutatómunka eredményeit a pályázók abban az esetben használhatják fel kandidátusi fokozat elnyerésére, ha azok kimunkálásában a kandidátusi fokozat követelményeiben előírt szinten [Tvr. 11. §. (1) d)] a téma kidolgozásának kezdete óta részt vettek, továbbá a kollektív keretében elért tudományos eredményük egyenként is megfelel a kandidátusi fokozat megszerzéséhez előírtaknak.

(2) Az értekezés megvédésének engedélyezése iránti kérelemhez — aspiránsok esetében — csatolni kell:

a) a kandidátusi értekezést 4 példányban;

b) az értekezés téziseit ugyanennyi példányban;

c) a kész értekezésről a munkahelyen lefolytatott vita jegyzőkönyvét;

d) az értekezés publikált részeinek különle nyomatait;

e) az aspiránsvezető véleményét az értekezésről.

(3) Aspirantúrán kívül (szervezett képzésben részt nem vevő jelölt) benyújtott kérelemhez mellékelni kell:

a) az értekezést 4 példányban;

b) az értekezés téziseit 4 példányban;

c) ha a TMB azt kéri, a kész értekezésről a munkahelyen lefolytatott vita jegyzőkönyvét;

d) az értekezés publikált részeinek különle nyomatait;

e) a jelölt tudományos közleményeinek jegyzékét;

f) egyéb tudományos működésre vonatkozó iratokat;

g) a jelölt önéletrajzát;

h) a TMB által rendszeresített, pontosan kitöltött kérdőívet;

i) a munkahelyi vezető és személyzeti vezető véleményét és javaslatát;

j) esetleges felmentés iránti kérelmet alátámasztó iratokat;

k) egyetemi-főiskolai oklevél másolatát.

(4) A kandidátusi értekezés tartalmi és formai szempontból az alábbi követelményeknek kell hogy megfeleljen:

a) tanúskodnia kell arról, hogy a jelölt a választott tudományágban különösen az értekezés témakörében és az azzal összefüggő kérdésekben mélyreható elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik, önálló tudományos kutatómunkára képes, aminek új tudományos eredmény elérésében kell kifejezésre jutnia. Amennyiben az elkészített munka az itt kifejtett követelményeknek megfelel, értekezés-ként való benyújtásának nem lehet akadálya az, hogy egyetemi tankönyvként vagy jegyzetként megjelent;

b) ismert elméletek, módszerek és eljárások pusztá rendszerezése kandidátusi fokozatra jogosítóknak nem tekinthető;

c) az értekezésben — kifogástalan rendszerezésben és stílusban — teljes részletességgel elő kell adni — a kutatási eredményekre építve — a választott téma tárgyát, ismertetni kell a téma irodalmát, az irodalom bírálatát, valamint a saját kísérleteket, nézeteket és állásfoglalást, továbbá a levonható elméleti és gyakorlati következtetéseket;

d) tartalmazza a kollektív kutatómunka eredményeinek felhasználásával készült értekezés vagy nyomtatott mű esetén a pályázónak a kollektív munkájában kifejtett munkássága körvonalazását; az ilyen tézist a pályázónak láttamoztatnia kell a kollektív tagjaival;

e) az értekezésben közölni kell a tartalomjegyzéket, a források pontos megjelölésével fel kell sorolni a felhasznált irodalmat, és csatolni kell a szükséges rajzokat, statisztikai táblázatokat stb.; az első lapon az értekezés címét, a jelölt nevét, az értekezés megírásának évét és aspiránsoknál az aspiránsvezető nevét kell feltüntetni;

f) az értekezést — amennyiben az nyomtatásban nem jelent meg — magyar nyelven a papírlap egyik oldalára géppel írva, számozott lapokkal, kemény kötésben és egyforma példányokban kell elkészíteni és benyújtani.

(5) Az értekezés tézise, tartalmi, formai szempontból az alábbi követelményeknek kell hogy megfeleljen:

- a) tartalmazza a kitűzött feladat rövid összefoglalását és tudományos előzményét;
- b) a lefolytatott vizsgálatok módszerét;
- c) az új tudományos eredmények rövid összefoglalóját.

A tézist kellő példányszámban nyomtatásban a TMB készítteti el.

Vhr. 24. § (1) Az aspiráns az értekezés megvédésének engedélyezését a kandidátusi vizsgák letétele után kérheti. A TMB az értekezés elbírálására legalább két tudományos fokozattal rendelkező hivatalos bírálót jelöl ki. Ha a hivatalos bírálók véleménye eltér, a TMB további hivatalos bírálókat jelöl ki. Az értekezés megvédése csak a bírálók többségi véleménye alapján engedélyezhető. A jelölt aspiránsvezetője hivatalos bírálónak nem jelölhető ki. A felkért hivatalos bírálók díjazásban részesülnek. A TMB indokolt esetben külföldi tudósokat is felkérhet a bírálatban való részvételre.

Ut. 19. §.

(1) Aspiránsok szabályszerűen benyújtott értekezését egy hónapon belül a hivatalos bírálóknak (opponenseknek) ki kell adni. Az opponensek kijelölésénél figyelemmel kell lenni a 3. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra. Előbírálók hivatalos bírálókra általában nem jelölhetők ki. A pályázó a benyújtott értekezését a TMB-től bármikor visszavonhatja, ilyen esetben újabb értekezés csak 1 év elteltével nyújtható be.

(2) Az opponensek írásbeli véleményüket kötelesek 3 hónapon belül elkészíteni és 3 példányban a TMB-hez benyújtani. Amennyiben a vélemény elkészítése eddig az időpontig valamilyen okból nem lehetséges, az akadály felmerülésekor, de lehetőleg a megbízást követően minél korábban haladékokat kell kérni, vagy a megbízást visszaadni. Ha az opponensek a megbízást ellátni nem tudják, erről a megbízás kézhezvételétől számított két héten belül kötelesek a TMB-t értesíteni s az értekezést visszaküldeni.

(2) A szervezett képzésben részt nem vevő jelölt kandidátusi értekezését bármikor benyújthatja a TMB-hez. A benyújtott értekezés elfogadásáról és a jelölt vizsgára bocsátásáról a TMB dönt. A TMB elsősorban azt vizsgálja, hogy az értekezés a tudományos képzés távlati tervében [Vhr. 2. § (1) bek. a) pont] meghatározott célkitűzésének megfelel-e. Ha a jelölt a Tvr. 2. és 11. §-ában megkívánt egyéb feltételeknek is megfelel, a TMB az (1) bek. szerint kijelölt hivatalos bírálók kedvező véleménye alapján a jelöltet vizsgára bocsátja, s a vizsgák sikeres letétele esetén kiűzi az értekezés megvédését.

(3) A védés engedélyezése, illetőleg a szervezett képzésben részt nem vevő jelölt vizsgára bocsátása tárgyában a TMB az értekezés benyújtásától számított hat hónap alatt köteles határozni.

(4) Ha a TMB a szervezett képzésben részt nem vevő jelöltet vizsgára bocsátja, és az értekezés megvédését engedélyezi, az ezekre való felkészülés céljából a jelöltnek összesen 30 nap rendkívüli szabadság jár.

(5) Ha a TMB az értekezés megvédését nem engedélyezte, illetőleg a jelöltet nem bocsátotta vizsgára, a jelölt újabb értekezést csak egy év elteltével terjeszthet elő.

(3) a) A szervezett képzésben részt nem vevő pályázók értekezését és az ezzel kapcsolatos iratokat a hivatalos bírálóknak történő kiadás előtt előzetes bírálatnak kell alávetni. Az előzetes bírálatot két tudományos fokozattal rendelkező szakember (előbíráló) végzi, akik közül az egyiket a TMB illetékes szakbizottsága tagjainak sorából, a másikat egyéb szakemberek közül jelöli ki.

Az előbírálók véleményét adnak a következőkről:

- rendelkezik-e a pályázó egyetemi, ill. főiskolai végzettséggel, s esetleg indokolt-e az alóli felmentése;

- végzett-e a pályázó rendszeres tudományos tevékenységet, és az elégséges-e az értekezés további eljárásra bocsátásához;

- a kidolgozott téma megfelel-e a tudomány távlati célkitűzéseinek.

Az előbírálók a felsorolt szempontok mérlegelése alapján javaslatot tesznek arra, hogy az értekezést hivatalos bírálóknak kiadják-e, továbbá a jelölt által leteendő kandidátusi vizsgák szaktárgyaira.

b) Az előbírálók véleményüket és javaslatukat 1 hónapon belül 2 példányban kötelesek elkészíteni. E tevékenységükért 300, – Ft tiszteletdíjban részesülnek, amit a TMB a vélemények benyújtása után folyósít.

c) Ha a pályázó tudományos intézetben vagy egyetemi tanszéken dolgozik, az előbírálatra általában nincs szükség, az értekezés munkahelyi vitájáról készült jegyzőkönyvet azonban az értekezéshez kell csatolni. A TMB illetékes szakbizottsága a szükséghez mérten (pl. vitatható esetben vagy nem megnyugtató munkahelyi vita esetén) ilyen pályázók esetében is elrendelheti az előbírálatot.

Ut. 20. §.

(1) Az opponenseknek véleményükben részletesen ki kell fejteniük az értekezés érdemeit és hibáit: a választott téma tartalmi szempontból való helyességét, a végzett kutatások értékét, különösen abból a szempontból, hogy új tudományos eredményt tartalmaz-e, és milyen mértékű az. A lefolytatott kutatás módszereinek értékelését kell adnia, nyilatkoznia kell a felhasznált irodalom helyességéről, továbbá arról, hogy megfelel-e az értekezés a formai kellékeknek. Összegezően megokolt javaslatot kell tenni arra, hogy az értekezés alapján a kandidátusi fokozat odaítélhető-e.

(2) Abban az esetben, ha az opponensek véleményében foglalt javaslat pozitív, de a vélemény tartalma nem alkalmas az értekezés tudományos elbírálására, a TMB visszaadhatja az opponensnek kiegészítés céljából, vagy pedig további opponenst kérhet fel.

(3) Amennyiben az opponensek között véleményeltérés van, legfeljebb további két bíráló kérhető fel. A bírálók többségének negatív véleménye alapján az értekezés vitára nem bocsátható.

(4) Az opponensek kedvező véleménye alapján az értekezés vitára bocsátásáról a TMB határoz, és arról a pályázót értesíti.

(5) A kandidátusi értekezések opponensei egyenként 500 Ft tiszteletdíjban részesülnek, amelyet az opponensi vélemények benyújtása után a TMB

folyósít. Külföldi opponensek ezzel egyenértékű devizát kaphatnak, amelyet a devizagazdálkodásra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően lehet átutalni.

(2) Az aspiráns értekezése megvédésére csak akkor kaphat engedélyt, ha ezt a kijelölt tudományos munkahely munkatársai előzetesen megvitatták. A szervezett képzésben részt nem vevő személy tekintetében is megkívánhatja a TMB az értekezés előzetes munkahelyi megvitatását.

(3) Ha a jelölt olyan, már megjelent művet kíván kandidátusi értekezésésként megvédeni, amelynek közzététele óta öt év már eltelt, a TMB újabb keletű értekezés benyújtását kívánhatja meg — ha pedig a kandidátusi vizsgák megszerzése óta öt év már eltelt, a TMB megkövetelheti egyes vizsgák megismétlését.

(6) Az 5 évnél régebbi értekezés elbírálásánál abban az esetben kell új értekezést kérni, ha az opponensek véleménye szerint az értekezésben foglalt megállapítások kétségtelenül elavultak.

Tvr. 14. §.

(1) Az értekezés megvédése bíráló bizottság előtt, nyilvános vitában történik, a vitában bárki jogosult részt venni.

A bíráló bizottságot — tudományos fokozattal rendelkező és más kiváló gyakorlati szakemberek köréből — a TMB jelöli ki. A TMB indokolt esetben az értekezés zártkörű megvédését is engedélyezheti.

Ut. 21. §.

(1) A bíráló bizottság elnökből, titkárból és 5–11 tagból áll. A szakbizottságok az elnökön és titkáron kívül minden esetben legalább 7 tagot kötelesek előzetesen kijelölni. Bíráló bizottság feladatait a TMB szakbizottsága is elláthatja. A bíráló bizottságba gyakorlati szakembereket abban az esetben kell delegálni, ha az értekezésnek gyakorlati vonatkozásai vannak, s a gyakorlatban dolgozó szakemberek véleménye lényeges az értekezés értékének megállapításához.

A bírálóbizottságban való részvétel csak alapos indok alapján hárítható el. A bizottság tagja a megbízásról annak kézhezvételétől számított 10 napon belül általában akkor mondhat le,

— ha annak elfogadása folytán elfoglaltsági vagy összeférhetetlenségi eset állna elő,

— ha szakterület szempontjából a megbízásra nem illetékes,

— ha betegség vagy hivatalos elfoglaltság, ill. távollét folytán akadályoztatva van a megbízás ellátásában.

(2) Az értekezés nyilvános vitájának időpontját és helyét a TMB állapítja meg.

(3) A TMB zártkörű vitát népgazdasági érdekből, a jelölt felügyeleti főhatósága, illetékes minisztere javaslatára vagy a jelölt kérésére személyi körülményei alapján (betegség, öregség stb.) rendelhet el.

(2) Az értekezést vagy legalább annak lényeges részeit a megvédés előtt szakfolyóiratban vagy más módon közzé kell tenni. Ez alól indokolt esetben a TMB felmentést adhat.

(3) A bíráló bizottság zárt ülésen értékeli a hivatalos bírálók állásfoglalását és a vitában elhangzott véleményeket, s titkos szavazással, szótöbbséggel határoz abban a kérdésben, hogy a jelölt értekezését megvédte-e, valamint hogy annak alapján javasolja-e a TMB-nek a tudományos fokozat odaítélését.

Vhr. 25. § (1). Az értekezés megvédését legalább egy hónappal előzetesen meg kell hirdetni, és módot kell adni arra, hogy az értekezést bárki áttanulmányozhassa és arra észrevételeit megtehesse. Ennek érdekében ugyanezen határidő alatt:

a) az értekezés egy-egy példányát az MTA könyvtárában és egy szakkönyvtárban el kell helyezni;

b) az értekezésnek a jelölt által kidolgozott téziseit védés előtt legalább 30 nappal meg kell küldeni az érdekelt szervezeteknek és személyeknek.

(4) A nyilvános vitát 3 nappal előzőleg napilapban is meg kell hirdetni.

(2) A hivatalos bírálók véleményét a jelölttel legalább 15 nappal a védés előtt közölni kell.

(5) Az opponensek írásos véleményére a jelölt választ írásban elkészítheti, amit a vitán történő felolvasás után az iratokhoz kell csatolni.

(6) A nyilvános vita akkor folytatható le, ha a szakbizottság által kijelölt bíráló bizottságból legalább 7 személy jelen van. Egyébként a vitát el kell halasztani. A nyilvános vita a bíráló bizottság elnökének megnyitójával kezdődik, majd a bizottság titkára ismerteti a jelölt munkásságát, és felolvassa a jelölt aspiránsvezetőjének és munkahelyének az értekezésre vonatkozó véleményét. Ezt követően a jelölt 15–20 perces előadásban kifejtetheti értekezése főbb tételeit, majd az opponensek olvassák fel személyesen véleményüket. Valamely opponens akadályoztatása esetén a bíráló bizottság dönt arról, hogy a vitát elhalasztja, vagy a távolmaradt hivatalos bíráló véleményét felolvastatja-e. Ez utóbbi esetben olyan helyettesítőt kell felkérni, aki az eredetileg kijelölt opponenst a nyilvános vitában képviselni tudja. Az opponensi vélemények elhangzása után kell ismertetni a TMB-hez érkezett írásos észrevételeket.

(7) A nyilvános vitában a jelenlevők — a bíráló bizottság tagjai is — korlátozás nélkül kérdéseket tehetnek fel és felszólalhatnak. Az aspiránsvezető azonban csak a vita megkezdése előtt szólalhat fel, a vita során pedig csak akkor, ha az értekezést illetően közte és a jelölt között nézeteltérés van.

(8) A jelölt a feltett kérdésekre és a bírálatokra egyszerre vagy külön-külön válaszolni tartozik; állításainak igazolására könyveket és más segédeszközöket használhat.

(9) A vita addig tart, amíg hozzászólásra jelentkező akad. A vitát az elnök felfüggesztheti. A felfüggesztés okát, továbbá a vita folytatásának időpontját és helyét a jelenlevők előtt azonnal ki kell hirdetni. A vita befejezésével a jelöltet megilleti a zárszó joga.

(10) A vita lefolyásáról gyorsírói jegyzőkönyvet kell vezetni, és azt az értekezéshez kell csatolni.

Ut. 22. §.

(1) A vita berekesztése után a bíráló bizottság zárt ülésen folytatja munkáját. A zárt ülésen az opponensek is jelen vannak tanácskozási joggal, az aspiránsvezetőt a bíráló bizottság elnöke szükség esetén felkérheti a zárt ülésen való részvételre.

(2) A bíráló bizottság a lefolytatott nyilvános vita alapján és tanácskozás után titkos szavazással hozott döntésében javasolhatja a TMB-nek:

a) a tudományok kandidátusa fokozat odaítélését;

b) az elhangzott vita alapján a tudományos fokozat iránti kérelem elutasítását.

(3) A bírálóbizottság döntéséhez a bírálóbizottság teljes létszámú jelenléte szükséges.

(4) A bizottság üléséről — a 7. sz. melléklet szerint — jegyzőkönyvet kell felvenni, amely tartalmazza a titkos szavazás számszerű eredményét, a bíráló bizottság javaslatát, az opponensi vélemények megállapításait a disszertációban levő főbb új eredményekről, azokat a főbb kérdéseket, amelyek körül a vita folyt, ezek alapján a bíráló bizottság értékelését a disszertációról.

(5) A bizottság javaslatát és értékelését a jegyzőkönyv vonatkozó részének felolvasásával a nyilvános vita résztvevői előtt a helyszínen nyomban ki kell hirdetni.

(3) Az értekezés elutasítása esetén a jelölt újabb értekezést csak egy év elteltével terjeszthet elő.

V. A doktori fokozat

Tvr. 15. §.

(1) A doktori fokozat elnyerésére törekvő, arra érdemes kandidátus ösztöndíjban vagy szabadságkedvezményben részesíthető.

(2) Az ösztöndíjas doktorjelölt a TMB által a szükséghez képest kijelölt tudományos munkahelyen készül fel a doktori fokozat elnyerésére.

Vhr. 26. § (1). A doktori fokozat elnyerése céljára ösztöndíj, illetve rendkívüli szabadság akkor engedélyezhető, ha a jelölt értekezésének részletes tématervét a TMB jóváhagyta.

Ut. 23. §.

(1) A tudományok doktora fokozat elnyerésére törekvő olyan kandidátus részesíthető ösztöndíjban, akit az illetékes miniszter erre javasol. A javaslatba hozott kandidátus köteles értekezésének tématervét 3 példányban, továbbá a kandidátusi fokozat elnyerése óta nyomtatásban megjelent munkáit elbírálás céljából a TMB-nek megküldeni.

(2) A doktori fokozat elnyerése céljából engedélyezhető ösztöndíjat a TMB egy évre adományozza. Az ösztöndíj további egy évvel meghosszabbítható.

(2) Az ösztöndíjas időszak lejártá előtt 2 hónappal a pályázó kérheti az ösztöndíj meghosszabbítását abban az esetben, ha a kutatómunka azt indokolta teszi.

(3) Az ösztöndíj összege a jelölt főfoglalkozású munkaviszonya alapján elért utolsó hat havi átlageresztének megfelelő összeg. Az ösztöndíj folyósítása-

nak ideje alatt az ösztöndíjas doktorjelölt munkaviszonya szünetel. Munkaviszonyával kapcsolatban jogállása azonos az ösztöndíjas aspiránsokéval.

(4) Az ösztöndíjas doktorjelöltet ösztöndíjas ideje alatt szükség esetén hat hónapos külföldi tanulmányútra kell küldeni.

(3) Az ösztöndíjban részesülő kandidátus ösztöndíjának megállapítására, folyósítására a 8. § (2) és a (3) bekezdésében foglaltak irányadók, külföldi tanulmányi idejük alatt napidíjban és szállásköltségben részesülnek a külföldi tanulmányi munkautakra vonatkozó általános rendelkezések szerint.

(5) A doktori értekezés elkészítése céljából a TMB javaslatára az illetékes miniszter általában hat hónapig terjedő rendkívüli szabadságot engedélyezhet.

(4) Olyan kandidátus részére, aki doktori értekezése részletes tématervezetét benyújtotta, és a TMB jóváhagyta, saját kérésére javasolhatja a TMB rendkívüli fizetett szabadságot abban az esetben, ha munkakörülményei azt indokolta teszi (pl. nem kutató intézetben dolgozik). A kéréshez a kandidátusi fokozat elnyerése óta megjelent munkákat mellékelni kell.

Tvr. 16. §.

(1) A doktori fokozat elnyerésének feltételei:

a) A kandidátusi fokozat megszerzése;

b) valamely tudományágzat választott területének jelentős tudományos eredményekhez vezető, alkotó művelése a kandidátusi fokozat megszerzését követően legalább három éven át;

c) a társadalmi haladást szolgáló, új eredményeket felmutató, önálló tudományos munkával elért értekezés elkészítése és megvédése, amely a tudományágzat alkotó továbbfejlesztését szolgálja.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltétel alól — kizárólag a jelölt tudományos munkássága alapján — a Kormány által megállapított irányelvek szerint a TMB felmentést adhat.

Vhr. 27. §. A TMB a kandidátusi fokozat megszerzése alól csak kivételesen indokolt esetben, a javasolt személy munkahelye szerint illetékes miniszternek az Akadémia elnökével egyetértésben tett javaslata alapján adhat felmentést.

Ut. 24. §.

(1) A Tvr. 16. § (1) b) pontjában foglaltak megvizsgálása céljából a TMB köteles kikérni az Akadémia illetékes osztályvezetőségének véleményét.

(2) A kandidátusi fokozat megszerzése alóli felmentést az értekezés benyújtásával, illetőleg az előzetes engedélykéréssel egyidejűleg a TMB-től kell kérni. Az illetékes miniszternek és az Akadémia elnökének javaslatát a TMB szerzi be.

(3) Véleményeltérés esetén az utasítás 16. § (2) bekezdésében, foglaltak szerint kell eljárni.

Tvr. 17. §.

(1) Doktori értekezés a TMB előzetes engedélye nélkül is benyújtható.

(2) A doktori értekezés megvédésének engedélyezése és megvédése a kandidátusi értekezésre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával történik.

Vhr. 28. §. A doktori értekezés megvédésének engedélyezésére és megvédésére a Vhr. 24. és 25. §-ában foglalt szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni azzal, hogy hivatalos bírálóként legalább három, tudományos fokozattal rendelkező személyt kell kijelölni, akik közül kettőnek legalább doktori fokozata legyen.

Ut. 25. §.

(1) A doktori értekezést 5 azonos példányban kell a TMB-hez benyújtani, és ahhoz csatolni kell:

- a) az értekezés téziseit 5 példányban;
- b) a kandidátusi fokozat elnyerése óta kifejtett szakirodalmi munkásság jegyzékét és a publikációk különlenyomatait;
- c) esetleg egyéb tudományos munkásságra vonatkozó iratokat;
- d) a munkahelyi vezető és személyzeti vezető véleményét és javaslatát.

(2) Tartalom szempontjából a doktori értekezés az alábbi követelményeknek kell hogy megfeleljen:

- a) átfogó témája alkalmas arra, hogy a szerző abban tudományágának alkotó módon való továbbfejlesztését jelentős új tudományos eredmények elérésével bizonyítsa;
- b) a kutatás eredményei a benyújtás időpontjában is újaknak minősülnek;
- c) megfelel az utasítás 18. § (3) bek. b) és c) pontjaiban foglalt egyéb követelményeknek.

(3) A doktori értekezés formai kellékeire az utasítás 18. § (3) bek. d), e) és f) pontjaiban foglaltak az irányadók.

(4) Az értekezés téziseire vonatkozóan az utasítás 18. § (4) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(5) A doktori értekezés megvédésének engedélyezésére és megvédésére vonatkozóan az utasítás 19. § (1), (2), továbbá a 20. § (1) – (5) bekezdésében, valamint a 21. § és 22. §-ban foglaltak szerint kell eljárni azzal a különbséggel, hogy

- a) a bíráló bizottság tagjainak többsége legalább a tudományos doktora legyen, elnöke pedig akadémikus;
- b) az értekezés az opponensek többségének kedvező javaslata alapján vitára tűzhető;
- c) az opponenseket egyenként 1000 Ft tiszteletdíj illeti meg.

A kandidátusi és doktori fokozat odaítélése

Ut. 26. §.

(1) A tudományos fokozat odaítéléséről a TMB határoz a nyilvános vita alapján.

(2) A TMB hivatalból felülvizsgálja, hogy az értekezés megvédése az előírt szabályok megtartásával folyt-e le. Ennek eredményéhez képest a bíráló bizottság javaslatával megegyező vagy azzal ellentétes határozatot hoz. Abban az esetben, ha a bíráló bizottság javaslata a TMB számára kétséggé vált, az értekezéssel kapcsolatban további szakvéleményeket szerezhet be.

(3) A TMB ülését követő két héten belül a TMB Titkársága köteles a jelöltet a TMB határozatáról a 8. sz. melléklet szerint értesíteni. Gondoskodnia kell a tudományos fokozattal járó illetménykiegészítésnek a nyilvános vitát követő hónap 1. napjától való folyósításáról, a minősítettek anyakönyvezéséről és 2 hónapon belül az oklevél kiállításáról és átadásáról.

VI. A tudományos fokozattal rendelkező személyek jogállása

Tvr. 18. §.

(1) A TMB a kandidátusi, illetőleg a doktori fokozat odaítéléséről oklevelet állít ki. Az oklevél „A tudományok kandidátusa” illetve „A . . . tudományok doktora” megjelölés használatára jogosít.

Vhr. 29. §. Kandidátusi, illetőleg doktori fokozat az alábbi tudományágakban nyerhető el:

fizika,
kémia,
biológia,
föld- és ásványtan,
matematika,
műszaki tudományok,
közlekedéstudományok,
mezőgazdasági tudományok,
orvostudományok,
állatorvostudományok,
gyógyszerészeti tudományok,
nyelvtudományok,
irodalomtudományok,
történelmi tudományok,
művészettörténet,
zenetudomány,
állam- és jogtudományok,
közgazdaságtudományok,
földrajztudomány,
neveléstudomány,
pszichológia,
filozófia,
szociológia,
hadtudományok.

(4) A kandidátusi, illetőleg doktori oklevél díszes kivitelű, és az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) anyakönyvi szám;
- b) név;
- c) a tudományos fokozat teljes megnevezése a Tvr. 18. § (1) bekezdésében és a Vhr. 29. §-ban foglaltak szerint;
- d) a TMB határozatának kelte;
- e) a TMB elnökének és titkárának aláírása;
- f) a TMB dombornyomású pecsétje.

(5) A fokozatok elnevezése a Vhr. 29. §-ban felsorolt tudományágakon belül zárójeles elnevezéssel közelebbről is megjelölhető.

(6) A tudományos fokozatról szóló oklevelet a TMB ülésén ünnepélyes keretek között kell átadni.

(2) A tudományos fokozattal rendelkező személyek kötelessége, hogy:

- a) tudományos kutató tevékenységüket továbbra is folytassák;

b) tevékenységükkel nyújtsanak segítséget a tudományos élet fejlesztéséhez, valamint a tudományos utánpótlás neveléséhez;

c) munkásságukkal támogassák a társadalmi haladás ügyét.

Tvr. 19. §.

(1) A tudományok kandidátusa és doktora tudományos munkásságának elismeréseképpen illetménykiegészítésben részesül. Ennek rendszerét a Kormány határozza meg.

(2) A TMB megvonhatja az illetménykiegészítést attól a kandidátusi fokozattal rendelkező személytől, aki öt éven át neki felróhatóan nem fejt ki megfelelő tudományos munkásságot. A hatvanadik életév betöltése után az illetménykiegészítés megvonásának e címen nincs helye.

Vhr. 30. § (1) Az illetménykiegészítést a TMB folyósítja, s azt az MTA költségvetésében kell előirányozni.

(2) Az illetménykiegészítést attól függetlenül kell folyósítani, hogy a jogosult rendszeres illetményben részesül-e.

(3) A kandidátusi fokozattal rendelkező személy munkáltatója — a felügyeletét ellátó miniszter útján — köteles a fokozat megszerzésétől számított öt évenként javaslatot tenni arra vonatkozóan, hogy a tudományos fokozattal rendelkező személy tudományos munkássága alapján indokolt-e az illetménykiegészítés további folyósítása.

Ut. 27. §.

(1) A kandidátusi fokozattal járó illetménykiegészítés 5 évenkénti felülvizsgálását a TMB Titkársága kezdeményezi, az esedékességet megelőzően 2 hónappal oly módon, hogy az érdekelt személy munkáltatóját megkeresi a Vhr. 30. §-ának (3) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek teljesítésére.

(4) Az illetménykiegészítés megvonása előtt az érdekelt személyt meg kell hallgatni.

(2) Az érdekelt személy meghallgatása arra terjed ki, hogy előadhatja azokat a körülményeket, amelyek folytán megfelelő tudományos munkásság kifejtésére nem volt lehetősége. Ha a TMB meggyőződött róla, hogy a kandidátust fontos közérdekű tevékenysége gátolta tudományos foglalkozásában, akkor az illetménykiegészítést további 5 évre folyósíthatja.

(3) Az olyan kandidátus, akitől az illetménykiegészítést a felügyeletet ellátó miniszter javaslatára megvonták, a megvonástól számított 5 év elteltével kérheti illetménykiegészítésének újra való folyósítását abban az esetben, ha ez időszak alatt a tudományos munkában eredményeket ért el, és az újra folyósítást a felügyeletet ellátó miniszter is javasolja.

Tvr. 20. §.

A tudományos fokozattal rendelkező személy részére a munkahely szerint illetékes miniszter a munka törvénykönyv 56. §-a alapján rendkívüli szabadságot engedélyezhet jelentősebb tanulmány elkészítésére vagy kutatás elvégzésére.

Vhr. 31. §. (1) A kutatási témát a miniszter hagyja jóvá.

(2) Az engedélyezett szabadságidő leteltével a kitűzött feladat megoldásáról jelentést kell tenni a miniszternek.

Tvr. 21. §.

A felsőoktatási intézményekben és a kutatóintézetekben az oktatói és a tudományos kutatói állások betöltésénél a tudományos fokozattal rendelkezőket előnyben kell részesíteni.

Tvr. 22. §.

A TMB megvonhatja a tudományos fokozatot attól, aki annak viselésére méltatlanná vált; meg kell vonni a tudományos fokozatot attól, akit a bíróság a közügyektől jogerősen eltiltott.

Vhr. 32. § (1) A tudományos fokozattal rendelkező személlyel szemben hozott jogerős büntető ítéletet, illetőleg fegyelmi határozatot a TMB-nek meg kell küldeni.

(2) A tudományos fokozat odátélése (Tvr. 2. §), illetőleg megvonása során a jogszabályokban megállapított követelményeken felül a TMB a jogerős bírói ítéletek és jogerős fegyelmi határozatok által megállapított tényállást, illetőleg az orvoseitikai bizottságok vagy társadalmi szervek véleményét is figyelembe veszi.

VII. Vegyes és záró rendelkezések

Tvr. 23. §.

(1) Az MTA rendes és levelező tagjait a tudományok doktora fokozat megilleti.

Vhr. 33. §. Az MTA rendes és levelező tagjait doktori illetménykiegészítés nem illeti meg.

(2) Az egyetemen elnyerhető doktori cím nem tudományos fokozat.

Tvr. 24. §.

Minden munkahely vezetője köteles figyelemmel kísérni és segíteni a dolgozók tudományos törekvéseit. A szervezett képzésben részt vevő jelöltek, valamint a tudományos fokozattal rendelkező személyek számára biztosított kedvezmények megadásaért a munkahely vezetője felelős.

Tvr. 25. §.

A külföldön nyert tudományos fokozat honosítása felől a TMB határoz.

Ut. 28. §.

(1) A külföldön nyert kandidátusi és doktori tudományos fokozat honosítását az ott kiállított okirat bemutatásával és az értekezés egy példányának benyújtásával kell a TMB-től kérni.

(2) A nemzetközi egyezmények alapján, a TMB kezdeményezésére szerzett fokozatok a hazai fokozatokkal egyenértékűek. Egyéb, nem egyezmény alapján szerzett fokozatok honosítása során a TMB külön megvizsgálja, hogy a külföldi tudományos fokozat odaitélésének alapjául szolgáló követelmények megfelelnek-e a hazai igényeknek.

(3) A külföldön szerzett tudományos fokozat alapjául szolgáló értekezés egy példányát a honosítással egyidőben az MTA Könyvtárában el kell helyezni.

(4) Az illetménykiegészítést a külföldön történő nyilvános vitát követő hónap 1-jétől kell folyósítani.

Tvr. 26. §.

(1) Tudományos fokozatot külföldi személy is szerezhethet.

(2) A Kormány állapítja meg azokat a feltételeket, amelyek alapján külföldi személy magyar tudományos fokozatot nyerhet, és részt vehet az ezek elnyerésére szervezett képzésben.

Vhr. 34. § (1) Külföldi személy magyarországi ösztöndíjas vagy levelező aspirantúrára államközi kulturális együttműködési egyezmény, az akadémiák között kötött tudományos együttműködési egyezmény vagy diplomáciai úton előterjesztett kérelem alapján kerülhet felvételre.

(2) A TMB feladata annak megállapítása — az illetékes miniszter javaslata alapján —, hogy milyen tudományágzatokban és tudományos intézményekben biztosítható külföldről érkező aspiránsok megfelelő képzése. A külföldről érkezett aspiránsok fogadásának megszervezéséről és képzésük irányításáról a TMB gondoskodik. A külföldről érkező aspiránsok képzését általában a hazai aspiránsokra vonatkozó előírások szerint kell végezni.

Ut. 29. §.

(1) Azokat a tudományágzatokat és tudományos intézményeket, amelyekben külföldi személyek aspiránsképzése folyhat, a TMB állapítja meg az illetékes miniszterek javaslata alapján.

(2) A külföldi személyek aspirantúrája is az év szeptember 1-én kezdődik. Az ösztöndíjas aspiránsok képzése 3, a levelezőké 4 évig tart. Ezen felül 1 év nyelvi képzésre fordítható.

(3) A külföldi személyekre nézve a hazai aspiránsokra vonatkozó előírásokat az alábbiak szerint kell alkalmazni:

- a) felvételi vizsgát nem tesznek, egyetemi végzettségüket igazolniuk kell;
- b) ideológiai vizsga alól felmentést kaphatnak;
- c) magyar nyelvi vizsgát kötelesek tenni, és emellett anyanyelvük — ha az világnyelv — másik nyelvvizsgaként elfogadható;
- d) értekezésüket valamely világnyelven is elkészíthetik és megvédhetik.

(3) Azoknak a külföldről érkező aspiránsoknak az ösztöndíja, akik magyar állami ösztöndíjban részesülnek, havi 2000 Ft. A külföldről érkező aspiránsok megfelelő elhelyezésben, a belföldi aspiránsokkal azonos társadalombiztosítási szolgáltatásokban és kedvezményes étkeztetésben részesülnek.

(4) A külföldről érkező aspiránsok elhelyezésének költségeit az MTA költségvetésében kell előirányozni, a nyelvi előkészítő tanfolyam költségeiről pedig a Művelődésügyi Minisztérium költségvetésében kell gondoskodni.

(5) A magyar tudományos fokozatot nyert külföldiek — a belföldiekkel azonos feltételek mellett — megszerezhetik az egyetemi doktori címet is.

(6) A magyar tudományos fokozatot elnyert külföldi állampolgárt illeti a Tvr. 19. §-a alapján járó illetménykiegészítés, ha magyar állami szervnél áll munkaviszonyban.

Tvr. 27. §.

(1) Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit a már benyújtott, de még el nem bírált kérelmekre is alkalmazni kell. Az aspirantúrára már felvett személyekkel szemben a korábbi jogszabályokban előírtakat meghaladó követelmény nem támasztható.

(2) A korábbi jogszabályok szerint engedélyezett önálló aspirantúrával járó kedvezmények az önálló aspiráns megállapított képzési idejének — illetőleg a TMB által e Tvr hatályba lépése előtt adott halasztás — lejártával szűnnek meg.

Ut. 30. §.

(1) Az 1951. évi 26. tvr. 7. § alapján kiadott azon jogosítványok (ún. felszólító levél), amelyekre az értekezést az utasítás megjelenéséig nem nyújtották be, hatályukat veszítik.

(2) Azok a korábban felvett aspiránsok, akiknek képzési ideje 1963. szeptember 1. előtt, de 5 évnél nem régebben járt le, illetőleg akiknek képzési idejét a TMB korábbi határozattal 1963. szeptember 1. utáni időszakra állapította meg, és az utasítás megjelenéséig minden, a korábbi rendelkezésekben előírt vizsgájukat letették, értekezésüket 1964. december végéig, illetőleg a TMB által a tvr. hatálybalépése előtt adott halasztás lejártáig újabb vizsgák letétele nélkül mint szervezett képzésben résztvevők nyújthatják be.

(3) Azok a korábban felvett aspiránsok, akiknek képzési ideje a (2) bekezdésben foglalt határidő szerint járt le, és ez időpontig minden, a korábbi jogszabályokban előírt vizsgájukat nem tették le, továbbá, akiknek képzési ideje 5 évnél régebben járt le, értekezésüket az 1963. évi 19. tvr. és a 20/1963. (VIII. 14.) Korm. sz. rendeletben foglalt követelmények szerint mint szervezett képzésben részt nem vettek nyújthatják be. Ha korábban összes vizsgáikat letették, de a vizsgák letétele óta 5 év eltelt, a TMB az előzetes bírálat alapján dönt abban a kérdésben, hogy a vizsgákat egészen

vagy részben újból le kell-e tenni, kivéve, ha a TMB által a tvr. hatálybalépése előtt, a vizsgák elismerésére nézve, már határozatot hozott.

(3) Az 1958. évi 29. számú törvényerejű rendelet 3. §-ának (1) bekezdése alapján kijelölt karok feladatait a tvr. hatálybalépésével a TMB veszi át.

(4) A törvényerejű rendelet hatálybalépésével hatályát veszti az 1950. évi 44., 1953. évi 20., 1954. évi 25., 1958. évi 28., 1958. évi 29. és az 1959. évi 34. számú törvényerejű rendelet, úgyszintén az 1951. évi 26. számú törvényerejű rendelet 1–9. §-a.

(5) A törvényerejű rendelet végrehajtásáról a Kormány gondoskodik. A tudományos fokozatok elnyerésére, valamint az aspiránsok tevékenységére, kötelezettségeire és fegyelmi felelősségére vonatkozó részletes szabályokat — a TFT elnökével és az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — az Akadémia elnöke állapítja meg.

Vhr. 35. § Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Egyidejűleg hatályukat veszti a 41/1959. (X. 3.) Korm. számú rendelet, a 2049/1959. (X. 3.), 2017/1961. (IV. 9.) és 2033/1962. (X. 22.) Korm. sz. határozatok, valamint az Akadémia elnöke, a művelődésügyi miniszter, az egészségügyi miniszter és a földművelésügyi miniszter által kibocsátott 9/1959. MTA (AK. 21–22.) sz. együttes utasítás.

Ut. 31. §.

(1) Az utasítás kihirdetése napján lép hatályba. Az utasítás új rendelkezéseit a kihirdetést követően keletkezett ügyekben kell alkalmazni, azzal a kivétellel, hogy a 10. §. (1) bekezdését az 1964. augusztus 31-én és az azóta lejárt aspirantúrákra is alkalmazni kell, ha ez a pályázó szempontjából kedvező.

(2) Az utasítás hatálybalépésével érvényét veszti a 62/1960. MTA, a 67/1961. MTA és a 135/1965. MTA Eln. határozat; az 5/1960. MTA (A. K. 5.), a 2/1961. MTA (A. K. 5.) és a 6/1964. MTA (A. K. 6.) számú utasítása; a 107/1960. MM (M. K. 3.) és FM 26-B-1958. sz. utasításnak a nyelvi vizsgára vonatkozó része, a 8554/B—14/6 MM utasítás, a 146.134/1959. TMB, a 146.133/1959. TMB, a 146.063/1959. TMB, a 145.884/1961. TMB és a 145.086/1962. TMB számú határozatok.

Budapest, 1966. július. 7.

Rusznyák István s. k.,
elnök.

1. sz. melléklet a 7/1966. MTA (A. K. 9.) sz. utasításhoz

A Tudományos Minősítő Bizottság ügyrendje

A Tudományos Minősítő Bizottság

1. §.

(1) A Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) a tudományos minősítés országos

hatáskörű, testületi jellegű szakigazgatási szerve, hatáskörének egészét teljes ülésében gyakorolja.

(2) A TMB szervei, éspedig; elnöke, titkára, titkárságának vezetője és az egyes szakbizottságok a teljes ülésen adott eseti megbízás, illetőleg a jelen ügyrendben megjelölt felhatalmazás keretei között a TMB hatáskörében és nevében eljárva, teljesítik a plenum határozatainak előkészítésével, végrehajtásának szervezésével kapcsolatos feladataikat.

(3) Kizárólag a TMB plénuma jár el az alábbi ügyekben:

a) tudományos fokozatok odaitélése és megvonása;

b) a tudományos minősítés rendszerével kapcsolatos általános jelentőségű elvi kérdések, ideértve a TMB által kiadandó normatívákat és a felsőbb szervek elé terjesztendő javaslatokat és állásfoglalásokat;

c) a szakbizottságok számának megállapítása, tagjaik, elnökeik, titkáraik megbízása és visszahívása, munkájuk irányítása és ellenőrzése, ideértve beszámoltatásukat is;

d) aspiránsok felvételével kapcsolatos ügyek, ideértve a pályázati felhívások jóváhagyását, az ösztöndíjas és levelező aspiránsok felvételét, illetőleg kizárását, aspiránsi munkahelyek kijelölését és aspiránsvezetők jóváhagyását, valamint a külföldi állampolgárok aspiránsképzésére alkalmas intézmények kijelölését;

e) az aspiránsi szakvizsgák tárgyának és a vizsgák általános szabályainak megállapítása;

f) az aspirantúrák kívül benyújtott kandidátusi értekezések elbírálás alá bocsátása;

g) a doktori értekezések elbírálás alá bocsátásának engedélyezése;

h) értekezések zártkörű megvédésének engedélyezése;

i) a TMB éves költségvetési tervjavaslatának jóváhagyása;

j) ösztöndíjak adományozása a tudományok doktora fokozatra pályázók részére;

k) döntés a kandidátusok öt évenkénti felülvizsgálásával kapcsolatos kérdésekben;

l) minden olyan fegyelmi határozat meghozatala, mely az aspirantúra megszűnésével vagy tudományos fokozat megvonásával jár;

m) a végző ösztöndíjas aspiránsok elosztási tervével kapcsolatos állásfoglalás.

(4) A plenum bármely folyamatban levő ügyben közvetlenül is intézkedhet, egyes szervei által tett intézkedéseket megsemmisítheti, illetve megváltoztathatja.

2. §.

(1) A TMB üléseit a TMB elnöke a szükséghez képest, de legalább kéthavonta hívja össze. Köteles az ülést 8 napon belül összehívni az Akadémia Elnökségének és a TFT-nek a kívánságára, valamint a TMB tagjai $\frac{1}{3}$ -ának írásban előterjesztett kérelmére.

(2) A TMB maga határozza meg napirendjét. Köteles azonban megtárgyalni azokat a kérdéseket, amelyeket elnöke, titkára, valamint az Akadémia Elnöksége és a TFT napirendjére tűzni javasol. Egyes tagok indítványainak napirendre tűzését illetően a TMB vita nélkül határoz.

(3) Az üléseken tanácskozási joggal részt vesznek az Akadémia Elnökségének és a TFT-nek általuk kiküldött tagjai. Az elnök tanácskozási joggal az ülésekre vagy az egyes napirendi pontokhoz más érdekelt személyeket is meghívhat. Állandó jelleggel, tanácskozási joggal vesz részt az üléseken a TMB Titkárságának vezetője.

(4) Az ülésekről, a napirendi javaslatot tartalmazó meghívóval és az egyes napirendi pontok tárgyalását előkészítő anyagokkal legalább az ülést megelőzően egy héttel értesíteni kell a TMB tagjait, az Akadémia Elnökségét és a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsot.

3. §.

(1) A TMB tanácskozásait a TMB elnöke vezeti.

(2) A TMB ülése akkor határozatképes, ha a tagok több mint fele jelen van.

(3) A TMB határozatait nyílt szavazással többséggel hozza. A tanácskozás vezetője szükség esetén titkos szavazást is elrendelhet. Két vagy több tag kívánságára a titkos szavazást köteles elrendelni.

4. §.

(1) A TMB üléseiről a hozott határozatokat és a vita lényegét feltüntető jegyzőkönyvet kell vezetni. A többségi határozattal egyet nem értő tag az ülésen kérheti, hogy különvéleményét indokolással együtt tüntessék fel a jegyzőkönyvben.

(2) A jegyzőkönyvet a tanácskozást vezető elnök és két felkért bizottsági tag aláírása hitelesíti.

(3) A határozatokat az ülést követő egy héten belül el kell juttatni a TMB tagjaihoz, az Akadémia Elnökségéhez és a TFT-hez, valamint a szakbizottságok elnökeihez.

5. §.

(1) A TMB határozatait az elnök és a titkár írják alá, ideértve a tudományos minősítést tartalmazó és a tudományok kandidátusai, illetőleg doktorai részére kiállítandó okleveleket is.

(2) A TMB elvi jelentőségű és szélesebb kört érintő, valamint tudományos minősítést megállapító határozatait közölni kell az Akadémiai Közönyben.

A TMB elnöke és titkára

6. §.

(1) A TMB elnöke képviseli a TMB-t az állami és társadalmi szervek, valamint magánszemélyek

irányában. A felettes szervek és a bizottság irányában személyesen felelős a bizottsági munka eredményességéhez szükséges feltételek biztosításáért.

(2) A TMB két ülése között az elnök köteles és jogosult intézkedni a plénum üléseinek előkészítésével, határozatainak végrehajtásával kapcsolatos kérdésekben, valamint a TMB titkárságának előterjesztésére és az illetékes szakbizottságok javaslatai alapján az alábbi ügyekben:

a) egyes esetekben az aspirantúra egyik formájáról a másik formájára való átminősítés;

b) egyes vizsgák alóli felmentés;

c) külföldi opponensek felkérésének engedélyezése;

d) egyes értekezések (dolgozatok) munkahelyi megvitatása és a publikációs kötelezettségek alóli felmentés;

e) az aspiránsvezetői díj csökkentésének megállapítása;

f) a kulcsszámoktól eltérő családi segély megállapítása.

(3) Amennyiben eltérés van az elnök álláspontja, valamint a titkár és a szakbizottságok javaslatai között, úgy az ügyet a plénum elé kell terjeszteni.

7. §.

(1) A TMB titkára felelős a plénum, az elnök, valamint a felettes szervek irányában a TMB határozatainak végrehajtásáért, valamint a TMB munkájával és határozatainak végrehajtásával kapcsolatos szervezési feladatok ellátásáért.

(2) Akadályoztatása esetén a TMB elnökének állandó helyettese. Az elnök megbízása alapján a helyettesítéstől függetlenül is képviseli a TMB-t.

(3) Közvetlenül irányítja és ellenőrzi a Titkárság vezetőjének munkáját.

(4) Biztosítja a plénum elé kerülő előterjesztések előkészítését.

(5) A TMB két ülése között a szakbizottságok javaslata alapján a titkár intézkedik a következő ügyekben:

a) külföldi tanulmányutak engedélyezése, valamint a külföldi aspiránsok tanulmányi idejének meghosszabbítása;

b) állásfoglalás a rendkívüli fizetéses szabadság ügyében;

c) aspiránsok ösztöndíjának és családi támogatásának megállapítása;

d) aspiránsokkal kapcsolatban fegyelmi vizsgálat elrendelése és a plénum hatáskörébe nem tartozó fegyelmi határozat hozatala;

e) aspiránsok másodállásának és mellékfoglalkozásának engedélyezése;

f) az ösztöndíjas aspiránsok évi szabadsága felemelésének engedélyezése;

g) letett vizsgák (felvételi, kandidátusi) elismerése, elégtelen vizsgák megismétlésének engedélyezése;

h) ösztöndíjasok külföldi tanulmányi programjának jóváhagyása, a tanulmányút engedélyezése;

i) az értekezés zártkörű megvédésének engedélyezése.

(6) Kiadmányozza a TMB határozatairól szóló értesítéseket.

(7) A TMB ülésén kívüli teendőiben eseti akadályoztatása esetén a titkárt a Titkárság vezetője helyettesíti. Tartós akadályoztatása esetén a TMB tagjai közül helyettes titkárt jelöl ki, ezt az Akadémia Elnökségének be kell jelenteni.

(8) A TMB két ülése között az elnök és a titkár által tett intézkedésekről a titkár köteles a teljes ülésen beszámolni.

A TMB tagjai

8. §.

(1) A TMB tagjai legjobb tudásuk szerint kötelesek elősegíteni a TMB munkáját saját szakterületükön. Ennek megfelelően részt vesznek a TMB plénumának munkájában, a TMB üléseinek napirendjén szereplő kérdések megvitatásában, továbbá egyes, a plénum által meghatározott feladatok teljesítésében.

(2) A TMB tagjai jogosultak megtekinteni a szakterületüket érintő és az egyes döntések alapjául szolgáló iratokat.

A TMB szakbizottságok

9. §.

(1) A szakbizottságok a TMB előkészítő – véleményező – szervei: a tudományos fokozatok odaítélésével, valamint az ezzel összefüggő kérdésekben (aspiránsfelvétel, doktori disszertáció további eljárásra bocsátása stb.) és általában az egyes tudománysszakokat érintő és hatáskörébe tartozó minden ügyben a TMB az illetékes szakbizottság javaslata alapján határoz; előkészítő tevékenysége körében – a 10. § (2) bekezdésében meghatározott ügyekben – közbeeső határozatokat hoz.

(2) A TMB a következő szakbizottságokat alakítja meg:

1. Nyelvtudományi, orientalistikai, klasszika-filológiai Szakbizottság;
2. Irodalomtudományi Szakbizottság;
3. Zenetudományi, néprajzi, folklór Szakbizottság;
4. Filozófiai és szociológiai Szakbizottság;
5. Közgazdaságtudományi Szakbizottság;
6. Történelemtudományi Szakbizottság;
7. Művészettörténeti, építőművészeti, régészeti Szakbizottság;
8. Állam- és Jogtudományi Szakbizottság;
9. Pedagógiai Szakbizottság;
10. Földrajzi Szakbizottság;
11. Matematikai Szakbizottság;
12. Fizikai és csillagászati Szakbizottság;
13. Növénytermesztési Szakbizottság;
14. Állattenyésztési és állatorvostudományi Szakbizottság;
15. Agrárökonómiai Szakbizottság;

16. Elméleti orvosi Szakbizottság;
17. Klinikai orvosi Szakbizottság;
18. Gépészeti-kohászati Szakbizottság;
19. Energetikai Szakbizottság;
20. Híradástechnikai, elektronika, automatika-műszer Szakbizottság;
21. Építészeti és Közlekedéstudományi Szakbizottság;
22. Földtudományi Szakbizottság;
23. Szeretlen, analitikai, fizikai-kémiai, technológiai Szakbizottság;
24. Szerves kémiai, élelméztudományi technológiai és gyógyszerészeti Szakbizottság;
25. Általános biológiai Szakbizottság;
26. Kísérleti biológiai Szakbizottság;
27. Pszichológiai Szakbizottság;
28. Hadtudományi Szakbizottság.

(3) A TMB a szükséghez képest új szakbizottságokat alakíthat, vagy a meglevőket összevonhatja

(4) A szakbizottságok a TMB által megválasztott tudományos fokozattal rendelkező elnökből, titkárból, legalább 10, de legfeljebb 15 tagból állnak. A TMB tagja nem lehet egyidejűleg szakbizottság tagja is. A TMB az egyes szakbizottságok személyi összetételéről az Akadémia illetékes osztályvezetőjének meghallgatása után határoz.

(5) A szakbizottságok elnökének, titkárának és tagjainak megbízatása 3 évre, illetve az új szakbizottság megalakításáig szól; a TMB indokolt esetben a szakbizottságot vagy annak egyes tagjait a 3 év lejártá előtt is felmentheti megbízatásuk alól.

10. §.

(1) A szakbizottságok közreműködnek a TMB elé kerülő ügyek előkészítésében. E körben javaslatot tesznek:

a) a fokozatok odaítélésére, illetve a fokozat megvonására;

b) az aspiránsok témáira;

c) a végzett ösztöndíjas aspiránsok elosztására;

d) a jogszabályban meghatározott felmentések és kedvezmények megadására;

e) opponensi és előopponensi, aspiránsvezetői díjak kiutalására, illetve az utóbbiak csökkentésére;

f) doktori értekezések további eljárás alá bocsátására, illetve elutasítására;

g) az aspirantúrán kívül benyújtott értekezések előzetes elfogadására, illetőleg elutasítására;

h) az aspiránsok felvételére, illetőleg az erre irányuló kérelem elutasítására, az aspiránsvezetőre, az aspiránsképzési helyre, az aspirantúra megszüntetésére;

i) a kandidátusi illetménykiegészítés megvonására vagy újra folyósítására;

j) aspiránsok és doktorjelöltek külföldi tanulmányútjának engedélyezésére, azok programjára;

k) a TMB által meghatározott más ügyekben.

(2) A szakbizottságok az előkészítő tevékenység körében az alábbi ügyekben közbeeső határozatokat hoznak:

a) a szakmai vizsgák tárgyának és tematikájának megállapítása a TMB által előírt alapelvek szerint;

b) aspiránsvételi és bírálóbizottságok megalkotása, a felvételi és kandidátusi vizsgák időpontjának, tárgyainak megállapítása, vizsgák elrendelése;

c) előbírálók és opponensek kijelölése;

d) értekezések nyilvános vitára való bocsátása (beleértve a tezisek jóváhagyását és a korábban letett vizsgák elismerését), a vita időpontjának és helyének megállapítása;

e) az aspiránsok munkaterveinek felülvizsgálása és jóváhagyása;

f) előbírálat mellőzésének elrendelése;

g) a témák módosításának engedélyezése;

h) a munkatervek módosítása, a tervtől eltérő tanulmányok folytatásának engedélyezése;

i) nem kielégítő opponensi vélemények kiegészítése.

(3) A szakbizottságok:

a) rendszeresen beszámolnak tevékenységükről a TMB-nek;

b) ellenőrzik a felvételi-, a vizsga- és a bírálóbizottságok tevékenységét;

c) figyelemmel kísérik az aspiránsok és doktorjelöltek szakmai tevékenységét;

d) javaslatokat dolgoznak ki tudományszakuk körében a tudományos utánpótlás rendszerének fejlesztésére.

11. §.

(1) A szakbizottság a hatáskörébe tartozó ügyekben testületként jár el; a szakbizottság két ülése között elnöke, a titkár javaslatára az utólagos beszámolás és jóváhagyás kötelezettsége mellett intézkedhet a következő ügyekben:

a) a nyilvános vita időpontjának és helyének megállapítása;

b) egyes bírálóbizottsági tagok pótlólagos kijelölése;

c) eltérő opponensi vélemények esetén további opponensek kijelölése;

d) aspiránsok munkaterveinek felülvizsgálása és jóváhagyása;

e) aspiráns felvételi bizottságok egyes tagjának pótlása.

Amennyiben az elnök és a titkár között véleménykülönbség van, az ügyet a szakbizottság elé kell terjeszteni.

(2) A szakbizottság ülését az elnök a szükséghez képest, de legalább kéthavonként hívja össze. Az elnök köteles az ülést összehívni a TMB elnökének, titkárának javaslatára. A napirendre az elnök tesz javaslatot. A titkár köteles biztosítani az ügyek megfelelő előkészítését.

(3) A szakbizottság ülésén tanácskozási joggal állandóan részt vehetnek a TMB elnöke, titkára, annak az adott tudományszakot képviselő tagja,

az MTA megfelelő tudományos osztálya osztályvezetőségének képviselője. Az elnök és a titkár esetenként — ha az ügy eldöntéséhez ez szükséges — szakértőket meghívhat. Az ülésről a résztvevőket értesíteni kell.

(4) A szakbizottság ülésein köteles részt venni — tanácskozási joggal — a TMB Titkárságának illetékes előadója.

(5) A határozatokat általában nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozzák.

(6) A tudományos fokozatok odaítélésével kapcsolatos ügyekben a szavazás titkos.

(7) A szakbizottság elnöke szükség esetén titkos szavazást is elrendelhet. Két vagy több tag javaslatára a titkos szavazást köteles elrendelni.

(8) Az ülésről jegyzőkönyvet kell vezetni, a jegyzőkönyvet a TMB Titkárságának illetékes előadója vezeti, az elnök és a titkár írja alá.

(9) A szakbizottságok e tevékenységükben a tudományos fokozatokra vonatkozó jogszabályokat, valamint az államigazgatási eljárás szabályait alkalmazzák.

A TMB Titkársága

12. §.

(1) A TMB Titkársága az MTA Hivatalának központi osztályaként, az MTA hivatali szerveire vonatkozó adminisztratív, munkaügyi, fegyelmi, gazdasági stb. rendelkezések szerint működik.

(2) A TMB Titkárság a TMB szervezési, gazdasági és nyilvántartási ügyvitelét látja el.

(3) E körben feladata:

a) szervezési terén:

— a TMB és szakbizottságai üléseinek és az ülésre kerülő ügyek előkészítése;

— jelentések, javaslatok a TMB üléseire;

— a végzett aspiránsok elhelyezésében való közreműködés;

— a belföldi és külföldi aspiránsok tanulmányi, szociális,

— valamint munkaügyi és az ezzel összefüggő egyéb ügyeinek intézése;

— a külföldön tanuló magyar aspiránsok folyóirat ellátásának megszervezése;

— a külföldön tanuló magyar aspiránsok munkájának ellenőrzése és erről évenkénti beszámolás a TMB-nek;

— a TMB döntései ellen benyújtott fellebbezések felterjesztése az MTA Elnökségéhez;

— a Tárcaközi Elosztó Bizottság üléseinek előkészítése.

b) pénzügyi terén:

— a TMB működéséhez szükséges hitelkerettel való gazdálkodás;

– a TMB költségvetési tervére vonatkozó javaslat kialakítása;

– a szükséges gazdasági jelentések és beszámolók elemzése és indokolása;

c) ügyviteli téren:

– a TMB és szakbizottságai ülésein a jegyzőkönyv vezetése, a határozatok írásba foglalása és az érdekelteknek való kiküldése;

– az aspirantúrával és a tudományos minősítéssel kapcsolatos személyi nyilvántartások és a tudományok doktorairól, valamint a kandidátusokról az anyakönyvek és statisztikai nyilvántartások vezetése;

– a tudományos fokozatról szóló oklevelek kiállítása;

– ügykezelés;

– a fegyelmi bizottság ügyvitelének ellátása.

13. §.

(1) A TMB Titkárságának a vezetőjét az Akadémia elnöke – a TMB elnökének és titkárának javaslatára – nevezi ki. A titkárságvezető munkáját közvetlenül a TMB titkárának felügyelete, irányítása és ellenőrzése alatt végzi.

(2) A Titkárság vezetője a TMB titkárának felhatalmazása alapján egyes ügyek elintézését illetően döntési, továbbá kötelezettségvállalási és utalványozási joggal rendelkezik. Államigazgatási hatáskörben – a TMB titkárának irányításával – az államigazgatási szervek megfelelő vezető munkaköreire érvényes szabályok szerint önálló felelősséggel működik.

(3) A Titkárság vezetője a TMB ülésein tanácskozási joggal vesz részt.

(4) A TMB Titkárságán dolgozó szakelőadók és egyéb munkatársak feladatkörét – a TMB titkárának jóváhagyásával – a Titkárság vezetője állapítja meg, valamint irányítja tevékenységüket.

A TMB fegyelmi bizottsága

14. §.

(1) A TMB a hatáskörébe tartozó fegyelmi ügyek előkészítésére tagjai sorából – állandó jelleggel – 3 tagú fegyelmi bizottságot alakít.

(2) A fegyelmi bizottság feladata a fegyelmi eljárás lefolytatása, javaslattevés, a TMB-nek, illetve titkárának a fegyelmi határozatra, illetőleg a fegyelmi eljárás megszüntetésére.

(3) A fegyelmi bizottság ügyviteli tennivalóit a TMB Titkársága látja el.

Titoktartási kötelezettség

15. §.

(1) A TMB, illetve a szakbizottságok döntéseiről az elnök, a titkár, illetve a TMB Titkársága ad tájékoztatást.

(2) A TMB és a szakbizottságok tagjai harmadik személyek irányában a tanácskozáson elhangzottokról, valamint az eljárás során más módon tudomásukra jutott tényekről nem nyilatkozhatnak.

(3) Amennyiben a TMB vagy a szakbizottság valamely tagja a (2) bekezdésben foglalt kötelezettségét megsérti – amennyiben a cselekmény súlyosabb elbírálás alá nem vonható – a TMB – megfelelő eljárás után – indítványozza a TMB tagság alóli felmentését, illetve a szakbizottsági tagtól megbízatását visszavonja.

✱

2. sz. melléklet a 7/1966. MTA (A. K. 9.) sz. utasításhoz

A) A filozófia felvételi vizsga követelményei

1. A marxista filozófia alapjainak ismerete.

2. Az alapvető politikai – ideológiai, valamint az alapvető gazdasági kérdésekben való tájékozottság.

3. A szocializmus építésének kérdéseivel foglalkozó alapvető párthatározatok ismerete (pl.: a művelődéspolitikai irányelvek, nacionalizmusra vonatkozó tézisek. VIII. kongresszus határozatai stb.).

Javasolt irodalom:

a) A marxizmus–leninizmus alapjai c. tankönyv filozófiai része.

b) Gropp: A dialektikus materializmus.

B) A kandidátusi filozófia vizsga tematikája és irodalomjegyzéke

I Filozófiatörténet

1. A filozófia fogalma. A marxista–leninista filozófia tárgya.

2. Az ókori rabszolgatartó társadalom filozófiája.

3. A kapitalizmus keletkezése, korának filozófiája.

4. A polgári filozófia fejlődése a XVI. század végén és a XVII. században.

5. A polgári filozófia fő irányai az angliai kapitalizmus megszilárdulásának és a francia forradalom előkészítésének időszakában.

6. A klasszikus német filozófia.

7. A marxista filozófia keletkezése és fejlődése.

Irodalom:

a) Tudományegyetemek, Közgazdaságtudományi Egyetem, Orvostudományi Egyetem számára:

Kötelező:

Engels: Ludwig Feuerbach . . . c. munkája.

Lenin: A marxizmus három forrása és három alkotó része.

Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény I–II. kötet.

A marxista filozófia alapjai c. tankönyv I–III. fejezete.

Ajánlott:

A filozófia története (Központi Pedagógus Továbbképző Intezet kiadása, 1959).

Sándor Pál: A filozófia története c. jegyzet.

Szigeti József: A filozófia története c. jegyzet.

A filozófia története c. szovjet tankönyv

b) A műszaki egyetemek, Agrártudományi Egyetem stb. számára:

Kötelező:

Engels: Ludwig Feuerbach . . . c. munkája.

Lenin: A marxizmus három forrása és három alkotó része.

Elek Tibor: Filozófiatörténeti bevezetés c. jegyzetének szemelvényei.

Ajánlott:

Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény I–II. kötet.

A marxista filozófia alapjai c. tankönyv I–III. fejezete.

Elek Tibor: Filozófiatörténeti bevezetés c. egyetemi jegyzet.

II. *Dialektikus materializmus*

1. A világ anyagiséga. Az anyag létezésének módja és létezési formái.

2. Az anyag és a tudat.

3. Az anyagi világ tárgyainak, jelenségeinek egyetemes összefüggése és fejlődése.

A dialektika az egyetemes összefüggésről és fejlődésről szóló tanítása.

4. A dialektika alaptörvényei:

a) Az ellentétek egységének és harcának törvénye.

b) Mennyiségi változások minőségi változásokba való kölcsönös átcsapásának törvénye.

c) A tagadás tagadásának törvénye.

5. A megismerési folyamat dialektikája.

*Irodalom:**Kötelező:*

Engels: Anti-Dühring. Bevezetés. I. rész. (Filozófia.)

Engels: A természet dialektikája (Szikra, 1952.) részletek.

Lenin: Materializmus és empiriokriticismus (Szikra, 1949.) vagy Összes Művek 14. köt.

Lenin: A dialektika kérdésében. (A filozófiai füzetek c. kötetben.)

Lenin: Marx Károly.

A marxista filozófia alapjai c. tankönyv IX–X. fejezete.

Lenin: Filozófiai füzetek.

Lenin: Marx – Engels marxizmus.

III. *Történelmi materializmus*

1. A történelmi materializmus a társadalmi fejlődés törvényeinek tudománya.

2. Az anyagi termelés a társadalmi élet alapja.

3. A termelőerők és a termelési viszonyok dialektikája.

4. A társadalom alapja és felépítménye.

5. Osztályok, osztályharc, állam.

6. A társadalmi forradalom.

7. A társadalmi tudat és formái.

8. A néptömegek és a személyiség szerepe a történelemben.

9. A mai burzsoá filozófia és szociológia fő irányzatai.

Irodalom:

Marx–Engels: A Kommunista Párt Kiáltványa (Vál. Műv. I.).

Marx: A politikai gazdaságtan bírálatához (1. uo.).

Marx–Engels: Levelek (Vál. Műv. II.).

Lenin: Állam és forradalom (Vál. Műv. II. vagy Művei 25. köt.).

Lenin–Sztálin: A vallásról.

Plehanov: A személyiség történelmi szerepének kérdéséhez.

A marxista filozófia alapjai c. tankönyv XI–XIX. fejezete.

Ajánlott:

Engels: A család, a magántulajdon és az állam eredete (Vál. Műv. II.).

Engels: A szocializmus fejlődése az utópiától a tudományig.

Lenin: Kik azok a „népbarátok” (Művei I. köt. 125–202. o.).

3. sz. melléklet a 7/1966. MTA (A. K. 9.) sz. utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG
SZAKBIZOTTSÁG

J E G Y Z Ő K Ö N Y V
az aspiránsfelvételi vizsgáról

1. A pályázó neve:
születési helye: éve hónap nap
anyja neve:
2. A választott tudományág:
3. Az aspiránsképzési téma:
4. A bizottság javaslata: felvételre javasolja*
külföldi ösztöndíjas
külföldi levelező
belföldi ösztöndíjas
belföldi levelező aspirantúrára
a felvételi kérelmet elutasítani
javasolja.
5. A feltett kérdések:
6. Osztályzat és indokolás:
7. Javasolt aspiránsvezető:
8. Az aspiránsképzésre javasolt ország, intézmény:

Budapest, 196.....

A felvételi bizottság tagjai:

1.
2.
3.
4. a felvételi bizottság elnöke.
5.

* A nem kívánt szöveg törlendő.

✱

4. sz. melléklet a 7/1966. MTA (A. K. 9.) sz. utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG
SZAKBIZOTTSÁG

Aspiránsi anyakönyvi törzsszám:

ASPIRÁNSI KERETTERV

(Elkészítendő 2 példányban a felvételtől számított 3 hónapon belül)

1. Aspiráns neve:
2. Aspiráns munkahelye:
3. Aspiráns témája:
4. Aspiránsvezető neve:

I.

Vizsgakötelezettségek

1. Szakvizsga:		Vizsga letételének	
a) főtárgy	határideje		időpontja
b) kapcsolódó tárgyak			
2. Ideológiai vizsga:			
3. Nyelvvizsgák: a) Középfokú áll. nyelvvizsga:			
b) Alapfokú nyelvvizsga:			

II.

Tanulmányok

1. Tanulmányozandó speciális szakmai irodalom felsorolása:
2. Tanulmányozandó speciális ideológiai irodalom felsorolása (megjelölendő, ha szervezett képzésben vesz részt, az egyetem is, ahol a felkészülés folyik)
3. A nyelvi képzés megszervezésének módja (szervezetten egyetemen, az egyetem megjelölésével, önállóan stb.)

III.

A kísérleti (kutató) munka

1. A téma kidolgozásához szükséges kísérlet körvonalazása, illetve a feldolgozandó forrásanyag felsorolása vagy körülhatárolása:
2. Külföldi tanulmányútra vonatkozó terv (ösztöndíjasok esetében): ország, téma, időpont megjelölése.
3. Az értekezés tervezett fejezeteinek felsorolása és elkészítésének határideje:

4. Az aspiránsvezető véleménye:

.....
aspiráns aláírása.

5. A szakbizottság véleménye:

.....
az aspiránsvezető aláírása......
aláírás

*

5. sz. melléklet a 7/1966. MTA (A. K. 9.) sz. utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

ASPIRÁNSI BIZONYÍTVÁNY

A Tudományos Minősítő Bizottság bizonyítja, hogy
 aki helységben év hó
 napján született, anyja neve:
 19..... szeptember 1-től augusztus 31-ig tudományszakban
 aspiránsi tanulmányokat folytatott. Vizsgakötelezettségeit az alábbiak szerint teljesítette.

tárgya:	A vizsga eredményei:	időpontja:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

A fentiek alapján 19.....-ig kandidátusi értekezést nyújthat be,
 vizsgák letétele nélkül.

A fentiek alapján kandidátusi értekezést — mint szervezett aspiránsképzésben részt nem vett
 pályázó — nyújthat be.

Budapest, 19.....

*

.....
a TMB titkára.

6. sz. melléklet a 7/1966. MTA (A. K. 9.) sz. utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG
SZAKBIZOTTSÁGJEGYZŐKÖNYV
a kandidátusi vizsgáról

1. A vizsgázó neve:
születési éve: helye:
2. Az aspiránsképzési szakterület:
3. Az aspiránsvezető neve:
4. A vizsga ideje: helye:
5. A vizsga tárgyai:
a) a feltett főbb kérdések:
I.
II.
III.
b) A vizsga osztályozása: Kitűnően megfelelt
Megfelelt
Nem felelt meg
c) Részletes értékelése: 196. hó nap.

A vizsgabizottság tagjai:

.....

.....
a vizsgabizottság elnöke.

*

7. sz. melléklet a 7/1966. MTA (A. K. 9.) sz. utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
a bíráló bizottság zárt üléséről

1. A jelölt neve:
szül. éve, helye:
munkahelye és beosztása:
2. Az értekezés
a) szakterülete:
b) címe:
3. A vitát kitűző szakbizottság:
4. Az aspiránsvezető neve:
5. A nyilvános vita ideje, helye:
6. Az opponensek neve, tudományos fokozata:
a)
b)
c)

7. A bíráló bizottság tagjai és tudományos fokozatuk:

Elnök:

Titkár:

8. A bizottság döntése: titkos szavazás alapján, igen,, nem szavazattal
 részére
 fokozat odaítélését javasolja, nem javasolja.

9. A dolgozat új tudományos eredményeinek összefoglalása:

10. A kísérleti kutatómunka jellemzése:

11. A nyilvános vitában vitatott kérdések, a jelölt azokra adott válaszainak értékelése és a bíráló bizottság álláspontja a vitatott kérdésekről:

Budapest, 196.....

A bíráló bizottság tagjai:

.....
a bíráló bizottság elnöke.....
a TMB képviselője

*

8. sz. melléklet a 7/1966. MTA (A. K. 9.) sz. utasításhoz

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG

Értesítem, hogy a Tudományos Minősítő Bizottság
 ülésén a

című értekezése alapján Önt a
 tudományok kandidátusává (doktorává) nyilvánította.

Kandidátusi (doktori) illetménykiegészítésének folyósításáról 19.....-tól
 kezdődően intézkedtem.

Kandidátusi (doktori) oklevelét 2 hónapon belül kapja meg.

Budapest, 196.....

.....
a Tudományos Minősítő Bizottság titkára.

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 4600 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 063, MNB egyszámlaszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915,111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.62623 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. AUGUSZTUS 18.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1966. évi 17. tvr. 1012/1966. (VII. 17.) Korm. határozat 1010/1966. (VII. 16.) Korm. határozat	Az 1963. évi 5. számú törvényerejű rendelet hatályon kívül helyezéséről 91 Győrben műszaki felsőoktatási intézmény szervezéséről 91 A Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, titkára és tagjai kinevezése érvényének meghosszabbításáról 92
Az Akadémia Elnökségének határozatai	126/1966. sz. határozat 8/1966. sz. határozat	A Sztereokémiai Kutató Csoportnak a Központi Kémiai Kutató Intézettel való összevonásáról 92 Az 1967. évi nagygyűlésig terjedő időszakban akadémiai összes-ülések tartásáról 92
Az Akadémia elnökének utasítása	8/1966. MTA (A. K. 10.)	A Sztereokémiai Kutató Csoportnak a Központi Kémiai Kutató Intézettel való összevonásáról 92
Közlemények		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadó- órájáról 93

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1966. évi
17. számú

törvényerejű rendelete

az 1963. évi 5. számú törvényerejű rendelet hatályon
kívül helyezéséről

1. §. A Győri Műszaki Egyetem létesítéséről szóló
1963. évi 5. számú törvényerejű rendelet hatályát
veszti.

2. §. Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése
napján lép hatályba.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1012/1966. (VII. 17.) számú

határozata

Győrben műszaki felsőoktatási intézmény
szervezéséről

1. Győrben a népgazdaság igényeinek meg-
felelő — a gyártás és üzemeltetés részegységeinek
irányítására alkalmas — szakemberek képzésére
műszaki felsőoktatási intézményt kell szervezni.

2. A megszervezendő intézmény típusára, a
képzés szakirányára, a felügyeleti szerv kijelölésére,
a szükségesnek ítélt kapacitás nagyságára és a
beruházás költségeire — az Országos Tervhivatal
elnökével és a képzésben érdekelt miniszterekkel
egyetértésben — a művelődésügyi miniszter tesz
előterjesztést.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1010/1966. (VII. 16.) számú

határozata

**a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, titkára
és tagjai kinevezése érvényének meghosszabbításáról**

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke, titkára
és tagjai kinevezésének az érvényét 1967. augusztus
31-ig meghosszabbítja.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 126/1966. számú

határozata

**a Sztereokémiai Kutató Csoportnak a Központi
Kémiai Kutató Intézettel való összevonásáról**

(Elnökség, 1966. április 26.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség a Sztereokémiai Kutató Csoportot 1966. július hó 1-i hatállyal egyesíti a Központi Kémiai Kutató Intézettel.
- 2 Az összevonás következtében a Sztereokémiai Kutató Csoport mint önálló intézet megszűnik, és a Központi Kémiai Kutató Intézet részlegeként — az Intézet székházában való elhelyezéséig — a jelenlegi telephelyén működik.
- 3 Az Elnökség felkéri az Akadémia elnökét, hogy a TFT jóváhagyása után ezen határozat végrehajtásáról külön kiadandó elnöki utasításban gondoskodjék.

Budapest, 1966. április 28.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 8/1966. számú

határozata

**az 1967. évi nagygyűlésig terjedő időszakban
akadémiai összes-ülések tartásáról**

(Elnökség, 1966. május 31.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség a jövő évi nagygyűlésig terjedő időszakban négy összes-ülés tartását irányozza elő.

Az összes-üléseket lehetőleg f. év szeptember és november, továbbá a jövő év január és március hónapokban kell tartani.

2 Az összes-ülések tárgya és előadói:

A tudományos élet időszerű kérdései
Előadó: *Erdey-Grúz Tibor* akadémikus.

A jelenkori legfőbb filozófiai irányzatok, a marxista filozófia jelenlegi helyzete és továbbfejlesztése
Előadó: *Mátrai László* akadémikus.

A szocialista művelődés-eszmény kialakításának kérdései
Előadó: *Ortutay Gyula* akadémikus

Időszerű hazai tudománypolitikai és tudományszervezési kérdések
(kötetlen formában)

3 Az Elnökség felhívja a főtítkárt, kérje fel az előadókat, és felhatalmazza, hogy az előadókkal egyetértésben a korreferenseket felkérje.

Budapest, 1966. június 2.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
8/1966. MTA (A. K. 10.) számú

utasítása

**a Sztereokémiai Kutató Csoportnak a Központi
Kémiai Kutató Intézettel való összevonásáról**

- 1 Az Elnökség 126/1966. számú határozata alapján a 2/1958. MTA (A. K. 1–2.) számú utasítással létesített Sztereokémiai Kutató Csoportot — 1966. július 1-i hatállyal — egyesíteni kell a Központi Kémiai Kutató Intézettel.
- 2 Az összevonás következtében a Sztereokémiai Kutató Csoport megszűnik, jogutódja a Központi Kémiai Kutató Intézet.
- 3 A Sztereokémiai Kutató Csoport a Központi Kémiai Kutató Intézet részlegeként — az Intézet székházában való elhelyezéséig — jelenlegi telephelyén működik.
- 4 Az intézeti egyesítés végrehajtásáról a VII. Kémiai Tudományok Osztályának titkára gondoskodik. Az egyesítés következtében módosítani kell a Központi Kémiai Kutató Intézet szervezeti és működési szabályzatát.
- 5 A Sztereokémiai Kutató Csoport létesítéséről szóló 2/1958. MTA (A. K. 1–2.) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1966. július 14.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 13–15 óráig – bármilyen természetű ügyben – fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság

Helyesbítés: A tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról szóló 7/1966. MTA (A. K. 9.) számú utasítás Ut. 18. § (4) bekezdésének *d)* pontja (72. o.) helyesen az Ut. 18. § (5) bekezdésének a *d)* pontja. Ennek megfelelően az Ut. 18. § (4) bekezdésének *d)* pontja elmarad, az *e)* pont *d)* pontra, az *f)* pont pedig *e)* pontra módosul, míg az (5) bekezdés kiegészül a (4) bekezdés *d)* pontjával.

(Kézirat hiba)

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915,111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.62737 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. OKTÓBER 8.

TARTALOM

Az Akadémia Elnökségének határozatai	24/1966. sz. határozat	A növénynemesítésünk helyzetéről és feladatairól	95
	25/1966. sz. határozat	Egyes kutatóhelyek jelentősebb beruházást nem igénylő szervezeti változtatásáról	95
	26/1966. sz. határozat	A szolgálati találmányokkal kapcsolatos akadémiai tevékenység szabályozásáról	96
	30/1966. sz. határozat	A Föld- Felsőköpeny Kutatások Magyar Bizottsága létesítéséről és a bizottság elnökének megválasztásáról	97
Miniszteri utasítás	21/1966. (Tg. É. 12.) OT-PM-TFT	A külföldi tanulmányi munkautakról	97
Közlemények	333/1966. PM-II.	Tudományos társaságok jogi tagsági díjtételeiről	100
		A Magyar Tudományos Akadémia főtítkárnak fogadó-órájáról	100

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 24/1966. számú
határozata

a növénynemesítésünk helyzetéről és feladatairól

(Elnökség, 1966. szeptember 27.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség elfogadja a IV. Osztály vezetésének a növénynemesítésünk helyzetéről és feladatairól szóló átdolgozott előterjesztését.
- 2 Az Elnökség felhívja Mócsy János osztálytitkárt, hogy az elhangzott felszólalások — különösen az Akadémia főtítkárnak előadott javaslata alapján — *Erdei Ferenc* akadémikus közreműködésével dolgozza át az előterjesztés határozati javaslatát.

Budapest, 1966. szeptember 28.

Rusznayk István
elnök helyett:
Ligeti Lajos s. k.,
alelnök.

Az MTA Elnöksége 25/1966. számú
határozata

egyes kutatóhelyek jelentősebb beruházást nem
igénylő szervezeti változtatásáról

(Elnökség, 1966. szeptember 27.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség a jelentősebb beruházást és létszámfejlesztést nem igénylő szervezeti változtatásokra irányuló fejlesztési javaslatokat — a Tudományos és Felsőoktatási Tanács, illetőleg a Gazdasági Bizottság hozzájárulásától függően — az alábbiak szerint hagyja jóvá.
- 11 Az önálló akadémiai kutatócsoportok közül a Régészeti Kutató Csoportot Régészeti Kutató Intézetté,
a Földrajztudományi Kutató Csoportot Földrajztudományi Kutató Intézetté, és az Afro-Ázsiai Kutató Csoportot Afro-Ázsiai Kutató Központtá;
- 12 a tanszéki (nem önálló) akadémiai kutatócsoportok közül a Néprajztudományi Kutató Csoportot önálló akadémiai Néprajztudományi Kutató Csoporttá kell átszervezni.
- 2 Az Elnökség hozzájárul a

21 *Híradástechnikai Akadémiai Tanszéki Munkaközösségnek* a Budapesti Műszaki Egyetemen, az akadémiai támogatásban részesülő Vezetéknélküli Híradástechnikai, a Vezetékes Híradástechnikai, a Finommechanika- Optikai és az Elméleti Villamosságtani- Tanszékekből, továbbá az

22 *Analízis Kutató Csoportnak és a Matematikai Logikai és Automataelméleti Kutató Csoportnak* a Matematikai Kutató Intézet három szegedi osztályából *akadémiai tanszéki (nem önálló) kutatócsoporttá* történő létesítéséhez.

3 Az Elnökség az előterjesztésben szereplő egyéb tanszéki (nem önálló) akadémiai kutatócsoportok szervezésének kérdését azzal vette le a napirendről, hogy azokról a körülmények alaposabb mérlegelésével és az érdekelt minisztériummal egyetértésben készült újabb előkészítés alapján fog határozni.

4 Az elnökség felhívja a főtítkárt, hogy az elhatározott szervezeti változtatások megvalósítása érdekében szerezzék meg a szükséges hozzájárulásokat és tegye meg a szükséges egyéb intézkedéseket.

Budapest, 1966. szeptember 28.

Rusnyák István
elnök helyett:

Ligeti Lajos s. k.,
alelnök.

Az MTA Elnöksége 26/1966. számú

h a t á r o z a t a

a szolgálati találmányokkal kapcsolatos akadémiai tevékenység szabályozásáról

(Elnökség, 1966. szeptember 27.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség a szolgálati találmányokkal kapcsolatos akadémiai tevékenység szabályozására vonatkozó előterjesztést az alábbiak szerint hagyja jóvá.

2 Fontosnak tartja az intézményekben a kutatások vagy a kísérleti munkák során jobbára melléktermékként kidolgozott, találmányi szintet elérő, az igazgató által szolgálati jellegűnek minősített műszaki megoldások (eljárások, berendezések, technológiák) szabadalmi jogvédelmét és ezeknek az eredményeknek jó, a népgazdaság számára hasznosítható szabadalmakká válását.

3 Az intézményekben kidolgozott szolgálati találmányok hazai szabadalmaztatása és a nagyobb jelentőségű találmányok külföldi oltalmának megszerzése az intézet igazgatójának, egyéb kutatóhely esetén a kutatóhely vezetőjének a feladata.

31 Kíváncs, hogy az igazgató (vezető) a találmányi ügyek irányításával kapcsolatban iparjogvédelmi tájékozottsággal rendelkező munkatársra támaszkodhasson. Evégből lehetőleg minden intézményben legyen iparjogvédelmi képzettségű személy.

32 A tudományos publikálási engedélyek elbírálásánál az igazgató (vezető) legyen figyelemmel az elsőbbségnek (prioritásnak) mint szabadalmazhatósági előfeltételnek a biztosítására, és akadályozza meg a találmányok műszaki lényegére vonatkozó adatok és információk időelőtti közlését.

33 Az igazgató (vezető) a hazai szabadalmi bejelentés megtételére és az eljárás lefolytatására megbízást adhat a Danubia Szabadalmi Irodának. Amennyiben erre a megbízásra bármilyen ok folytán nem volna lehetőség, úgy eseti megbízáson alapuló, határozott időre szóló munkaviszony létesítésével szabadalmi ügyvivő közreműködése vehető igénybe.

34 A főhivatású kutatóintézmények szolgálati találmányait általában az intézmény nevén, a tanszéki kutatóhelyeken (kutatócsoportokban, munkaközösségekben) kidolgozott szolgálati találmányokat pedig általában a Magyar Tudományos Akadémia nevén (a feltaláló vagy társszerzők feltüntetésével) kell szabadalmaztatásra bejelenteni. Fontos népgazdasági érdekből a bejelentés más néven is megtehető, de a feltalálók foglalkozásának megjelölésekor az érdekelt akadémiai intézmény elnevezését feltétlenül szerepeltetni kell.

35 Az intézmény gondoskodik a megadott szabadalmak nyilvántartásáról, a fenntartásokkal kapcsolatos díjak és illetékek fizetéséről.

36 Az intézmény igazgatója nagyobb jelentőségű szolgálati találmány esetén előterjesztést tehet az Akadémiai Találmányi Bizottságnak külföldi szabadalmi oltalom megszerzésére, illetőleg a számbajöhető államok kijelölésére irányuló akadémiai javaslat kialakítására. Az erre irányuló előterjesztést a hazai szabadalom elnyerésére vonatkozó kérelem benyújtása után három hónapon belül kell az Akadémiai Találmányi Bizottságnál benyújtani. A Bizottság javaslatát közvetlenül juttatja el a Találmányokat Értékesítő Bizottsághoz, illetve a megvalósításban érdekelt szervhez.

4 A szolgálati találmányok hazai szabadalmaztatásával és a külföldi jogvédelmek megszerzésével kapcsolatos forint fedezet előirányozásáról az intézmények költségvetésében kell gondoskodni.

41 Amennyiben az intézmény a szabadalmaztatási eljárás lefolytatására a Danubia Szabadalmi Iroda vagy szabadalmi ügyvivő közreműködését veszi igénybe, úgy a szolgáltatás költségeit, illetőleg a szabadalmi ügyvivő díjazását az intézet költségvetése terhére kell folyósítani. Tanszéki kutatóhelyek esetén erre a célra az illetékes tudományos osztály költségvetésében kell megfelelő fedezetet, illetőleg beralapot biztosítani.

42 A tudományos eredmények szabadalmaztatásával kapcsolatban felmerülő egyéb költségek (pl. illetékek, rajzmelléletek készítése) és a szabadalmak fenntartásával kapcsolatos díjak és illetékek ugyancsak az intézmény, illetőleg a tudományos osztály költségvetését terhelik.

5 Az intézmények vezetői a feltalálók közreműködésével segítsék elő a megadott szabadalmak gyakorlati hasznosítását, ipari bevezetését és a szellemi export lehetőségeinek feltárását. Ennek érdekében

51 az akadémiai szolgálati találmányok műszaki dokumentációját és mintamodelljeit saját költségvetési, illetőleg beruházási keretei terhére 50 000.— Ft. értékhatárig elkészíttethetik, az ezt meghaladó ráfordításokra az Akadémiai Találmányi Bizottság, a Terv- és Pénzügyi Titkárság meghallgatása után javasolhatja a főtítkárnak a szükséges anyagi eszközök központi keretből történő engedélyezését;

52 az előző pontokban említett költségek megtérítéséről a szabadalom hasznosítására irányuló szerződésben gondoskodni kell.

53 Az Elnökség az akadémiai találmányok mintamodelljeinek és az ezzel kapcsolatos műszaki dokumentáció elkészítésének feladatát a KUTESZ ügykörébe utalja, amennyiben azok a 34/1963. számú elnökségi határozat szerint profiljába tartoznak. Indokolt esetben más szerv részére is adható megbízás.

6 Az Akadémiai Találmányi Bizottság feladata a találmányi ügyek elvi irányítása, ellenőrzése, adott konkrét esetekben segítségnyújtás a szabadalom hasznosításában.

61 Az Akadémiai Találmányi Bizottság az előző pontban körvonalazott feladatokat a Bizottság titkára útján látja el. A titkár mint központi szabadalmi ügyintéző az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos tárcafeladatokat is intézi.

7 Az Elnökség felhívja a főtítkárt, hogy ezen határozat alapján — a 10/1963. MTA (A. K. 15.) számú utasítás hatályon kívül helyezésével — újból szabályozza az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos eljárást; az Elnökség az erről szóló utasítás kiadására az Akadémia elnökét kéri fel.

Budapest, 1966. szeptember 28.

Rusznayk István

elnök helyett:

Ligeti Lajos s. k.,

alelnök.

Az MTA Elnöksége 30/1966. számú

határozata

**a Föld- Felsőköpeny Kutatások Magyar Bizottsága
létesítéséről és a bizottság elnökének
megválasztásáról**

(Elnökség, 1966. szeptember 27.)

Teljes szöveg

Az Elnökség a nemzetközi szervezetek támogatásával folyó föld- felsőköpeny kutatások országon belüli koordinálására és a nemzetközi kapcsolatok fenntartására — a X. Osztály szervezetéhez tartozóan — Föld- Felsőköpeny Kutatások Magyar Bizottságot létesít. A Bizottság elnökévé *Egyed László* levelező tagot megválasztja.

Budapest, 1966. szeptember 28.

Rusznayk István

elnök helyett:

Ligeti Lajos s. k.,

alelnök.

Miniszteri utasítás

Az Országos Tervhivatal elnökének, a pénzügyminiszternek, valamint a Tudományos és Felsőoktatási Tanács elnökének 21/1966. (Tg. É. 12.) OT-PM-TFT számú

együttes utasítása

a külföldi tanulmányi munkautakról

A szakemberek külföldi képzése és továbbképzése érdekében — a 3346/1961. sz. kormányhatározat 2. pontjában foglaltak alapján — szervezett külföldi tanulmányi munkautak feltételeit, előkészítésének és lebonyolításának rendjét — a 2005/1965. (III. 11.) kormányhatározatban foglalt felhatalmazás alapján — az alábbiakban szabályozzuk:

I.

A tanulmányi munkautak célja

1. §

(1) A tanulmányi munkautak célja: specialista szakemberek külföldön történő képzése, illetve továbbképzése a tudomány és a technika olyan területein, ahol a hazai szakoktatás, a hazai kutatóhely hálózat, illetőleg a tudományos és termelési gyakorlat erre nem ad megfelelő lehetőséget, és ilyen lehetőségek megteremtése hazánkban nem lenne gazdaságos.

(2) Tanulmányi munkautak szervezésére tehát a tudomány vagy a technika fejlesztését szolgáló új ismeretek, új adatok, pl.: új tudományos kutatási módszer, technológiai eljárás, elméleti tanulmányok és gyakorlati tapasztalatok alapján történő alapos elsajátítása, megfelelő színvonalú szakképzettség megszerzése érdekében akkor kerülhet sor, ha

a) az ismeretek megszerzéséhez a fogadó ország meghatározott intézményében vagy üzemében a gyakorlati munkában való részvétel szükséges, és

b) az említett ismeretek jól körülhatárolhatók, s inkább egy szűkebb szakma intenzív elsajátítását, mint általános tájékozottság szerzését jelentik;

c) a tanulmányi munkaút tárgyát képező dokumentációk, források, anyagok stb. helyszíni számbavétele, esetleg feldolgozása is szükséges.

II.

A tanulmányi munkaútra küldés feltételei

2. §

(1) Külföldi tanulmányi munkautat akkor lehet szervezni, ha a tanulmányi munkaút konkrét célja megköveteli, hogy a kiküldött a tanulmányozni kívánt szakterület kérdéseit meghatározott helyen (üzemben, kutatóintézetben, intézményben), a termelő, illetőleg kutató-fejlesztő munkában való tevékeny részvétellel, elméleti tanulmányokkal és gyakorlati munkával, viszonylag hosszabb időtartamon át tanulmányozza. Ezért a tanulmányi munkaút időtartama hat hónaptól két évig terjedhet.

(2) Kivételesen – elsősorban meghatározott tartamú külföldi tanfolyamon való részvétel céljára, vagy ha a külföldi fél fogadóképessége csak rövidebb időtartamot tesz lehetővé – engedélyezhető legalább négyhónapos tanulmányút is. Az erre vonatkozó javaslatot a munkatervvel [6. § (3) bek. c) pont] együtt az illetékes miniszter véleményezésre a Tudományos és Felsőoktatási Tanács (a továbbiakban: TFT) részére küldi meg. A TFT véleményének figyelembevételével a tanulmányi munkaút rövidebb tartamát a pénzügyminiszter engedélyezi.

3. §

(1) Külföldi tanulmányi munkaútra azt lehet kiküldeni,

a) akinek külföldön történő képzése, illetve továbbképzése valamely népgazdasági vagy tudomány ágazat fejlesztése, illetve valamely ezekből adódó konkrét tudományos feladat elvégzése, valamint az ország specialista szakember szükségletének biztosítása céljából indokolt;

b) aki a választott szakterületen megfelelő szakmai előképzettséggel (lehetőleg egyetemi oklevéllel) rendelkezik;

c) aki a szakterületre vonatkozó itthon elsajátítható ismereteket már megszerezte;

d) aki a fogadó ország nyelvéből vagy olyan világnyelvből, mely a fogadó fél nyilatkozata szerint a tanulmányi munkaút sikeres teljesítésére alkalmas, legalább középfokú állami nyelvvizsgát tett, vagy ezzel egyenértékű nyelvismeretet igazol. [Lásd a 6/1965. (VII. 16.) MM. sz. rendeletet, valamint a 110/1964. (9) Mü. M. sz. utasítás 12. pontját.]

(2) A külföldi tanulmányi munkautak elsősorban fiatal szakemberek (40 éven aluli) továbbképzésére szolgálnak. Kivételesen indokolt esetben idősebb szakemberek is kiküldhetők.

III.

A tanulmányi munkautak tervezése és szervezése

4. §

A külföldi tanulmányi munkautak megtervezése és megszervezése a nemzetközi tapasztalatcsere keretében, a felügyeletet gyakorló miniszterek, illetőleg országos hatáskörű központi államigazgatási szervek vezetői (a továbbiakban: illetékes miniszterek) hatáskörébe tartozik.

5. §

(1) Az illetékes miniszterek a hozzájuk tartozó vállalatok, intézetek bevonásával

a) meghatározzák azokat a szakismereteket, amelyek megszerzése érdekében tanulmányi munkautak megszervezése indokolt;

b) feltárják azokat a lehetőségeket, ahol a kiválasztott szakismeretek megszerzése biztosítható;

c) kijelölik azokat a személyeket, akik a tanulmányi munkaút célja szerinti szakismeretek megszerzésére a legalkalmasabbak;

d) gondoskodnak a tanulmányi munkautak előkészítéséről, a fogadás biztosításáról, lebonyolításáról és – az erre a célra a Magyar Külkereskedelmi Banknál központilag rendelkezésre bocsátott devizakeret felhasználásával – a költségek fedezéséről.

(2) A tanulmányi munkautakra az illetékes miniszterek a „Nemzetközi tapasztalatcsere terv”-ben [9/1965. (Tg. É. 7.) OT. sz. utasítás 4. §] éves tervet készítenek. A terv kidolgozásának határidejére, valamint a szocialista országokkal történő közlésére az idézett utasítás szabályai (4–6. §) irányadók. Indokolt esetben a tervben nem szereplő tanulmányi munkautak is szervezhetők. Az illetékes miniszter a közvetlen együttműködési körbe tartozó üzetszakokban a fogadó országgal, illetve esetleg a fogadó intézménnyel közvetlenül, egyéb vonatkozásban pedig a TESCO Nemzetközi Műszaki-Tudományos Együttműködési Iroda közreműködésével tárgyalja meg a fogadás feltételeit.

(3) A külföldi fogadóképesség biztosítása érdekében megbeszélések, illetőleg levelezések lefolytatására illetékes szervet a miniszterek jelölik ki.

6. §

(1) Az illetékes miniszterek a kiküldendő személyeket vagy közvetlen személyi kiválasztás útján jelölik ki, vagy — felhasználva a közvetlen hatáskörükbe utalt tapasztalatcsere lehetőségeket [9/1965. (Tg. É. 7.) OT. sz. utasítás], valamint a központilag feltárt fogadási lehetőségeket — a tanulmányi munkautak lehetőségéről hivatalos lapjukban, illetőleg szakmai folyóiratokban pályázati hirdetményt tesznek közzé.

(2) A pályázati hirdetményben meg kell jelölni:

a) azokat a szakkérdéseket, amelyeknek tanulmányozására az igény és a lehetőség fennáll, a tanulmányi munkaút tartamának és a fogadó országnak megjelölésével,

b) a részvétel általános és különleges feltételeit (szakképzettség, szakismeretek, nyelvvizsga);

c) a pályázatok benyújtásának helyét és határidejét.

(3) A pályázati hirdetmény alapján benyújtott pályázatoknak elsősorban az alábbiakat kell tartalmazniuk:

a) a pályázó részletes önéletrajzát, amelyben képet kell adni a pályázó eddigi szakmai és tudományos tevékenységéről is;

b) a pályázó legmagasabb iskolai végzettségét igazoló okiratot;

c) a tanulmányi munkaúton elsajátítandó kérdés tanulmányozására vonatkozó részletes munkatervet, melyben különösen fontos, hogy szerepeljen

— az elsajátítandó szakismeretek szabatos meghatározása,

— a tanulmányi munkaút programjának részletes (lehetőleg ütemezett) időbeli terve,

— a munkahely megjelölése, ahol a kiküldött a munkában részt kíván venni;

d) a jelen utasítás 3. § (1) bek. d) pontja szerint nyelvvizsga igazolást;

e) a pályázó munkahelyének a kiküldésre vonatkozó javaslatát.

(4) A tanulmányi munkaút keretében általában egy munkahelyen való munkavégzés irányozható elő, kivételesen a kiküldetést jóváhagyó szerv elfogadhat olyan munkatervet is, amelyben több munkahelyen — esetleg több országban — való hosszabb munkavégzés szerepel.

(5) A közvetlen személyi kiválasztás [6. § (1) bek.] útján való kiküldetés esetén is szükséges a jelen szakasz (3) bekezdésében meghatározott okmányok összeállítása.

(6) A munkaviszonyban álló pályázók pályázataikat szolgálati úton adják be. A munkáltató köteles a pályázatot véleményével ellátva továbbítani a felügyeletet ellátó minisztériumhoz.

(7) A pályázatokat az illetékes miniszterek bírálják el. A tőkésországokba teendő tanulmányi munkaútra vonatkozó jóváhagyott pályázatokat, illetőleg a személyi kiválasztás útján hozott döntések anyagát a TFT-hez továbbítja. A TFT általában évenként két ízben — február és augusztus hónapban — az 1–3. §-ban meghatározott követelmények, valamint a rendelkezésre álló devizakeretek figyelembevételével állapítja meg a tárgyévben megvalósítható tanulmányi munkautakat.

IV.

A tanulmányi munkaút lebonyolítása

7. §

(1) A minisztériumok feladata a jóváhagyott tanulmányi munkautak lebonyolítása és olyan ütemezése, hogy a kiküldetések a hazai feladatok ellátását ne akadályozzák.

(2) A kiküldöttet külföldi tartózkodása idején az általános szabályok szerint [3346/1961. sz. kormányhatározat és a 112/1961. (P. K. 5.) PM sz. utasítás] járó költségtérítés, ezen belül költségátalány (idézett utasítás 11. §), valamint a külföldön fizetendő esetleges oktatási vagy tanfolyami költségek megtérítése illeti meg. A munkaviszonyban álló kiküldött helyzetére egyébként az ideiglenesen külföldi kiküldetést teljesítő személyekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) A külföldi tanulmányi munkaúttal kapcsolatos összes devizaköltség a Magyar Külkereskedelmi Bank által kezelt külön keretet terhel. A szükséges forint összegeket a kiküldő szerv, illetőleg az illetékes minisztérium bocsátja rendelkezésre.

(4) A deviza igénylésekhez a 6. § (3) bekezdés d) pontja szerinti nyelvvizsga igazolás hiteles másolatát csatolni kell. Tőkés viszonylatban a devizakeret igénybevételéhez a TFT előzetes hozzájárulása szükséges.

8. §

(1) A tanulmányi munkaút megszakítható, ha azt a munkaterv szerint szakmai okokból (pl. növénytermesztési kérdések tanulmányozása) szakaszosan tervezték; egyéb fontos okból az illetékes miniszter engedélyezheti a megszakítást.

(2) A kiküldött a tanulmányi munkaút befejeztével köteles beszámoló jelentést terjesztetni az illetékes miniszter elé. A tanulmányi eredmények hasznosításához szükséges intézkedéseket az illetékes miniszter teszi meg.

9. §

A minisztériumoknak a TFT részére évenként egy ízben — a TFT által meghatározott módon és időpontban — összefoglaló tájékoztatót kell adniuk

a minisztérium területén megvalósított tanulmányi munkautakról és azok eredményéről.

10. §

Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Hetényi István s. k.,
az Országos Tervhivatal
elnökhelyettese.

Sulyok Béla s. k.,
a pénzügyminiszter
első helyettese.

Kolos Richard s. k.,
a Tudományos és Felsőoktatási
Tanács főtthkára.

Közlemények

333/1966. PM II. számú

közlemény

Tudományos társaságok jogi tagsági díjtételei

A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alatt működő tudományos társaságok jogi tagsági díjtételeit a Pénzügyminisztérium az alábbiak szerint állapította meg:

Vállalati létszám	Havi tagdíj összege
200 — 700 fő	100 — 200 Ft
700 — 2 000 fő	300 — 500 Ft
2 000 — 5 000 fő	500 — 1 100 Ft
5 000 — 10 000 fő	1 100 — 2 500 Ft
10 000 fő felett	2 500 — 5 000 Ft

A jogi tagsági díj mértékében a vállalatok és a tudományos társaságok — a fenti díjtételeket figyelembe véve — szabadon állapodhatnak meg.

Az állami vállalatok a tudományos társaságokban vállalt jogi tagságukkal kapcsolatos tagdíjakat vállalati általános költségként számolhatják el vagy vállalatfejlesztési alapjukból fedezhetik.

Pénzügyminisztérium Szociális,
kulturális és igazgatási főosztály.

A Magyar Tudományos Akadémia főtthkára minden hétfőn 13—15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztéssel felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915,111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.62945 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. NOVEMBER 3.

TARTALOM

Személyi rész		101
Törvények, rendeletek határozatok	1966. évi 26. tvr.	A Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitiüntető címek adományozásáról szóló 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet módosításáról..... 101
	24/1966. (IX. 25.) Korm. rendelet	A külföldiek be- és kiutazásáról, valamint az ország területén való tartózkodásáról..... 102
Az Akadémia Elnökségének határozatai	21/1966. sz. határozat	A Központi Fizikai Kutató Intézet és az Izotóp Intézet felügyeletének ellátásáról 103
	24/1/1966. sz. határozat	A növénynevelésünk helyzetéről és feladatairól..... 104
Miniszteri rendeletek és utasítások	167/1966. (M. K. 20.) MM	Az Országos Múzeumi Tanács létesítéséről..... 104
	4/1966. (IX. 25.) BM	A külföldiek be- és kiutazásáról, valamint az ország területén való tartózkodásáról szóló 24/1966. (IX. 25.) Korm. számú rendelet végrehajtásáról..... 105
Közlemény		A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának fogadóórájáról..... 107

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa eredményes munkássága elismerésül dr. Buza László akadémikus, nyugalmazott egyetemi tanárnak, a József Attila Tudományegyetem Jogi Tanszéke volt vezetőjének és

70. születésnapja alkalmából, a földtani tudományokban kifejtett munkássága elismerésül dr. Vendel Miklós Kossuth-díjas akadémikusnak, a Bányászati Kutató Intézet Petrográfiai Csoportja vezetőjének a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetését adományozta.

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1966. évi 26. számú

törvényerejű rendelete

a Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitiüntető címek adományozásáról szóló 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet módosításáról

1. §. Az 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet 7. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) A Magyar Népköztársaság Állami Díját és a Kossuth-díjat a Minisztertanács az általa létrehozott bizottság javaslatára, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címeket pedig a művelődésiügyi miniszter javaslatára adományozza.

(2) A Magyar Népköztársaság Állami Díja és a Kossuth-díj három évenként, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető cím pedig évente, április hó 4. napja alkalmából kerül adományozásra.”

2. §. Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
24/1966. (IX. 25.) számú

rendelete

a külföldiek be- és kiutazásáról, valamint az ország
területén való tartózkodásáról

Általános rendelkezések

1. §

(1) A külföldi az ország területén való tartózkodása alatt köteles a Magyar Népköztársaság jogszabályait betartani, továbbá szokásait, hagyományait tiszteletben tartani.

(2) A külföldi az ország területén való tartózkodása alatt a Magyar Népköztársaság jogszabályai-ban meghatározott jogvédelemben részesül.

2. §

(1) Külföldi a Magyar Népköztársaság államhatárát az illetékes magyar hatóságok engedélyével, a forgalom számára nyitva álló határátkelőhelyeken lépheti át.

(2) A külföldi köteles a határ átlépésekor az utazási engedéllyel ellátott útiokmányát (útlevél, útlevél-lap stb.) a Belügyminisztérium határforgalmat ellenőrző hivatalos személyeinek felmutatni.

(3) A belügyminiszter indokolt esetben felmentést adhat a külföldinek az útiokmány-kötelezettség vagy az utazási engedély előzetes megszerzésének kötelezettsége alól.

Be- vagy átutazási engedély

3. §

(1) Ha nemzetközi egyezmény eltérően nem rendelkezik, a Magyar Népköztársaság államhatárának átlépésére jogosító engedély a be- vagy átutazó vízum.

(2) A be- vagy átutazó vízumot a Belügyminisztérium Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hivatala, valamint a külképviseleti szervek — kérelemre — adják ki.

(3) A vízum az abban megjelölt érvényességi időn belül jogosít belépésre.

4. §

(1) Nem adható vízum annak a külföldinek, aki-nek az ország területén való tartózkodása az állam érdekeit, a közrendet, a közbiztonságot sérti vagy veszélyezteti.

(2) A vízum iránti kérelem elutasítását indokolni nem kell, az elutasítás ellen fellebbezésnek helye nincs.

Tartózkodás az ország területén

5. §

(1) A külföldi az ország területén csak tartózkodásra jogosító engedéllyel (vízum, tartózkodási engedély, lakhatási engedély), az abban meghatározott ideig tartózkodhat.

(2) A tartózkodásra jogosító engedélyek időtartamát a belügyminiszter állapítja meg, ezt az időtartamot a tartózkodásra jogosító engedélyben fel kell tüntetni.

(3) Az átutazó vízum a határon történő belépéstől a kilépésig számított 48 órai tartózkodásra jogosít.

6. §

(1) A tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi csak a Belügyminisztérium külön engedélyével jogosult munkát vállalni. A lakhatási engedéllyel rendelkező külföldi pedig az ország területén — a hatályban levő munkajogi rendelkezések szerint — léphet munkaviszonyba.

(2) A lakhatási engedéllyel rendelkező külföldi az ország területét csak kiutazási engedéllyel hagyhatja el.

7. §

(1) Ha a közrend és a közbiztonság védelme megkívánja, a külföldit a Belügyminisztérium időnkénti jelentkezésre kötelezheti.

(2) A Belügyminisztérium a tartózkodásra jogosító engedélyt bármikor visszavonhatja.

(3) Az a külföldi, akinek tartózkodásra jogosító engedélyét megvonták, köteles 48 órán belül az ország területét elhagyni.

(4) Azt a külföldit, aki a (3) bekezdésben foglaltaknak nem tesz eleget, vagy akinek az ország területén való tartózkodása az állam érdekeit, a közrendet, a közbiztonságot sérti vagy veszélyezteti, ki lehet utasítani. Az elrendelt kiutasítást szükség esetén kényszerintézkedéssel azonnal végre kell hajtani.

(5) Az e §-ban foglalt intézkedések ellen, kivéve a 10. § eseteit, fellebbezésnek nincs helye.

Letelepedés az ország területén**8. §**

(1) Az ország területére való letelepedési engedélyt a Belügyminisztérium adja ki. A letelepedés engedélyezése esetén a külföldit lakhatási engedéllyel kell ellátni.

(2) A letelepedés iránti kérelmet az illetékes külképviseleti szervnél kell benyújtani.

(3) A Belügyminisztérium a letelepedési kérelem ügyében annak beérkezésétől számított 90 napon belül dönt, és a külképviseleti szerven keresztül közli döntését a kérelmezővel.

9. §

Nem engedélyezhető a külföldi letelepedése az ország területén, ha:

a) a letelepedés a Magyar Népköztársaság társadalmi, politikai vagy gazdasági érdekeit veszélyezteti;

b) megélhetése, lakása nincs biztosítva.

10. §

(1) A letelepedési kérelem elutasítása, az állandó lakhatási engedély visszavonása vagy az ilyen engedéllyel rendelkező személy kiutasítása esetén a határozat közlésétől számított 8 napon belül a belügyminiszterhez fellebezésnek van helye.

(2) A fellebezés elutasítását követően egy éven belül benyújtott újabb kérelem érdemi elbírálása mellőzhető, ha az új tény nem tartalmaz.

Vegyes rendelkezések**11. §**

(1) E rendelet alkalmazásában külföldi, aki úti okmánya szerint más ország állampolgára vagy hontalan.

(2) E rendelet rendelkezései nem érintik a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező személyekre,

a szomszédos államokkal fennálló határsávforgalomban részt vevő külföldiekre és

az ország területére szolgálatilag bejáró külföldiekre (közforgalmú járművek személyzete, vízügyi dolgozók stb.) vonatkozó nemzetközi szerződések, illetőleg az ezek alapján kiadott jogszabályok hatályát.

12. §

Ha jogszabály másként nem rendelkezik a külföldi az ország területén bejelentkezésre köteles.

13. §

(1) Szabálysértést követ el, és háromezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, aki a külföldiek be-

jelentésére, jelentkezésére vagy az ország területén való tartózkodására vonatkozó szabályokat megszegi.

(2) A szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértést elkövető külföldit a rendőrség száz forintig terjedő helyszíni bírsággal sújthatja.

14. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba; egyidejűleg a 17/1954. (III. 10.) MT számú rendelet hatályát veszti.

(2) E rendelet végrehajtásáról a belügyminiszter — az illetékek módjára lerovandó díjak tekintetében a pénzügyminiszterrel és ezen belül a vízügydíjak vonatkozásában a külügyminiszterrel egyetértésben — gondoskodik.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 21/1966. számú

határozata

a Központi Fizikai Kutató Intézet és az Izotóp Intézet felügyeletének ellátásáról

(Elnökségi Tanács, 1966. szeptember 13.)

Nem teljes szöveg

1 Az Elnökség egyetért azzal, hogy a Központi Fizikai Kutató Intézet és az Izotóp Intézet az Országos Atomenergia Bizottság felügyeleti jogköréből a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete és irányítása alá kerüljön.

11 Az Elnökség a Központi Fizikai Kutató Intézetet a III. Osztály, az Izotóp Intézetet a VII. Osztály keretébe sorolja, s ajánlja, hogy a III. Osztály vezetősége hozzon létre az érdekelt szakterület képviselőinek bevonásával komplex-bizottságot, a KFKI irányításában és felügyeletében való közreműködés céljából.

Budapest, 1966. szeptember 14.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 24/1/1966. számú

határozata

a növénynemesítésünk helyzetéről és feladatairól

(Elnökség, 1966. szeptember 27.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség megállapítja, hogy a növénynemesítők elismerésre méltó munkát végeztek annak ellenére, hogy a növénynemesítés egyes ágazataiban az anyagi és a technikai ellátottság nem volt kielégítő, továbbá az új fajták előállítása, illetőleg a fajta-fenntartás szempontjából a gazdasági mechanizmus sem volt kedvező.
 - 2 Az Elnökség fontosnak tartja a növénynemesítés tudományos alapjainak további erősítését és úgy határoz, hogy az Akadémia kutatóintézeteiben
 - 21 az alapkutatások eredményeinek felhasználása érdekében a genetikai és biokémiai kutatások tervezésében nagyobb figyelmet kell fordítani a növénynemesítés igényeire;
 - 22 gondoskodni kell a nemesítéshez és a fajtafenntartáshoz nélkülözhetetlen biológiai értékmeghatározások műszer- és személyi szükségleteinek fokozottabb biztosításáról;
 - 23 javítani kell a kutatók együttműködését az egyes intézeteken belül és intézetek között, továbbá erőfeszítéseket kell tenni a növénynemesítők között az elkülönülési törekvések és a fellelhető anyagiasság eluralkodása ellen.
- Az Elnökség felkéri a Földművelésügyi Minisztériumot ezeknek a törekvéseknek a támogatására.
- 3 Az Elnökség egyetért a tudomány és a termelés kapcsolatának további javításával, és célszerűnek tartja a gazdasági irányítás új mechanizmusa szellemében olyan szervezeti viszonyok kialakítását, amelyek hatékonyabbá teszik a nemesítő munkát. Ezért az Akadémia a következőkre hívja fel a Földművelésügyi Minisztérium figyelmét:
 - 31 határozott állásfoglalásra van szükség atekintetben, hogy milyen fajtákat célszerű és érdemes hazai vonatkozásban nemesíteni, s melyek azok, amelyek szaporítóanyagát érdemesebb külföldről beszerezni;
 - 32 ajánlható megjavítani a fajtafenntartás személyi és anyagi feltételeit;
 - 33 felülvizsgálatra és javításra szorul a fajtaminősítés szervezete annak érdekében, hogy a nemesítők időben adhassanak választ a termelés, az ipar és az export által feltett kérdésekre;
 - 34 ajánlatos volna nagyobb figyelmet fordítani a zöldségnövények nemesítésére, különösen azokra, amelyek iránt a hazai fogyasztás, a friss állapotban való export és a konzervipar évről-évre nagyobb és változatosabb igényeket támaszt;

- 35 indokolt hosszabb távlatú tervet kidolgozni a gyümölcsök, a szőlő és az erdei fák nemesítésére;
- 36 indokolt több évre előre meghatározni a vetőmagtermelési feladatokat, elsősorban a termelés biztonsága érdekében, ezért felülvizsgálatra szorul, hogy a nemesített vetőmagvakból milyen kötelező tartalék-készlet álljon rendelkezésre.

Budapest, 1966. október 7.

Rusznayk István s. k.,
elnök h.

Ligeti Lajos s. k.,
akadémikus.

Miniszteri rendeletek és utasítások

A művelődésügyi miniszter 167/1966. (M. K. 20.) MM számú

utastása

az Országos Múzeumi Tanács létesítéséről

1. A múzeumok szakmai-tudományos irányításának támogatására Országos Múzeumi Tanácsot (a továbbiakban: Tanács) létesíték.

2. A Tanács a múzeumügy országos szakfelügyeletét gyakorló művelődésügyi miniszter szakmai tanácsadó testülete.

A Tanács saját kezdeményezésére, a művelődésügyi miniszter vagy más, szakmúzeum felügyeletét ellátó miniszter, a megyei tanácsok, múzeumok stb. felkérésére véleményt mond és javaslatot terjeszt elő a múzeumügy általános elvi-módszertani kérdéseiben.

A Tanács feladata, hogy figyelemmel kísérje a múzeumokban folyó tudományos kutatás helyzetét, a népművelő munka tartalmi és módszertani színvonalát, a tárggyűjtést, a műtárgyállomány restaurálásának, konzerválásának, valamint muzeológiai feldolgozásának kérdéseit, és megfelelő javaslataival segítse a minisztériumi vezetés munkáját.

3. A Tanács címe: Országos Múzeumi Tanács. Székhelye: Budapest. Pecsétje: a Magyar Népköztársaság címere, a következő felirattal: Országos Múzeumi Tanács.

4. A Tanács elnökét, titkárát és tagjait a művelődésügyi miniszter nevezi ki, illetőleg menti fel.

A Tanácsban viselt tisztség és a Tanács tagsága egyaránt személyre szóló.

A Tanács elnökének és tagjainak megbízatása három évre szól.

5. A Tanács munkáját az elnök irányítja.

A Tanács munkájával kapcsolatos ügyviteli teendőket a Tanács titkára végzi, aki nem tagja a Tanácsnak. A Tanács titkára a Művelődésügyi Minisztérium munkatársa.

6. Meghatározott feladatok megoldására a Tanács ideiglenes bizottságokat alakíthat. Ezek munkájába szükség szerint bevonható olyan személy is, aki nem tagja az Országos Múzeumi Tanácsnak.

7. A Tanács működéséhez szükséges költségeket a Múzeumok cím költségvetésében kell biztosítani.

8. A Tanács munkáját a művelődésügyi miniszter által jóváhagyott ügyrend és munkaterv szerint végzi.

9. A Tanács megszervezésével a Múzeumok Igazgató Tanácsa megszűnik. A múzeumok részére a 136/1965. (M. K. 12.) MM számú utasítással kiadott Ügyrendi Szabályzat 5. §-ának az Igazgatói Tanácsra vonatkozó rendelkezései hatályukat veszítik.

10. Ez az utasítás a közzététele napján lép hatályba.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes.

A belügyminiszter 4/1966. (IX. 25.) BM számú

rendelete

a külföldiek be- és kiutazásáról, valamint az ország területén való tartózkodásáról szóló 24/1966. (IX. 25.)

Korm. számú rendelet végrehajtásáról

A külföldiek be- és kiutazásáról, valamint az ország területén való tartózkodásáról szóló 24/1966. (IX. 25.) Korm. számú rendelet 14. §-ában kapott felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel és a külügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

A külföldiek be- és kiutazásával, valamint az ország területén való tartózkodásával kapcsolatos belügyminisztériumi feladatokat a BM Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hivatala (a továbbiakban: KEOKH), valamint a területileg illetékes megyei rendőrfőkapitányságok látják el.

2. §

Azon országok állampolgárai, melyekkel a Magyar Népköztársaság vízummentes utazás tárgyában egyezményt kötött, az államhatárt saját hatóságuk által kiállított utazási okmánnyal, vízum nélkül léphetik át, az ország területén 30 napig külön engedély nélkül tartózkodhatnak és ez idő alatt bejelentkezésre nem kötelesek.

3. §

(1) A vízum iránti kérelmet vízumkérő-lapon kell benyújtani az illetékes külképviseleti szervnél vagy a határátkelőhely KEOKH kirendeltségénél. Ehhez mellékelni kell 2 db 4×5 cm fényképet és a vízum illeték módjára lerovandó díjat.

(2) A külképviseleti szervek által kiadott vízum, valamint a határátkelőhelyeken többszöri be- vagy átutazásra kiadott vízum 6 hónapon belüli, a határátkelőhelyeken egyszeri be- vagy átutazásra kiadott vízum pedig azonnali belépésre jogosít.

4. §

(1) Külföldi az ország területén csak engedéllyel tartózkodhat.

(2) A tartózkodásra jogosító engedély az érvényesség időtartama szerint lehet:

a) vízum, meghatározott időre, de legfeljebb 30 napra;

b) tartózkodási engedély, meghatározott időre, de legfeljebb 1 évre;

c) lakhatási engedély, egy évet meghaladó határozott időre vagy visszavonásig.

(3) Az a külföldi, aki a tartózkodásra jogosító engedélyben megadott időn túl kíván az ország területén tartózkodni — legkésőbb az engedély lejárt előtt 48 órával — köteles a tartózkodásra jogosító engedély meghosszabbítása végett a KEOKH-hoz vagy az illetékes megyei rendőrfőkapitánysághoz fordulni.

5. §

(1) A tartózkodási engedély kiállításához az utazási engedéllyel ellátott útiokmány felmutatása szükséges.

(2) A tartózkodási engedély tulajdonosa munkavállalásra a KEOKH, illetve vidéken az illetékes megyei rendőrfőkapitányság engedélyével jogosult.

6. §

(1) A lakhatási engedély kiállításához az alábbi okiratok bemutatása szükséges;

a) útiokmány

b) születési anyakönyvi kivonat

c) házassági anyakönyvi kivonat

d) állampolgársági bizonyítvány

e) lakás bejelentőlap

f) az engedélyezéshez szükséges egyéb okirat.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt okiratok bemutatásának kötelezettsége alól felmentés adható.

7. §

(1) A letelepedés iránti kérelmet a KEOKH bírálja el.

(2) A külképviseleti szervhez benyújtott letelepedés iránti kérelemhez csatolni kell:

a) a kérelmező életrajzát,

b) a kérelmező és a vele közös háztartásban élő személyek 6 hónapnál nem régebb 2–2 db 4×5 cm fényképét,

c) a befogadó magyar állampolgárnak a hatóság előtt tett eltartási nyilatkozatát vagy a megélhetést igazoló egyéb okiratot.

(3) A letelepedés iránti kérelem elutasítása esetén az elutasítás közlésétől számított 8 napon belül az illetékes külképviseleti szervnél benyújtandó fellebbezésnek van helye.

8. §

(1) Az ország területén élő 'hontalanokat' a KEOKH kérelem alapján „személyazonossági és utazási igazolvánnyal” (a továbbiakban: útiokmány) látja el.

(2) Az útiokmány a kiállításától számított 2 évig érvényes, és érvényessége kétévenként meghosszabbítható.

(3) Az útiokmány ki- és beutazásra jogosít, és azt a visszautazást követő 48 órán belül a KEOKH-hoz vissza kell szolgáltatni.

(4) A KEOKH az útiokmány iránti kérelmet a benyújtásától számított 30 napon belül köteles elbírálni. Elutasítás esetén a határozat közlésétől számított 8 napon belül a belügyminiszterhez fellebbezésnek van helye.

9. §

(1) Az ország területén állandó vagy ideiglenes jelleggel tartózkodó külföldi lakás be- és kijelentésre köteles.

(2) A be- és kijelentkezést — az útiokmány és a tartózkodásra jogosító engedély egyidejű felmutatása mellett — a területileg illetékes járási (városi, kerületi) rendőrkapitányságnál, illetve rendőrsőn kell teljesíteni.

10. §

(1) A külföldi köteles bejelentkezni:

- a) az országba történő beutazást,
- b) a lakásváltozást,
- c) a tartózkodásra jogosító engedély kiállítását, illetve meghosszabbítását,
- d) a magyar állampolgárság kötelékéből történő elbocsátást követő 24 órán belül.

(2) A külföldi köteles kijelentkezni:

- a) az ország területén a 30 napot meghaladó tartózkodás esetén a távozást megelőző 24 órával;
- b) lakásváltoztatáskor és
- c) magyar állampolgárság elnyerése esetén.

(3) Nem kell külön be- és kijelentőlapot kitölteniük a szülők be- és kijelentőlapján szereplő 16 éven aluliaknak.

(4) A be- és kijelentkezést, amennyiben elháríthatatlan akadály nem áll fenn, személyesen kell teljesíteni. Ha a be- vagy a kijelentkezés egy család több tagját érinti, a be- és kijelentkezést az egyik 16 éven felüli családtag is teljesítheti.

11. §

(1) A be- és kijelentkezést a külföldiek részére rendszeresített be-, illetve kijelentőlapra kell teljesíteni. A be- és kijelentő lapot a szállásadó és a lakónyilvántartó-könyv kezelője, valamint — a szállodában vagy turista-szálláson megszálló külföldiek kivételével — a bejelentett személy köteles aláírni. A be-, illetve kijelentést a lakónyilvántartó-könyvbe be kell vezetni.

(2) A szállásadó köteles gondoskodni arról, hogy a külföldi be-, illetve kijelentkezési kötelezettségének az előírt határidőre eleget tegyen. A bejelentési kötelezettséget nem teljesítő külföldit a lakásba befogadni nem szabad.

(3) Szállodában, turistaházban, turistaszálláson, üdülőben megszállt külföldit a szállásadó vagy megbízottja nyilvántartókönyvbe köteles bevezetni, illetve be- és kijelentőlapot kiállítani és azokat naponta a KEOKH-nak megküldeni.

(4) Campingban, valamint az Országos Idegenforgalmi Hivatal által igénybe vett szálláshelyen a gondnok, illetve a külföldiek elszállásolásáért felelős személy köteles nyilvántartókönyvet vezetni és a tőle másodpéldányát a KEOKH-nak megküldeni. A megszállt külföldi kiutazó lapjának bejelentkezési rovatán bélyegzővel és aláírásával köteles igazolni az ott tartózkodást.

(5) A (3) és (4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket a 2. §-ban meghatározott külföldiekre is alkalmazni kell.

12. §

Azt a külföldit, akinek útiokmányában vagy tartózkodásra jogosító engedélyében a bejegyzések hiányosak vagy javítottak, elszállásolni, illetve be- vagy kijelenteni nem szabad; őt a KEOKH-hoz, illetve a megyei rendőrfőkapitánysághoz kell irányítani.

13. §

(1) A kórházban vagy egyéb gyógyintézetben ápolat külföldi betegfelvételi jegyzőkönyvének egy példányát a felelős vezető vagy megbízottja a felvételt követő 24 órán belül köteles a KEOKH-nak megküldeni.

(2) Ha az ápolat személy külföldinek vallja magát, de útiokmányt vagy tartózkodásra jogosító engedélyt felmutatni nem tud, illetve annak adatai hiányosak vagy javítottak, e körülményeket a betegfelvételi jegyzőkönyvön jelezni kell.

14. §

Külön kiutazási engedélyre van szüksége annak a külföldinek, aki:

- a) elveszett, megsemmisült útiokmánya helyett újat kapott;
- b) 6 hónapot meghaladó ideig tartózkodott az ország területén, és véglegesen kiutazni szándékozik.

15. §

A kiutazás megtagadható attól a külfölditől:

- a) aki ellen büntető eljárás van folyamatban;
- b) aki rendőrhatósági felügyelet vagy kitiltás hatálya alatt áll;
- c) aki ellen köztartozás miatt végrehajtási eljárás indult, és a tartozás összege az 1000 Ft-ot meghaladja.

16. §

A külföldiek bejelentésére, jelentkezésére, tartózkodására vonatkozó jogszabályok alkalmazásában szállásadónak kell tekinteni:

- a) azt a személyt, aki lakásába vagy bérleményébe külföldit befogad;
- b) szállodában és azzal egy tekintet alá eső szálláshelyeken a vállalat vezetőjét, illetve a nyilvántartókönyv vezetésével megbízott személyt;
- c) campingban és az azzal egy tekintet alá eső szálláshelyeken a gondnokot, illetve a nyilvántartókönyv vezetésével megbízott személyt.

17. §

(1) A KEOKH a külföldiek részére teljesített szolgáltatásokért az alábbi illetékek módjára levonandó díjakat jogosult szedni:

- a) a visszatérő, és a kiutazó vízum díja 50,— Ft
- b) az utólagos vízum díja 100,— Ft
- c) a vízumba levő tartózkodási engedély meghosszabbításának díja 50,— Ft
- d) a tartózkodási engedély kiállítása, valamint meghosszabbításának díja 50,— Ft
- e) lakhatási engedély kiállításának díja 200,— Ft

f) lakhatási engedély hosszabbításának díja 150,— Ft

g) személyazonossági és utazási igazolvány kiállításának díja 200,— Ft

h) az utazási igazolvány érvényességi időn belül új utazásra való érvényesítés díja 100,— Ft

i) az utazási igazolvány érvényességi idejének meghosszabbítási díja 100,— Ft

(2) Az (1) bekezdésben megállapított díjakat illetékbélyeggel kell leróni.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt díjak megfizetése alól — indokolt esetben — egészben vagy részben felmentés adható.

18. §

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg az 5660—20/1951. (X. 26.) B M számú rendelet még hatályban levő rendelkezései, az 1/1958. (I. 15.) B M számú rendelet, az 1/1960. (III. 27.) B M számú rendelet, valamint a 3/1961. (VII. 30.) B M számú rendelet hatályát veszti.

Benkei András s. k.,
belügyminiszter.

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főttkára minden hétfőn 13—15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésükre áll.

Elnökségi Titkárság

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HIRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915,111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.63038 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. NOVEMBER 17.

TARTALOM

Az Akadémia Elnökségének határozatai	31/1966. sz. határozat	Az Akadémiai Könyvtár új épületének homlokzati tervjavaslatáról	109
	32/1966. sz. határozat	A „Szilárdtestek kutatása” c. kiemelt kutatási terület kutatómunkáinak előkészítéséről	110
	33/1966. sz. határozat	A pszichológiai kutatások helyzetéről	110
	34/1966. sz. határozat	A tudományos kutatások beszámolási rendjének módosításáról	110
	35/1966. sz. határozat	Az akadémiai könyv- és folyóiratkiadásról szóló 10/1964. MTA (A. K. 12.) sz. elnöki utasítás kiegészítéséről ..	110
	36/1966. sz. határozat	A kiadói nivódíj 1966. évi odaítéléséről	111
Az Akadémia elnökének utasítása	9/1966. MTA (A.K. 13.)	Az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos eljárás szabályozásáról	111
Miniszteri utasítás	31/1966. (Eü. K. 19.) Eü. M.	A családi pótlékra jogosultság elbírálásához szükséges orvosi igazolásokról	113
Közlemény		A Magyar Tudományos Akadémia főtítkárának fogadóórájáról	114

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 31/1966. számú
határozata

az Akadémiai Könyvtár új épületének homlokzati tervjavaslatáról

(Elnökség, 1966. október 25.)

Teljes szöveg

I Az Elnökség az Akadémiai Könyvtár új épületének homlokzati tervjavaslatai közül az „A” változatot elfogadja azzal, hogy a részlettervek kidolgozása során a tetőfelépítmény további formálást igényel.

2 Az Elnökség az Akadémiai Könyvtár új épületének eddigi eredményes tervezői munkájáért elismerését és köszönetét fejezi ki Skoda Lajosnak, a KÖZTI igazgatójának, Czebe Istvánnak, a KÖZTI tervezőjének, valamint a tervek kidolgozásában részt vevő KÖZTI munkatársainak, és kéri, hogy a részlettervek kidolgozásában is hasonló eredményességgel működjenek közre.

3 Az Elnökség felhívja a főtítkárt, hogy az „A” változatú tervjavaslat elfogadásáról tájékoztassa a Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottságának elnökét, és az elfogadott javaslatot városépítési szakvéleményezés céljából küldje meg a Budapest Főváros Tanácsa V. B. Városrendezési és Építési Osztályának.

Budapest, 1966. október 27.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 32/1966. számú

h a t á r o z a t a

a „Szilárdtestek kutatása” c. kiemelt kutatási terület kutatómunkáinak előkészítéséről

(Elnökség, 1966. október 25.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség tudomásul veszi a jelentést azzal, hogy a kutatáshoz szükséges feltételek biztosítása a III. és VI. Osztály együttes feladata. Felhívja ezen osztályok vezetését, hogy a rendelkezésre álló keretből elsősorban a szilárdtestek kutatásainak igényeit elégítsék ki. Szükségesnek tartja az Elnökség, hogy a III. Osztály vezetősége nagyobb mértékben és nagyobb felelősséggel vonja be a munkába, illetőleg a tervek megvalósításába a VI. Osztályt.
- 2 Az Elnökség felhívja a főtitkárt, hasson oda, hogy a Tudományos és Felsőoktatási Tanács járuljon hozzá az OTTKT 3. sz. főfeladatát („Szilárdtestek kutatása”) koordináló bizottságnak a Szilárdtestfizikai Komplex Bizottságba való beolvasztásához.
- 3 Az Elnökség felhívja a Szilárdtestfizikai Komplex Bizottságot, hogy foglalkozzék a jelentés vitájában felvetődött javaslatokkal, és ezek tekintetében a III., illetőleg a VI. Osztály vezetőségének jóváhagyásával alakítsa ki állásfoglalását.
- 4 Az Elnökség felhívja a főtitkárt, hogy a Szilárdtestfizikai Komplex Bizottság elfogadott jelentését és a határozatot az alapanyaggyártás és az alapkutatás fontosságára való tekintettel tájékoztatásul küldje meg a Kohó- és Gépipari Minisztériumnak és a Nehézipari Minisztériumnak, továbbá a termelési szükséglet megállapításának figyelembevétele céljából az Országos Tervhivatalnak.

Budapest, 1966. október 27.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 33/1966. számú

h a t á r o z a t a

a pszichológiai kutatások helyzetéről

(Elnökség, 1966. október 25.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség a Pszichológiai Bizottság átdolgozott beszámolójából tudomásul veszi a pszichológia szervezeti kérdéseire vonatkozó jelentést, egyben hiányolja, hogy a beszámoló tartalmilag nem tárja fel kellően a pszichológia tudományos helyzetét, problémáit, a fejlődésnek konkrét eredményeit és akadályait.

2 Az Elnökség megállapítja, hogy a Pszichológiai Bizottságnak az Akadémia szervezetében elfoglalt helye — a tapasztalatok szerint — nem teszi lehetővé e tudományág olyan szintű irányítását, amilyennek a lehetősége a többi tudományágak számára biztosítva van.

3 Az Elnökség felhívja a főtitkárt, hogy az érdekelt osztályok és a Pszichológiai Bizottság meghallgatásával tegyen javaslatot az Elnökségnek a Pszichológiai Bizottság szervezeti hovatartozására.

Budapest, 1966. október 27.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 34/1966. számú

h a t á r o z a t a

a tudományos kutatások beszámolási rendjének módosításáról

(Elnökség, 1966. október 25.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség helyesli és elfogadja azokat az elvi szempontokat, amelyeket a főtitkár a tudományos kutatásokra vonatkozó beszámolási rendszer új szabályozására előterjesztett.
- 2 Az Elnökség felhatalmazza az Akadémia elnökét, hogy a kutatási beszámolójelentések készítéséről szóló együttes utasítást — a TFT és az OT hozzájárulása után — a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben kiadja.

Budapest, 1966. október 27.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 35/1966. számú

h a t á r o z a t a

az akadémiai könyv- és folyóiratkiadásról szóló 10/1964. MTA (A. K. 12.) sz. elnöki utasítás kiegészítéséről

(Elnökség, 1966. október 25.)

Teljes szöveg

1 Az Elnökség a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság javaslata alapján egyetért az akadémiai könyv- és folyóiratkiadásról szóló 10/1964. MTA (A. K. 12.) sz. elnöki utasítás 5. §-a (11) bekezdésének az alábbiakkal történő kiegészítésével:

11 Az intézeti, nem ügyviteli, hanem publikáció jellegű sokszorosítványokat — bármilyen technikával készültek — általában két lektorral lektoráltatni kell, és a lektorok nevét a kiadványon fel kell tüntetni.

- 111 Az intézet tudományos eredményeit tartalmazó tanulmányokat; az egyes tudományok, tudományágak helyzetére vonatkozó értekezéseket; feladatkijelölő tanulmányokat intézetben kívüli lektorokkal kell lektoráltatni.
- 112 Dokumentum anyagokat, forráskiadásokat, bibliográfiákat az intézet belső munkatársai is lektorálhatnak.
- 113 Amennyiben az intézeti sokszorosítványt az intézet tudományos tanácsa vagy más tudományos kollektívája megvitatta, ezt a kiadványon fel kell tüntetni. Ebben az esetben elegendő egy lektor.
- 114 Idegen nyelvű vagy idegen nyelven is megjelenő intézeti sokszorosítványokat kivétel nélkül két külső lektorral kell lektoráltatni.
- 12 Az intézet igazgatójának, amennyiben az intézeti (nem ügyviteli, hanem publikáció jellegű) sokszorosítvány lektorainak véleményét nem fogadja el, a vitás kérdéseket döntésre az illetékes osztályvezetőség elé kell terjesztenie.

Budapest, 1966. október 27.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Az MTA Elnöksége 36/1966. számú

határozata

a kiadói nívódíj 1966. évi odaítéléséről

(Elnökség, 1966. október 25.)

Nem teljes szöveg

- 1 Az Elnökség a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság javaslata alapján egyetért azzal, hogy az Akadémiai Kiadó az alábbi művek szerzőit, illetve szerkesztőjét kiadói nívódíjban részesítse:
- 11 *Fejes-Tóth László*: Regular Figures 30 000 Ft
- 12 *Korányi Imre*: Stabilitási kérdések a mérnöki gyakorlatban 15 000 Ft
- 13 *Absorption Spectra in the Ultra-violet and Visible Region I, II, III, IV, V, szerk.: Láng László* ... 10 000 Ft
- 14 *Lénárd Ferenc*: A problémamegoldó gondolkodás 10 000 Ft
- 2 A 100/1964. sz. elnökségi határozatot az alábbiakkal kell kiegészíteni:
- 21 Több kötetes monográfiát az összes kötetek megjelenése után lehet kiadói nívódíjban részesíteni. Nem vonatkozik ez a megszorítás olyan sorozatos munkákra, amelyek jellegük-nél fogva nem zártak.

Budapest, 1966. október 27.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének
9/1966. MTA (A.K. 13.) számú

utastása

az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos
eljárás szabályozásáról

A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó tudományos kutatóintézetek, kutatócsoportok, kutató laboratóriumok, továbbá az Akadémia irányítása alá tartozó kutatóhelyek, munkaközösségek és vállalatok (továbbiakban: intézmények) munkája során kidolgozott találmányok szabadalmaztatása és a szabadalmak hasznosítása tárgyában az alábbi utasítást adom ki.

1. §

(1) Az intézményekben kidolgozott szolgálati találmányok hazai szabadalmaztatása és a nagyobb jelentőségű találmányok külföldi oltalmának megszerzése az intézmények vezetőinek a feladata.

(2) E feladat ellátása során az intézmény vezetője támaszkodjon iparjogvédelmi tájékozottsággal rendelkező beosztottra, minek érdekében gondoskodjon arról, hogy az intézményben lehetőleg legyen oly munkatárs, akinek szabadalmi ügyvivői képesítése van, vagy az Országos Találmányi Hivatal által szervezett középfokú iparjogvédelmi tanfolyamot sikerrel elvégezte, és a képesítést megszerezte. Az ilyen irányú képesítés az illetmény megállapításánál figyelembe vehető.

(3) Az intézmény vezetője a tudományos eredmények publikálására csak akkor adhat engedélyt, ha ez az esetleges szabadalmazhatóságot nem veszélyezteti, és egyébiránt is akadályozza meg a találmányok műszaki lényegére vonatkozó adatok és információk idő előtti közlését.

2. §

(1) Az intézmény vezetője a hazai szabadalmi bejelentés megtételére és az eljárás lefolytatására megbízást adhat a Danubia Szabadalmi Irodának. Amennyiben erre a megbízásra a Danubia Szabadalmi Iroda a vezető által kívánt feltételek mellett nem tudna vállalkozni, úgy eseti megbízás alapján vagy határozott időre szóló munkaviszony létesítésével szabadalmi ügyvivő közreműködése vehető igénybe.

(2) A főhivatású kutatóintézmények szolgálati találmányait általában az intézmény nevén, a tanzéki kutatóhelyeken (kutatócsoportokban, munkaközösségekben) kidolgozott szolgálati találmányokat pedig általában a Magyar Tudományos Aka-

démia nevén (a feltaláló(k) nevének feltüntetésével) kell szabadalmaztatásra bejelenteni. Fontos népgazdasági érdekből a bejelentés más néven is megtehető, azonban a feltalálók foglalkozásának megjelölésénél az érdekelt akadémiai intézmény nevét is fel kell tüntetni.

(3) Nagyobb jelentőségű szolgálati találmány esetén az intézmény igazgatója előterjesztést tehet az Akadémiai Találmányi Bizottságnak külföldi szabadalmi oltalom megszerzésére, ill. a számbajöhető államok kijelölésére irányuló javaslat kialakítására. Az előterjesztést a hazai szabadalom elnyerésére vonatkozó kérelem benyújtásától számított három hónapon belül kell az Akadémiai Találmányi Bizottságnál benyújtani. A Találmányi Bizottság javaslatát közvetlenül juttatja el a Találmányokat Értékesítő Bizottsághoz, ill. a megvalósításban érdekelt szervhez.

(4) Amennyiben az illetékes szervek külföldi bejelentés megtételére hoznak határozatot, a külföldi szabadalmaztatásra vonatkozó megbízást az intézmény vezetője adja a bejelentési eljárás lefolytatására jogosított szervnek.

3. §

(1) Az intézmény vezetője a feltaláló(k) közreműködésével segítse elő a szabadalmak gyakorlati hasznosítását, ipari bevezetését és a szellemi export lehetőségeinek feltárását.

(2) Az intézmény gondoskodik a megadott szabadalmak nyilvántartásáról, a szabadalom fenntartásával kapcsolatos díjak és illetékek fizetéséről.

4. §

(1) Amennyiben az intézmény a szabadalmi eljárás lefolytatására a DANUBIA Szabadalmi Iroda vagy szabadalmi ügyvivő közreműködését veszi igénybe, úgy a szolgáltatás költségeit, ill. a szabadalmi ügyvivő díjazását az intézet költségvetése terhére kell folyósítani. Tanszéki kutatóhelyek esetén erre a célra az illetékes tudományos osztály költségvetésében kell megfelelő fedezetet, ill. bér-álapot biztosítani.

(2) Az intézmény vezetője — ha a hasznosítás szempontjából szükségesnek mutatkozik — a szabadalmazott találmány műszaki dokumentációját és mintamodelljét 50 000.— Ft értékhatárig saját költségvetési, ill. beruházási kerete terhére elkészítheti. Ezt meghaladó ráfordításokat a központi pénzügyi keret terhére, a Találmányi Bizottságnak a Terv- és Pénzügyi Titkárság meghallgatása után kialakított javaslata alapján, az Akadémia főtítkárá engedélyezhet.

(3) A tudományos eredmények szabadalmaztatásával kapcsolatban felmerülő egyéb költségek (pl. illetékek, rajzmellékek készítése) és a szabadalmak fenntartásával kapcsolatos díjak és

illetékek ugyancsak az intézmény, tanszéki kutatóhely esetén az illetékes tudományos osztály költségvetését terhelik.

(4) A költségek megtérítéséről a szabadalom hasznosítására irányuló szerződésben gondoskodni kell.

(5) Az akadémiai szolgálati találmányok mintamodelljeit, valamint műszaki dokumentációját a Kutatási Eszközök Kivitelező Vállalat köteles elkészíteni, amennyiben ez profiljába vág. Egyéb esetben más szerv részére is adható megbízás.

(6) A szolgálati találmányok hazai szabadalmaztatásával és a külföldi jogvédelmek megszerzésével kapcsolatos költségek fedezetének előirányzásáról 1967. január 1-től az intézmények, tanszéki kutatóhelyek esetében az illetékes tudományos osztályok költségvetésében kell gondoskodni. Az intézmények, illetőleg tanszéki kutatóhelyek esetében az illetékes tudományos osztályok vezetői az 1967. évi költségvetés összeállításánál — az engedélyezett kereteken belül — gondoskodjanak a találmányok szabadalmaztatásával és fenntartásával kapcsolatos költségek előirányzásáról. A költségvetés tervezéséhez szükséges tapasztalati adatokat a Terv- és Pénzügyi Titkárság közli az érdekelt tudományos osztályokkal.

5. §

(1) Az Akadémiai Találmányi Bizottság feladata a találmányi ügyek elvi irányítása, ellenőrzése és adott konkrét esetekben segítségnyújtás a szabadalom hasznosításában.

(2) Az Akadémiai Találmányi Bizottság e feladatokat az Akadémia hivatali szervezetében működő, szabadalmi ügyintéző közreműködésével látja el. A szabadalmi ügyintéző az akadémiai szolgálati találmányokkal kapcsolatos tárcafeladatokat is intézi.

6. §

(1) Az ezen utasítást megelőzően keletkezett és még folyamatban levő találmányi ügyek intézését az intézmények a központi szabadalmi ügyintézőtől átvehetik, amennyiben ezt nem kívánják, úgy ezen ügyek folyamatos ellátása és befejezése továbbra is a központi szabadalmi ügyintéző feladata. A folyamatban levő találmányi ügyekkel kapcsolatos költségeket 1966. december 31-ig az MTA Kutatási Ellátási Szolgálatának az erre a célra előirányzott költségvetési keretéből kell fedezni.

(2) Ez az utasítás 1966. október 1. napjával lép hatályba; ezzel egyidejűleg a 10/1963. MTA (A.K. 15.) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1966. október 31.

Rusznayk István s. k.,
elnök.

Miniszteri utasítás

Az egészségügyi miniszter 31/1966. (Eü. K. 19.)
Eü M számú

utastása

a családi pótlékra jogosultság elbírálásához szükséges orvosi igazolásokról

A családi pótlékra jogosultság elbírálásához szükséges orvosi igazolás kiadását a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az alábbiakban szabályozom:

1. §

(1) Az a vak dolgozó, akinek házastársa (élettársa) is vak, egy gyermek után is jogosult családi pótlékra. Vaknak — e rendelkezés szempontjából — azt a személyt kell tekinteni, aki munkaképességét látásának csökkenése miatt legalább kétharmad részben elvesztette [16/1966. (VI. 1.) Korm. számú rendelet 2. §-ának (2) bekezdése és a 2/1966. (VI. 1.) SZOT számú szabályzat 4. §-ának (5) bekezdése].

(2) Ha a szülők nem élnek együtt és a családi pótlékra jogosultság feltételei csak az egyik szülőnél állanak fenn, ennek a szülőnek a jogán a másik szülő részére a nála levő közös gyermek után is jár családi pótlék, ha az utóbbi szülő munkaképességét legalább kétharmad részben elvesztette, és ez az állapot előreláthatólag legalább egy évig tart [2/1966. (VI. 1.) SZOT számú szabályzat 18. §-ának (3) bekezdése].

2. §

(1) Az egyedülálló dolgozó nő egy gyermek után is jogosult családi pótlékra. E rendelkezés szempontjából egyedülállónak kell tekinteni azt a nőt is, akinek férje testi vagy szellemi fogyatkozása, vagy betegsége miatt legalább hat hónapon át keresőfoglalkozást folytatni nem tud [16/1966. (VI. 1.) Korm. számú rendelet 2. §-ának (2) bekezdése és a 2/1966. (VI. 1.) SZOT számú szabályzat 4. §-a (1) bekezdésének c) pontja].

(2) Egy gyermek után is jogosult a dolgozó családi pótlékra, ha a gyermek

a) 16. életévét nem töltötte be, és testi vagy szellemi fogyatkozása miatt állandó ápolásra vagy felügyeletre szorul;

b) 16. életévét betöltötte ugyan, de testi vagy szellemi fogyatkozása, vagy betegsége miatt munkaképességét legalább kétharmad részben a 16., amennyiben az általános iskola vagy a középiskola nappali tagozatán folytatja tanulmányait, vagy első, illetőleg másodéves szakmunkás tanuló, a 19. életévének betöltése előtt elvesztette [16/1966. (VI. 1.) Korm. számú rendelet 2. §-ának (3) bekezdése].

(3) Családi pótlékra jogosultság szempontjából azt a 16. illetőleg 19 [(2) bekezdés] éven felüli gyermeket is figyelembe kell venni, aki a 16., illetőleg a 19. életévének betöltése előtt testi vagy szellemi fogyatkozása, vagy betegsége miatt munkaképességét legalább kétharmad részben elvesztette [16/1966. (VI. 1.) Korm. számú rendelet 4. §-ának c) pontja].

(4) A családi pótlékra jogosultság szempontjából a termelőszövetkezeti tagnak azt a 14 éven felüli gyermekét is figyelembe kell venni, aki testi vagy szellemi fogyatkozása, vagy betegsége miatt munkaképességét 14. életévének betöltése előtt legalább kétharmad részben elvesztette [16/1966. (VI. 1.) Korm. számú rendelet 16. §-ának (4) bekezdése].

(5) A (2) bekezdés b) pontjában, valamint a (3) és (4) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából a gyermeket munkaképtelennek, illetőleg csökkent munkaképességűnek csak abban az esetben lehet tekinteni, ha ez az állapota legalább egy éve tart, vagy egy év alatt előreláthatólag nem szűnik meg.

(6) Iskolai tanulmányok folytatása esetében az után a gyermek után is jár családi pótlék, aki betegsége, testi vagy szellemi fogyatkozása miatt tanulmányait mint magántanuló végzi. [2/1966. (VI. 1.) SZOT számú szabályzat 6. §-ának (3) bekezdése].

3. §

(1) Az 1. §-ban említett esetekben családi pótlékra igényjogosultság elbírálásához szükséges orvosi igazolást az igénylő, illetőleg házastársa (élettársa) lakóhelye szerint illetékes munkaképesség-csökkentést véleményező elsőfokú orvosi bizottság állítja ki. Az orvosi igazolás kiadása iránti kérelmet abban az esetben, ha az igénylő üzemi (szövetkezeti) kifizetőhely vagy illetmény számfejtő szervhez tartozik, az említett szerv, ha pedig társadalombiztosítási igazgatósághoz (kirendeltséghez) tartozik, ez utóbbi szerv küldi meg az illetékes orvosi bizottsághoz.

(2) A 2. §-ban említett esetekben az orvosi igazolást a gyermek, illetőleg az igénylő házastársának lakóhelye szerint illetékes szakorvosi rendelőintézet, gondozóintézet, fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolás esetén a gyógyintézet szakorvosa (felülvizsgáló főorvosa) állítja ki, a kiállított igazolást az intézmény vezetője láttamozza. Az orvosi igazolást az igénylőnek a munkáltató (termelőszövetkezet) által láttamozott írásbeli kérelmére kell kiállítani.

4. §

Az orvos (a bizottság) a gyermek állapota (betegsége) kezdetének időpontját [2. § (5) bekezdése] a gyermek vizsgálata, a rendelkezésre álló vagy az igénylő által bemutatott orvosi leletek, igazolások alapján állapítja meg. Ha az állapot (betegség) kezdetének időpontja ilyen módon nem állapítható meg, az orvos (a bizottság) ezt a körülményt az igazoláson külön feltünteti. Az orvos

(a bizottság) a kérdéses időpont tisztázása érdekében külön kutatást végezni nem köteles.

5. §

(1) Az orvosi igazolást a jelen utasítás mellékleteként közölt minta szerint kell kiállítani.

(2) Az orvosi igazolás illetékmentes és kiállításáért díjat felszámítani nem szabad.

6. §

Ez az utasítás az Egészségügyi Közlönyben törvényt közzététele napján** lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 11/1962. (Eü. K. 7.) Eü M számú utasítás hatályát veszti.

Dr. Szabó Zoltán s. k.,
egészségügyi miniszter.

Melléklet a 31/1966. (Eü. K. 19.) Eü M számú

utasításhoz

ORVOSI IGAZOLÁS

(Szül. éve:, szül. helye:

Anyja neve: Lakcíme:

a) Testi — szellemi — fogyatkozása, betegsége miatt legalább hat hónapon át keresőfoglalkozást folytatni nem tud.*

b) Munkaképességét látásának csökkenése miatt legalább kétharmad részben elvesztette.*

c) Munkaképességét legalább kétharmad részben elvesztette, és ez az állapota előreláthatólag legalább egy évig tart.*

d) Testi — szellemi — fogyatkozása miatt állandó ápolásra, felügyeletre szorul.*

e) Testi — szellemi fogyatkozása, betegsége miatt munkaképességét legalább kétharmad részben elvesztette, és ez az állapota legalább egy éve tart, illetve egy év alatt előreláthatólag nem szűnik meg.*

** Közzététel és hatálybalépés napja: 1966. október 1.

f) Ez az egészségi állapot a gyermek 14–16–19. életévének betöltése előtt keletkezett.*

g) Adatok hiányában az állapot kezdetének időpontjáról nyilatkozni nem tudok (tudunk).*

h) Betegsége, testi, szellemi fogyatkozása miatt tanulmányait csak mint magántanuló végezheti.*

i) Egészségi állapotában a 16/1966. (VI. 1.) Korm. számú rendeletben foglaltaknak megfelelő elváltozások nincsenek.*

Diagnózis:

Ezt az orvosi igazolást a 31/1966. (Eü. K. 19.) Eü M számú utasítás alapján családi pótlék iránti igényvel kapcsolatban állítottam (állítottuk) ki.

Kelt:

Láttam:

(Eü. intézmény vezetője)

P. H.

* Csak a kívánt szövegrész irandó.

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 13–15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Elnökségi Titkárság

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915,111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.63077 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. DECEMBER 5.

TARTALOM

Személyi rész		115
Törvények, rendeletek, határozatok	1018/1966. (XI. 6.) Korm. határozat	A Tudományos és Felsőoktatási Tanács személyi összetételében bekövetkező változásokról 115
	1019/1966. (XI. 6.) Korm. határozat	A Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek adományozásáról szóló 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról rendelkező 1027/1964. (IX. 29.) Korm. számú határozat módosításáról 116
Az Akadémia elnökének utasítása	10/1966. MTA — MM (A. K. 14.)	A kutatási beszámolójelentések készítéséről 116
Miniszteri utasítás	133/1966. (19.) Mű. M.	Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 110/1964. (9.) Mű. M. számú utasítás módosításáról 119
Közlemény		A Magyar Tudományos Akadémia főtítkárnak fogadóórájáról 119

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 80. születésnapja alkalmából, élete munkássága elismerésül dr. Vendl Aladár Kossuth-díjas akadémikusnak, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem nyugalmazott egyetemi tanárának a

MUNKA ÉRDEMREND

arany fokozata

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány
1018/1966. (XI. 6.) számú

határozata

a Tudományos és Felsőoktatási Tanács személyi összetételében bekövetkező változásokról

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1966. november 1-i hatállyal

Bakonyi Sebestyén Endrét, Magyarai Andrást, Somos Andrást, Sótér Istvánt, Szarvas Pált — a

munkakörükben történt változás miatt, eddigi munkájuk elismerése mellett — a Tudományos és Felsőoktatási tanácsban viselt tagsága alól felmenti és

Hetényi Istvánt, az Országos Tervhivatal elnök-helyettesét, *Kiss Albertet*, a mezőgazdasági tudományok kandidátusát, az Agrártudományi Egyetem rektorát, *Kozma Pált*, a mezőgazdasági tudományok doktorát, a Kertészeti és Szőlészeti Főiskola rektorát, *Nagy Károlyt*, az MTA levelező tagját, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorát, *Rapcsák Andrást*, a matematikai tudományok doktorát, a Kossuth Lajos Tudományegyetem rektorát és *Sárdy Tibor* honvéd ezredes

a Tudományos és Felsőoktatási Tanács tagjává kinevezi.

2. Az 1015/1962. (VI. 11.) Korm. számú határozat a fentieknek megfelelően módosul.

Kállay Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány
elnöke.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1019/1966. (XI. 6.) számú

határozata

a Magyar Népköztársaság Állami Díja, a Kossuth-díj, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek adományozásáról szóló 1963. évi 36. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról rendelkező 1027/1964. (IX. 29.) Korm. számú határozat módosításáról

1. Az 1027/1964. (IX. 29.) Korm. számú határozat (a továbbiakban: Határozat) I. fejezetének 1. pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Magyar Népköztársaság Állami Díja és a Kossuth-díj adományozásának előkészítésére, a javaslatok felülbírlására és a Minisztertanács elé terjesztésére Kormánybizottságot létesít.”

2. A Határozat III. fejezet 1. pontjának bevezető mondata a következőképpen módosul:

„1. A Magyar Népköztársaság Állami Díja és a Kossuth-díj adományozására a Kormánybizottsághoz, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek adományozására pedig a művelődésügyi miniszterhez javaslatot tehetnek.”

3. A Határozat III. fejezete 3. pontjának első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. A javaslatokat a Kormánybizottság titkáránál, illetőleg a Művelődésügyi Minisztériumban beszerezhető, e célra rendszeresített úrlapon, 3 példányban kell megtenni.”

4. A Határozat 4. fejezetében foglaltak helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A Kormánybizottság, illetőleg a művelődésügyi miniszter az adományozás évét megelőző év november hó 30-ig beérkező javaslatokat bírálja el. A november 30. után beérkező javaslatok csak a soronlevőt követő adományozás előkészítése során kerülnek elbírálásra.”

5. A Határozat V. fejezetének 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. A Minisztertanács a Magyar Népköztársaság Állami Díja, és a Kossuth-díj adományozásáról a Kormánybizottságnak, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze és a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címek adományozásáról pedig a művelődésügyi miniszternek az előterjesztése alapján dönt.”

6. Ez a határozat kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg a Határozat II. fejezetének 3. pontja hatályát veszti.

Fock Jenő s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány
elnökhelyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és a művelődésügyi miniszternek 10/1966. MTA — MM (A. K. 14.) számú

együttes utasítása

a kutatási beszámolójelentések készítéséről

A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) és a Művelődésügyi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) felügyelete alá tartozó kutatóhelyek (kutatóintézetek, kutatólaboratóriumok, önálló — nem tanszéki — kutatócsoportok, tanszéki kutatóhelyek és támogatott kutatóhelyek) kutatási beszámolóinak rendjét a 25/1963. (Tg. É. 20.) OT sz. utasítás végrehajtása érdekében, a Művelődésügyi Minisztériummal együttesen kiadott 2/1966. MTA (A. K. 4.) sz. utasítással összhangban, és az Akadémia, valamint a minisztérium felügyeleti tevékenységének megfelelően, az alábbiakban szabályozzuk:

A kutatóhelyek feladatai a beszámolókkal kapcsolatban

1. §

A kutatóhelyek kötelesek munkájukról évenként beszámolni. A beszámoló két részből: rövid általános beszámolóból és statisztikai adatszolgáltatásból áll.

2. §

(1) A rövid általános beszámoló a kutatóhely egész működésére kiterjed, és abban a kutatóhely vezetője a felügyeletet ellátó tudományos osztálynak a beszámolás évét követő február 20-áig összefoglaló tájékoztatást ad.

(2) Az általános beszámolóban a kutatómunkára vonatkozó részében a következőkről kell beszámolni:

a) a kutatóhely éves tudományos tevékenységét jellemző, szorosabban értelmezett szakmai jelentőséget meghaladó, országos fontosságú (népgazdasági-, tudományos-, illetőleg kulturális stb. szempontból kiemelkedő) és konkrétan megjelölt kutatási eredmények (az OTTKT témák decimális számaival jelölve, illetőleg annak megjegyzésével, hogy a közgyűlés által kiemelt vagy egyéb kutatásokról van szó);

b) a publikációkra vonatkozó, a könyvek bibliográfiai adatait és az egyéb publikációk számának feltüntetését, valamint a tudományos osztály által meghatározott egyéb adatokat tartalmazó jelentés;

c) a beszámolási év folyamán befejezett (abba-hagyott), valamint az újonnan indított kutatásokra vonatkozó részletes jelentés;

d) a kutatóhely munkaszervezésének helyzete;

e) a kutatóhely és irányító szervének kapcsolata (az Elnökség, illetőleg az osztály határozatai alapján tett intézkedések), illetőleg a koordináló bizottságokkal és az akadémiai bizottságokkal való együttműködés, továbbá a tudományos tanács (kollégium) tevékenysége;

f) a kutatóhely külső kapcsolatainak (tudományos intézményekkel, igazgatási szervekkel, gazdasági szervekkel stb.) ismertetése és értékelése;

g) a kutatóhely kapcsolata a gyakorlattal (találmányok, szabadalmak, szakpropaganda, előadások, kiállítások, tanácsadás stb.), külön kiemelve a gyakorlati hasznosításra továbbított eredményeket;

h) a kutatók szakmai és ideológiai képzése (szervezett keretben elhangzott előadások és ideológiai vitaülések);

i) a kutatóhely munkájával kapcsolatos egyéb fontos közlendők.

(3) A (2) bekezdésben feltett kérdésekre adott válaszok megadásánál törekedni kell a rövid és tömör adatközlésre, mennyiségi mutatók alkalmazására, valamint az adatok rövid értékelésére.

3. §

(1) A statisztikai adatokat a Központi Statisztikai Hivatal által kiadott egységes nyomtatványokon kell összeállítani.

(2) A statisztikai adatszolgáltatást két példányban kell mellékelni a tudományos osztályhoz küldött általános beszámolóhoz.

(3) Ugyancsak a beszámolójelentéshez kell mellékelni a beszámolási év munkáját értékelő — a

következő évi kutatóhelyi munkaterv tárgyalásával összehangoltan tartott — munkahelyi értekezlet jegyzőkönyvének másolatát, illetőleg az érdemi kérdéseket tartalmazó feljegyzést.

4. §

A beszámolóknak a tudományos osztályokhoz való megküldésével egyidejűen, betekintés céljára el kell küldeni az érdektelt koordináló bizottsághoz az országos távlati tudományos kutatási terv keretében folyó kutatások témalapjainak — az éves kutatási eredményeket is feltüntető — másodpéldányait.

A koordináló bizottságok feladatai a beszámolókkal kapcsolatban

5. §

(1) A koordináló bizottságok a beszámolási évet követő május 1-éig kötelesek a 25/1963. (Tg. É. 20.) OT sz. utasításban előírt főfeladati beszámoló egy példányát a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak, és egy példányát a felügyeletüket ellátó tudományos osztálynak megküldeni.

(2) Egyidejűen vissza kell küldeni a kutatóhelyeknek, a betekintésre megküldött témalap-másodlatokat.

Az akadémiai tudományos osztályok feladatai a beszámolókkal kapcsolatban

6. §

(1) A tudományos osztályok a beszámolási évet követő március 15-éig — esetleges észrevételeikkel ellátva — összesítés és továbbítás céljából az Akadémia Terv- és Pénzügyi Titkárságának adják át a kutatóhelyek statisztikai adatait.

(2) A tudományos osztályok a Tudományos és Felsőoktatási Tanács, valamint az Országos Tervhivatal részére adandó kutatási beszámoló céljára összefoglaló jelentést készítenek, amelyben fontosági sorrendben konkrétan jelzik:

— a beszámolási évben az országos távlati tudományos kutatási terv keretében elért országos jelentőségű, kiemelkedő kutatási eredményeket;

— az egyéb kutatások hasonló jelentőségű eredményeit;

— rövid összefoglaló értékelésüket a kutatások egészének állására vonatkozóan.

(3) Az összefoglaló jelentéseket a beszámolási évet követő június 1-éig az Akadémia Elnökségi Titkárságához kell küldeni.

7. §

(1) A kutatóhelyek általános beszámolóit — az azzal kapcsolatban tartott munkahelyi értekezlet jegyzőkönyvében (feljegyzésben) foglaltak, valamint a statisztikai adatok figyelembevételével — a tudományos osztályok értékelik, és a kutatóhelyek

javaslatai alapján, valamint az értékelésből kitűnően szükségessé váló intézkedéseket megteszik.

(2) A tudományos osztályok — a kutatómunka ellenőrzésének egyéb módjai mellett — sajátos igényeiknek megfelelően, szabályozzák a beszámolók tárgyalásának menetét és értékelésének rendjét (munkahelyi értekezleten való részvétel, opponensek, szakértők alkalmazása, bizottságok elé utalás stb.).

Az akadémiai központi hivatali szervek feladatai a beszámolókkal kapcsolatban

8. §

(1) Az Akadémia Terv- és Pénzügyi Titkársága a tudományos osztályoktól kapott statisztikákat összesíti, és a központi Statisztikai Hivatalnak a beszámolási évet követő *április 15-éig* megküldi.

(2) Az Akadémia Elnökségi Titkársága a tudományos osztályok összefoglaló jelentéseit összesíti, és az így készült beszámolót a beszámolási évet követő *július 1-éig* a Tudományos és Felsőoktatási Tanácsnak, illetőleg az Országos Tervhivatalnak megküldi.

A Művelődésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó kutatóhelyek éves beszámolóival kapcsolatos eljárás

9. §

Az 1–8. §-okban foglalt rendelkezéseket a Művelődésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó kutatóhelyekre — az MTA tudományos irányítása alá tartozó tanszéki kutatóhelyek [25/1963. (Tg. É. 20.) OT sz. ut. 3. § (2) bek.] kivételével — a 10–13. §-okban foglaltak szerint kell alkalmazni.

10. §

(1) A beszámolási évet követő *február 20-áig* — az egyetemek (főiskolák) tanszékei a beszámolójelentést (általános beszámoló, a statisztikai adatszolgáltatási lap 2 példánya és munkahelyi értekezleti jegyzőkönyv) a rektorhoz (a tudományos rektorhelyetteshez, illetőleg a főiskola igazgatójához),

— egyéb kutatóhelyek (intézmények) a beszámolójelentésnek az általános beszámolót tartalmazó részét, a munkahelyi értekezleti jegyzőkönyvvel együtt, az intézmény közvetlen felügyeletét ellátó szervhez (miniszterhelyettes, minisztériumi főosztály, főigazgatóság, önálló osztály), a statisztikai adatszolgáltatási lap 2 példányát pedig a minisztérium Tervfőosztályához terjesztik fel.

(2) Az országos távlati tudományos kutatási terv keretében főfeladati kutatást is folytató tanszéki vagy egyéb kutatóhelyek a főfeladati kutatásnak a beszámolási időszakban elért eredményeit feltüntető táblázat [2/1966. MTA (A. K. 4.) sz.

együttes ut. 12. §] másodlatát az illetékes koordináló bizottság részére kötelesek megküldeni.

11. §

(1) A rektor, illetőleg a tudományos rektorhelyettes (a főiskolai igazgató) a tanszékek általános beszámolói alapján összefoglaló jelentést készít a tanszékek kutatómunkájáról, és azt *március 25-éig* felterjeszti az intézmény közvetlen felügyeletét ellátó minisztériumi szervezeti egységhez.

(2) Az egyetemi (főiskolai) tanszékek kutatóhelyi beszámolójelentésének statisztikai adatszolgáltatási részét a rektor, illetőleg a tudományos rektorhelyettes (főiskolai igazgató) — esetleges észrevételeivel ellátva — összesítés végett *március 1-éig* megküldi az egyetem (főiskola) gazdasági főigazgatójának (igazgatójának), aki az összesítést és a tanszéki (kutatóhelyi) statisztikai adatszolgáltatást *március 20-áig* felterjeszti a minisztérium Tervfőosztályához.

12. §

(1) A kutatóhelyek felügyeletét ellátó minisztériumi szervezeti egységek, a rektori (tudományos rektorhelyettesi, főiskolai igazgatói) jelentések, illetőleg a nem egyetemi (főiskolai) kutatóhelyek általános beszámolói alapján összefoglaló tájékoztatást készítenek a felügyeletük alá tartozó intézmények tudományos kutatómunkájáról, és azt *április 30-áig* eljuttatják a minisztérium Tudományos Tanácsa Titkárságának.

(2) Nem kell összefoglaló tájékoztatást készíteni akkor, ha a minisztériumi szervezeti egység felügyelete alatt csupán egy tudományos kutatóhely (intézmény) működik vagy, ha a közvetlen felügyeletet miniszterhelyettes gyakorolja. Ilyen esetben az illetékes minisztériumi szervezeti egység, illetőleg a miniszterhelyettes a hozzá érkezett összefoglaló jelentést vagy a közvetlen hozzá felterjesztett általános beszámolót — esetleges megjegyzéseivel ellátva — *április 30-áig* továbbítja a minisztérium Tudományos Tanácsa Titkárságának.

13. §

(1) A minisztérium Tudományos Tanácsának Titkársága az összefoglaló tájékoztatások, illetőleg a kutatóhelyek általános beszámolói alapján a minisztérium éves tudományos kutatási beszámoló-jelentését elkészíti, és *július 1-éig* megküldi a Tudományos és Felsőoktatási Tanácshoz, valamint az Országos Tervhivatalhoz.

(2) A minisztérium Tervfőosztálya a hozzá felterjesztett összesítések, illetőleg statisztikai adatszolgáltatási lapok alapján elkészíti a minisztériumi összesítést és azt *április 15-éig* megküldi a Központi Statisztikai Hivatalnak.

Vegyes rendelkezések

14. §

(1) A 2/1966. MTA (A. K. 4.) sz. utasítással bevezetett hároméves tervezésre vonatkozó be-

számlásról — annak esedékessé válása előtt — külön történik rendelkezés.

(2) Ez az utasítás 1967. január 1-én lép hatályba. Egyidejűen hatályát veszti az 1/1964. MTA (A. K. 2.) sz. utasítás.

Budapest, 1966. november 30.

Ligeti Lajos s. k.,
a Magyar Tudományos Akadémia
alelnöke.

Ilku Pál s. k.,
művelődésügyi
miniszter.

Miniszteri utasítás

A munkaügyi miniszter 133/1966. (19) Mü. M. számú

utasítása

az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 110/1964. (9) Mü. M. számú utasítás módosításáról

Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 110/1964. (9) Mü. M. számú utasítást (a továbbiakban: Ut.) — a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az alábbiak szerint módosítom:

1. Az Ut. 12/c. pontja az alábbiak szerint módosul:

„c) a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Külkereskedelmi Szakán vagy a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskola Idegennyelvi Levelezői Szakán valamely idegen nyelvből letett szigorlat, illetőleg államvizsga az illető nyelv,”

2. Az Ut. 12/e. pontja az alábbiak szerint módosul:

„e) a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara mellett működő Idegen Nyelvek Esti Tanfolyamán a második évfolyam záróvizsgálata, valamint a Felsőfokú Külkereskedelmi Szakiskola Áruforgalmi Szakán valamely idegen nyelvből letett szigorlat, mindkét esetben az illető nyelv,”

3. Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Veres József s. k.,
munkaügyi miniszter.

Közlemény

A Magyar Tudományos Akadémia főtítkára minden hétfőn 13–15 óráig — bármilyen természetű ügyben — fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Elnökségi Titkárság

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 1000 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és *bármely postahivatalban*.

Csekk számszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915,111-46, MNB egyszámszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.63147 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György

Akadémiái Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1966. DECEMBER 31.

TARTALOM

Törvények, rendeletek, határozatok	1966. évi 29. tvr. 27/1966. (XII. 18.) Korm. rendelet	A Szocialista Hazáért Érdemrend alapításáról 22 A Szocialista Hazáért Érdemrend alapításáról szóló 1966. évi 29. számú törvényerejű rendelet végre- hajtásáról..... 122
Az Akadémia Elnökségének határozatai	37/1966. sz. határozat 43/1966. sz. határozat	A Tudományos Minősítő Bizottság három éves tevé- kenységéről 123 A Statisztikai Bizottság létesítéséről 123
Az Akadémia elnökének utasítása	11/1966. MTA (A. K. 15.)	A Munka Törvénykönyve módosításával kapcsola- tos rendelkezések végrehajtásáról szóló 3/1965. MTA (A. K. 10.) számú utasítás kiegészítésé- ről 124
Közlemények		Az Egészségügyi Minisztérium és a Magyar Szab- ványügyi Hivatal közös közleménye a 22/1966. (Eü. K. 16.) Eü. M. sz., a radioaktív sugárzás ve- szélyének kitett dolgozók balesetelhárító és egész- ségvédő óvórendszabálya, valamint a sugárvé- delmi normák kiadásáról szóló utasítással kap- csolatban 124 Az Egészségügyi Minisztérium tájékoztató közle- ménye a vállalatoknál és az Egészségügyi Minisz- térium felügyelete és főfelügyelete alá tartozó költségvetési szervek dolgozói részére folyósítható bérpótlék véleményezéséről 124 Az MTA Terv- és Pénzügyi Titkárságának közle- ménye a jubileumi jutalomra való igény megalla- pításáról 124 Pályázati felhívás az MTA Állategészségügyi Ku- tató Intézete igazgatói állására 125 A Magyar Tudományos Akadémia főtítkárának fogadó- órájáról 126

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége az Akadémia tagjainak, a tudományos testületek és
intézmények valamennyi dolgozójának boldog új esztendőt kíván

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1966. évi 29. számú

törvényerejű rendelete

a Szocialista Hazáért Érdemrend alapításáról

1. §. A felszabadulás előtt a forradalmi mozgalomban hazánk szocialista társadalmi rendjének megteremtése érdekében kifejtett és elismert kimagasló tevékenység kitüntetésére a Népgazdaság Elnöki Tanácsa a Szocialista Hazáért Érdemrendet alapítja.

2. §. (1) A Szocialista Hazáért Érdemrendet a Népköztársaság Elnöki Tanácsa egy ízben, 1967. május 1-én adományozza.

(2) A kitüntetés adományozására a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány tesz javaslatot.

3. §. (1) A kitüntetés leírását és viselési sorrendjét e törvényerejű rendelet *melléklete* tartalmazza.

(2) A Szocialista Hazáért Érdemrend tulajdonosát megillető jogokat a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány állapítja meg.

4. §. (1) A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a kitüntetést megvonhatja attól, aki arra érdemtelené vált.

(2) A büntető és egyéb jogszabályoknak a rendelkezésekre vonatkozó rendelkezéseit a Szocialista Hazáért Érdemrend tekintetében is alkalmazni kell.

5. §. E törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kiss Károly s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

Melléklet az 1966. évi 29. számú, a Szocialista Hazáért Érdemrend alapításáról szóló törvényerejű rendelethez

1. A Szocialista Hazáért Érdemrend leírása: Aranyszegélyű, vörös zománcos ötágú prizmás csillag, amelynek szélességi mérete 36 mm. A csillagágak között ékkesztrémetű, ezüst sugarak.

A csillagon — külön rátétként — tűzaranyozott, plasztikusan mintázott magyar nemzeti címer, színes, zománcozott kivitelben helyezkedik el.

A Szocialista Hazáért Érdemrend háromszögletű mélyvörös felső bal harmadában 5 mm széles fehér alapon futó piros-fehér-zöld sávval ellátott szalagon viselendő.

2. A Szocialista Hazáért Érdemrend a Magyar Népköztársaság kitüntetései sorában a Magyar Népköztársaság Zászlórendje I. fokozata és a Magyar Népköztársaság Érdemrend I. fokozata között helyezkedik el.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 27/1966. (XII. 18.) számú

rendelete

a Szocialista Hazáért Érdemrend alapításáról szóló 1966. évi 29. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetés alapításáról szóló törvényerejű rendelet 3. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §

(1) A Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetés tulajdonosának (a továbbiakban: az Érdemrend tulajdonosa) sajátjogi (öregségi vagy rokkantsági) nyugdíját legalább havi 1600 forintban kell megállapítani, tekintet nélkül arra, hogy nyugdíjjogosultságát mely nyugdíj rendszer szabályai szerint szerezte meg. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha az Érdemrend tulajdonosa mezőgazdasági termelőségvetkezeti öregségi, illetőleg munkaképzetlenségi járadékra válik jogosulttá.

(2) Ha az Érdemrendet olyan személynek adományozzák, aki már nyugdíjban vagy hasonló ellátásban részesül, és ezen ellátásának összege nem éri el az 1600 forintot, ezt az ellátását — a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatósága útján — havi 1600 forintra kell felemleni.

2. §

(1) Az Érdemrend tulajdonosa özvegyének (szülőjének) járó özvegyi (szülői) nyugdíját legalább havi 1000 forintban kell megállapítani.

(2) Ha az özvegy saját jogán is jogosult nyugellátásra, a magasabb összegű nyugellátását az alacsonyabb összegű nyugellátásának 25%-ával kell kiegészíteni. Az így megállapított együttes ellátás összege havi 1400 forintnál kevesebb nem lehet.

3. §

(1) Az Érdemrend tulajdonosának teljes árváját a 2. § (1) bekezdés szerint járó özvegyi nyugdíj összegével egyenlő, árváját pedig az özvegyi nyugdíj fele összegének megfelelő árvaellátás illeti meg.

(2) Az árvaellátás az árvát családi állapotára tekintet nélkül, önálló keresethez jutásáig, legfeljebb 18. életévének betöltéséig, továbbtanulás esetén a tanulmányok befejeztéig, legfeljebb azonban a 25. életévé betöltéséig illeti meg.

(3) A hozzátartozói ellátásokat azok együttes összegére tekintettel sem lehet csökkenteni.

4. §

(1) A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló jogszabályokat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az Érdemrend tulajdonosának igazolt munkásmozgalmi tevékenységének ideje 1949. január 1. napjáig abban az esetben is megszámitás nélkül töltött szolgálati időnek számít, ha a nyugdíjbiztosítással járó munkaviszonyát az egyébként előírt okiratokkal bizonyítani nem tudja.

(2) Az (1) bekezdés szerint igazolt időt 1949. január 1. napjáig a pótszabadság, a jubileumi juta-

lom és a korpótlék kiszámításánál megszakítás nélkül munkaviszonyban töltött időnek kell tekinteni.

5. §

(1) Az Érdemrend tulajdonosát és hozzátartozóit — a készpénzszolgáltatások kivételével — a munkaviszonyban álló dolgozónak járó betegségi biztosítási szolgáltatások illetik meg, így különösen az időkorlátozás nélküli kórházi ápolás. A betegségi biztosítás készpénzszolgáltatásai az általános szabályok szerint illetik meg az arra jogosultakat.

(2) Az Érdemrend tulajdonosát és hozzátartozóit — az egészségügyi miniszter által az illetékes miniszterekkel egyetértésben erre a célra kijelölt egészségügyi intézményekben — kórházi, illetőleg szakorvosi járóbeteg-ellátás illeti meg.

6. §

Az Érdemrend tulajdonosát a közalkalmazottakat megillető vasúti utazási kedvezményben kell részesíteni.

7. §

Az Érdemrend tulajdonosának továbbtanuló gyermekét az oktatási intézményekben való felvételnél a Szabadság Érdemrend és a Munkás-Paraszt Hatalomért Érdemérem kitüntetések tulajdonosainak gyermekét megillető kedvezményekben kell részesíteni.

8. §

Az Érdemrend tulajdonosát és házastársát, valamint kiskorú gyermekeit évenként egy ízben a dolgozókra vonatkozó fizetési feltételekkel két hétig tartó kedvezményes üdültetés illeti meg. Az üdültetést a SZOT Üdültetési Főigazgatósága az illetékes szakszervezeti szervek útján bonyolítja.

9. §

Az illetékes tanácsi és más állami szervek, vállalatok segítsék, illetőleg — egyenlő feltételek fennállása esetén — részesítsék előnyben az Érdemrend tulajdonosát megfelelő munkába helyezésükben, a lakással kapcsolatos kérelmek intézésében, kölcsönök engedélyezésénél.

10. §

(1) Felhatalmazást kap a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke, hogy kivételesen indokolt esetben az e rendelet 1., 2., 3. §-ában meghatározott összegeken felüli nyugellátást állapítson meg.

(2) Az e rendelet alapján megállapított, illetőleg felemelt ellátásokat a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatósága Nyugdíjfolyósító Igazgatósága folyósítja.

(3) Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke, továbbá a SZOT Elnöksége, illetőleg az illetékes miniszterek gondoskodnak.

Kállai Gyula s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-
Paraszt Kormány
elnöke.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

Az MTA Elnöksége 37/1966 számú

határozata

A Tudományos Minősítő Bizottság hároméves tevékenységéről

(Elnökség, 1966. november 22.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség tudomásul veszi a Tudományos Minősítő Bizottságnak hároméves tevékenységéről előterjesztett beszámolóját. Felhívja a Tudományos Minősítő Bizottságot, hogy további munkájában vegye figyelembe a vitában elhangzott és a jogszabályi rendelkezések keretei között alkalmazható javaslatokat.
- 2 Az Elnökség elismerését és köszönetét fejezi ki Nagy Károlynak, az Akadémia levelező tagjának a Tudományos Minősítő Bizottság titkári teendőinek eredményes ellátásáért.

Budapest, 1966. november 23.

Rusznayk István
elnök helyett

Ligeti Lajos s. k.
alelnök.

Az MTA Elnöksége 43/1966. számú

határozata

a Statisztikai Bizottság létesítéséről

(Elnökség, 1966. november 22.)

Teljes szöveg

- 1 Az Elnökség jóváhagyóan tudomásul veszi a IX. Osztály szervezetében Statisztikai Bizottság létesítését.
- 2 Az Elnökség a Statisztikai Bizottság elnökévé az Osztály előterjesztése alapján Péter Györgyöt, a Központi Statisztikai Hivatal elnökét megválasztja.

Budapest, 1966. november 23.

Rusznayk István
elnök helyett

Ligeti Lajos s. k.
alelnök.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 11/1966. MTA (A. K. 15.) számú

utasítása

a Munka Törvénykönyve módosításával kapcsolatos rendelkezések végrehajtásáról szóló 3/1965. MTA (A. K. 10.) számú utasítás kiegészítéséről

A Munka Törvénykönyve módosításával kapcsolatos rendelkezések végrehajtásáról szóló 3/1965. MTA (A. K. 10.) számú utasítás 6. §-ának (3) bekezdését — a második munkaviszony létesítésével kapcsolatban — az alábbi rendelkezéssel egészítem ki:

1. „Minden más esetben a második állású vagy mellékfoglalkozású dolgozó kinevezésére (alkalmazására), illetőleg főfoglalkozású dolgozó részére második állás vagy mellékfoglalkozás engedélyezésére az jogosult, akinek az illető munkakör betöltése, az akadémiai ügyintézés egyszerűsítése tárgyában kiadott 1/1965. MTA (A. K. 8.) számú utasítás 1. számú mellékletében foglaltak szerint hatáskörébe tartozik.”
2. Ez az utasítás 1967. január 1. napjával lép hatályba; egyidejűleg a 7/1958. MTA (A. K. 7.) számú utasítás 10. §-a hatályát veszti.

Budapest, 1966. december 13.

Rusznayk István s. k.
elnök.

Közlemény

Az Egészségügyi Minisztérium és a Magyar Szabványügyi Hivatal közös

közleménye

a 22/1966. (Eü. K. 16.) Eü. M. sz., a radioaktív sugárzás veszélyének kitétt dolgozók balesetelhárító és egészségvédő óvrendszabálya, valamint a sugárvédelmi normák kiadásáról szóló utasítással kapcsolatban

Az MSZ 62–61 „Radioizotópok sugárzása elleni védelem” című szabvány átdolgozás alatt van. Az új szabvány hatálybalépéséig olyan tárgyban, amelyre nézve mind a szabvány, mind a 22/1966. (Eü. K. 16.) Eü. M. sz. utasítás tartalmaznak előírást, a 22/1966. (Eü. K. 16.) Eü. M. sz. utasítást kell alkalmazni.

Vitás esetben az Egészségügyi Minisztérium V. főosztályához, ill. a Magyar Szabványügyi Hivatal vegyipari osztályához kell fordulni állásfoglalás végett.

Az óvrendszabály és a normák füzet alakú kiadványban a Táncsics Könyvkiadó Vállalatnál (Bp. VIII. Mező Imre u. 19/b. III. em.) beszerezhető.

Az Egészségügyi Minisztérium tájékoztató közleménye

a vállalatoknál és az Egészségügyi Minisztérium felügyelete és főfelügyelete alá tartozó költségvetési szervek dolgozói részére folyósítható bérpótlék véleményezéséről

Az utóbbi időben mind több hivatal, vállalat kérelemmel fordult az Egészségügyi Minisztériumhoz, hogy egészségre ártalmas bérpótlék megállapításának indokoltságát véleményezze.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a szóban forgó bérpótlék véleményezése nem tartozik az Egészségügyi Minisztérium feladatkörébe. Az ilyen irányú kérelemmel a munkáltató szerveknek, vállalatoknak közvetlenül a területileg illetékes tanács végrehajtó bizottsága egészségügyi osztályához (csoportjához) kell fordulniuk.

Az MTA Terv- és Pénzügyi Titkárságának

közleménye

a jubileumi jutalomra való igény megállapításáról

A jubileumi jutalom megállapításával kapcsolatban — az egységes eljárás biztosítása érdekében — az MTA Terv- és Pénzügyi Titkársága az alábbi tájékoztatást adja:

Az Mt. 124. §-ának (1) bekezdése alapján jubileumi jutalom annak a dolgozónak állapítható meg, aki ugyanannál a munkáltatónál 25, 40, illetőleg 50 éven át folyamatos munkaviszonyban állott. Ha a dolgozó az előírt 25, 40, illetőleg 50 éven át nem ugyanannál a munkáltatónál volt munkaviszonyban, de munkaviszonya az Mt. V. 30–30/C. §-ában foglaltak szerint folyamatos maradt, jubileumi jutalom a dolgozót ugyancsak megilleti. Pl.: a dolgozó 1942. március hó 1-től 1965. június hó 30-ig ugyanannál a munkáltatónál dolgozott, s innen egy másik munkáltatóhoz áthelyezéssel került, a 25 évi folyamatos munkaviszonya alapján 1967. március hó 1. napján lesz jogosult a jubileumi jutalomra, feltéve, hogy időközben a munkaviszony folyamatossága nem szakad meg.

A Munka Törvénykönyve módosításának végrehajtását szabályozó 33/1964. (XII. 18.) Korm. számú rendelet lehetővé teszi, hogy jubileumi jutalom olyan esetben is megállapításra kerüljön, amikor a dolgozó rendelkezik 25, 40, illetve 50 évi munkaviszonnyal, de az nem folyamatos. A rendelet 18. §-ának (3) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a jubileumi jutalomra való jogosultság szempontjából az Mt. V. 30/C. § szabályai szerint beszámítható idő annál a dolgozónál, akinek az Mt. V. korábbi 93. §-a szerint a folyamatos munkaviszonya 1965. január hó 1. napján

- legalább 20 év, legkorábban 1967. évben
- legalább 15 év, legkorábban 1968. évben
- legalább 10 év, legkorábban 1969. évben
- 10 évnél kevesebb, legkorábban 1970. évben vehető figyelembe.

Ha tehát a dolgozónak 1965. január hó 1-én legalább 20 évi folyamatos munkaviszonya volt, és az Mt. V. 30/C. §-ában szabályozott munkaidők beszámításával, valamint az 1965. január 1-e óta továbbra is folyamatos munkaviszonyban eltöltött időt ugyancsak figyelembe véve az érdekelt együttesen legalább 25 évi munkaviszonyban eltöltött szolgálati idővel rendelkezik — a jubileumi jutalmat 1967. évben megkaphatja. Az 1968., ill. 1969. években kifizethető jubileumi jutalmak esetében a fentieket értelemszerűen kell alkalmazni.

A fokozatos előléptetést biztosító bérrendszerben soronkívüli előléptetéssel, illetve a rendkívüli feljebb sorolással nyert szolgálati idő a jubileumi jutalom szempontjából nem vehető figyelembe. Pl.: a dolgozó korábban mint pedagógus soronkívüli előléptetése folytán két évi szolgálati időt szerzett, ezt az eszmei munkaviszonyban töltött időt a folyamatos munkaviszony időtartamának meghatározásánál nem szabad számításba venni.

Az Mt. V. korábbi 93. §-a szerint: *a munkaviszony folyamatosságát meg nem szakító esetek:*

a) Áthelyezés, ha az akár a dolgozó kérelmére, akár a népgazdasági érdekből történt.

b) A Munka Törvénykönyve hatálybalépése (1951. február 1. napja) előtt két vállalat közös megegyezéssel történt átvétel. Erre a felszabadulás előtt csak igen kivételes esetben került sor, gyakorlatilag csak egyes nagy vállalatok (pl. pénzügyintézetek stb.) között volt ilyen címen történő átvétel.

c) Baloldali politikai magatartás, nemzeti vagy faji üldözés miatti elbocsátás a felszabadulás időpontja előtt.

d) Tényleges vagy tartalékos katonai szolgálat, vagy hadifogság, amennyiben a dolgozó a leszerelést, illetőleg a hadifogságból történt elbocsátást követően ugyanazon vállalathoz ment vissza dolgozni, ahonnan bevonult. Megjegyezzük, hogy a munkaviszony folyamatossága akkor is megszakadt, ha a dolgozó önhibáján kívül nem tudott ahhoz a vállalathoz visszamenni, ahonnan bevonult (pl. a vállalat megszűnt, háborús sérülés miatt a munka szünetelt stb.).

e) A munkaviszonynak foglalkozási betegség, üzemi baleset, illetőleg az élelmezési iparban tbc. vagy tifusz gyanú következtében történt megszakítása.

f) Az előzetes letartóztatásba helyezés és szabadságvesztés büntetés, ha a vállalat vagy bírói ítélet a dolgozó munkaviszonyát nem szüntette meg.

g) A munkaviszony 1953. szeptember 1-e és 1964. december 31-e között oly módon történő megszüntetése, amikor a dolgozó munkakönyvébe a „hozzájárulással kilépett” vagy „szerződése lejárt” illetőleg „felmondás a vállalat részéről” munkakönyvi bejegyzést kellett beírni, és a dolgozó az előző munkaviszonyát követő 30 napon belül újabb munkaviszonyba lépett. Ez időszakot megelőzően a kilépés ténye a munkaviszony folyamatosságát megszakította még akkor is, ha a dolgozó új munkahelyén azonnal munkába állt. 1965. január 1. napjától kezdve a munkaviszony folyamatosságának

elbírálása az Mt. V. 30 §-ában foglaltak szerint történik.

h) Egyes rendelkezések szerint a racionalizálás vagy a létszámcsoökkentés miatt történt vállalati felmondás esetén a munkaviszony folyamatossága nemcsak 30 napon, hanem hosszabb időszakon belül történt újbóli elhelyezkedés esetén is folyamatos marad.

[Ezeket a szabályokat a Munka Törvénykönyve és Végrehajtási Rendelete című (Táncsics Könyvkiadó 1961.) kiadvány az 54. és 55. oldalon részletesen felsorolja.]

A vállalat tulajdonában, illetőleg a vállalat nevében beállott változás, vagy a vállalatnak más vállalattal történő egyesítése, akár 1945 előtt, akár ez időpont óta történt, a munkaviszonyt nem érinti, tehát a dolgozó továbbra is ugyanazon vállalatnál foglalkoztatott dolgozónak minősül.

A munkaviszonyban töltött további időket hiteltérdemlően tanúsító bármely okirat vagy egyéb igazolás alapján be lehet számítani. Ilyen többek között a munkakönyv okiraton alapuló bejegyzése, az SZTK nyilvántartás alapján bemutatott igazolás vagy a munkaviszonyról kiállított egyéb eredeti okirat (pl. szolgálati, vagy működési bizonyítvány.)

A jubileumi jutalom megállapításához előírt folyamatos munkaviszony időtartamán túlmenően szem előtt kell tartani a kifizetés időpontjára vonatkozólag a 9/1964. (III. 24.) Mü. M. számú rendelet 98. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat is. A rendelkezés szerint az a dolgozó, aki 1965. évi január hó 1. napja előtti szabályok vagy az Mt. V. 30. §-a alapján jubileumi jutalomban részesült, jubileumi jutalmat csak annak esedékességétől számított tizenöt, negyven éves jubileumi jutalom esetén tíz év elteltével kaphat. Ennélfogva az a dolgozó, aki első ízben 1953-ban közszolgálati alkalmazottként legalább 25 évi folyamatos munkaviszonyra tekintettel jubileumi jutalmat kapott, legközelebb a 40 évi folyamatos munkaviszonyára tekintettel tizenöt év múlva — az előírt egyéb feltételek fennforgása esetén is — 1968. évben részesülhet jubileumi jutalomban.

Budapest, 1966. december 2.

MTA Terv- és Pénzügyi Titkársága.

Pályázati felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia pályázatot hirdet az MTA Állategészségügyi Kutató Intézete igazgatói állására.

Az igazgató feladata az intézet munkájának irányítása.

A pályázati kérelemnek tartalmaznia kell:

1. a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolásának és illetményének megjelölését,
2. kutató munkájának részletes ismertetését,
3. tudományos fokozat megjelölését és annak keltét,

4. a pályázó által írt könyvek és tanulmányok pontos felsorolását, megjelölve, hogy azok mikor és hol jelentek meg,

5. a pályázó tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit.

A pályázathoz *mellékelni* kell:

1. részletes önéletrajzt, két példányban,
2. az állatorvosi oklevél hiteles másolatát,
3. hatósági erkölcsi bizonyítványt.

A betöltendő állás után a 127/1960. (18) Mü. M. sz. utasításban megállapított illetmény jár.

A pályázatot mellékleteivel együtt 1967. január 31.-ig kell eljuttatni a Magyar Tudományos Aka-

démia Agrártudományok Osztályához. (Budapest V., Nádor-u. 7.)

Budapest, 1966. december 21.

Mócsy János s. k.,
akadémikus
az MTA Agrártudományok Osztályának osztálytitkára.

A Magyar Tudományos Akadémia főtítkára minden hétfőn 13–15 óráig – bármilyen természetű ügyben – fogadóórát tart. A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

Elnökségi Titkárság

Index: 25.105

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: Bernát György, az Akadémiai Kiadó igazgatója — 750 példány

A kiadvány előfizethető a POSTA KÖZPONTI HÍRLAPIRODÁNÁL, Budapest V., József nádor tér 1. és bármely postahivatalban.

Csekk számlaszám egyéni: 61 257, közületi: 61 066, MNB egyszámlaszám: 8.

Előfizethető és példányonként megvásárolható az AKADÉMIAI KIADÓ-nál, Budapest V., Alkotmány u. 21. telefon 111-010. Csekkbefizetési számla: 05 915,111-46, MNB egyszámlaszám: 46; az AKADÉMIAI KÖNYVESBOLTBAN: Budapest V., Váci u. 22., telefon: 185-612.

Előfizetési díj egy évre: 48,— Ft.

66.63265 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető: Bernát György